വിക്ടർ ഹ്യൂഗോ

നോത്ര്ദാമിലെ കൂനൻ

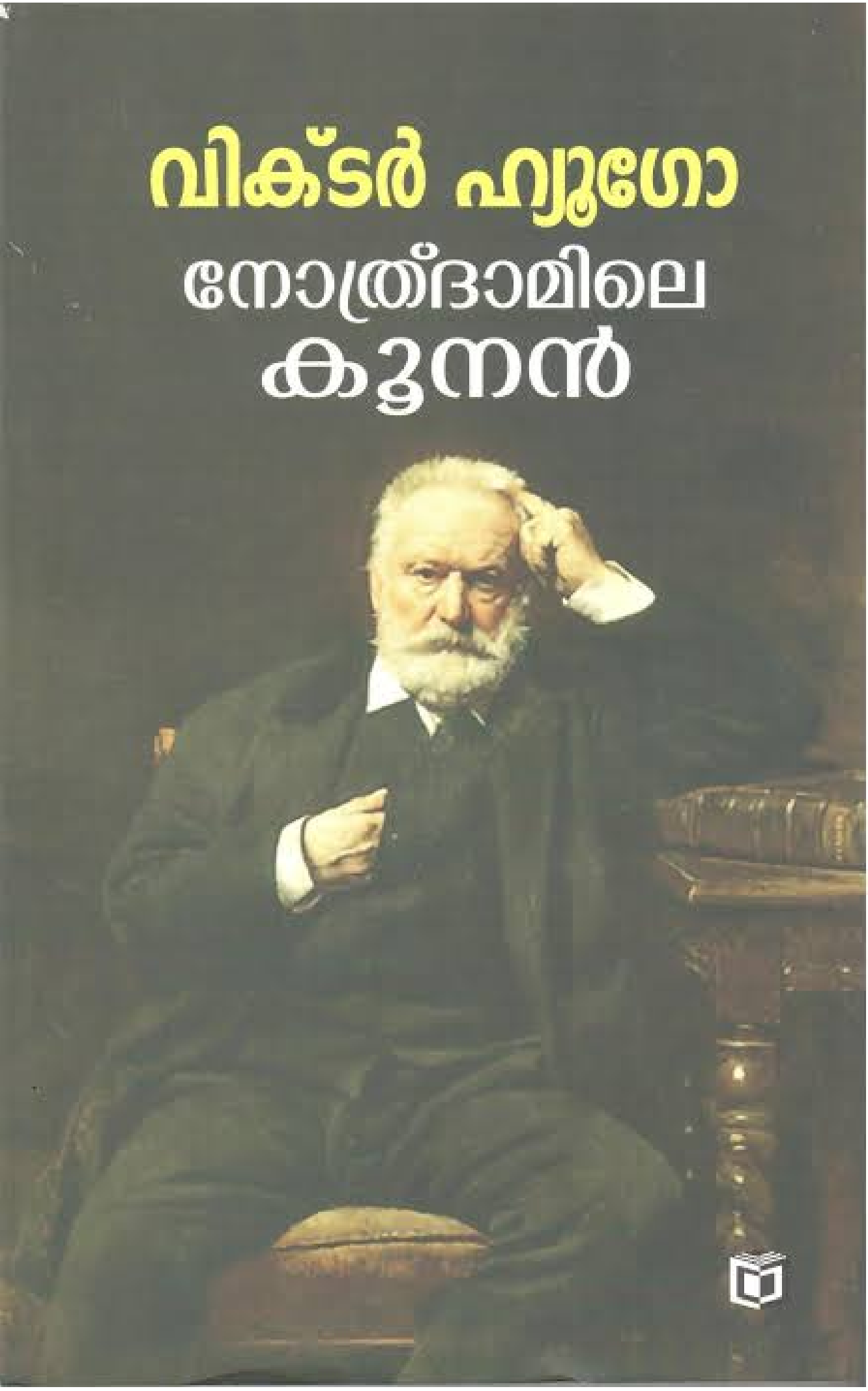

വലിയ ഹാൾ

ചരിത്രം ഒരു രേഖയും സൂക്ഷിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഒരു ദിവസമാണ് 1482 ജനുവരി ആറ്. മുന്നൂറ്റിനാല്പത്തിയെട്ട് കൊല്ലവും ആറുമാസവും പത്തൊൻപത് ദിവസവും കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അന്ന് ജനങ്ങളെല്ലാം ഉണർന്നത് സിറ്റി, യൂണിവേഴ്സിറ്റി, വീൽ എന്നീ മൂന്ന് ജില്ലകളിലുള്ള എല്ലാ മണികളുടെയും മുഴക്കം കേട്ടുകൊണ്ടാണ്. അതിന് വളരെ പ്രധാനമായ കാര്യമൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

രണ്ടുദിവസമായി ഫ്ളെമിഷ് രാജ്യാന്തര പ്രതിനിധികൾ എത്തിയിട്ട്. ഫ്രാൻസിലെ രാജാവിന്റെ മൂത്തപുത്രനും ഫ്ളാൻഡേഴ്സിലെ മാർഗരറ്റ രാജകുമാരിയും തമ്മിലുള്ള വിവാഹം നടത്തുന്നതിനാണവർ വന്നിട്ടുള്ളത്. ബോബോണിലെ കർദ്ദിനാളിന് ഇതത്ര ഇഷ്ടമായില്ല. എങ്കിലും രാജാവിന്റെ പ്രീതിക്കായി സന്ദർശകരെ ഉപചാരപൂർവ്വം സ്വീകരിക്കാനും, നല്ല ആശ്ചര്യനാടകവും, ഊമയാട്ടവും, പ്രഹസനവും കൊണ്ട് അവരെ സന്തോഷിപ്പിക്കാനും കർദ്ദിനാൾ തീരുമാനിച്ചു.

ജനുവരി 6 ന് പാരീസിലെ ജനത മുഴുവൻ ഇളകിവശായി. പാരമ്പര്യമായി നടത്തിവരാറുള്ള ക്രിസ്തുദർശനാഘോഷവും വിഡ്ഢികളുടെ ഉത്സവവും ഏറ്റവും ഉജ്ജ്വലമായിരുന്നു. പ്ലാസ്ദ് ഗ്രെയിവിൽ വമ്പിച്ച കരിമരുന്ന് പ്രയോഗവും ബ്രായ്ക്കിലെ ചാപ്പലിൽ മെയ് വൃക്ഷം സ്ഥാപിക്കലും നീതിന്യായകൊട്ടാരത്തിൽ ആശ്ചര്യനാടകവുമാണുള്ളത്. ഈ വിവരം ജില്ലാമജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ കീഴ്ജീവനക്കാർ പെരുമ്പറ മുഴക്കി തലേദിവസം വിളംബരം ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

ആളുകൾ ഏതെങ്കിലും ഒരു പരിപാടികാണുവാനായി കൂട്ടംകൂട്ടമായി എത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. നീതിന്യായക്കൊട്ടാരത്തിലേക്കുള്ള വഴികളെല്ലാം വേഗം ജനനിബിഡമായി. അവിടെ നടക്കുന്ന നാടകത്തിലും വിഡ്ഢികളുടെ പോപ്പിന്റെ തെരഞ്ഞെടുപ്പിലും ഫ്ളെമിഷ് രാജദൂതന്മാർ പങ്കെടുക്കുമെന്ന് ജനങ്ങൾ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ഹാളാണ് നീതിന്യായക്കൊട്ടാരത്തിലേതെന്നാണ് അന്ന് അറിയപ്പെട്ടിരുന്നത്. എന്നിട്ടും ജനത്തിരക്കുകൊണ്ട് ഹാളിൽ പ്രവേശിക്കാൻ പ്രയാസമായി. അകത്തുനിന്ന് നോക്കുന്നവർക്ക്

പുറമെ ജനസമുദ്രമായിട്ടാണ് തോന്നിയത്. ജനങ്ങളുടെ ഇളക്കം സമുദ്ര
ത്തിലെ തിരമാലകൾ പോലെയുണ്ട്. കൊട്ടാരത്തിന്റെ മുന്നിലുള്ള ഇരട്ടകോ
ണിപ്പടികളിലൂടെ ജനങ്ങൾ മുകളിലേക്കും താഴേക്കും ജലധാരപോലെ
പ്രവഹിച്ചു. ജനങ്ങളുടെ നടത്തത്തിന്റെയും, വിളിക്കലിന്റെയും പറയലിന്റെ
യും ചിരിയുടെയുമൊക്കെ ഒച്ച അതിഭയങ്കരമായ ബഹളമായി. ചിലപ്പോൾ
ഇത് വർധിക്കും. ആളുകൾ ചിതറുന്നതുപോലെയാകും ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റി
ന്റെ ഭടന്മാർ കുതിരപ്പുറത്ത് വരുന്നതുകൊണ്ടാണിങ്ങനെ ഉണ്ടാവുന്നത്.

എവിടെയും ജനങ്ങളാണ്. ഇങ്ങനെ ആളുകൂടുന്നതിന് ഒരു കാരണ
മുണ്ട്. മിക്കവർക്കും കാഴ്ചക്കാരെ കണ്ടാൽ തന്നെ തൃപ്തിയാകും. മുന്നിൽ
എന്തോ നടക്കുന്നുണ്ട് എന്ന വിചാരമേ വേണ്ടു. കാഴ്ച എന്താണെ
ന്നൊന്നും അറിയേണ്ട. അവർ തൃപ്തിപ്പെടും.

നമ്മൾ ജീവിക്കുന്നത് 1830 ലാണ്. പാരീസിൽ യഥാർത്ഥത്തിൽ നമുക്ക്
പോകാൻ കഴിയില്ല. സങ്കല്പത്തിൽ പോകാൻ കഴിയണം. എന്നാലേ 1482
ജനുവരി 6 ന്റെ ജനസഞ്ചയത്തിനൊപ്പം തിക്കിത്തിരക്കി രസിച്ചുകൊണ്ട്
കൊട്ടാരത്തിലെ കാഴ്ച കാണാൻ കഴിയൂ. എല്ലാം പുതിയതെന്ന് തോന്നും.
അത്രയേറെ പഴയതാണ് എല്ലാം. പല നിറത്തിലുള്ള കോട്ടോ ഗൗണോ
വേറെ തരത്തിലുള്ള വസ്ത്രങ്ങളോ ആണ് ജനങ്ങളുടേത്.

അങ്ങോട്ടുകടന്നു ചെന്നാൽ ഒച്ചകൊണ്ട് ചെവി പൊട്ടിപ്പോകുന്നതുപോ
ലെ തോന്നും. കണ്ണുകൾ ചിമ്മിപ്പോകും. കൂർത്ത മച്ചാണ് തലയ്ക്ക് മീതെ.
അത് കൊത്തുപണികൾകൊണ്ട് നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നീലത്താമരപ്പൂക്കൾ
പൊന്നുകൊണ്ടുണ്ടാക്കി പതിച്ചിട്ടുണ്ടവിടെ. തറയിൽ കറുത്തതും വെളു
ത്തതുമായ മാർബിൾ കല്ലുകൾ പാകിയിട്ടുണ്ട്. ഏഴു വലിയ തൂണുകൾ
കാണാം. മേൽക്കൂരയുടെ ഇരട്ടക്കമാനങ്ങളെ താങ്ങിനിർത്തുന്നത് ആ
തൂണുകളാണ്. ആദ്യത്തെ നാലുതൂണുകൾക്ക് ചുറ്റും കടകളാണ്. അവ
യിലധികവും ആഭരണങ്ങളും സ്ഫടികംകൊണ്ടുള്ള സാധനങ്ങളുമാണ്.
അതിനപ്പുറമുള്ള മൂന്ന്തൂണുകൾക്ക് ചുറ്റുമായി ബെഞ്ചുകളാണുള്ളത്.
വക്കീലന്മാർ ഇരുന്ന് തേഞ്ഞതാണവ. ചുമരിൽ വാതിൽ ജനൽ എന്നിവ
യ്ക്കിടയിലായി ഫ്രാൻസിലുണ്ടായിരുന്ന രാജാക്കന്മാരുടെ ചിത്രങ്ങൾ
തൂക്കിയിട്ടുണ്ട്. ചില രാജാക്കന്മാർ ഉദാസീനരാണ്. കൈകൾ തൂക്കിയിട്ട്
താഴോട്ട് നോക്കിനിൽക്കുന്നവർ. തലയും കയ്യും ഉലയർത്തി പ്പിടിച്ച്
ധീരതയോടെ നിൽക്കുന്നവരാണ് ചിലർ. അവർ യുദ്ധവിദഗ്ദ്ധരും
പരാക്രമശാലികളുമാണെന്ന് കണ്ടാലറിയാം.

ജനലുകളെല്ലാം ഉയരം കൂടി കൂർത്ത ആകൃതിയിലാണ്. ആയിരം
നിറങ്ങളുള്ള കണ്ണാടികൾ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടവയിൽ. അതിന്റെ വാതിലുകൾ
മനോഹരമായി കൊത്തുപണികൾ ഉള്ളവയാണ്. മച്ചിലും, തൂണിലും, ചുവ

രിലും, ശില്പങ്ങളിലും വാതിലുകളിലും, പ്രതിമകളിലുമൊക്കെ നീലനിറവും തങ്കനിറവും ചേർന്ന ചായം തേച്ചിട്ടുണ്ട്. നമ്മൾ കാണുന്ന സമയമാകുമ്പോഴേക്കും ഒക്കെ മങ്ങിപ്പോയി. ദൈവദയയുടെ 1549-ാം വർഷത്തിലാകട്ടെ പൊടിപിടിച്ച് ചിലന്തിവലകൾ മൂടിയാണുള്ളത്.എന്നിട്ടും ദു ദ്രേലിന് അതിനെപറ്റി ആശ്ചര്യവും ബഹുമാനവും ആയിരുന്നു.

ജനുവരി മാസത്തിലെ മങ്ങിയ പകൽവെളിച്ചം. എന്നിട്ടും ചതുരാകൃതിയിലുള്ള ആ വലിയ ഹാൾ പ്രകാശമാനമായി. പലനിറത്തിലുള്ള വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ച ജനനിര അകത്തേക്ക് പ്രവേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒച്ച ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടാണവരുടെ വരവ്. തള്ളിക്കേറ്റം തന്നെ.

1618-ൽ ആ നീതിന്യായക്കൊട്ടാരത്തിൽ തീ പിടിച്ചു റവൈല്ലാക്ക് ഹെൻറി നാലാമൻ വധിക്കപ്പെട്ടതിന്റെ കേസ് റിക്കാർഡുകൾ നീതിന്യായക്കൊട്ടാരത്തിലെ രേഖകൾ സൂക്ഷിക്കുന്ന മുറിയിലാണുണ്ടായിരുന്നത്. ആ രേഖകൾ നശിപ്പിക്കേണ്ടിയിരുന്നു പ്രതികൾക്ക്. അതിനുവേണ്ടിയായിരിക്കണം നീതിന്യായക്കൊട്ടാരത്തിന് തീയിട്ടതെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. റവൈല്ലാക്ക് ഹെൻറി നാലാമൻ വധിക്കപ്പെട്ടില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ ആ കൊട്ടാരത്തിന് തീ വെക്കില്ലായിരുന്നു. ഒരു പക്ഷേ അവർ തീ വെച്ചതല്ലായിരിക്കാം. പ്രകൃതിപരമായ മറ്റൊന്നുണ്ടായതായും പറയപ്പെടുന്നുണ്ട്. മാർച്ച് 7 ന് അർധരാത്രിക്ക് ഒരടി വീതിയും മൂന്നരയടി ഉയരവുമുള്ള ഒരു കൊള്ളിമീൻ കൊട്ടാരത്തിന് മീതെ പതിച്ചുവത്രെ. എന്തായാലും അഗ്നിബാധ ഉണ്ടായി എന്നുള്ളത് യാഥാർത്ഥ്യം. അത് പിൽക്കാലത്ത് പലതവണയായി പുതുക്കിപ്പണിതു. ലൂവറിലെ ഈ കൊട്ടാരത്തിന്റെ കുറച്ചുഭാഗമേ ഇപ്പോഴുള്ളു. ധർമ്മനിരതനായ ഫിലിപ്പ് രാജാവിന്റെ കാലത്തുതന്നെ കൊട്ടാരം പഴയതായിരുന്നു. അതിമനോഹരമായിട്ടാണ് റോബർട്ട് രാജാവ് കൊട്ടാരം പണിയിച്ചത്. ഹെഗൽദസിന്റെ വർണ്ണനയിൽനിന്നും അത് മനസ്സിലാകും. വർണ്ണനകൾക്കനുസരിച്ചുള്ള എന്തെങ്കിലും കണ്ടെത്താൻ തന്നെ ഇപ്പോൾ പ്രയാസമാണ്.

സെന്റ് ലൂയിയുടെ വിവാഹം പൊതുറിക്കാർഡുമുറിയിലായിരുന്നു. അതും കാണാനില്ല. നേർത്ത തുണികൊണ്ടുള്ള കോട്ടിട്ട് കമ്പിളികൊണ്ടുള്ള കയ്യില്ലാത്ത മേൽക്കുപ്പായമിട്ട് നീലപുതപ്പിട്ട് പട്ടുപരവതാനിയിൽ ചാരിയിരുന്നുകൊണ്ടാണ് നീതിന്യായം നടത്തിയിരുന്നത്. അത് ഉദ്യാനത്തിൽ വെച്ചാണ് ഉണ്ടാകാറുള്ളത്. ആ ഉദ്യാനവുമില്ല ഇപ്പോൾ. ഡിഷീസ് മാൻ ചക്രവർത്തിയുടെയും, ഷാർളേ നാലാമന്റെയും, ജോൺലാക്ലന്റിന്റെയും സ്വകാര്യമുറികളുമില്ല കാണാൻ. കല്ലുകൊണ്ട് പണിത ഒരിടത്തു വെച്ചാണ് ഷാർളേ ആറാമൻ പൊതുമാപ്പ് അറിയിച്ചിരുന്നത്. അതും കാണാനില്ല. റോബർട്ട് ദ ബ്ലൈമോൺ, ഷാസാണിലെ സേനാനായകൻ എന്നിവരെ

ഫ്രാൻസിലെ കിരീടവകാശിയുടെ മുന്നിൽ വെച്ച് മാഴ്സൻ വെട്ടിക്കൊന്ന ശിലാഫലകവും ഇല്ലവിടെ.

മാർപാപ്പയുടെ എതിരാളിയായിരുന്നു ബെനഡിക്ട്. ദൂതന്മാർ വശം ബെനഡിക്ട് കൊടുത്തയച്ച സന്ദേശം കീറിയെറിയുകയാണ് ചെയ്തത്. ദൂതന്മാരെ പിടിച്ച് പാതിരിമാരുടെ വേഷമിടീച്ച് ഘോഷയാത്രയായി കൊണ്ടു പോയി പരിഹസിച്ചു. അതിനപ്പുറത്തേക്കുകൊണ്ടുപോയ വാതിലും ഇല്ല. വലിയ ഹാളില്ല. ആർച്ചുകൾ, തൂണുകൾ, കൊത്തുപണികൾ നിറഞ്ഞ മേൽക്കൂര ഒന്നും ഇല്ലല്ലോ അവിടെ. പൊന്നു പൂശിയ മുറിയില്ല. പടിപ്പുരവാതിൽക്കൽ ഒരുശിലാസിംഹം ഉണ്ടായിരുന്നു. മുട്ടുകുത്തി തലതാഴ്ത്തി വാൽ പിൻകാലുകൾക്കിടയിലാക്കി സോളമൻ രാജാവിന്റെ സിംഹാസനത്തിലിരിക്കുന്ന സിംഹങ്ങളെ പോലെയുള്ളവയും കാണാനില്ല. മനോഹരമായ കവാടങ്ങളില്ല. ചായമിട്ട ജനലുകളുമില്ല. ബിസ്കോർനെറ്റിനെ പേടിപ്പിച്ച ഇരുമ്പിലുള്ള ചിത്രപ്പണികളുമില്ലല്ലോ. ദുർഹാൻസി ചെയ്ത സവിശേഷമായ ശില്പങ്ങളില്ല. ഈ കഴിഞ്ഞ കാലത്തിനുള്ളിൽ ഇവയ്ക്കൊക്കെ എന്തുപറ്റിയോ ആവോ.. ഫ്രാൻസിന്റെ ചരിത്രത്തിനും ഗോത്തിക്ക് കലക്കും പകരം എന്തെങ്കിലും കിട്ടിയോ...ദീർഘവൃത്താകൃതിയിലുള്ള ആർച്ചുകൾ, മഹത്തായ സ്തംഭത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഐതിഹ്യങ്ങൾ. ഇതൊന്നും അത്ര പ്രധാനമായ കാര്യമല്ല. ഇനി ഹാളിലേക്ക് തിരിച്ചുചെല്ലാം.

വിശാലമായ ഹാളിൽ ഒരുഭാഗത്ത് പ്രശസ്തമായ മാർബിൾ മേശ. ലോകത്തിൽ മറ്റെവിടെയും അങ്ങിനെയൊന്നില്ല. അത്രയധികം നീളവും വീതിയും കനവും ഉള്ള ഒരൊറ്റക്കഷ്ണം മാർബിളാണത്. മറ്റേയറ്റത്ത് ചെറുദേവാലയമാണ്. അവിടെ വിശുദ്ധകന്യാമറിയത്തിന്റെ പ്രതിമയും അതിന് മുന്നിൽ മുട്ടുകുത്തിനിൽക്കുന്ന രീതിയിലുള്ള രാജാക്കന്മാരുടെ പ്രതിമയും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ ചെറുദേവാലയം പുതിയതാണ്. നിർമ്മിച്ചിട്ട് ഏകദേശം ആറ് വർഷമേ ആകുന്നുള്ളു. നിർമ്മാണത്തിലെ ലാളിത്യം കൊണ്ട് അത് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധേയമാണ്. വിസ്മയകരമായ ശിൽപം ആഴത്തിലുള്ള കൊത്തുപണിയും ആകർഷകമായ മിനുസവും ഗോത്തിക്ക് സമ്പ്രദായത്തിന്റെ അവസാനത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

പൂമുഖത്തിന് മുകളിലുണ്ടാക്കിയത് കണ്ടാൽ കസവു കൊണ്ട് നിർമ്മിച്ച നക്ഷത്രമാണെന്നേ തോന്നു.

ഹാളിന്റെ നടുവിൽ വലിയ വാതിലുണ്ട്. വാതിലിന്റെ എതിർവശത്ത് ഒരു ഉയർന്ന സ്ഥലം പണിതിട്ടുണ്ട്. ഫ്ളെമിഷ് രാജദൂതന്മാർക്കും മറ്റു ക്ഷണിതാക്കൾക്കും നാടകം കാണാൻ ഇരിക്കാൻ വേണ്ടി ഉണ്ടാക്കിയതാണ്. നല്ലപട്ടുകൊണ്ടുള്ള ഞൊറികൾ ഈ വേദിയെ അലങ്കരിക്കുന്നു. വേദിയുടെ പിൻവശത്ത് ഭിത്തിയുണ്ട്. മറ്റുഭാഗങ്ങൾ കൈവരികൊണ്ട്

സുരക്ഷിതമാക്കിയിരുന്നു. ഈ വേദിയിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാൻ ഒരു രഹസ്യവാതിലുണ്ട്. അത് പൊന്നുപൂശിയ അറയിലേക്കുള്ള വഴിയിലാണ്. മരം കൊണ്ടുള്ള ഒരു ഉയർന്ന അരങ്ങും പണിതിട്ടുണ്ട്. നാടകം നടത്തുന്നത് സാധാരണയായി ഈ വേദിയിൽവെച്ചാണ്. രാവിലെ മുതലേ അതിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തിരുന്നു. അതിന്നടിയിലാണ് നടന്മാർക്ക് ചമയത്തിനുള്ള അണിയറ. രണ്ടുതട്ടുകളും തമ്മിൽ ബന്ധിപ്പിക്കാനുള്ള ഒരു ഏണിയുണ്ട്. ഹാളിന്റെ ഏത് ഭാഗത്തുനിന്നും നാടകം കാണാൻ കഴിയും.

ആഘോഷവേളകളിലും തൂക്കികൊല നടത്തുമ്പോഴും ക്രമസമാധാനം പാലിക്കാൻ തഹസീൽദാറുടെ കീഴിലുള്ള നാലു പോലീസുകാർ കാവൽ നിന്നിരുന്നു.

രാജദൂതന്മാരുടെ സൗകര്യം നോക്കിയാണ് നാടകാഭിനയത്തിനുള്ള സമയം തീരുമാനിച്ചത്. അതു കുറച്ച് വൈകിയിട്ടാണ്. കൊട്ടാരത്തിലെ മണി പന്ത്രണ്ട് അടിച്ചശേഷമേ അഭിനയം തുടങ്ങൂ.

ജനങ്ങൾ രാവിലെ മുതൽ അവിടെ കാത്തുനിൽക്കുകയായിരുന്നു. തണുപ്പ് ശക്തമാണ്. പലരും വിറക്കുന്നുണ്ട്. ആദ്യം തന്നെ ഹാളിൽ പ്രവേശിക്കാനായി തലേന്ന് രാത്രി മുതൽ തന്നെ വാതിൽക്കൽ കാത്തുനിന്നവരുമുണ്ട്.

സമയം കഴിയുംതോറും ആളുകൾ കൂടിക്കൂടി വന്നു. ഉയരത്തിൽ എവിടെയെല്ലാം കയറിപ്പറ്റാമെന്ന് പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു അവർ. ആഘോഷത്തിൽ അത്യധികമായ സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടെയാണവർ പങ്കെടുത്തത്. തമ്മിൽത്തമ്മിൽ തട്ടിയും മുട്ടിയും പരക്കെ ബഹളമാകുന്നുണ്ട്. കാത്തിരുന്നതിന്റെ ദേഷ്യവും ചിലേടത്ത് പ്രകടമായി. കൈമുട്ടുകൊണ്ടുള്ള കുത്തും ഷൂസ് കൊണ്ടുള്ള ചവിട്ടും ഏറ്റവരുടെ പരാതികളും കേൾക്കാമായിരുന്നു. പ്രത്യേകമായി നിന്നിരുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളുടെയും സേവകന്മാരുടെയും സംഘങ്ങൾ ആളുകളുടെ പെരുമാറ്റങ്ങളിലെ സവിശേഷതകൾ കണ്ടുരസിച്ചു. ആളുകളെ കൂടുതൽ പ്രകോപിതരാക്കുംവിധം തമാശകൾ തട്ടിവിടാനും അവർ മടിച്ചില്ല.

കുറെപ്പേർ ഒരു ജനലിന്റെ ചില്ല് പൊട്ടിച്ച് ജനാലപ്പടിയിലും മറ്റും ഇരുന്നു. അവിടെയിരുന്നാൽ അകത്തുള്ളവരെക്കുറിച്ചും പുറത്തുള്ളവരെക്കുറിച്ചും അഭിപ്രായങ്ങൾ തട്ടിവിടാൻ അവർക്ക് സൗകര്യമുണ്ടായിരിക്കും. വിദ്യാർത്ഥിസംഘത്തിന് തൽക്കാലം മുഷിച്ചിലൊന്നും തോന്നിയില്ല. കാരണം അവർ പല തമാശകളും അഭിപ്രായപ്രകടനങ്ങളും ഉറക്കെയുള്ള പൊട്ടിച്ചിരിയുമൊക്കെ ഹാളിന്റെ ഒരറ്റത്തുനിന്ന് മറ്റേ അറ്റത്തേക്ക് കൈമാറുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

ഒരു തൂണിന്റെ മുകളിലത്തെ ചുറ്റുപടിയിൽ ഇരുന്ന വെളുത്ത സുന്ദരൻ കുസൃതി നിറഞ്ഞ നോട്ടത്തോടെ ഒരാളോട് പറഞ്ഞു.

"അല്ലാ ജോൺ ഫ്രോളോ നീ കുറേനേരമായോ അവിടെ ഇരിക്കുന്നത്? നിനക്ക് ഷെഹാൻദുമൂളീൻ എന്ന പേരിട്ടത് നല്ല യോജിപ്പാണ്. നിന്റെ കയ്യും കാലു മൊക്കെ കാറ്റുമില്ലിന്റെ പലകപോലെയുണ്ടല്ലോ..."

"ങ്ഹാ, നാലുമണിക്കൂറിലധികമായി. പിശാചിന്റെ ദയ. എന്ന നരകത്തിൽ എനിക്ക് നാലുമണിക്കൂർ കുറച്ചുകിട്ടും. ദേവാലയത്തിൽ സിസിലി രാജാവിന്റെ എട്ടുഗായകന്മാരുടെ കുർബാന ഗാനത്തിന്റെ ആദ്യ ഭാഗം ഏഴുമണിക്കാ കേട്ടത്."

ജോൺഫ്രോളോ പറഞ്ഞു.

ആദ്യത്തെ ചെറുപ്പക്കാരൻ തുടർന്നു.

"അവരുടെ കൂർത്തതൊപ്പിയേക്കാൾ കൂർത്ത ശബ്ദം. ഹോ ചെവി തുളച്ചുകേറുന്ന പാട്ട്. ഇങ്ങനെയൊരു പാട്ട് ഏർപ്പാടാക്കുന്നതിന് മുമ്പേ രാജാവ് ആലോചിച്ചില്ലാന്ന് തോന്നുന്നു."

"ഈ പാട്ടുകാരെ നിയമിക്കാനായിരിക്കും അങ്ങനെയൊരു പരിപാടി ഏർപ്പാടാക്കിയത്. ഒരു കുർബാനക്ക് അഞ്ഞൂറ് പവനാ കുറഞ്ഞ ചെലവ്. ഇവിടെ വിൽക്കുന്ന മീനിന്റെയും നികുതിപ്പണത്തിൽ നിന്നാ അതൊക്കെ."

താഴെ നിന്ന് ഒരു വൃദ്ധയാണങ്ങിനെ പറഞ്ഞത്.

അവരുടെ അടുത്ത് മീൻമണത്തു വിഷമിച്ചുനിന്ന തടിച്ച് ഉയരം കൂടിയ ആൾ ദേഷ്യപ്പെട്ടു.

"മിണ്ടാതിരിക്ക്, കുർബാന ഏർപ്പാടാക്കാൻ കഴിയാതിരിക്കുമോ.. രാജാവിന്. രാജാവ് ഉദാസീനനായിട്ട് കിടപ്പായിപ്പോകുമെന്നാണോ നീ വിചാരിച്ചത്.?"

ഇതുകേട്ടുകൊണ്ട് മേലെ ഒരിടത്തിരുന്ന വിദ്യാർത്ഥി നർമ്മത്തിൽ പറഞ്ഞു.

"അതേതായാലും നന്നായി നിങ്ങൾ പറഞ്ഞത്. നിങ്ങളല്ലേ ഷില്ലേലെക്കാർണു? മഹാരാജാവിന്റെ കുപ്പായങ്ങളിൽ രോമം വെച്ചുപിടിപ്പിക്കുന്ന ജോലിക്കാരുടെ മേസ്ത്രിയല്ലേ നിങ്ങൾ...?"

അവന്റെ കൂട്ടുകാർ സംഘമായി ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

"ലെക്കാർണു.... ഷില്ലേലെക്കാർണു..."

ഒരു കുട്ടി ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

"കൊമ്പുള്ളോൻ... രോമമുള്ളോൻ..."

അതിന് മറുപടി പറഞ്ഞത് തൂണിന്റെ മുകളറ്റത്തിരുന്ന ഒരു കൊച്ചുപയ്യനാണ്.

"എന്തിനാ ഇങ്ങനെ ചിരിക്കുന്നത്..? ചിരിക്കാനൊന്നുമില്ല.

ഷില്ലേലെക്കാർണു ഒരു മാന്യനാ.. കൊട്ടാരത്തിലെ ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ സഹോദരനാ. മാഹിയേലിന്റെ പുത്രൻ. പാരീസിലെ പൗരന്മാരാണ് അവരെല്ലാം. എല്ലാവരും വിവാഹിതരുമാണ്."

ഉടനെ വീണ്ടും ചിരി ഉയർന്നു. രോമപ്പണിക്കാരുടെ പ്രധാനിയിലായി എല്ലാവരുടെയും ശ്രദ്ധ. തടിയനായ അയാൾ അവിടുന്നും രക്ഷപ്പെടാനുള്ള ശ്രമത്തിലായിരുന്നു. അയാൾ കിതച്ചുപോയി. വിയർത്തൊലിച്ചു. കവിൾ വീർത്തു. എല്ലാവരും കൂടി അയാളെ ഞെരുക്കി നിർത്തി. എങ്ങോട്ടും പോകാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

നീളം കുറഞ്ഞ് അയാളെ പോലെ തന്നെയുള്ള വേറൊരാൾ അയാൾക്ക് വേണ്ടി പറയാൻ തുടങ്ങി.

"എന്താണ് നിങ്ങൾ ചെയ്യുന്നത്... ഒരു പൗരപ്രധാനിയോട് വിദ്യാർത്ഥികൾ ഇങ്ങനെയാണോ പെരുമാറേണ്ടത്..? എന്റെ ചെറുപ്പകാലത്തായിരുന്നെങ്കിൽ നിങ്ങൾക്ക് കണക്കിന് തരുമായിരുന്നു. ഇരുണ്ട കമ്പികൊണ്ട് അടിച്ചു തുടപൊട്ടിക്കുമായിരുന്നു. പിന്നെ അതു ചുട്ടുപഴുപ്പിച്ച് തുടക്ക് വെച്ചുതരും."

വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സംഘം ഒന്നടങ്കം ഉച്ചത്തിൽ കൂവിക്കൊണ്ട് ചോദിച്ചു.

"ഓഹോ, അതാരണപ്പാ അങ്ങനെയൊരു പാട്ടുപാടിയത്.? ഏത് മൂങ്ങ മൂളിയതാ...?"

ഒരാൾ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

"അയാളെ എനിക്കറിയാം. അത് മാസ്റ്റർ ആഫ്രി മുസ്തിയേ ആണ്."

അയാളെക്കുറിച്ച് വേറൊരാൾ വിശദീകരിച്ചു.

"പുസ്തകക്കച്ചവടക്കാരനാണ്. സർവ്വകലാശാലയിൽ സത്യപ്രതിജ്ഞ ചെയ്ത നാലുപേരിൽ ഒരാൾ"

"അവിടെ എല്ലാം നാലാണ്. നാലുരാജ്യങ്ങൾ, നാലുശിക്ഷണ വിഭാഗങ്ങൾ, നാല് ഉത്സവങ്ങൾ, നാല് ജഡ്ജിമാർ, നാലുപട്ടം കൊടുക്കുന്നവർ നാലുപുസ്തകകച്ചവടക്കാർ."

ഒരാൾ അങ്ങനെയും പറഞ്ഞു. തുടർന്ന് ഓരോരുത്തരും ഒച്ചവെച്ചു.

"മുസ്നിയുടെ പുസ്തകങ്ങൾ തീയിട്ടു ഞങ്ങൾ."

"മുസ്നിയുടെ വേലക്കാരനെ ഞങ്ങൾ തല്ലും."

"മുസ്നീ നിന്റെ ഭാര്യ ധരിച്ച പഴയ ഉടുപ്പുകൾ വലിച്ചുകീറി കളയും ഞങ്ങൾ."

"ഉം. നല്ല തടിയുള്ള ശ്രീമതി ഊർദാദ്"

"നല്ല പുതുപെണ്ണാണവൾ. ഉല്ലാസമുള്ളവൾ. വിധവയായിരുന്നതു പോലെയുണ്ട്."

മാസ്റ്റർ ആന്ദ്രിമുസ്നിക്ക് സഹിച്ചില്ല.

"നിങ്ങളെയൊക്കെ ഭൂതം വിഴുങ്ങട്ടെ."

തൂണിന്റെ മുകളിലിരുന്ന ഷെഹാൻ പറഞ്ഞു.

"മിണ്ടാതിരിക്കണേ മാസ്റ്റർ ആന്ദ്രിമുസ്നീ... ഇല്ലെങ്കിൽ ആ തലയിലേക്ക് ഞാൻ തുള്ളും."

അയാൾ മേലോട്ടുനോക്കി. തൂണിന്റെ ഉയരവും പറഞ്ഞ പയ്യന്റെ തൂക്കവും വീണാലുള്ള സ്ഥിതിയും ഓർമ്മിച്ച് പിന്നെ ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല.

പയ്യൻ പിന്നെയും തുടർന്നു.

"ഒരാർച്ച് ഡീക്കന്റെ അനുജനാണെങ്കിലും ഞാൻ പറഞ്ഞതുപോലെ ചെയ്തുകളയും."

ജോണി ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

"ഹെഡ്മാസ്റ്ററും പട്ടക്കാരും ജഡ്ജിമാരും തുലഞ്ഞുപോകട്ടെ."

ഇതുകേട്ടപ്പോൾ വേറൊരുത്തന് ആവേശമായി.

മാസ്റ്റർ ആഫ്രിയുടെ പുസ്തകങ്ങൾ കത്തിച്ചുകൊണ്ടാവാം ഇന്നുരാത്രിയിലെ നമ്മുടെ ആഘോഷം.

"പകർപ്പെഴുത്തുകാരുടെ ഡസ്ക്കുകളും."

വേറൊരാൾ കൂട്ടിചേർത്തു.

"പള്ളിമൂപ്പന്റെ ചൂരൽ വടിയും ഉപയോഗിക്കാം."

"ഹെഡ്മാസ്റ്ററുടെ കസേരയും."

അങ്ങനെ അഭിപ്രായങ്ങൾ വേറെയും വന്നു.

പയ്യൻ ഷെഹാൻ പിന്നെയും വിട്ടില്ല.

"മാസ്റ്റർ ആഫ്രി തുലയട്ടെ. പള്ളിമൂപ്പൻ തുലയട്ടെ. പകർപ്പെഴുത്തുകാർ തുലയട്ടെ. വൈദ്യന്മാർ തുലയട്ടെ, ജഡ്ജിമാർ തുലയട്ടെ. ഹെഡ്മാസ്റ്ററും തുലയട്ടെ."

മാസ്റ്റർ ആഫ്രി രണ്ടുകൈ കൊണ്ടും ചെവിപൊത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് ആക്രോശിച്ചു.

"ലോകം അവസാനിക്കാറായിരിക്കുന്നു..."

"ഹെഡ്മാസ്റ്റർ അതാ പോകുന്നു."എന്ന് ആരോ വിളിച്ചുപറഞ്ഞപ്പോൾ കൂടിനിന്നവരെല്ലാം ആ ഭാഗത്തേക്ക് നോക്കി.

ഷെഹാന് പുറത്തുനടക്കുന്നതൊന്നും കാണാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അവന് അത് തിരക്കേണ്ടി വന്നു.

"നമ്മുടെ ബഹുമാന്യനായ ഹെഡ്മാസ്റ്റർ തിബാവു ആണോ അത്..?"

"അതെ, മാസ്റ്റർ തിബാവു തന്നെ."

ആളെ മനസ്സിലായവർ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

യഥാർത്ഥത്തിൽ അത് മാസ്റ്റർ തിബാവു തന്നെയാണ്. രാജദൂതന്മാരെ

സന്ദർശിക്കാൻ സർവ്വകലാശാലയിലെ എല്ലാ പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും കൂടെ എത്തിയതാണദ്ദേഹം. അവർ അവിടുന്ന് മുന്നോട്ട് പോയി. മുന്നിൽ നിന്നിരുന്ന മാസ്റ്റർ തിബാവു പരിഹാസങ്ങളെല്ലാം ഏൽക്കേണ്ടിവന്നു.

"സുപ്രഭാതം ഹെഡ്മാസ്റ്ററേ സുപ്രഭാതം."

"ചൂതുകളിയിൽ തഴമ്പിച്ച ആളെങ്ങിനെ ഇവിടെ എത്തി... ചൂതുകളി എങ്ങനെ വിട്ടുപോന്നു..?"

"കഴുതയുടെ പുറത്തെ സവാരി നന്നായി അറിയാം. കഴുതയുടെ ചെവികൾ ഉടമസ്ഥന്റെ ചെവിയുടെ അത്ര വലുതല്ല. ഉറപ്പാണ്."

വിളറി ശവം പോലുണ്ട് മുഖം. ഒഴിഞ്ഞ കണ്ണുകൾ, ചുക്കിച്ചുളിഞ്ഞ തൊലി, ചൂതും പകിടയും മാത്രം ആഗ്രഹിക്കുന്നത്.."

മാസ്റ്റർ തിബാവുവിന്റെ പിറകിൽ വന്നവരെയും ചെറുപ്പക്കാർ പരിഹസിച്ചു.

"പള്ളിക്കാർ തുലയട്ടെ."

"റോബിൻ പുസ് പീൻ.. അതാരാപ്പാ പോകുന്നത്..?"

"അത് ഓത്തൂൺ കോളേജിലെ ചാൻസലർഷിൽ ബേർല്സ്വിള്ളി യല്ലേ.."

"എന്നാലിതാ എന്റെ ചെരുപ്പ് എടുത്തോ. നിനക്ക് നല്ല സൗകര്യമല്ലേ.. തലയ്ക്ക് ഒരേറ് കൊടുക്ക്."

"വെള്ളവസ്ത്രമണിഞ്ഞ ആറ് ഈശ്വരവാദികളും തുലയട്ടെ."

"ഇവർ ഈശ്വരവാദികളോ? ഞാൻ വിചാരിച്ചത് റൂത്തി എന്ന ജന്മി പാരീസിന് ജന്മവസ്തുവിന്റെ ഭാഗമായി നൽകിയ ആറുവെള്ളത്താറാവുക ളാണെന്നാ..."

"തുലഞ്ഞുപോട്ടെ വൈദ്യന്മാർ"

"ശിക്ഷാധികാരിയായ ജർമ്മൻകാരന്റെ കഴുത്തിൽ കുരുക്കിട്ട് കൊല്ലട്ടെ പിശാച്."

"ചാരനിറത്തിലുള്ള അംസപട്ടമണിഞ്ഞ ബോധകൻമാരെയും."

"ആ പോകുന്ന എം.എ ക്കാരേ.... കറുത്ത ഉടുപ്പിട്ട നിങ്ങളും, ചുമന്ന ഉടുപ്പുധരിച്ചവരും..."

"ഹെഡ്മാസ്റ്ററുടെ വാലായിരിക്കാൻ നല്ല യോജിപ്പുണ്ട് ഇവർക്ക്."

"കടലിനെ കല്ല്യാണം കഴിക്കാൻ പോകുന്ന വെനീസിലെ പ്രഭുവാണ് ഇയാളെന്ന് തോന്നിപ്പോകും."

മാസ്റ്റർ ആഫ്രിമുസ്നിയെ മാസ്റ്റർ ലെക്കാർണുവിന്റെ ചെവിക്കടുത്ത് വായ് വെച്ച് പറഞ്ഞു.

"ഞാൻ പറയട്ടെ നിങ്ങൾ കേൾക്കുമോ... ലോകം അവസാനിക്കാറായി. വിദ്യാർത്ഥികൾ അതിരുവിട്ട് പറയുന്നത് കേട്ടില്ലേ... ഇങ്ങനെ ഒരിക്കലും

സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. ഇക്കാലത്തുള്ള കണ്ടുപിടുത്തങ്ങളാണ് ഇതിനൊക്കെ കാരണം. തോക്ക്, പീരങ്കി, വെടിയുണ്ട എന്നിവയും ജർമ്മനിയിൽ നിന്നു വന്ന പകർച്ചവ്യാധി അച്ചടിയുമൊക്കെയാണ് ഹേതു. ഇനി കയ്യെഴുത്ത് പ്രതിയും വേണ്ട. പുസ്തകവും വേണ്ട. പുസ്തകവ്യാപാരം തകർക്കുന്നത് അച്ചടിയാണ്. ലോകാവസാനം അടുത്തതിന്റെ തെളിവാ ഇതൊക്കെ.

"എനിക്കും അങ്ങിനെതന്നെയാ തോന്നുന്നത്. ഏറ്റവും വിലപിടിച്ച പട്ടു കമ്പിളികൾ പോലും എല്ലായിടത്തും എളുപ്പത്തിൽ കിട്ടുന്ന കാലമായില്ലേ..."

ഈ സമയത്താണ് മണി പന്ത്രണ്ടടിച്ചത്. ജനമൊന്നടങ്കം ആശ്വാസത്തിന്റെ നെടുവീർപ്പിട്ടു. വിദ്യാർത്ഥികൾ മിണ്ടിയില്ല.

കുറച്ചുസമയം കഴിഞ്ഞു. വമ്പിച്ച ബഹളമായി. എല്ലാവരും ഇളകിത്തുടങ്ങി. അങ്ങിങ്ങ് ചുമയുടെ ഒച്ചയും തൂവാലകൊണ്ടത് തടുക്കുന്ന തിന്റെ ഒച്ചയും വല്ലാതെ ഉയർന്നു.

പെട്ടെന്ന് നിശബ്ദത പരന്നു. എല്ലാവരും അതാതിടങ്ങളിൽ ഉറച്ചുനിന്നു.

കഴുത്ത് നീട്ടിയാണ് നിൽപ്. വാ തുറന്നുപിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. എല്ലാവരുടെയും നോട്ടം മാർബിൾ മേശയിലാണ്. മേശമേൽ ബെയിലിഫിന്റെ നാല് പോലീസുകാർ ചായം തേച്ച പ്രതിമകളെ പോലെ അനങ്ങാതെ നിൽക്കുന്നതേ കാണാനുള്ളു. ആളുകൾ ഫ്ളെമിഷ് രാജദൂതർക്കായി ഒരുക്കിയ വേദിയിലേക്ക് നോട്ടം തിരിച്ചു. അവിടെ ശൂന്യമായിരുന്നു. ഉച്ചയാകട്ടെ നാടകാഭിനയം ഉണ്ടാകും എന്ന കാത്തിരിപ്പിന് ഒന്നുമാത്രമേ സമയനിഷ്ഠ പാലിച്ചുള്ളു. ഉച്ച കൃത്യമായെത്തി.

വീണ്ടുമുള്ള കാത്തിരിപ്പിനു സമയം നീങ്ങി. കാൽ മണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞു. വേദികളിൽ ആരും വന്നെത്തിയില്ല. സമയം നീങ്ങുന്തോറും അക്ഷമ ആളുകളിൽ വളരുകയായി.

"ഒരു നാടകം"

ആദ്യം കോപവാക്കുകൾ അങ്ങിനെ പതിഞ്ഞ രീതിയിലായിരുന്നു. അത് ഒരു കൊടുങ്കാറ്റായി വളരാനിടയുണ്ട്. ഷെഹാൻ മൂളിൻ അമർഷം കൊണ്ടു

"നാടകം തുടങ്ങൂ.... ഫ്ളെമിങ്ങുകൾ തുലയട്ടെ..."

ഷെഹാന്റെ ഒച്ച അവിടെ അലയടിച്ചു. ആളുകളെല്ലാം ആർത്തുവിളിച്ചു.

"നാടകം തുടങ്ങണം...നാടകം തുടങ്ങണം..."

ഷെഹാൻദു മൂളീൻ ആളുകളെ ആവേശം കൊള്ളിച്ചു.

"ഉടൻ തന്നെ നമുക്ക് നാടകം തുടങ്ങണം. അല്ലെങ്കിൽ വിനോദനാടകമായും ആശ്ചര്യനാടകമായും കൊട്ടാരം തഹസീൽദാരെ തൂക്കി കൊല്ലണം."

"അങ്ങിനെതന്നെ ചെയ്യാം."

ജനക്കൂട്ടം ആർത്തുവിളിച്ചു പറഞ്ഞു.

"പോലീസ്കാരെ തൂക്കിലേറ്റിക്കൊണ്ട് തുടങ്ങാം."

ആ അഭിപ്രായത്തെ കൈകൊട്ടിക്കൊണ്ട് ജനങ്ങൾ അംഗീകരിച്ചു. പാവങ്ങളായ നാല് പോലീസുകാരും വിളറിവെളുത്തു. എന്തുചെയ്യുമെന്ന് അവർ പരസ്പരം നോക്കി. ജനങ്ങൾ അവരുടെ അടുത്തേക്ക് നീങ്ങുകയാണ്. അവിടെയുള്ള വേലി ജനശക്തിയിൽ ചാഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു.

"അവർ തുലയട്ടെ.. അവർ തുലയട്ടെ..." ജനങ്ങളുടെ വിളി കൂടുതൽ കൂടുതൽ ശക്തമായി. ആ സമയത്ത് അണിയറയുടെ കമ്പിളിയവനിക വകഞ്ഞുമാറ്റി ഒരാൾ മുന്നിലേക്ക് വന്നു. ജനങ്ങൾ കൗതുകത്തോടെ അയാളെ നോക്കി ശാന്തരായി നിന്നു.

പുറത്തേക്ക് വന്നയാൾ ഭയന്നു വിറക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ മാർബിൾ മേശയുടെ അടുത്തേക്ക് നടന്നെത്തി. തല കുനിച്ചുകൊണ്ടാണ് അയാൾ നടക്കുന്നത്. തല കുനിഞ്ഞു കുനിഞ്ഞു മുട്ടുകുത്തലായി മാറി. നിശബ്ദതയിൽ നിന്നും ചെറിയൊരിളക്കം മാത്രമേയുള്ളു.

അയാൾ സാവധാനം പറയാനാരംഭിച്ചു.

"മാന്യരായ പുരുഷന്മാരേ, സ്ത്രീകളേ... വളരെ നല്ല ഒരു നാടകമാണ് ഞങ്ങൾ ഇവിടെ അവതരിപ്പിക്കുന്നത്. വിശുദ്ധകന്യക മറിയത്തിന്റെ നല്ല വിധി കല്പന എന്നാണ് നാടകത്തിന്റെ പേര്. ജൂപ്പിറ്ററിന്റെ ഭാഗം ഞാൻ തന്നെയാണ് അഭിനയിക്കുക. കർദ്ദിനാൾ തിരുമേനി എത്തിയാൽ നാടകം ആരംഭിക്കും. ആസ്ത്രിയായിലെ ഡ്യൂക്കിന്റെ പ്രതിനിധികളെയും കാത്തിരിക്കുകയാണദ്ദേഹം. അവർ സർവ്വകലാശാലയിലെ ഹെഡ്മാസ്ററരുടെ പ്രസംഗം കേൾക്കാൻ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു."

കൊട്ടാരം തഹസീൽദാരുടെ പോലീസുകാരുടെ ജീവൻ രക്ഷിച്ചത് ജൂപ്പിറ്ററുടെ വരവാണ്. അയാളുടെ വേഷം ജനങ്ങളെ ആകർഷിച്ചു നിർത്തി. അതാണ് അവർ പെട്ടെന്ന് ശാന്തരായത്. വിലകൂടിയ കറുത്ത പട്ടുകൊണ്ടുള്ള ഉടുപ്പാണ്. സ്വർണ്ണക്കുടുക്കുകളുമുണ്ട്. അയാളുടെ തൊപ്പി വെള്ളി പൂശിയ ബട്ടണുകൾ കൊണ്ട് അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. ചുവന്ന പൗഡറിട്ടിട്ടുണ്ട്. കനത്ത മീശയാണ്. വർണ്ണക്കടലാസുകൾകൊണ്ട് അലങ്കരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഉയർത്തിപ്പിടിച്ച വാൾ, കാലുകൾക്ക് പച്ച മാംസത്തിന്റെ നിറമാണ്. ഗ്രീക്കുരീതിയിൽ മെതിയടിയിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെ ആഡംബരമായിട്ടാണ് അയാളുടെ രൂപം.

പിയർ ഗ്രിൻഷ്വാർ

കർദ്ദിനാൾ വരാൻ വൈകും എന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ ജനക്കൂട്ടം കൂവാൻ തുടങ്ങി.

"നാടകം ഉടൻ തുടങ്ങണം... നാടകം ഉടൻ തുടങ്ങണം...."

അവർ വിളിച്ചുപറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ ശബ്ദം ഒരു കൊടുങ്കാറ്റു പോലെ അലയടിച്ചു. ജോണിദുമൊളോന്ദിനെയുടെ ശബ്ദം എന്നിട്ടും വേറിട്ടു കേൾക്കാമായിരുന്നു.

"നാടകം തുടങ്ങിക്കോ ഉടനെ..."

ജനൽപ്പടിയിലിരുന്ന് റോബിൻ പുസ്പീനും കൂട്ടരും അതിനെ പിന്തുണച്ചുകൊണ്ട് അലറി.

"ജൂപ്പിറ്റർ തുലയട്ടെ. ബോർബണിലെ കർദ്ദിനാൾ തുലയട്ടെ."

ഉടനെ നാടകം തുടങ്ങിയില്ലെങ്കിൽ നടന്മാരെയും കർദ്ദിനാളിനെയും ചാക്കിൽകെട്ടുമെന്ന് ജനക്കൂട്ടം മുന്നറിയിപ്പ് നൽകി.

ജൂപ്പിറ്ററിന് പേടിയായി. ചുവന്ന പൗഡറിട്ടിട്ടും വിളർച്ച പുറത്തുകണ്ടു. വാൾ താഴെ വീണു. തൊപ്പിയൂരി. വിറച്ചും വിക്കിയും ജൂപ്പിറ്റർ പറഞ്ഞു.

"കർദ്ദിനാൾ തിരുമേനീ... രാജദൂതന്മാർ.... ഫ്ളാൻഡേഴ്സിലെ രാജകുമാരി..."

ബാക്കി എന്താണ് പറയേണ്ടതെന്ന് അയാൾക്കറിയില്ലായിരുന്നു. നാടകം തുടങ്ങിയില്ലെങ്കിൽ ജനങ്ങൾ തന്നെ തൂക്കിലേറ്റാൻ തയ്യാറായിട്ടിരിക്കുന്നു. കർദ്ദിനാളെ കാക്കാതെ നാടകം തുടങ്ങിയാൽ കർദ്ദിനാളും തൂക്കിലിടും. എന്തായാലും തൂക്കുമരം തന്നെയാണ് വിധിച്ചിട്ടുള്ളത്.

അയാളുടെ മോചനത്തിനെന്നവണ്ണം ഒരാൾ മുന്നോട്ട് വന്നു. അയാൾ മെലിഞ്ഞ് ഉയരം കൂടിയിട്ടാണ്. ഒരു തൂണിൽ ചാരിനിന്നതുകൊണ്ട് അയാളെ അപ്പുറത്തുള്ളവരാരും കണ്ടിരുന്നില്ല. തൂണ് വണ്ണംകൂടിയതും അയാൾ തീരെ മെലിഞ്ഞതുമാണ്. സുന്ദരമായ വട്ടമുഖമാണയാൾക്ക്. വിളറിയ മുഖം നെറ്റിയും കവിളും ചുളിവുകളുള്ളതുമാണ്. തിളങ്ങുന്ന കണ്ണുകളാണുള്ളത്. ചുണ്ടുകൾ പുഞ്ചിരിക്കുന്നതും. പഴയ കറുത്ത കോട്ടു ധരിച്ച ആ യുവാവ് മാർബിൾമേശയുടെ അടുത്ത് വന്നു. നടനോട് ആ യുവാവ് കാണിച്ച ആംഗ്യം നടൻ കണ്ടില്ല. നടൻ പേടിച്ച് വെപ്രാളപ്പെട്ട് നിൽക്കുകയായിരുന്നു

യുവാവ് കുറച്ചുകൂടി മുന്നോട്ട് ചെന്നുവിളിച്ചു.

"ജൂപിറ്റർ, ഏയ് ജൂപ്പിറ്റർ.."

അയാൾ എന്നിട്ടും കേട്ടില്ല. അവസാനം യുവാവ് നടന്റെ അടുത്ത് ചെന്ന് ഉറക്കെ വിളിച്ചുനോക്കി.

"മിഷേൽ ഗിബോൺ"

ഉറക്കത്തിൽ കേട്ടപോലെ ഞെട്ടിക്കൊണ്ട് ജൂപിറ്റർ ചോദിച്ചു.

"ആരാ.. ആരാ എന്നെ വിളിച്ചത്...?"

"ഞാനാ"

"ഓഹോ."

"നാടകം ഉടനെ തുടങ്ങിക്കൊള്ളൂ.. തഹസീൽദാറോട് ഞാൻ സമാധാനം പറയും. തഹസീൽദാർ കർദ്ദിനാളിനോടും പറഞ്ഞോളും.

ജൂപിറ്റർ ദീർഘശ്വാസം വിട്ടു. അയാൾ കഴിവിന്റെ പരമാവധി ഒച്ചയിൽ ജനങ്ങളോട് പറഞ്ഞു.

"മാന്യരേ, നമുക്ക് നാടകം തുടങ്ങാം."

ജനങ്ങൾ കൂവിക്കൊണ്ടാണത് കേട്ടത്. വിദ്യാർത്ഥികൾ വീണ്ടും ആവശ്യപ്പെട്ടു.

"ജൂപിറ്ററേ തുടങ്ങിക്കോ... എല്ലാവരും കൈകൊട്ടിക്കോളീൻ."

ജനക്കൂട്ടം ഒന്നാകെ കൈകൊട്ടി. ജൂപിറ്റർ യവനികയ്ക്കുള്ളിലേക്ക് പോയി. ജനങ്ങളെ ശാന്തരാക്കിയ യുവാവ് തൂണിന്റെ മറവിലേക്ക് നീങ്ങി. അധികം ദൂരെയല്ലാതെ നിന്നിരുന്ന രണ്ടുയുവതികൾ യുവാവിനെ വിളിച്ചു അങ്ങോട്ട് ചെല്ലാൻ. അവരുടെ അടുത്തുനിന്നിരുന്ന മറ്റൊരു യുവതി അവരെ തടഞ്ഞു.

"മിണ്ടാതിരി ലിയനാർദേ ഒരു സാധാരണക്കാരനെ മാസ്റ്റർ എന്നല്ല സർ എന്നാ വിളിക്കേണ്ടത്...."

അവൾ വീണ്ടും യുവാവിനെ വിളിച്ചു.

"സർ"

യുവാവ് ആ യുവതികളുടെ അടുത്തേക്ക് വന്നു.

"യുവസുന്ദരികൾക്ക് എന്നെക്കൊണ്ട് എന്തെങ്കിലും ആവശ്യമുണ്ടോ..?"

ലിയനാർദ് പറഞ്ഞു.

"എനിക്കാവശ്യമൊന്നുമില്ല. ഇതാ ഇവൾ ഷിസ്ക്കാത്ത് ലാഷാൻഡിയാനാണ് നിങ്ങളോട് സംസാരിക്കേണ്ടത്."

ഷിസ്ക്കത്തിന്റെ കവിളുകൾ നാണം കൊണ്ടുചുവന്നു. അവൾ ഒഴിഞ്ഞു മാറാൻ പറഞ്ഞു.

"ഇവൾ ലിയനാർദ് നിങ്ങളെ മാസ്റ്റർ എന്നുവിളിച്ചു. സർ എന്നാണ് വിളിക്കേണ്ടതെന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞതാ.."

യുവതികൾ തലകുനിച്ചുനിന്നു. യുവാവ് ഇരുവരെയും സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. അയാൾക്ക് അവരുമായി സംഭാഷണത്തിലേർപ്പെടാൻ വളരെ താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നു.

"ഒന്നും പറയാനില്ലല്ലോ.."

"ഇല്ല" ഷിസ്ക്കത്ത് പറഞ്ഞ ഉടനെ ലിയനാർദും ഇല്ല എന്നുതന്നെ പറഞ്ഞു.

യുവാവ് പോകാനൊരുങ്ങുമ്പോൾ അയാളെ അങ്ങനെ വിട്ടയക്കാൻ യുവതികൾക്ക് മനസ്സ് വന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് ഷിസ്ക്കത്ത് പെട്ടെന്ന്

ചോദിച്ചു.

"നാടകത്തിൽ വിശുദ്ധമറിയത്തിന്റെ ഭാഗം അഭിനയിക്കുന്ന താരാണെന്ന് അറിയാമോ..?"

"ജൂപിറ്ററിന്റെ ഭാഗം എന്നല്ലേ നിങ്ങൾ ഉദ്ദേശിച്ചത്... ?"

യുവാവ് തിരിച്ചുചോദിച്ചു. ലിയനാർദാണ് മറുപടി പറഞ്ഞത്.

"അതേ, അതുതന്നെ. ജുപിറ്ററെ നിങ്ങൾക്ക് പരിചയമുണ്ടോ..?"

"മിഷേൻ ഗിബോണിനേയോ..?"

"അതെ"

"അയാളുടെത് നല്ല മീശയാ.."

ലിയനാർദ് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

"അവർ പറയുന്നതൊക്കെ രസകരമായിരിക്കുമോ? "

ഷിസ്ക്കത്തും ഉടനെ ചോദിച്ചു.

"രസകരമായിരിക്കും."

യുവാവ് സംശയമില്ലാതെ പറഞ്ഞു.

"അതെന്താണ്..?"

ലിയനാർദാണ് ചോദിച്ചത്.

ആശ്ചര്യനാടകത്തിന്റെ പേര് വിശുദ്ധകന്യാമറിയത്തിന്റെ നല്ല വിധി കൽപ്പന എന്നാണ്. ഇതൊരു പുതിയ നാടകമാണ്. ഇതിന് മുമ്പ് അവതരിപ്പിച്ചിട്ടില്ല."

രണ്ട്കൊല്ലം മുമ്പ്..."

"അല്ല, ഇത് പ്രധാനമായും ഫ്ളാന്റേഴ്സിലെ രാജകുമാരിയെ ഉദ്ദേശിച്ച് എഴുതിയതാണ്."

ഷിസ്ക്കാത്ത് മുഖം കുനിച്ചുചോദിച്ചു.

"ഈ നാടകത്തിൽ പ്രേമഗാനങ്ങൾ ഉണ്ടോ..?"

"ആശ്ചര്യനാടകത്തിലോ..?"

ഷിസ്ക്കത്ത് രണ്ടുകൊല്ലം മുമ്പത്തെ നാടകം ഓർമ്മിച്ചു പറഞ്ഞു.

"അന്ന് ആണുങ്ങളും, പെണ്ണുങ്ങളും ചേർന്ന് പാടുകയും അഭിനയി ക്കുകയും ചെയ്തു."

"മാർപാപ്പയുടെ ദൂതന് യോജിച്ചത് രാജകുമാരിക്ക് പറ്റില്ലല്ലോ.."

യുവാവിന് നീരസം തോന്നി.

"അന്നവിടെ വഴിയാത്രക്കാർക്ക് പാലും വീഞ്ഞും സുഗന്ധമദ്യവും കൊടുത്തിരുന്നല്ലോ"

ഷിസ്ക്കത്ത് പറഞ്ഞു. ലിയനാർദ് നാടകത്തെ കുറിച്ചു വർണ്ണിച്ചു.

"നടന്മാർ ഒന്നും മിണ്ടാതെ വികാരനാടകം അഭിനയിച്ചിരുന്നു."

ക്രിസ്തുവിനെ കുരിശിൽ തറച്ചിരുന്നു. ഇടത്തും വലത്തും ഓരോ

കള്ളന്മാരെയും തറച്ചിരുന്നു.'

ഷിസ്ക്കാത്ത് ഓർമ്മിച്ച് പറഞ്ഞു.

അവർക്ക് രണ്ടുപേർക്കും കൂടുതൽ സംസാരിക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഒരാൾ ഒരു കാര്യം പറയുമ്പോൾ മറ്റേയാൾ വേറൊന്നു പറഞ്ഞു.

"വളരെ ആർഭാടത്തിൽ വേഷം ധരിച്ച വേറെ നാടകക്കാരും ഉണ്ടായിരുന്നു."

"ഒരു വേട്ടക്കാരൻ മാനിന്റെ പുറകെ പായുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അപ്പോൾ പട്ടികളുടെയും, കുഴലിന്റെയും ശബ്ദവും ഉണ്ടായിരുന്നു.

"മാർപ്പാപ്പയുടെ പ്രതിനിധികൾ കടന്നുപോയപ്പോൾ നമ്മുടെ ആളുകൾ അക്രമം തുടങ്ങി. ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെയൊക്കെ കഴുത്തറുക്കുകയും ചെയ്തു."

"അതിനുശേഷം ഇരുന്നൂറിലധികം ഡസൻകിളികളെ തുറന്നുവിട്ടത് നല്ല രസമായിരുന്നു കാണാൻ"

യുവാവിന് പറയാൻ അവസരം കിട്ടി.

"ഇന്നത്തേത് അതിനേക്കാളേറെ നല്ല ആഘോഷമായിരിക്കും."

"നാടകം വളരെ നന്നാകുമെന്ന് തീർച്ചയുണ്ടോ..?"

ഷിസ്ക്കത്ത് ചോദിച്ചു

"സംശയിക്കേണ്ട, അത് എഴുതിയത് ഞാനാണ്."

"സത്യമായും...?"

രണ്ടുപേരും ഒരുമിച്ച് ചോദിച്ചു.

"സത്യമായും ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേരുണ്ട്. രംഗത്തിന്റെ ജോലികളെല്ലാം ഷെഹാൻ മാർഷ് ആണ്. എഴുതിയുണ്ടാക്കിയത് ഞാൻ. എന്റെ പേര് പിയർഗ്രിൻഷർ എന്നാണ്.

ആകാംക്ഷയോടെ കാത്തിരിക്കുന്ന നിശബ്ദരായ ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ നിന്ന് ജോണി വീണ്ടും ഒച്ചവെച്ചു

"ഏയ് ജൂപിറ്ററേ വിശുദ്ധ കന്യാമറിയമേ! ഞങ്ങളെ കളിയാക്കാൻ നോക്കല്ലേ....വേഗം നാടകം തുടങ്ങുന്നില്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ വീണ്ടും തുടങ്ങും."

ജോണിയുടെ ഒച്ചവെക്കൽ ഫലിച്ചു. വേദിയുടെ ഒരു ഭാഗത്തുനിന്നും സംഗീതം കേൾക്കാൻ തുടങ്ങി. യവനിക നീക്കി അമിതമായ മേക്കപ്പും വെട്ടിത്തിളങ്ങുന്ന വേഷവുമിട്ട നാലു നടന്മാർ വന്നു. അവർ സദസ്സിനെ താണുവണങ്ങി.

ഒടുവിൽ നാടകം യഥാർത്ഥത്തിൽ ആരംഭിക്കാൻ പോകുകയായിരുന്നു. ജനങ്ങൾ സന്തോഷശബ്ദങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചു.

നടന്മാരുടെ വർണ്ണശബളമായ വേഷങ്ങൾ ആകർഷകമായിരുന്നു.

പകുതി വെള്ളയും പകുതി മഞ്ഞയുമായ വസ്ത്രങ്ങളാണ് അവർ ധരിച്ചിരുന്നത്. ഒന്നാമന് വലതുകയ്യിൽ ഒരു വാളുണ്ട്. കുപ്പായത്തിൽ എന്റെ പേര് പ്രഭുത്വമെന്നാണ് എന്ന് കറുത്ത വലിയ അക്ഷരങ്ങളിൽ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. രണ്ടാമന്റെ കയ്യിൽ രണ്ട് സ്വർണ്ണത്താക്കോലുണ്ടായിരുന്നു. കുപ്പായത്തിൽ മതം എന്നാണ് എഴുതിയിട്ടുള്ളത്. മൂന്നാമന്റെ കയ്യിൽ ത്രാസും കുപ്പായത്തിൽ കച്ചവടം എന്ന് എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. നാലാമന്റെ കയ്യിൽ തൂമ്പ ഉണ്ടായിരുന്നു. അയാളുടെ കുപ്പായത്തിൽ തൊഴിൽ എന്നാണ് എഴുതിയിട്ടുള്ളത്. മതവും തൊഴിലും പുരുഷവേഷമാണ്. വസ്ത്രം കണ്ടാലറിയാം. വസ്ത്രത്തിന്റെ നീളം കുറവാണ്. സ്ത്രീവേഷത്തിന് നീളം കൂടുതലാണ്.

കൃഷി കച്ചവടത്തെയും പൗരോഹിത്യം പ്രഭുത്വത്തെയും വിവാഹം ചെയ്തിരിക്കയാണ്. രണ്ടു ദമ്പതികൾക്കും കൂടി ഒരു സ്വർണഡോൾഫിനുണ്ട്. ഏറ്റവും സുന്ദരിയായ യുവതിക്ക് അതിനെ നൽകാൻ തീരുമാനിച്ചിരിക്കുകയാണെന്ന് അരങ്ങിൽ നിന്നും പ്രസ്താവിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ലോകം മുഴുവൻ സുന്ദരിയെ അന്വേഷിച്ച് ഒടുവിൽ നീതിന്യായക്കൊട്ടാരത്തിലെ മാർബിൾ മേശയിൽ വിശ്രമിക്കാൻ എത്തിയിരിക്കുകയാണ്. ഇതിനിടയിൽ എം.എ ക്കാർ ബിരുദവും തൊപ്പിയും എടുക്കുന്ന കലാശാലകളിലും പരീക്ഷകളിലും വാദപ്രതിവാദങ്ങളിൽ നിന്നും നിയമങ്ങളിൽ നിന്നുമൊക്കെയായി സിദ്ധാന്തങ്ങളും തത്വസംഗ്രഹങ്ങളും എടുത്ത് ശ്രോതാക്കൾക്ക് നൽകുകയും ചെയ്യും.

ഞാൻ മീതെ ഞാൻ മീതെ എന്ന വിചാരമാണ് നാലുനീതിന്യായ കഥാപാത്രങ്ങൾക്കുമുള്ളത്. നാടകമെഴുതിയ പിയർഗ്രിൻഷ്വാറിനേക്കാൾ മികച്ചവരായിരുന്നില്ല അവർ. പീയർ ആ യുവതികളിൽ നിന്ന് കുറച്ചകലെ മാറിനിന്ന് നാടകം ശ്രദ്ധിച്ച് ആസ്വദിച്ചു. ബദ്ധശ്രദ്ധരായ പ്രേക്ഷകർക്ക് മുന്നിൽ തന്റെ വാക്കുകൾ ഉരുവിടുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന സന്തോഷത്തിലായിരുന്നു പിയർ ഗ്രിൻഷ്വർ.

ഈ സമയത്താണ് ഒരു ഭിക്ഷക്കാരൻ വലതുകയ്യിലെ വ്രണവും കീറിപ്പറിഞ്ഞ കുപ്പായവുമായി അരങ്ങത്തേക്ക് കയറി, ആളുകളുടെ ശ്രദ്ധ പിടിച്ചടക്കിയത്. ജോണി ഫ്രോളോ അയാളെ ശ്രദ്ധിച്ചുനോക്കി. ജോണി ജനക്കൂട്ടത്തോടായി പറഞ്ഞു.

"അതാ ആ തെണ്ടിയെ നോക്കിയാട്ടെ."

തവളകൾ നിറഞ്ഞ ഒരു കുളത്തിൽ വല്ലപ്പോഴും കല്ലെറിയുകയോ ഒരുപക്ഷിക്കൂട്ടത്തിലേക്ക് വെടിവെക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടുള്ള ആർക്കും മനസ്സിലാകുന്ന ബഹളമാണ് പിന്നെ അവിടെ കേട്ടത്. ഗ്രിൻഷ്വർ വൈദ്യുതാഘാതമേറ്റതുപോലെ ഞെട്ടി. നടന്മാരുടെ പ്രസ്താവന തടസ്സപ്പെട്ടു. ഭിക്ഷ

ക്കാരൻ കിട്ടിയ അവസരം പാഴാക്കാതെ അവിടെയും യാചന തുടർന്നു.

"ദയവായി ധർമ്മം തരണേ.."

ജോണിക്ക് ആളെ മനസ്സിലായി. ജോണി അതുപറയുകയും ചെയ്തു.

"ഇത് നമ്മുടെ ക്ലോപിൻത്രൂയിൽ ഫൂ ആണ്. ഏയ് തമാശക്കാരാ.. കാലിലെ മുറിവ് കയ്യിലേക്ക് മാറ്റിയോ?"

ജോണി ഒരു നാണയം എടുത്ത് അയാൾ നീട്ടിയ തൊപ്പിയിലേക്ക് എറിഞ്ഞു കൊടുത്തു. അതുകിട്ടിയപ്പോ വീണ്ടും ക്ലോപ്പിൻ യാചിച്ചു.

"എന്തെങ്കിലും ധർമ്മം തരണേ..."

കാഴ്ചക്കാരെല്ലാം അങ്ങോട്ട് ശ്രദ്ധിച്ചു. യാചകനും ജോണിയും കൂടി നടത്തിയ പ്രകടനം അസ്സലായെന്ന് വിദ്യാർത്ഥികൾ ഉറക്കെ പറഞ്ഞു.

ഗ്രിൻഷ്വാറിന് കഠിനമായ വെറുപ്പ് തോന്നി. അൽപസമയത്തിനുള്ളിൽ അമ്പരപ്പിൽ നിന്നും മുക്തനായ അയാൾ വേഷക്കാരോട് തട്ടിക്കയറി.

"എന്തിനാ വിഡ്ഢികളെ നിങ്ങൾ പകുതിക്ക് നിറുത്തിയത്. പരിപാടി തുടർന്നോളിൻ."

പരിപാടിക്ക് തടസ്സം വരുത്തിയവരെ നോക്കുകപോലും ചെയ്തില്ല ഗ്രിൻഷ്വാർ. ഈ സമയം ആരോ പുറം കുപ്പായത്തിൽ പിടിച്ചുവലിക്കുന്നതു പോലെ ഗ്രിൻഷ്വാറിന് തോന്നി. അനിഷ്ടത്തോടെയാണ് അയാൾ തിരിഞ്ഞു നോക്കിയത്. കൊഴുത്ത് സുന്ദരമായ ആ കൈ ഷിസ്ക്കത്ത് ലാഷാൻ സിയങ്ങിന്റെതായിരുന്നു.

"സർ, അവർ നാടകം കളിക്കുമോ..?"

"തീർച്ചയായും കളിക്കും."

"എന്നാൽ എനിക്കൊരു കാര്യം പറഞ്ഞുതരുമോ സാർ..?"

"അവർ പറയാൻ പോകുന്നത് ശ്രദ്ധിച്ച് കേൾക്ക്"

"പറയാൻ പോകുന്നതല്ല. ഇതുവരെ പറഞ്ഞത്..."

ഗ്രിൻഷ്വറിന് വല്ലാത്ത ദേഷ്യം വന്നു.

"ബുദ്ധിയില്ലാത്ത പെണ്ണ്"

ഷിസ്ക്കത്തിനെ കുറിച്ച് ഗ്രിൻഷ്വാറിന് തീരെ മതിപ്പില്ലാതായി. ഗ്രിൻഷ്വാർ ആവശ്യപ്പെട്ടതുകൊണ്ട് നാടകം വീണ്ടും ആരംഭിച്ചു. ആളുകൾ ശ്രദ്ധിക്കാനും തുടങ്ങി. തുടർച്ച നഷ്ടപ്പെട്ടതു നാടകത്തിന്റെ ഭംഗി കുറച്ചു. എങ്കിലും ആളുകൾ ശാന്തരായി. യാചകൻ തൊപ്പിയിൽ വീണ നാണയങ്ങൾ എണ്ണിനോക്കി.

നാടകം ചില മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തിയാൽ ഇന്നത്തെ കാലത്തും അവതരിപ്പിക്കാൻ പറ്റും. വളരെ ലളിതമായ ഇതിവൃത്തമാണതിന്റേത്. നാല് നീതി കഥാപാത്രങ്ങളും ലോകത്തിന്റെ എല്ലാ ഭാഗത്തും സഞ്ചരിച്ചു.

വിശേഷമത്സ്യത്തെ ഉചിതമായ ആൾക്ക് കൊടുക്കാൻ കഴിയാഞ്ഞ്

അവർ ക്ഷീണിച്ചിരുന്നു. അപ്പോൾ ആശ്ചര്യമത്സ്യത്തെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒരു ഗീതമാണ്. ആ അത്ഭുതമത്സ്യം യുവാവാണ്. സുന്ദരനാണ്. ധീരനാണ്. എല്ലാ രാജകീയ ഗുണങ്ങളുടെയും ഉത്ഭവസ്ഥാനമായ ഫ്രാൻസിലെ രാജസന്തതിയാണ്. ഇത് നാടകത്തിൽ ഉപയോഗിച്ച പ്രത്യേകമായ സങ്കല്പരീതിയിലാണ്. തഹസിൽദാർ ഉത്തരവിട്ട പ്രകാരം 12 മണി മുതൽ 4 മണി വരെ നീണ്ടുനിൽക്കുന്നതായിരിക്കണം, നാടകം. എന്നാലും കുറെ ചുരുക്കിപ്പറയാമായിരുന്നു എന്ന് നിരൂപകന്മാർ പറയാതിരിക്കില്ല. എന്തായാലും കാണികൾ ശ്രദ്ധയോടെ കേൾക്കുന്നുണ്ട്.

തൊഴിൽ മനോഹരമായ ഒരു പാട്ട് പാടിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. സന്ദർഭത്തിനുയോജിക്കാത്ത വിധം കവാടം കാവൽക്കാരൻ ഓടിവന്നു. എന്നിട്ട് വിഹ്വലതയോടെ പറഞ്ഞു.

"ബർബോണിലെ കർദ്ദിനാൾ തിരുമേനി...."

കർദ്ദിനാൾ തിരുമേനി

കവാടം കാവൽക്കാരൻ "ബൂർബോണിലെ കർദ്ദിനാൾ തിരുമേനി" എന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ പിയർ ഗ്രിൻഷ്വർ ഞെട്ടി. തിരുമേനിയെ പേടിച്ചിട്ടല്ല. വെറുത്തി ട്ടല്ല. അങ്ങനെയുള്ള ദൗർബല്യവും, ഔദ്ധത്യവുമില്ല. ഉൽക്കൃഷ്ടവും ശാന്തവും നിയന്ത്രിതവുമായ സ്വഭാവത്തിന് ഉടമയായിരുന്നു ഗ്രിൻഷ്വാർ. കർദ്ദിനാളിനെ വളരെ കാര്യമായി കണക്കാക്കുന്ന ആളുമാണ്. എന്നാൽ തത്വശാസ്ത്രജ്ഞരിൽ നിന്നും വേർതിരിഞ്ഞവരുമാണ്. ഇത്തരക്കാരെ അവസരസേവകരായിട്ടാണ് എവിടെയും കാണുന്നത്. പതിനഞ്ചാം നാറ്റാണ്ടിലെ അത്തരക്കാരുടെ പ്രതിനിധിയാണ് പിയർഗ്രിൻഷ്വാർ. ഇവരുടെ ആത്മാവാണ് പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിലെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ വക്താക്ക ളായത്. ഫാദർദുബ്രേൽ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ അന്നത്തെ അവസ്ഥ വിവരി ച്ചിട്ടുണ്ട്.

"ദേശം കൊണ്ടും സംസാരംകൊണ്ടും ഞാൻ പാരീസുകാരനാണ്. ഗ്രീക്ക് ഭാഷയിൽ പാരിസിയ എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം സംസാരസ്വാതന്ത്ര്യ മെന്നാണ്. രാജകുമാരന്റെ സഹോദരനായ കർദ്ദിനാൾ തിരുമേനിയുടെ മുന്നിൽ ആദരവോടെ തന്നെ സ്വതന്ത്രമായി പെരുമാറിയിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ ആളുകളെ വെറുപ്പിച്ചിട്ടുമില്ല."

കർദ്ദിനാൾ പ്രവേശിച്ചതും ജനങ്ങളാകെ ഇളകി. ആ പേര് എല്ലാവരും ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. നാടകത്തിലെ പ്രസ്താവന പിന്നെയും തടസ്സപ്പെട്ടു.

വേദിയിൽ കൗറും മുമ്പ് തന്നെ കർദ്ദിനാളിനെ കാണാൻ വേണ്ടി അടുത്തുനിൽക്കുന്നവരുടെ തലക്ക് മീതെ എത്തിനോക്കുവാൻ ഓരോരുത്തരും തത്രപ്പെടുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

വളരെ പ്രശസ്തനായ ആളാണ് കർദ്ദിനാൾ. അദ്ദേഹത്തെ കാണുന്നത് തന്നെ ഒരു രസമാണ്.

സുഖമായ ജീവിതമായിരുന്നു കർദ്ദിനാളിന്റെത്. രാജകീയമുന്തിരിത്തോട്ടത്തിലെ കൃഷിപ്പണികളിൽ കൂടി സന്തോഷിക്കുക, അദ്ദേഹത്തിന് താല്പര്യമായിരുന്നു. പാരീസിലെ ജനങ്ങളുടെ ഇഷ്ടത്തിന് പാത്രമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. എവിടെച്ചെന്നാലും ബിഷപ്പ്, മഠാധിപതികൾ, ദാസികൾ, സുഹൃത്തുക്കൾ എന്നിവരുടെ ഒരു സംഘം എപ്പോഴും കൂടെയുണ്ടാകും. പ്രാർത്ഥനാഗാനങ്ങൾ പാടിക്കൊടുത്ത കർദ്ദിനാൾതന്നെ ഒപ്പമുള്ളവർക്കു വേണ്ടി മദ്യലഹരീഗാനവും ഉച്ചത്തിൽ പാടി.

ജനങ്ങൾ ഇഷ്ടപ്പെട്ടതുകൊണ്ട് കാത്തിരുന്ന് മടുത്ത അവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വരവിന്റെ സമയത്ത് വേറൊന്നും ചെയ്തില്ല. പാരീസ് നിവാസികൾ മനസ്സിൽ വിദ്വേഷം കൊണ്ടുനടക്കാറില്ല. സുന്ദരനായ കർദ്ദിനാളിന്റെ കടും ചുവപ്പുനിറത്തിലുള്ള വസ്ത്രം ഏവരെയും ആകർഷിക്കുകയും ചെയ്തു.

പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി കർദ്ദിനാൾ പ്രവേശിച്ചുകഴിഞ്ഞു. എല്ലാവരെയും വന്ദിച്ചശേഷം എന്തോ വിചാരിച്ചുകൊണ്ട് നടന്നുപോയി. സാധാരണ ഉണ്ടാവാറുള്ളതുപോലെ പരിവാരങ്ങൾ പിന്തുടർന്നിരുന്നു. ആളുകൾ അക്കൂട്ടത്തിലുള്ളവരെ തിരിച്ചറിയാൻ ശ്രമിച്ചു. മനസ്സിലായവരുടെ പേരുകൾ വിളിച്ചു പറയുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടായിരുന്നു. വിദ്യാർത്ഥികൾ ഇതിൽ നീരസം പ്രകടിപ്പിച്ചു. കഴിയാവുന്നത്ര ചീത്തവിളിക്കാനും അവഹേളിക്കാനുമാണവർ ശ്രദ്ധിച്ചത്. എല്ലാ സ്വാതന്ത്ര്യവും അനുവദിക്കപ്പെട്ട വിഡ്ഢികളുടെ മഹോത്സവമായതിനാൽ ആരും ഒന്നിനും മടിച്ചില്ല. രാജാവും വേണ്ടത്ര പഴി കേട്ടു. കർദ്ദിനാളിനെയും പരിഹസിച്ചു. കുറെയൊക്കെ ബഹളത്തിൽ പെട്ടുപോയി. എല്ലാം കേട്ടിരുന്നാലും കർദ്ദിനാൾ അതൊന്നും കാര്യമാക്കില്ല. അന്നത്തെ കാലത്തെ ആചാരങ്ങളിൽ ഇത്തരം സ്വാതന്ത്ര്യങ്ങൾക്ക് സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നു. മാത്രമല്ല മറ്റൊരു ഉൽക്കണ്ഠ ഉള്ളതുകൊണ്ട് മനസ്സിൽ തട്ടുന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഫ്ളാൻഡേഴ്സിൽ നിന്ന് വന്ന രാജദൂതസംഘമായിരുന്നു മനസ്സ് നിറയെ. കർദ്ദിനാൾ ഫ്ളാൻഡേഴ്സുകാർക്ക് സ്വാഗതവും സൽക്കാരവും നൽകുന്നത് രാജാവിനെ സ്വാധീനിക്കാനുള്ള ഒരേർപ്പാട് മാത്രമാണ്. അങ്ങനെ താഴ്ന്ന നിലയിലുള്ള വെറും ഉദ്യോഗസ്ഥരെ പൊതുജനങ്ങളുടെ മുന്നിൽ വെച്ചു സ്വീകരിക്കേണ്ടിവരുന്നതിൽ കർദ്ദിനാൾ വിഷമിച്ചിരുന്നു. കാവൽക്കാരൻ "ആസ്ട്രിയായിലെ ഡ്യൂക്കിന്റെ പ്രതിനിധികൾ" എന്ന് ഒച്ച കുറച്ചു പറഞ്ഞപ്പോൾ കർദ്ദിനാൾ വാതിലിന്റെ ഭാഗത്തേക്ക് തിരിഞ്ഞു. കാണികളും അങ്ങനെ ചെയ്തു. പ്രതിനിധികളെല്ലാം കടന്നു വന്നു.

ഫെന്റു നഗരത്തിലെ കൗൺസിലറും പെൻഷൻകാരനുമായ ഗില്ലോം റിമ്മിന്റെ നേരെ നടന്നുചെന്ന് കൗൺസിലർ അയാളെ വണങ്ങുകയും ചെയ്തു. അതിപ്രഗൽഭനായ വ്യക്തിയായിരുന്നു റിം. പക്ഷേ അധികമാർക്കും അതറിയില്ല. അതുകൊണ്ട് കർദ്ദിനാൾ ബഹുമാനപൂർവ്വം പെരുമാറിയത് ജനങ്ങൾക്ക് വിസ്മയമായി.

മാസ്റ്റർ ഷാക്കെ കോപ്പനോൾ

ഗില്ലോം റിമ്മും കർദ്ദിനാളും സംസാരിക്കുകയായിരുന്നു. തെളിഞ്ഞ മുഖവും വീതിയുള്ള ചുമലുകളും തടിയുമുള്ള ഒരാൾ റിമ്മിന്റെ മുന്നിലേക്ക് നീങ്ങി നിന്നു. കാവൽക്കാരൻ ഓടിവന്ന് അയാളെ തടഞ്ഞു. അയാൾ കാവൽക്കാരനെ തള്ളിമാറ്റി ചോദിച്ചു.

"താനെന്താ വിചാരിക്കുന്നത്, ഞാനും പ്രതിനിധി സംഘത്തിൽപെട്ട താണെന്ന് മനസ്സിലായില്ലേ?"

കാവൽക്കാരൻ അയാളുടെ പേര് ചോദിച്ചു.

"ഷാക്കേ കോപ്പനോൾ...."

"നിങ്ങളുടെ ജോലി..?"

"കയ്യുറ തുന്നൽ"

കാവൽക്കാരൻ വല്ലാതെ വിഷമിച്ചു. അവിടേക്ക് വരുന്നവരുടെ പേര് വിളിച്ചുപറയണം. കയ്യുറ തുന്നുന്ന ഒരാൾ വിശിഷ്ടവ്യക്തികളുടെ കൂടെ എന്ന് പറയാൻ വയ്യ. ഗില്ലോംറിം കാവൽക്കാരന്റെ അടുത്ത് നീങ്ങിനിന്നു. പതിഞ്ഞ സ്വരത്തിൽ അയാളോട് പറഞ്ഞു.

"ഫെന്റു നഗരത്തിലുള്ള മജിസ്ട്രേറ്റുമാരുടെ ഗുമസ്തൻ മാസ്റ്റർ ഷാക്കോ കോപ്പനോളിന്റെ വരവ് അറിയിക്കൂ."

അങ്ങിനെതന്നെ പറയാൻ കർദ്ദിനാളും ആവശ്യപ്പെട്ടു. കർദ്ദിനാൾ പറയുന്നത് കോപ്പനോൾ കേട്ടുപോയി. സ്വന്തം ഇഷ്ടത്തിന് വിടാത്തതിൽ റിം നീരസപ്പെട്ടു. അയാൾ പറയാൻ തുടങ്ങി.

"കുരിശാണെ ഞാൻ അതല്ല. ഷാക്കേ കോപ്പനോൾ കയ്യുറ തയ്ക്കുന്നവനാണ്. അതിൽ താഴെയല്ല, മേലെയുമല്ല. അതുതന്നെയാണ് നല്ലത്... ആർച്ച് ബിഷപ്പ് തിരുമേനി എന്റെ കയ്യിൽ നിന്ന് കയ്യുറകൾ തെരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുണ്ടല്ലോ...."

ആളുകൾ ഇതുകേട്ട് ആർത്തുവിളിച്ചു. ഫലിതവും ദ്വയാർത്ഥവും വേഗം മനസ്സിലാക്കുന്നവരാണ് പാരീസുകാർ. അവരുടെ കൂട്ടത്തിലുള്ള ഒരാൾ പറയുന്നത് അവർക്ക് വേഗത്തിൽ മനസ്സിലാകും.

രാജസേവകർ അമളി പറ്റിയതിൽ ലജ്ജിച്ചു. സ്വന്തം കൂട്ടത്തിലുള്ള ഒരാളിൽ ജനങ്ങൾ അഭിമാനം കൊള്ളുകയും ചെയ്തു. തഹസീൽദാരുടെ

വേലക്കാരെപോലും വണങ്ങിനടന്നിരുന്ന ജനങ്ങൾക്ക് തയ്യൽക്കാരന്റെ പ്രവൃത്തി ആവേശമുണ്ടാക്കി.

കോപ്പനോൾ അഹങ്കാരത്തോടെയാണ് കർദ്ദിനാളിനെ വണങ്ങിയത്. കേമനാണ് എന്ന ഭാവത്തിൽ പുഞ്ചിരിച്ച് ശാന്തതയോടെ നിൽക്കുകയും ചെയ്തു. കർദ്ദിനാളിന് അഭിമാനഭംഗമുണ്ടായതിൽ അസ്വസ്ഥത തോന്നി. മറ്റാരെയും പോലെ നല്ലനില തന്നെയാണ് തനിക്കുമെന്ന് തയ്യൽക്കാരന് തോന്നി. ധീരൻ ഷാർളെയുടെ മകളുടെ സേവകർക്കെതിരായി ഫ്ലെന്റ്സ് പട്ടണത്തിലെ ജനങ്ങളെ ഇളക്കിവിടാൻ കർദ്ദിനാൾക്കൊന്നും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. സേവകരുടെ ജീവൻ രക്ഷിക്കാൻ ഫ്ളാൻഡേഴ്സിലെ രാജകുമാരി കരഞ്ഞ് അപേക്ഷിച്ചിട്ടും ഫലമുണ്ടായില്ല. ഗില്ലോം ഒരു വിരൽ ഉയർത്തിയ തേയുള്ളു. തലകൾ തെറിച്ചുവീണു.

കർദ്ദിനാൾ ഒരു പരീക്ഷണത്തെ നേരിടുകയായിരുന്നു. യാചകൻ ഇപ്പോഴും സ്ഥലം വിട്ടിട്ടില്ല. പ്രശസ്തരായ അതിഥികളുടെ ഇടയിൽ നിന്നും യാചകൻ ഒന്നിളകിയിരുന്നു. യാചകന്റെ കാര്യം ആരും ഗൗനിച്ചിട്ടില്ല. ആ ഹാളിനകത്ത് എന്താണ് നടക്കുന്നതെന്ന് അയാളും അറിയുന്നില്ല. "ധർമ്മം തരണേ... ധർമ്മം തരണേ...." എന്ന് ഇടക്കിടക്ക് വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ട്. എല്ലാവരും ശ്രദ്ധിച്ച ആ തയ്യൽക്കാരൻ ഭിക്ഷക്കാരന്റെ അടുത്താണിരുന്നത്. തയ്യൽക്കാരനും യാചകനും അന്യോന്യം കൈ കൊടുത്ത് വർത്തമാനം പറയാൻ തുടങ്ങി.

ക്ലോപ്പിൻ ത്രൂയിൽഫൂവിന്റെ കീറത്തുണി ഗ്യാലറിയിലെ ഒരു കൊളുത്തിൽ പോയി വീണു. അത്ഭുതം പോലെ ആളുകളതുകാണുകയും ഉച്ചത്തിൽ ചിരിക്കുകയും ചെയ്തു. കർദ്ദിനാളിനത് ശ്രദ്ധിക്കാതിരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. കർദ്ദിനാൾ മുമ്പോട്ടാഞ്ഞിരുന്നുനോക്കി. ക്ലോപ്പിൻത്രൂയിൽ ഫൂ ധർമ്മം ചോദിക്കുന്നതായാണ് അദ്ദേഹത്തിന് തോന്നിയത്. അരിശം മൂത്ത കർദ്ദിനാൾ തഹസിൽദാരെ വിളിച്ചു.

"അയാളെ കൊണ്ടുപോയി പുഴയിലെറിയൂ..."

"കർദ്ദിനാളേ അയാളെന്റെ സ്നേഹിതനാണേ..."

കോപ്പനോൾ പറഞ്ഞു.

ആൾക്കൂട്ടം ഇളകി ഒന്നാകെ ആർപ്പുവിളിച്ചു.

"ആർപ്പോ ഇയാവേ.... ആർപ്പോ ഇയാവേ....."

കോപ്പനോളിനെ കുറിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക് വലിയ മതിപ്പായി. അയാളുടെ ധീരതയാണ് ഫ്ലെന്റിലെയും പാരീസിലെയും ജനങ്ങൾ ഇഷ്ടപ്പെട്ടത്.

കർദ്ദിനാൾ പല്ല് കടിച്ചുഞെരിച്ചു. അദ്ദേഹം അടുത്തുള്ള സന്യാസി മഠാധിപനോട് പറഞ്ഞു.

"ഇവരെയാണല്ലോ മാർഗരറ്റ് രാജകുമാരിയുടെ വിവാഹത്തെ പറ്റി

സംസാരിക്കാൻ ആർച്ച് ഡ്യൂക്ക് അയച്ചുതന്നത്..?"

രാജസേവകർ കർദ്ദിനാളിന്റെ വാക്ക് കേട്ട് സന്തോഷിച്ചു.

ഈ സമയങ്ങളിലൊക്കെ ഗ്രിൻഷ്വാറിനെയും നാടകസംഘത്തെയും എല്ലാവരും മറന്നതുപോലെയായി. കൂടുതൽ ഉച്ചത്തിൽ സംസാരിക്കാൻ അയാൾ സംഘത്തോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു. എന്നിട്ടും ആരും ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ലെന്ന് കണ്ടപ്പോൾ നിറുത്താൻ പറഞ്ഞു. ലിയനാർദ്ദിന്റെയും ഷിസ്ക്കത്തിന്റെയും അടുത്തുപോയി അവരെക്കൊണ്ട് നാടകം തുടരണമെന്ന് പറയിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ഫലിച്ചില്ല.

നാടകത്തിലെ പ്രസ്താവനകൾ മടുത്തുതുടങ്ങിയ സമയത്താണ് കർദ്ദിനാളും സംഘവും പ്രവേശിച്ചത്. നാടകക്കാരെക്കാൾ മനോഹരവും ആകർഷകവുമായ വേഷമാണ് കർദ്ദിനാളിന്റെയും കൂട്ടരുടെയും...

ഗ്രിൻഷ്വാർ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ നിന്ന് ഒരാളോട് നാടകം തുടരട്ടെ എന്ന് ചോദിച്ചു. "ഇഷ്ടം പോലെ ചെയ്തോളൂ..." എന്ന് അയാൾ പറഞ്ഞു. വിദ്യാർത്ഥികൾ വിട്ടില്ല.

"വേണ്ടാ... വേണ്ടാ... നാടകം വേണ്ട..."

ഗ്രിൻഷ്വാർ സ്വയം കഴിയാവുന്നത്ര ഉച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞു.

"നാടകം തുടരണം.... നാടകം തുടരണം..."

കർദ്ദിനാൾ ഇടപെട്ടു. "വേണമെന്നുള്ളവർ കണ്ടോട്ടെ എന്നുള്ള രീതിയിൽ നാടകം തുടരാം." എന്ന് പറഞ്ഞു. നിറുത്തിയ ഭാഗത്തുനിന്നും നാടകം തുടർന്നു. ഗ്രിൻഷ്വാർ ആശിച്ചതുപോലെ ആരും ശ്രദ്ധിക്കുന്നേയില്ല. നാടകത്തിന്റെ കൂടുതൽ രസമുള്ള ഭാഗങ്ങളാണ് ഇനിയുള്ളത്... ആളുകൾ കേൾക്കുകയെങ്കിലും ചെയ്യുമെന്ന് അയാൾ പ്രതീക്ഷിച്ചു.

ഫ്ളെമിഷ് പ്രതിനിധികളുടെ ആൾക്കാർ പ്രവേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കാവൽക്കാർ അവരുടെയെല്ലാം പേരുകൾ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. ഗ്രിൻഷ്വാർ നാടകത്തിന് തടസ്സമായിട്ടുള്ള കാവൽക്കാരന്റെ പ്രവൃത്തിയിൽ അസ്വസ്ഥനായി. ഏറ്റവും പുതുമയുള്ള ഒരു കഥയാണ് ഗ്രിൻഷ്വാർ നാടകമാക്കിയിരിക്കുന്നത്. നാടകത്തിലെ നാലു കഥാപാത്രങ്ങളും ധർമ്മസങ്കടങ്ങൾ തുറന്നുവെച്ചു. പാരീസ് നഗരത്തിന്റെ അടയാളമായ ആയുധങ്ങൾ കൊണ്ട് അലങ്കരിച്ച വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിച്ചുകൊണ്ട് വീനസ് അവിടെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഏറ്റവും സുന്ദരിയായ സ്ത്രീക്ക് നൽകേണ്ട സ്വർണ്ണതിമിംഗലത്തിന് അവളാണ് അർഹയെന്ന് വാദിച്ചു. ജൂപിറ്റർ അതിനെ പിന്താങ്ങി. ഫ്രാൻസിലെ കിരീടവകാശിയുടെ വിവാഹത്തിനുള്ള അവകാശമാണ് നേടിയത്.കയ്യിൽ ജമന്തിപ്പൂവും പിടിച്ച് വെള്ളപട്ടുടുത്ത് ഒരു പെൺകുട്ടി വീനസിനെതിരായി വന്നു.

അപ്രതീക്ഷിതമായ ഈ സംഭവം വാദപ്രതിവാദങ്ങൾക്ക് ഇടയാക്കി

പ്രശ്നം പരിഹരിക്കാൻ വിശുദ്ധകന്യകയെ മധ്യസ്ഥയാക്കാൻ എല്ലാവരും കൂടി തീരുമാനിച്ചു. ഇതൊക്കെ കാണാനോ കേൾക്കാനോ ആരും ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ എല്ലാ പ്രതീക്ഷകളും തകർന്നുപോയി. നാടകം തുടങ്ങാത്തതിൽ കലഹമുണ്ടാക്കിയ ജനങ്ങൾ തന്നെയാണ് ഇപ്പോൾ അതിനെ അവഗണിക്കുന്നതും. പൊതുജനങ്ങളുടെ താല്പര്യത്തിന്റെ വേലിയേറ്റവും, വേലിയിറക്കവും.

പ്രതിനിധിസംഘത്തിലെ എല്ലാവരും എത്തിക്കഴിഞ്ഞു. ഗ്രിൻഷ്വാറിന് ഒന്നുകൂടി പ്രതീക്ഷയുണ്ടായി. നാടകം വീണ്ടും തുടർന്നു. മുഴുവൻ ജനങ്ങളെയും ആമ്പരപ്പിച്ചുകൊണ്ട് മാസ്റ്റർ കോപ്പനോൾ എഴുന്നേറ്റ് നിന്ന് പ്രസംഗം തുടങ്ങി.

"പാരീസിലെ മാന്യരെ, നമ്മൾ ഇവിടെ എന്താണ് ചെയ്യാൻ പോകുന്നത്.?" അവിടെ വേഷം കെട്ടിയവർ പോരടിക്കാൻ തയ്യാറായിട്ടാണ് നിൽപ്. കുറെ നേരമായിട്ടും അടി കാണുന്നില്ല. പരസ്പരം ചീത്ത വിളിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവരെ കണ്ടിട്ട് എനിക്ക് വെറുപ്പാ തോന്നുന്നത്. ഇവർക്ക് നാടൻനൃത്തമോ, മറ്റോ ഏർപ്പെടുത്താമായിരുന്നില്ലേ.... വിഡ്ഢികളുടെ ഉത്സവവും, വിഡ്ഢികളുടെ പാപ്പായെ തെരഞ്ഞെടുക്കലും ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിലുണ്ട്. ഞങ്ങൾ ഒരാൾക്കൂട്ടത്തെ വിളിച്ചുവരുത്തി ഒരു ദ്വാരത്തിലൂടെ കോക്രി കാണിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുകയാണ് ചെയ്യുക. ഏറ്റവും വിരൂപമായ കോക്രി കാണിക്കുന്നവനെയാണ് പാപ്പ ആക്കുക. നല്ല രസമുള്ള കളിയാണത്. ഇതെന്ത്. ഇവിടെ തന്നെ ധാരാളം വികൃതരായ ആളുകളുണ്ട്. കണ്ടാൽ ചിരിക്കാൻ പാകത്തിൽ.... വിരൂപമുഖങ്ങൾ എത്രയെങ്കിലുമുണ്ട്."

ഇതിന് മറുപടി പറയാൻ ഗ്രിൻഷ്വാർ ഓങ്ങിയതാണ്. ആളുകൾ തയ്യൽക്കാരന്റെ പ്രസംഗത്തിന് കയ്യടിച്ചതിനാൽ കോപം അടക്കി മിണ്ടാതെ നിന്നു ഗ്രിൻഷ്വാർ.....

ക്വാസിമോദോ

കോപ്പനോൾ പറഞ്ഞ രീതിയിൽ ഗോഷ്ടി കാണിക്കുന്നത് രസകരമായിരിക്കുമെന്ന അഭിപ്രായം ഉയർന്നു. ഉടനെ അതിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്യാൻ വിദ്യാർത്ഥികളും മറ്റുള്ളവരും മുന്നിട്ടിറങ്ങി.

മാർബിൾ മേശയുടെ എതിർവശത്തുള്ള ചെറിയ ദേവാലയമാണ് അതിനുവേണ്ട സ്ഥലമായി തെരഞ്ഞെടുത്തത്. വാതിലിന്റെ മേൽവശത്തുള്ള ജനലിന്റെ കണ്ണാടിച്ചില്ല് ഉടച്ചുകളഞ്ഞു. അതിലൂടെ തലയിട്ട് വേണം ഗോഷ്ടി കാണിക്കാൻ. മത്സരത്തിൽ പങ്കെടുക്കാൻ താല്പര്യമുള്ളവരെല്ലാം ദ്വാരത്തിന് പുറത്തെ മുറിയിൽ തിക്കിതിരക്കി നിന്നു.

ആദ്യം ഇരുന്ന സ്ഥലത്തിരുന്നുകൊണ്ടുതന്നെ ആവശ്യമായതെല്ലാം ചെയ്യുന്നതിന് കോപ്പനോളിന് നിർദ്ദേശം കൊടുത്തു. ഇതെല്ലാം കണ്ട് അസ്വസ്ഥനായ കർദ്ദിനാൾ പ്രാർത്ഥനക്ക് സമയമായെന്ന് പറഞ്ഞ് പരിവാരങ്ങളോടൊപ്പം പുറത്തേക്ക് നടന്നു. അദ്ദേഹം തിരിച്ചുപോയത് ജനങ്ങൾ ശ്രദ്ധിച്ചതുപോലുമില്ല. ഗില്ലോംറിം ഇതു ശ്രദ്ധിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ആ സമയത്ത് ഫ്ളെമിങ്ങുകളും ജനക്കൂട്ടവും മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു അവിടെ.....

ഗോഷ്ടിപ്രകടനങ്ങൾ തുടങ്ങി. ഓരോ പ്രകടനം കഴിയുമ്പോഴും ചിരിയുടെ മുഴക്കം കൂടിവന്നു. സകലരൂപങ്ങളും ഭാവങ്ങളും ആ ദ്വാരത്തിലൂടെ കാഴ്ചക്കാർ കണ്ടു. ആഹ്ലാദം കൊണ്ട് ആകെ ശബ്ദമുഖരിതമായി. എല്ലാവരും മദോന്മത്തരായതുപോലെ... കണ്ടതുപോലെയുള്ള ഗോഷ്ടി കാണിച്ചും കൂക്കിവിളിച്ചും... ആണും പെണ്ണും കുട്ടികളും, വൃദ്ധരും ഒരു വ്യത്യാസവുമില്ലാതെ അഴിഞ്ഞാടുകയായിരുന്നു.

ഗ്രിൻഷ്വാർ വീണ്ടും നാടകം തുടരാൻ ശ്രമിച്ചു. നടന്മാരോട് പറയുകയും ചെയ്തു. വിട്ടുകൊടുത്തുകൂടാ... കവിതയോ ഗോഷ്ടിയോ വിജയിക്കുക എന്ന് തെളിയിച്ചുകൊടുക്കണമെന്നുണ്ടായിരുന്നു അയാൾക്ക്. നാടകം കാണാൻ പക്ഷെ അയാൾ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഷിസ്ക്കത്തും ലിയനാർദ്ദും വരെ നേരത്തെ പോയി. ഒരാൾ നാടകഭാഗത്തേക്ക് നോക്കുന്നത് ഗ്രിൻഷ്വാർ കണ്ടു. ഉടനെ അയാളുടെ അടുത്തെത്തി അഭിപ്രായം ചോദിക്കാൻ.... അയാൾ പക്ഷേ ചാരിയിരുന്ന് ഉറങ്ങുകയാണ്.

എന്നിട്ടും അയാൾ കുറച്ചെങ്കിലും കണ്ടിട്ടുണ്ടാവുമെന്ന വിശ്വാസത്തിൽ നാടകത്തെകുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായം എന്താണെന്ന് ഗ്രിൻഷ്വാർ ചോദിച്ചു. പൂർണ്ണമായും ഉണർന്നുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത അയാൾ പറഞ്ഞു.

"സത്യം പറഞ്ഞാൽ നാടകം കഴിയുന്നത്ര വഷളായിട്ടുണ്ട്."

ഗ്രിൻഷ്വാർ മറുപടിയൊന്നും പറഞ്ഞില്ല.

"ആർപ്പോ ഇയാവോ.... ആർപ്പോ ഇയാവോ..."

ഹാളിൽ ആർപ്പുവിളി നിറഞ്ഞു. കോപ്പനോൾ പോലും കൈമുട്ടി ആർപ്പ് വിളിച്ചുപോയി.

ക്ലോപ്പിൻ ത്രൂയിൻ ഫൂവും ഗോഷ്ടി മത്സരത്തിൽ പങ്കെടുക്കുകയുണ്ടായി. പർവ്വതം പോലുള്ള മൂക്ക്, കുതിരലാടം പോലെ വായ, മുള്ളുകൾ പോലെ രോമമുള്ള പുരികം, ചെറിയ ഇടതുകണ്ണ്, വലിയ മുഴയുടെ താഴെയുള്ള വലതുകണ്ണ് അവിടവിടെ ഒഴിഞ്ഞ വരി തെറ്റിയ പല്ലുകൾ, ആനപ്പല്ല് പോലെ പുറത്തേക്ക് തള്ളി നിൽക്കുന്ന കോന്ത്രമ്പല്ല്, പ്രതികാരവും ആശ്ചര്യവും, വിഷാദവും സദാ തളം കെട്ടിനിൽക്കുന്ന മുഖഭാവം. അത് ഗോഷ്ടി കൂടി കാണിച്ചാൽ....

ആരവം ഏറ്റവും ഉച്ചത്തിലായി. പാപ്പായെ തെരഞ്ഞെടുത്തു. ആ മുഖം ഗോഷ്ടി കാണിക്കാതെ തന്നെ പലരും കാണിച്ച ഗോഷ്ടികളെക്കാൾ വിരൂപമായിരുന്നു. ആ യഥാർത്ഥരൂപം... ആനത്തലയോളം വലിപ്പമുള്ള തല, തലമുടി ചെമ്പിച്ച് കുത്തനെ നിൽക്കുന്നതായിരുന്നു. രണ്ടു ചുമലുകളുടെയും ഇടക്ക് ഒരു വലിയ കൂനുണ്ട്. അതിനു താങ്ങായി ഒരു മാംസപിണ്ഡം മുന്നോട്ട് തള്ളിനിൽക്കുന്നു. തുടകളും കാലുകളും മുട്ടിന്റെ ഭാഗം മാത്രമേ സ്പർശിക്കുകയുള്ളു. പിടികൾ ചേർത്തുവെച്ച രണ്ട് അരിവാളുകൾ പോലെയുണ്ട്.. മുന്നിൽനിന്ന് നോക്കുമ്പോൾ പാദങ്ങൾ പരന്നുവലുതാണ്. വളരെ വലിയ കൈകൾ, എന്നാൽ ശക്തിയും ധൈര്യവും കൂടിയുണ്ടായിരുന്നു അവന്.... ആ ഒറ്റക്കണ്ണനെ കണ്ട മാത്രയിൽ ജനങ്ങൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

"കപ്യാർ ക്വാസിമോദോ..... നോത്ര്ദാമിലെ കൂനൻ ക്വാസിമോദോ... ഒറ്റക്കണ്ണൻ ക്വാസിമോദോ.... വളഞ്ഞ കാലൻ ക്വാസിമോദോ.... ആർപ്പോ... ആർപ്പോ...."

"ഗർഭിണികൾ അയാളെ നോക്കാതിരിക്കുകയാണ് നല്ലത്."

"ഗർഭിണിയാകാൻ ആഗ്രഹമുള്ളവരും". ജോൺ പറഞ്ഞു.

സ്ത്രീകളിൽ പലരും മുഖംപൊത്തി.

"വിരൂപൻ മാത്രമല്ല ശല്യക്കാരനുമാ..."

ഒരു സ്ത്രീ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

"ശരിക്കും ചെകുത്താൻ.."

"നോത്ര്ദാമിൽ പാർക്കുമ്പോൾ ഇവൻ എല്ലാ രാത്രിയിലും മേൽക്കൂരയ്ക്ക് മുകളിലൂടെ പോകുന്ന ശബ്ദം കേൾക്കാം..."

"പൂച്ചകളോടൊപ്പം...."

"ഒരു രാത്രി ഇവൻ ജനലിനടുത്ത് വന്നുനിന്ന് എന്നെ പേടിപ്പിച്ചു."

"ദുർമന്ത്രവാദിനികളുടെ കൂട്ടുകാരനാണ്.... ഒരു ദിവസം എന്റെ പുരപ്പുറത്ത് ഇവൻ ഒരു പൂവ് വെച്ചു."

"വൃത്തികെട്ട കൂനൻ..."

ഇങ്ങനെ പല അഭിപ്രായങ്ങളും സ്ത്രീകൾ പറഞ്ഞു.

പുരുഷന്മാർക്ക് സന്തോഷമായിരുന്നു. ഗൗരവം നിറഞ്ഞ വിഷാദത്തോടെ ക്വാസിമോദോ ചെറുദേവാലയത്തിന്റെ വാതിൽക്കൽ അഭിനന്ദനങ്ങൾക്ക് വിധേയനായി നിലകൊണ്ടു.

റോബിൻ പുസ്പീൻ ക്വാസിമോദോയുടെ അടുത്ത് ചെന്ന് ഒരു പരിഹാസചിരി ചിരിച്ചു. മിണ്ടാതെ റോബിനെ അരയ്ക്ക് പിടിച്ച് ആൾക്കൂട്ടത്തിലേക്ക് എറിയുകയാണ് ക്വാസിമോദോ ചെയ്തത്.

കോപ്പനോൾ അടുത്തുചെന്ന് പറഞ്ഞു.

"കണ്ടിട്ടുള്ളതിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും നല്ല വിരൂപനാണ് നീ. നിനക്ക് റോമിലും പാരീസിലും പാപ്പയാകാൻ കഴിയും. അതിനുള്ള യോഗ്യതയുണ്ട്..."

ക്വാസിമോദോ മിണ്ടിയില്ല.

"ഒന്ന് ഗുസ്തി പിടിക്കണമെന്നുണ്ട്. എന്തുപറയുന്നു...?"

കോപ്പനോൾ വീണ്ടും ചോദിച്ചു. ക്വാസിമോദോ മിണ്ടിയില്ല. അയാൾ ബധിരനായിരുന്നു.

കോപ്പനോളിനോട് നീരസം തോന്നിയ ക്വാസിമോദോ ഒരു ഗോഷ്ടി കാണിച്ചു. ചുറ്റുമുള്ളവർ ഭയത്തോടെ ദൂരേക്കു മാറി....

ഷെഹാൻ താഴെയിറങ്ങിവന്നു.

"ഇതെന്റെ ഏട്ടന്റെ പള്ളിയിലെ മണിയടിക്കുന്ന ആളാ.... മണിയടിച്ച് ചെവി കേൾക്കാതായതാ.... ഇഷ്ടമുള്ളപ്പോൾ മാത്രമേ സംസാരിക്കൂ...."

വിഡ്ഢികളുടെ പാപ്പായെ അണിയിക്കാനുള്ള കാർഡ്ബോർഡ് നെറ്റിപ്പട്ടവും ഉടുപ്പുമായി കുറേ തെണ്ടികളും, പോക്കറ്റടിക്കാരും വിദ്യാർത്ഥികളും വന്നു. അതെല്ലാം ധരിപ്പിക്കാൻ ക്വാസിമോദോ സമ്മതിച്ചു. പല നിറഞ്ഞിലുള്ള മഞ്ചലിൽ കയറിയിരിക്കാനും ക്വാസിമോദോ തയ്യാറായി. തന്റെ വിരൂപമായ കാലുകൾക്കു കീഴിൽ സാധാരണക്കാരും സുന്ദരന്മാരുമായ ആളുകളുടെ ശിരസ്സുകൾ കണ്ടപ്പോൾ ഒരുതരം കറുത്ത സന്തോഷം അയാളുടെ മുഖത്ത് പരന്നു.

ലാ എസ്മറാൽദാ

ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ സംഘം ഈ സമയത്തെല്ലാം അവിടെതന്നെ നിൽക്കുകയായിരുന്നു. നടന്മാർ അഭിനയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അയാളതു ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുമുണ്ട്. എന്തായാലും പൂർണമായും അഭിനയിച്ച് തീർക്കാൻ തന്നെയാണ് വിചാരിക്കുന്നത്.

ക്വാസിമോദോയും കോപ്പനോളും പുറത്തിറങ്ങി. ഇത്കണ്ടപ്പോൾ അയാൾക്ക് സന്തോഷമായി. "വളരെ നല്ലത്. കുഴപ്പക്കാരൊക്കെ പോയല്ലോ." അയാൾ പറഞ്ഞു. പക്ഷേ നിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഹാളിൽ അവശേഷിച്ചത് കുറച്ചുകുട്ടികളും വൃദ്ധന്മാരും മാത്രം. എണ്ണം കുറവാണെങ്കിലും സംസ്കൃതചിത്തരായ കാണികളായതുകൊണ്ട് ഗ്രിൻഷ്വാറിന് സന്തോഷമായി. അതുമതി നാടകം കളിക്കാനെന്ന് അയാൾ വിചാരിച്ചു.

"ലാ എസ്മറാൽദാ വന്നിരിക്കുന്നു..." പെട്ടെന്ന്, ജനാലയ്ക്കു മുകളിലിരുന്ന ഒരു വിദ്യാർത്ഥി വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

നാടകം സ്തംഭിച്ചിരിക്കുകയാണ്. ജുപ്പിറ്റർ, വരേണ്ട സമയമായിട്ടും താഴെ അനങ്ങാതെ നിൽക്കുകയാണ്. ഗ്രിൻഷ്വാറിന് കോപം വന്നു.

"മിഷേൽ ഗിബോൺ.... വേഗം ജോലി ചെയ്യൂ..."

ഏണിയും കൊണ്ട് ഒരു വിദ്യാർത്ഥി പോയിക്കളഞ്ഞു. എനിക്ക് അരങ്ങിലേക്ക് കയറാൻ വഴിയില്ല." ജൂപിറ്റർ സങ്കടത്തോടെ പറഞ്ഞു.

"എല്ലാം പോയി... എനിക്ക് പ്രതിഫലം കിട്ടിയാൽ നിങ്ങൾക്കും തരാം."

കീഴടങ്ങിയപോലെ സമാധാനിച്ച് ഗ്രിൻഷ്വാർ നടന്മാരോട് പറഞ്ഞു. ഗ്രിൻഷ്വാർ തലകുനിച്ച് തുടർന്നു.

"കഴുതകളുടെയും കുരങ്ങുകളുടെയും പ്രിയപ്പെട്ട ഒരു കൂട്ടമാണ് പാരീസുകാർ.... നാടകം കാണാൻ വന്നിട്ട് ശ്രദ്ധിക്കാൻ തയ്യാറായില്ല. ബാക്കി എല്ലാവരെയും ശ്രദ്ധിച്ചു. വിശുദ്ധകന്യകയെ മാത്രം ശ്രദ്ധിച്ചില്ല.... മുഖങ്ങൾ കാണാൻ വന്ന ഞാൻ കണ്ടത് ചന്തികൾ മാത്രം. ഇത്ര നല്ല നാടകത്തെ അവഗണിക്കുകയോ..... എന്നാൽ ഈ എസ്മറാൽദ എന്താണെന്ന് എനിക്ക് ഒരു പിടിയുമില്ല. എന്തൊരു വാക്കാണ് അത്."

രണ്ട്

പാമ്പിൻവായിൽ നിന്ന് പൂച്ചവായിലേക്ക്

ജനുവരിയിൽ രാത്രി നേരത്തെ തുടങ്ങും. ഗ്രിൻഷ്വാർ കൊട്ടാരത്തിൽ നിന്നിറങ്ങുമ്പോൾതന്നെ ഇരുട്ടായി കഴിഞ്ഞു. അത് സൗകര്യമായി ത്തോന്നി ഗ്രിൻഷ്വാറിന്... ചിന്തിക്കാൻ ആരുടെയും ശല്യമില്ലാത്തൊരിടം കണ്ടുപിടിക്കണം. തത്വജ്ഞാനമാണ് സമാധാനത്തിനുള്ള ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ ആശ്രയം. വീട്ടിലേക്ക് പോകുവാൻ തീരെ താല്പര്യം തോന്നിയില്ല..... നാടകം പരാജയപ്പെട്ടതിന്റെ അസ്വസ്ഥത യിലാണുള്ളത്. നാടകം കളിച്ച് വാടക ബാക്കി തീർക്കാം എന്ന് വിചാരിച്ചതായിരുന്നു. അതും വെറുതെ യായി അതുകൊണ്ട് തന്റെ കൊച്ചുമുറിയിലേക്ക് പോകാൻ അവൾക്ക് തോന്നിയതേയില്ല.

രാത്രി കഴിയാൻ ഒന്നുകിൽ പാരീസിലെ നടവഴികൾ ഉപയോഗിക്കണം. ഒരു പാർലമെന്റംഗത്തിന്റെ വീട്ടിനുമുന്നിൽ കഴിഞ്ഞയാഴ്ച കോവർകഴു തയുടെ പുറത്ത് ഒരു കല്ല് കണ്ടത് ഓർമ്മവന്നു. ഒരു തെണ്ടിക്കെന്നതു പോലെ കവിക്കും അതു തലയിണയായി ഉപയോഗിക്കാമെന്ന് ആ സമ യത്ത് അയാൾ തന്നോടുതന്നെ പറഞ്ഞിരുന്നു.

ഒമ്പത് നിലകളുള്ള ലാബെറില്ലറി, ലാവറയൽ ഭ്രാപ്പെറി തുടങ്ങിയ തെരുവുകളിലേക്ക് കടക്കാൻ കൊട്ടാരമുറ്റം കടക്കണം. അങ്ങോട്ട് നീങ്ങുമ്പോൾ ആർപ്പുവിളിച്ച് പന്തത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ നീങ്ങുന്ന ഘോഷയാത്ര കണ്ടു. വിഡ്ഢികളുടെ പാപ്പയെയും കൊണ്ടുള്ള ഘോഷയാത്രയാണത്. ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ നാടകത്തിലെ ഗായകസംഘമാണ് ഘോഷയാത്രയിൽ സംഗീതം നൽകുന്നത്. അപമാനം തോന്നിയ ഗ്രിൻഷ്വാർ അവിടുന്നും ഓടി....

പോൺസെന്റ് മിഷേലിലേക്ക് പോകാനൊരുങ്ങുമ്പോഴാണ് പടക്കം പൊട്ടിച്ചും മത്താപ്പു കത്തിച്ചും കുട്ടികൾ ഓടുന്നത് കണ്ടത്. അയാൾ പൊന്തോഗ്രിഷാൻസിലേക്ക് നടന്നു. പാലത്തിന്റെ അപ്പുറത്തുള്ള വീട്ടിൽ ഫ്രാൻസിലെ രാജാവ്, രാജകുമാരൻ, ഫ്ളാൻഡേഴ്സിലെ മാർഗരറ്റ് രാജകു മാരി എന്നിവരുടെ ചിത്രങ്ങൾ വരച്ച കപ്പൽപായകൾ തൂക്കിയിരുന്നു. പന്ത ത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ കാണിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു ഇതൊക്കെ....

ഗ്രിൻഷ്വാർ അവിടുന്നും തിരിഞ്ഞുനടന്നു. മുന്നിലുള്ള തെരുവിൽ

ഇരുട്ടായതുകൊണ്ട് അങ്ങോട്ടേക്ക് നീങ്ങി. കാല് എന്തിലോ തട്ടി ഗ്രിൻഷ്വാർ മറിഞ്ഞുവീണു. ആ ദിവസത്തിന്റെ ഓർമ്മയ്ക്കായി പാർലമെന്റദ്ധ്യക്ഷന്റെ വീട്ടുപടിക്കൽ വെച്ച മരത്തിലാണ് തട്ടിയത്. അങ്ങനെ സംഭവിച്ചതിൽ പേടിക്കാതെ എഴുന്നേറ്റ് നടന്നു. പുഴ കടന്നു. പാർലമെന്റിന്റെ കോടതികളെയും കടന്നു രാജകീയ പൂന്തോട്ടത്തിന്റെ ഉയർന്ന ചുമരുകൾക്കരികിലൂടെ പോയി. ചെളിയിലാണ്ടുപോകുന്ന നദീതീരത്തൂടെ നടന്ന് പട്ടണത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറെ അതിർത്തിയിലെത്തി. കന്നുകാലികടത്തുകാരന്റെ തുരുത്തിനെ നോക്കിനിന്നു ഗ്രിൻഷ്വാർ.... ഇരുട്ടായതുകൊണ്ട് കരിമ്പാറ പോലെയുണ്ട് ആ തുരുത്ത്. അയാൾക്കും തുരുത്തിനും ഇടയിലായി വെളുത്ത ജലപ്രവാഹം... വീതി കുറഞ്ഞ ഒഴുക്കാണ്. രാത്രി കടത്തുകാരൻ താമസിക്കുന്ന കൊച്ചുകുടിലിൽ നിന്ന് വിളക്കിന്റെ മങ്ങിയ പ്രകാശമുണ്ട്.

"ഭാഗ്യവാനായ കടത്തുകാരാ.... പ്രശസ്തിയെപ്പറ്റിയുള്ള സ്വപ്നങ്ങളൊന്നുമില്ലല്ലോ നിനക്ക്..... ഒരാളുടെ കല്ല്യാണത്തിനുപോലും മംഗളഗാനം എഴുതുന്നില്ലല്ലോ.... നിനക്കതിന്റെയൊന്നും ആവശ്യമില്ല... ഞാനൊരു കവിയാണ്. ആളുകൾ കൂക്കിവിളിക്കുകയാണെന്നെ..തണുപ്പിൽ ഞാൻ വിറക്കുകയാണ്. ഞാൻ പന്ത്രണ്ട് സൂവിന് കടക്കാരനാണ്. ചെരിപ്പ് തേഞ്ഞുതീരാറായി... എന്റെ മനസ്സിന് നിന്റെ കുടിൽ ആശ്വാസം തരുന്നുണ്ട്. പാരീസിനെ മറക്കുവാൻ സഹായിക്കുന്നതിനാൽ നിനക്കു ഞാൻ നന്ദി പറയട്ടെ....."

ഗ്രിൻഷ്വാർ ഇങ്ങനെ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ കുടിലിൽ നിന്ന് ഇരട്ട കതിനാവെടി പൊട്ടിയതിനാൽ ഗ്രിൻഷ്വാർ അന്ധാളിച്ചുപോയി.... മെയ്ദിനാഘോഷത്തിന്റെ സന്തോഷത്തിന് പൊട്ടിച്ചതാണ്.

"എവിടെ പോയാലും ശല്യപ്പെടുത്തുന്ന ഉത്സവം.."

താഴെ നദിയിലേക്ക് നോക്കി..

ഈ നദിയിൽ ചാടി മരിച്ചാൽ സന്തോഷമാകും.. വെള്ളത്തിന് പക്ഷേ നല്ല തണുപ്പാണ്...."

നിരാശനായ ഗ്രിൻഷ്വാർ ഘോഷയാത്രയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ തീരുമാനിച്ചു. അതിൽ പെട്ടാൽ തണുപ്പ് മാറ്റാം... ഭക്ഷണവും കിട്ടും. ഘോഷയാത്ര പോകുന്ന പ്ലാസ്ദ്ഗ്രെവിലേക്ക് നടന്നു അയാൾ....

പ്ലാസ് ദ് ഗ്രെവ്

പാരീസിലെ പുതിയ കെട്ടിടങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പുരാതനമായ എല്ലാം മറഞ്ഞുപോയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. മനോഹരമായ കൊത്തുപണികളുള്ള ചെറിയ ഗോപുരം കാണാം. പ്ലാസ് ദ് ഗ്രെവിന്റെ ചില അവശിഷ്ടങ്ങൾ മാത്രമേ ഇപ്പോഴുള്ളു...

ലൂയി പതിനഞ്ചാമന്റെ കാലത്തുണ്ടാക്കിയ രണ്ടുകെട്ടിടങ്ങളുടെ ഇടയിലായി പോയി ആ ചെറിയ ഗോപുരം. അതിലെ പോകുമ്പോൾ ചെറിയ ഗോപുരം നോക്കാതെ കഴിയില്ല... പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ഗോത്തിക്ക് തച്ചുശാസ്ത്രമനുസരിച്ചുള്ള ശില്പമന്ദിരങ്ങളായിരുന്നു പ്ലാസ്ദ് ഗ്രെവീൻ...

ഒരു ഭാഗം കയറ്റിറക്കുചിറ.. മറ്റു മൂന്നുഭാഗങ്ങളിലും വീതി കുറഞ്ഞ വീടുകൾ... പതിനൊന്ന് പതിനഞ്ച് നൂറ്റാണ്ടുകൾക്കിടക്കുള്ള നിർമ്മാണരീതികളൊക്കെ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കൂർത്ത മകുടമുള്ള കമാനം പോയി. റോമൻ ആർച്ച് ചതുരശ്രജനലുകൾ തുടങ്ങിയ പഴയ കാഴ്ചകൾ സന്ദർശകർക്ക് അത്ഭുതമാവും.ഇന്നത്തെ വീടുകളുടെ മുൻഭാഗം തെരുവിലേക്കോ വഴിയിലേക്കോ തുറക്കുന്ന രീതിയിലാണ്. പഴയകാലത്ത് മുൻഭാഗത്ത് പുറം മതിലാണുണ്ടായിരുന്നത്.

കിഴക്കേ വശത്ത് ഒരു കെട്ടിടം ഉയർന്നുനിൽക്കുന്നുണ്ട്. അത് മിശ്രരീതിയിൽ പണിതതാണ്. മൂന്നുപേരുകളുണ്ടതിന്... ഷാർളേ അഞ്ചാമൻ രാജകുമാരനായിരുന്ന കാലത്ത് അവിടെയാണ് താമസിച്ചിരുന്നത്. അതു കൊണ്ട് രാജകുമാരമന്ദിരം എന്ന് അതിന് പേരുണ്ട്. ആയുധങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനായി ഉപയോഗിച്ചതുകൊണ്ട് ലാമാർഷന്ദീസ് എന്ന മറ്റൊരു പേരുണ്ട്. മൂന്നുനിലകളായുള്ള കെട്ടിടത്തിന്റെ താങ്ങായിട്ട് നിരനിരയായ തൂണുകളുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് സ്തംഭമന്ദിരം എന്നും വിളിക്കുന്നു.

ഒരു നല്ല പട്ടണത്തിന് വേണ്ടതെല്ലാം അതിലുണ്ട്. പ്രാർത്ഥനക്ക് ചെറുദേവാലയമുണ്ട്. സന്ദർശകരെ സ്വീകരിക്കാനുള്ള സ്വീകരണഹാൾ... രാജാവിന്റെ വേലക്കാരെ കുറ്റപ്പെടുത്താൻ വിളിച്ചുചേർക്കാറുള്ളതും ആ ഹാളിലാണ്. മേലെയുള്ള തട്ടിൽ ആയുധങ്ങൾ സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുന്നു.

സത്യത്തിൽ മനംമടുപ്പിക്കുന്ന കാഴ്ചയാണ് പ്ലാസ്ദ് ഗ്രെവിലേത്. എന്നും അതുതന്നെ സ്ഥിതി. മന്ദിരത്തിന്റെ മധ്യഭാഗത്ത് തൂക്കുമരവും മർദ്ദനക്കൂടും അടുത്തടുത്തായിരുന്നു. മരണം മണക്കുന്ന സ്ഥലം.. അരോഗദൃഢഗാത്രരായ എത്രയോ പേരെ അവിടെ വെച്ചു കൊന്നുകളഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. തൂക്കുമരത്തെ പറ്റിയുള്ള ഭയം എന്ന രോഗം അവിടെനിന്നാണ് ആദ്യമായി ഉണ്ടായത്. ദൈവത്തിൽ നിന്ന് ഉണ്ടായ രോഗമല്ല.. മനുഷ്യനിൽ നിന്നുണ്ടായ രാക്ഷസീയരോഗം..

മുന്നൂറുകൊല്ലം മുമ്പ് മരണശിക്ഷ നടത്താറുള്ള കല്ലുകൊണ്ടുള്ള തൂണുകളും ചക്രങ്ങളും മറ്റുപകരണങ്ങളും സ്ഥിരമായി സ്ഥാപിച്ചുവെച്ചിരുന്നു. ജീവിതമരണങ്ങളുടെമേൽ അധികാരം കാണിച്ചിരുന്നത് ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റ്, ബിഷപ്പ് വൈദികസഭകൾ മഠാധിപന്മാർ, ഉപമഠാധിപന്മാർ തുടങ്ങിയവരായിരുന്നു. നിയമത്തിന്റെയും നിയമപാലകരുടെയും മനോഭാവത്തിൽ ഒരു പാട് മാറ്റം ഉണ്ടായി. ഇത് ആശ്വാസകരമാണ്.

തണുത്ത് മരവിച്ചാണ് ഗ്രിൻഷ്വാർ ഗ്ലാസ്ഡ് ഗ്രെവിലെത്തിയത്. ആഘോഷത്തിന്റെ തീ കണ്ട് അയാൾ വേഗം ചെന്നു. കുറെപ്പേർ തീയ്ക്ക് ചുറ്റും ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. തീകായാനായി ഇരിക്കാനൊരു സ്ഥലം വേണം. അവരെല്ലാം കൂടിയിരിക്കുന്നതു ബുദ്ധിമുട്ടാകുമോ എന്ന് അയാൾ ശങ്കിച്ചു. എല്ലാവരും തീയും നോക്കി വാ പൊളിച്ചിരിക്കുന്നതു കാണാൻ എന്താ യാലും രസമുണ്ട്.

കുറച്ചുകൂടി അടുത്തെത്തിയപ്പോഴാണ് ആളുകൾ വട്ടം കൂടിയിരിക്കുന്നത് തീ കായാൻ മാത്രമല്ലെന്ന് മനസ്സിലായത്. തീകായാനാണെങ്കിൽ തീ കൂട്ടിയതിന്റെ ഇത്ര ദൂരത്ത് മാറിയിരിക്കേണ്ടതില്ലായിരുന്നു. ഒരു ചെറുപ്പക്കാരി അവിടുന്ന് നൃത്തം ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

കണ്ണുമയക്കുന്ന കാഴ്ചയാണത്. അധികം ഉയരമില്ലായിരുന്നു സുന്ദരിക്ക്. മെലിഞ്ഞ അഴകൊഴുകിയ അവൾക്ക് വേണ്ടത്ര ഉയരമുണ്ടെന്ന് തോന്നും. മുഖം അധികം വെളുത്തിട്ടല്ല. ശരീരം തങ്കനിറമായിരിക്കുമെന്ന് കവിക്ക് തോന്നി. മനുഷ്യസുന്ദരിയോ, യക്ഷിയോ എന്നു തിരിച്ചറിയാനാവാത്ത വിധം ആകർഷകമായിരുന്നു അവളുടെ ഉടൽ. ഓരോ പ്രാവശ്യവും മുഖം കാണുമ്പോൾ ആ കണ്ണുകളിൽനിന്നും മിന്നൽപ്പിണർ ഉണ്ടായി. ഗ്രിൻഷ്വാർ അത്ഭുതപ്പെട്ടു. അവിടെ കൂടിയിരുന്നവർ വാ പൊളിച്ചിരിക്കുന്നതിൽ ഒട്ടും അത്ഭുതമില്ല.

നൃത്തം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ തലക്ക് മുകളിൽ ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചിരിക്കുന്ന തപ്പ് വടിവൊത്ത കൊഴുത്ത കൈകൾകൊണ്ട് കൊട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. വട്ടത്തിൽ ചുറ്റുമ്പോൾ പുള്ളിപ്പാവാട വിസ്താരത്തിൽ പാറിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കാലുകൾ കടഞ്ഞെടുത്തതു പോലെയുണ്ട്. അഗ്നിദേവത, വനദേവത, ദേവസുന്ദരി, അങ്ങനെ പലതും വിചാരിച്ച ഗ്രിൻഷ്വാർ അവളൊരു ജിപ്സിയാണെന്ന തീരുമാനത്തിലുറച്ചു.

നൃത്തത്തിനിടയിൽ അവൾ രണ്ടുവാളുകൾ എടുത്തു. അതിന്റെ മുനകൾ നെറ്റിയിൽ ഊന്നിനിറുത്തി. അവൾ ഒരു ഭാഗത്തേക്ക് തിരിയുമ്പോൾ വാൾ മറുവശത്തേക്ക് തിരിയുന്ന അഭ്യാസമാണ് കാണിക്കുന്നത്. ആ രംഗം മുഴുവൻ ഗ്രിൻഷ്വാറിന് ആകർഷകവും ആഹ്ലാദകരവുമായിരുന്നു.

തീജ്വാലകൾ അവളിൽത്തട്ടി സ്തംഭമന്ദിരത്തിന്റെ മുൻഭാഗത്തും എതിർവശത്തുമുള്ള തൂക്കുമരത്തിന്റെ ശിലാഭുജങ്ങളിലും ഇടകലർന്ന നിഴലുകൾ പതിച്ചിരുന്നു.

ചുവന്ന വെളിച്ചത്തിൽ സുന്ദരിയെ ധ്യാനിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു കഷണ്ടിക്കാരനുണ്ടായിരുന്നു. ക്രൂരനും ശാന്തനുമാണയാൾ.... മുപ്പത്തിയഞ്ച് വയസ്സു

ണ്ടാവും. മുടിക്ക് കനം കുറഞ്ഞു. നരയും ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആഴത്തിലുള്ള കണ്ണുകൾ തീവ്രമായ വൈകാരികത പ്രകടമാകുന്നുണ്ട്. അയാൾ കണ്ണു ചിമ്മാതെ സുന്ദരിയെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. അയാളുടെ ചുണ്ടുകളിൽ ഇടക്കിടെ പുഞ്ചിരി വിടരുന്നുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ നെടുവീർപ്പിടുകയും ചെയ്യുന്നു.

കിതപ്പ് കൂടിയപ്പോൾ യുവതി നിന്നു. കുറച്ചുകഴിഞ്ഞ് അവൾ ജാലീ എന്നുവിളിച്ചപ്പോൾ ഒരു ചെറിയ കോലാട് ചാടിച്ചെന്നു. വെളുത്ത് മെഴുമെഴുപ്പുള്ള ആടിന്റെ കൊമ്പിനും കുളമ്പിനും പൊന്നുകെട്ടിയിട്ടുണ്ട്. കഴുത്തിലുള്ള പട്ടയും പൊന്നുപൂശിയിരിക്കുന്നു.

യുവതി തപ്പുകൊട്ടി ചോദിച്ചു.

"ഇത് ഏത് മാസമാണ്...."

ആട് കാലുയർത്തി തപ്പിൽ ഒന്നുവരച്ചു. ഒന്നാമത്തെ മാസമായിരുന്നു അത്.

"ജാലീ ഇന്ന് തീയതി എത്രയാണ്...?"

ആട് തപ്പിൽ ആറ് മുട്ടി.

"ജാലീ ഇപ്പോ സമയമെത്രയായി...?"

ആട് തപ്പിൽ ഏഴ് പ്രാവശ്യം കൊട്ടി. അതേസമയത്ത് തന്നെ മണി ഏഴടിക്കുന്നതും കേട്ടു.

"ഇതെന്തോ മന്ത്രവാദമാണ്."

ആ കഷണ്ടിക്കാരൻ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. യുവതി മുഖം തിരിച്ചുകളഞ്ഞു. ആളുകളുടെ കയ്യടിക്കിടയിൽ കഷണ്ടിക്കാരന്റെ വാക്കുകൾ മുങ്ങിപ്പോയി. യുവതി അയാളെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് വീണ്ടും ജാലിയെ വിളിച്ചു.

"കന്യാമറിയത്തിന്റെ ശുദ്ധീകരണദിനത്തിൽ നടന്ന ഘോഷയാത്രയിൽ ക്യാപ്റ്റൻ നടന്നത് എങ്ങനെയാണെന്ന് കാണിച്ചുതന്നാട്ടേ ജാലീ..."

ആട് പുറംകാലിൽ എഴുന്നേറ്റുനിന്നു. ഗൗരവത്തിൽ ശബ്ദിക്കുകയും നടക്കുകയും ചെയ്തു. പടനായകനെ അനുകരിച്ചതുകണ്ട് കാണികൾ ചിരിച്ചുപോയി

"ജാലീ സർക്കാർ വക്കീൽ പള്ളിക്കോടതിയിൽ പ്രസംഗിക്കുന്നത് കാണിച്ചാട്ടെ..."

ആട് നിലത്തിരുന്ന് മുൻകാലുകൾ കൊണ്ട് ആംഗ്യം കാണിച്ച് ശബ്ദമുണ്ടാക്കാൻ തുടങ്ങി. ശരിക്കും സർക്കാർ വക്കീൽ തന്നെ. കഷണ്ടിക്കാരന് തീരെ രസിച്ചില്ല.

"മതത്തെയാണോ ധിക്കരിക്കുന്നത്...?"

"ഹോ അയാൾ തന്നെ..."

അവൾ കീഴ്ച്ചുണ്ട് മുമ്പോട്ട് തള്ളി കോക്രി കാണിച്ചു. പിന്നെ

തപ്പെടുത്ത് നീട്ടി സംഭാവനകൾ പിരിക്കാൻ തുടങ്ങി. ധാരാളം നാണയങ്ങൾ കിട്ടി. അവൾ ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ അടുത്തെത്തി. അയാൾ കീശയിൽ കയ്യിട്ടു. ഒന്നും കിട്ടിയില്ല. അവൾ കുറച്ചുനേരം കൂടി അവിടെ നിന്നു. ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ നെറ്റിയിൽ നിന്നും വിയർപ്പുതുള്ളികൾ വീണു.

"പോടീ ജിപ്സിപ്പെണ്ണേ?"

ഇരുട്ടുപിടിച്ച ഒരു ഭാഗത്തുനിന്നും പരുഷമായ സ്വരത്തിൽ പറയുന്നത് കേട്ട് അവൾ പേടിച്ചു. ഗ്രിൻഷ്വാർ രക്ഷപ്പെട്ടു.

റോളന്റിന്റെ ബംഗ്ലാവിലെ ആ സ്ത്രീ അതാ നിലവിളിക്കുന്നു. ഇന്ന് ഭക്ഷണമൊന്നും കിട്ടീട്ടുണ്ടാവില്ല. അതാ...."

കുറച്ചുകുട്ടികൾ ഒരുമിച്ചു പറഞ്ഞു. ആ കുട്ടികൾ ആ സ്ത്രീക്ക് കൊടുക്കാൻ ഭക്ഷണം വല്ലതും കിട്ടുമോ എന്ന് നോക്കാൻ പോയി.

ഈ തിരക്കിനിടയിൽ ഗ്രിൻഷ്വാർ അവിടുന്നും സ്ഥലം വിട്ടു. ഗ്രിൻഷ്വാറും ഒന്നും കഴിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. അയാൾ കലവറയിലേക്ക് ചെന്നു. അവിടെ എല്ലാം തീർന്നു. ഒന്നും ബാക്കിയില്ല. അത്താഴം കഴിക്കാതെ ഉറങ്ങാൻ സുഖമാവില്ല. കിടക്കാൻ കിടക്കയും ഇല്ല. അത്യാവശ്യമായതു പോലും അനാവശ്യമായി കുഴക്കുകയാണ്.

തത്വചിന്തകൊണ്ട് ദാരിദ്ര്യത്തെ മറികടക്കാനുള്ള വിധിയാണ് ഗ്രിൻഷ്വാറിന്. തത്വജ്ഞാനിയുടെ വിധി തന്നെ തത്വജ്ഞാനത്തെ ജീവിതാവസാനം വരെ നിരുദ്ധാവസ്ഥയിൽ കൊണ്ടുനടക്കുക എന്നതാണ്. ഇതിനൊക്കെ കാരണം സ്രഷ്ടാവ് മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചത് മനുഷ്യനോട് ദേഷ്യമുണ്ടായിരുന്ന കാലത്താണെന്നതാണ് ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ കണ്ടുപിടുത്തം.

ഈ സമയത്താണ് അനിർവചനീയമായ സ്വരമാധുര്യത്തോടെ ഒരു പാട്ടു കേട്ടത്. ആ ജിപ്സി പെണ്ണ് പാടുകയായിരുന്നു. നൃത്തംപോലെ ഗാനവും അതിമധുരമായിരുന്നു. എല്ലാ ഭാവങ്ങളുടെയും മേളനമായിരുന്നു അവളുടെ പാട്ട്. ഗാനത്തിന്റെ പ്രധാനരസം ആനന്ദമായിരുന്നു. തരളഹൃദയയായ ഒരു കിളിപാടുംപോലെയാണ് അവൾ പാടിയത്. ഗ്രിൻഷ്വാർ ആ ആനന്ദത്തിൽ ലയിച്ചു.

"നരകത്തിലെ ചീവീടേ നിറുത്തിയാട്ടെ നിന്റെ പാട്ട്."

പാട്ടിന്റെ ആസ്വാദ്യതയിൽ ലയിച്ചിരിക്കെ നേരത്തെ പറഞ്ഞ ഭ്രാന്തി സ്ത്രീ തന്നെയാണ് പറയുന്നത്. ഗ്രിൻഷ്വാറിന് വെറുപ്പ് തോന്നി.

"മിണ്ടാതിരിക്കൂ ശകുനം മുടക്കി..."

ഗ്രിൻഷ്വാർ ഉറക്കെ പറഞ്ഞു. മറ്റുള്ളവരും ആ അഭിപ്രായത്തിൽ തന്നെയായിരുന്നു.

അപ്പോഴേക്കും വിഡ്ഢിപാപ്പയുടെ ഘോഷയാത്ര പ്ലാസ്ദ് ഗ്രെവിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു. ഘോഷയാത്രയിൽ വഴിയിൽ നിന്ന് പലരും കൂടി

ചേർന്നിരുന്നു. ഉദ്യോഗസ്ഥരും പ്രഭുക്കളും സ്ത്രീകളും കുഞ്ഞുങ്ങളും പാവപ്പെട്ടവരും അംഗഭംഗം വന്നവരും അങ്ങനെ എല്ലാവരും ഉണ്ട് ഘോഷയാത്രയിൽ... ഗലീലി സാമ്രാജ്യത്തിലെ ചക്രവർത്തി ഗ്വില്ലോം റൂസ്സോ പോലും അന്തസ്സിലാണ് യാത്ര ചെയ്തത്. പുതിയ വിഡ്ഢി പാപ്പയെ ഒരു കൈവണ്ടിയിൽ ചുമന്നുകൊണ്ടുവരികയാണ്. ആ സിംഹാസനത്തിൽ ദണ്ഡ്, മേൽക്കുപ്പായം, കിരീടം എന്നീ അലങ്കാരങ്ങളാൽ മിന്നിത്തിളങ്ങുന്നുണ്ടായിരുന്നു, നോത്ര്ദാമിലെ മണിയടിക്കാരൻ. ഓരോ വിഭാഗത്തിനും പ്രത്യേകം സംഗീതക്കാരുണ്ടായിരുന്നു ഘോഷയാത്രയിൽ. അക്കാലത്തെ എല്ലാ വിധ സംഗീതവും വിഡ്ഢിപാപ്പയ്ക്ക് ചുറ്റും മേളിച്ചു. ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ ഗായസംഘവും ഉണ്ടായിരുന്നു കൂട്ടത്തിൽ..

ക്വാസിമോദോ ആത്മസംതൃപ്തിയിൽ അഹങ്കരിച്ചുകൊണ്ടാണിരുന്നത്. ജീവിതത്തിലിതേവരെ അനുഭവിച്ച നിന്ദയും അപമാനവും വെറുപ്പും എല്ലാം മറന്ന് സന്തോഷിക്കുകയാണ് ക്വാസിമോദോ. ജനക്കൂട്ടം പരിഹാസത്തോടെയാണ് ആർപ്പുവിളിച്ച് ആദരിക്കുന്നതെന്ന് ക്വാസിമോദോ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. എന്നാലും അവരുടെ ബഹുമാനത്തെ അവൻ സ്വീകരിച്ചു. ജനങ്ങളാണെങ്കിൽ വെറുതെ പരിഹസിച്ചില്ല. അവർക്ക് ക്വാസിമോദോയുടെ കരുത്തും ഉത്സാഹവും പകയും എത്രയാണെന്ന് അറിയാമായിരുന്നു. വിഷാദഭരിതവും ആഹ്ലാദരഹിതവുമായിരുന്ന ക്വാസിമോദോയുടെ മുഖത്ത് സന്തോഷം പ്രകാശം പരത്തി. എങ്കിലും ന്യൂനതകളുള്ള ആ ശരീരത്തിലെ മനസ്സിനും ചില അപൂർണതകളും ബധിരതയും ഉണ്ടായിരുന്നു.

ഘോഷയാത്ര സ്തംഭമന്ദിരത്തിനപ്പുറത്തേക്ക് കടന്നു. ഒരാൾ മുമ്പോട്ട് ഓടിവന്ന് ദേഷ്യത്തോടെ ക്വാസിമോദോയുടെ കയ്യിൽനിന്നും പൊന്നുകെട്ടിയ ആചാരദണ്ഡ് പിടിച്ചുവാങ്ങി ഓടി. നൃത്തക്കാരിയോട് കലമ്പിയ കഷണ്ടിത്തലയൻ തന്നെയായിരുന്നു അത്.

ക്വാസിമോദോ താഴേക്ക് ചാടിയിറങ്ങി. ജനക്കൂട്ടത്തിൽനിന്നും നിലവിളികൾ ഉയർന്നു. പുരോഹിതവേഷത്തിലായിരുന്ന കഷണ്ടിക്കാരന്റെ മുന്നിലെത്തി ക്വാസിമോദോ. ആളുകൾ മുഖം തിരിച്ചും മുഖം മറച്ചും നിന്നു. ക്വാസിമോദോ പുരോഹിതന്റെ മുന്നിലെത്തി മുട്ടുകുത്തി നിന്നു. പുരോഹിതൻ അവന്റെ കിരീടം വലിച്ചുകീറി. ദണ്ഡ് ചവുട്ടി ഒടിച്ചു. കസവുവസ്ത്രം കീറിക്കളഞ്ഞു. രണ്ടുപേരും എന്തൊക്കെയോ ആംഗ്യംകൊണ്ട് സംസാരിച്ചു.

ക്വാസിമോദോയോട് പിറകെ ചെല്ലാൻ പറഞ്ഞ് പുരോഹിതൻ നടന്നു. വിഡ്ഢിസംഘം പെട്ടെന്ന് അന്ധാളിച്ചുപോയെങ്കിലും പാപ്പായെ രക്ഷിക്കാൻ പുരോഹിതനെ വളഞ്ഞുനിന്നു. പുരോഹിതൻ ഒരടയാളം കാണിച്ചു. ക്വാസിമോദോ പുരോഹിതന്റെ പിന്നാലെ നടന്നു. ആളുകൾ വഴി

യിൽനിന്നും നാലുപാടും ചിതറി. അവർ ഇരുണ്ടതും ഇടുങ്ങിയതുമായ ഒരു തെരുവിലേക്ക് നടന്നു. ആരും അവരെ പിൻതുടരാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടില്ല. ക്വാസിമോദോയുടെ ഭീഷണമായ മുരൾച്ച അവരെ പിന്തിരിപ്പിച്ചു.

സുന്ദരിയുടെ പിന്നാലെ

നൃത്തക്കാരിയെ പിന്തുടരാൻതന്നെ ഗ്രിൻഷ്വാർ തീരുമാനിച്ചു. സുന്ദരിയായ ഒരു പെണ്ണിനെ പിന്തുടർന്ന് പോവുക രസകരമാണ് എന്ന് ഗ്രിൻഷ്വാർ വിചാരിച്ചു. അവൾ ഏതുഭാഗത്തേക്കാണ് പോകുന്നതെന്ന് ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് അയാൾ അവളുടെ പിറകിലായി നടന്നു.

തെരുവിൽ കടകൾ എല്ലാം പൂട്ടുന്നതുകണ്ട് അവൾ നടത്തത്തിന് വേഗം കൂട്ടി. ആടിനെയും അവൾ പിന്നാലെ ഓടിച്ചു.

എന്തായാലും അവൾ താമസിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥലമുണ്ടാകുമല്ലോ എന്ന് ആലോചിച്ച് ഗ്രിൻഷ്വാർ പിറകെ നടന്നു. ആ സമയത്ത് രണ്ട് അയൽക്കാരികൾ സംസാരിക്കുന്നത് ഗ്രിൻഷ്വാർ കേട്ടു.

"ഏയ്,ലാബുദ്രാക്കേ.... ഫ്ളെമിങ്ങുകളുടെ ഘോഷയാത്ര കണ്ട് ഷിക്കേഗോദിന്റെ കുതിര തിരിഞ്ഞോടി ഫിലിപ്പോഅവ്രിലോയെ തള്ളിയിട്ടു. അയാളൊരു രോഗിയായിരുന്നു."

"സത്യമാണോ നീ പറയുന്നത്...?"

"അതെ, സത്യം..."

തുടർന്നുള്ള അവരുടെ സംസാരം കേട്ടില്ല. ഗ്രിൻഷ്വാർ നൃത്തക്കാരിയുടെയും ആടിന്റെയും അഴക് നോക്കി പിറകെ നടന്നു.

തെരുവ് കൂടുതൽ വിജനവും ഇരുട്ടുള്ളതുമായി. വഴിയിൽ യാത്രക്കാർ അപൂർവമായേ ഉള്ളു. പലതരം വളവുകളും തിരിവുകളുമുള്ള തെരുവിലാണവർ ഉള്ളത്. നൃത്തക്കാരി നല്ല പരിചയമുള്ളതുപോലെയാണ് നടക്കുന്നത്. ഗ്രിൻഷ്വാറിന് വല്ലാത്ത പ്രയാസം തോന്നി.

അവൾ ഗ്രിൻഷ്വാറിനെ കണ്ടു. ഇടക്കിടെ തിരിഞ്ഞുനോക്കുകയും ചെയ്തു. വെളിച്ചമുള്ള ഒരിടത്ത് എത്തിയപ്പോൾ അയാളെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. എന്നിട്ട് കീഴ്ച്ചുണ്ട് മുന്നോട്ടാക്കി കൂർപ്പിച്ചു. അവൾ മുന്നോട്ടേക്ക് തന്നെ നടന്നു.

നൃത്തക്കാരിയുടെ ചിറികോട്ടലിന്റെ അർത്ഥം എന്താണെന്ന് ഗ്രിൻഷ്വാർ ആലോചിച്ചു. അനിഷ്ടത്തിന്റെ ഒരു സൂചനയായിട്ടാണ് അയാൾ അത് മനസ്സിലാക്കിയത്. അതോടെ അവളിൽ നിന്നും അകലം വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് അയാൾ നടന്നത്. തെരുവിലെ ഒരു തിരിവിലെത്തിയപ്പോൾ അവളുടെ ദയനീയമായ കരച്ചിൽ കേട്ടു. അയാൾ വേഗം നടന്നു. രണ്ടുപുരുഷന്മാരുടെ പിടിയിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടാനുള്ള ശ്രമത്തിലാണവൾ.

പുരുഷന്മാരിൽ ഒരാൾ ക്വാസിമോദോയാണ്. ഗ്രിൻഷ്വാർ നിന്ന നിൽപിലായിപ്പോയി. ക്വാസിമോദോ ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ അടുത്തുവന്ന് ഒരടി കൊടുത്തു. ഗ്രിൻഷ്വാർ കറങ്ങിക്കറങ്ങി ദൂരെ തെറിച്ചുവീണു. ക്വാസിമോദോ തിരിച്ചു ചെന്ന് നൃത്തക്കാരിയെ ഒരു കയ്യിൽ തൂക്കിയെടുത്ത് നടന്നു. മറ്റേയാൾ പിന്നാലെ ചെന്നു. ആട് കരഞ്ഞുകൊണ്ട് നടന്നു.

"കൊല്ലുന്നേ..... കൊല്ലുന്നേ..... "

നൃത്തക്കാരി കരഞ്ഞുകൊണ്ട് വിളിച്ചുകൂവി.

"പെണ്ണിനെ വിടെടാ...."

രാജാവിന്റെ വാൾക്കാരിൽ പെട്ട ഒരു ക്യാപറ്റൻ അലറി. അയാൾ കുതിരപ്പുറത്ത് വരികയായിരുന്നു. കയ്യിൽ ഊരിപ്പിടിച്ച വാളും ശരീരം നിറയെ മറ്റായുധങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് സ്തംഭിച്ച ക്വാസിമോദോയുടെ കയ്യിൽ നിന്നും ക്യാപ്ററൻ യുവതിയെ പിടിച്ചെടുത്ത് കുതിരപ്പുറത്തിരുത്തി. ക്യാപ്റ്റന്റെ പിറകിലായി കുറുവടിപ്പടയും അവിടെ എത്തിച്ചേർന്നു. അവർ ക്വാസിമോദോയെ ബന്ധിച്ചു. ക്വാസിമോദോ മുരളുകയും തൊഴിക്കുകയും കടിക്കുകയും ചെയ്തു. പകലായിരുന്നെങ്കിൽ ആ രൂപം കണ്ടാൽ എല്ലാവരും ഓടിപ്പോകുമായിരുന്നു.

ക്യാപ്റ്റന് യുവതിയെ ഇഷ്ടമായി എന്ന് അയാളുടെ പെരുമാറ്റത്തിൽ നിന്നും മനസ്സിലാക്കാം. അവൾ തന്റെ സ്വരം കൂടുതൽ മധുരമാക്കി അയാളോട് ചോദിച്ചു : "താങ്കളുടെ പേരെന്താണ് സർ?"

"ക്യാപ്റ്റൻ ഫോയ്ബസ്". അയാൾ അഭിമാനത്തോടെ പറഞ്ഞു. നന്ദി പറഞ്ഞ അവൾ ക്യാപ്റ്റൻ മീശ പിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ കുതിരപ്പുറത്തുനിന്നുമിറങ്ങി ഇരുളിൽ മറഞ്ഞു.

അസൗകര്യങ്ങൾ

ബോധംകെട്ടു വീണ ഗ്രിൻഷ്വാർ വെറും നിലത്തുകിടക്കുകയായിരുന്നു. ക്വാസിമോദോ നൃത്തക്കാരിയെ ആക്രമിക്കുന്ന നേരിയ ഓർമ്മവന്നു. സാവധാനം അയാൾ ഉണർന്നു. നിലത്ത് നല്ല തണുപ്പാണ്. കണ്ണ് തുറക്കാൻ കഴിഞ്ഞപ്പോഴാണ് മനസ്സിലായത് പട്ടിക്കൂടിനടുത്താണ് കിടക്കുന്നതെന്ന്... എഴുന്നേൽക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ട് സാധിച്ചില്ല. ഓടയിലെ വെള്ളത്തിന് വല്ലാത്ത നാറ്റം. അയാൾ മൂക്ക് പൊത്തിപ്പിടിച്ചു.

തെരുവിൽ അലഞ്ഞുനടന്നിരുന്ന കുറെ പിള്ളേർ അങ്ങോട്ടു പാഞ്ഞു ചെന്നു. അവർ ചാക്കുപോലെ എന്തോ ഒന്ന് വലിച്ച്കൊണ്ടുവരികയാണ്. ഉള്ള ശക്തിയുപയോഗിച്ച് ഗ്രിൻഷ്വാർ കൈ കുത്തി എഴുന്നേൽക്കാൻ ശ്രമിക്കു മ്പോൾ അവർ ഒരു വൈക്കോൽമെത്ത കൊണ്ടുവന്ന് അയാളുടെ മേലെ ഇട്ടു. കുട്ടികൾ അയാളെ കണ്ടിരുന്നില്ല.

കിടക്ക കത്തിച്ച് ചൂട് കായാനുള്ള ശ്രമത്തിലായിരുന്നു കുട്ടികൾ. തീക്ക് വേണ്ടി വിശുദ്ധകന്യകയുടെ പ്രതിമയ്ക്ക് മുന്നിൽ കത്തിച്ചുവെച്ച് വിളക്കി നടുത്തേക്ക് ഒരാൾ പോയി.

സർവശക്തിയുമെടുത്ത് ഗ്രിൻഷ്വാർ കിടക്ക മറിച്ചിട്ട് ഓടിപ്പോയി.

ഇരുമ്പുകച്ചവടക്കാരൻ മരിച്ചതുകൊണ്ട് അയാളുടെ ഒഴിവായ കിടക്കയാണ് കുട്ടികൾ വലിച്ചുകൊണ്ടുവന്നത്. ഗ്രിൻഷ്വാർ ഓടിപ്പോകുന്നത് കണ്ട് പേടിച്ചു. കുട്ടികൾ ഇരുമ്പുകടക്കാരന്റെ പ്രേതമാണതെന്ന് വിചാരിച്ച് ഓടിപ്പോയി.

വിവരമറിഞ്ഞ് പള്ളിക്കാർ കിടക്ക എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി. ഷെഹാൻ മൂബോങ്ങ് മരിക്കുമ്പോൾ പിടികൂടാൻ ഒളിച്ചിരുന്ന ചെകുത്താനെ പുറത്തുചാടിച്ച മഹത്തായ സംഭവത്തിന്റെ ഓർമ്മയായി ആ കിടക്ക സൂക്ഷിച്ചു. അതുവഴി സമ്പാദ്യവും ഉണ്ടായതായി രേഖകളുണ്ട്.

കൂജ ഉടയ്ക്കൽ

തെരുവിൽ വഴിയറിയാതെ ഗ്രിൻഷ്വാർ നടന്നു. പല സ്ഥലത്തും തട്ടിയും മുട്ടിയും വീണു. വീണ്ടും എഴുന്നേറ്റും തിരിച്ചു നടന്നുമൊക്കെ അയാൾ മുന്നോട്ട് പോയി. സ്വയം ഒരു മണ്ടനായിട്ടാണ് അയാൾക്കപ്പോൾ തോന്നിയത്.

ആ മെത്ത സമ്മാനമായി കിട്ടിയതാണ്. വിശുദ്ധകന്യയെ കുറിച്ചുള്ള ആശ്ചര്യനാടകം എഴുതിയതിനുള്ള പ്രതിഫലം. ചിലപ്പോൾ കുട്ടികൾ അത് കത്തിച്ചിരിക്കും. അല്ലെങ്കിൽ കത്തിച്ചിരിക്കില്ല. രണ്ടായാലും തണുപ്പിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ നല്ലതുതന്നെ എന്ന് അയാൾ ചിന്തിച്ചു.

അങ്ങനെയൊരു ചിന്തയുണ്ടായപ്പോൾ മെത്ത ഉള്ള സ്ഥലത്തേക്ക് തിരിച്ചുപോകാനായി ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. നടന്നിട്ടും നടന്നിട്ടും ശരിയായ വഴിയേതെന്നറിയാതെ ഗ്രിൻഷ്വാർ മടുത്തു. ഇടവഴിയുടെ ഒരറ്റത്ത് ചെറിയ വെളിച്ചം കണ്ടു. അത് ആ മെത്ത കത്തുന്നതാണെന്ന് വിചാരിച്ചു അയാൾ.

"എന്നെ രക്ഷിക്കണേ കടൽക്കരമാതാവേ..."എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ട് വെളിച്ചം ലക്ഷ്യമാക്കി അയാൾ നടന്നു. വഴിനിരപ്പില്ലാത്തതും ചെല്ലുന്തോറും ചെളി കൂടിവരുന്നതും അയാൾക്ക് പ്രയാസം അധികമാക്കി. ഏതൊക്കെയോ രൂപങ്ങൾ മുന്നിൽ പോകുന്നുണ്ട്.

ഒഴിഞ്ഞ വയർ ഒരാളെ എന്തു സാഹസത്തിനും പ്രേരിപ്പിക്കും. മുമ്പിലുള്ള രൂപങ്ങൾക്ക് പിറകെ ഗ്രിൻഷ്വാറും നീങ്ങി. ഏറ്റവും പിറകിലുണ്ടായിരുന്ന രൂപത്തിനടുത്തെത്തി അയാൾ. അത് തീരെ നടക്കാൻ പറ്റാത്ത ഒരു വികലാംഗൻ ഒരു ലോഹപ്പാത്രത്തിലിരുന്ന്

നിരങ്ങുന്നതാണ്. ഇതുപോലെയുള്ള വേറെ രൂപത്തെയും കണ്ടു. അത് എന്തോ സംസാരിച്ചു. പക്ഷെ വിചിത്രമായ ഭാഷയാണ്. ഒരു അന്ധനെയും ഗ്രിൻഷ്വാർ കണ്ടു. അവർ പറഞ്ഞത് അയാൾക്ക് മനസ്സിലായി. "ധർമ്മം തരണേ..." എന്നായിരുന്നു.

മൂന്നുപേരും ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ അടുത്തായി. മൂന്നുപേരും അവരവരുടെ ഭാഷയിൽ പാടി. അയാൾ ചെവി പൊത്തി ഓടാൻ തുടങ്ങി. പല തരത്തിലുള്ള വികലാംഗർ അവിടെയെത്തി. എല്ലാവരും അയാളുടെ പിറകെ ഓടി.

ഗ്രിൻഷ്വാർ നടക്കുന്ന വഴിയുടെ അവസാനത്തിലെത്തി. ഒരു വിശാലമായ സ്ഥലമായി. മൂന്ന് വികലാംഗരും ഒരുമിച്ചുതന്നെയുണ്ട്. അവരെ ഒഴിവാക്കാനായി അയാൾ വെളിസ്ഥലത്തേക്കിറങ്ങി. മുടന്തൻ നിവർന്നുനിന്നു. നിരങ്ങിനീങ്ങിയ ആളും ശരിക്കും നിന്നു. അന്ധന്റെ കണ്ണുകൾ തെളിഞ്ഞു.

"ഞാനിപ്പോ എവിടെയാണ്...?"

കവി പേടിയോടെ ചോദിച്ചു.

"അത്ഭുതലോകത്ത്.."

നാലാമതായി വന്ന പ്രേതം പറഞ്ഞു.

"നല്ലത്. ഇവിടെ മുടന്തൻ നേരെ നടക്കുകയും അന്ധൻ കാണുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ രക്ഷകൻ എവിടെയാണ് ?"

ഒരു ചിരി മാത്രമായിരുന്നു മറുപടി.

രാത്രിസമയത്ത് അത്ഭുതലോകത്ത് സാധാരണ ആളുകളാരും പോവുകയില്ല. അവിടേക്ക് ചെന്നിട്ടുള്ളവരൊക്കെ അപ്രത്യക്ഷമായിട്ടേ ഉള്ളൂ. പാരീസിന്റെ മുഖത്തുള്ള ഒരു പരുവാണത്.. രാജധാനിയുടെ തെരുവുകളിൽ അസാന്മാർഗ്ഗികവും ചതിവും കളവുമൊക്കെയായ മാലിന്യങ്ങൾ ഒഴുകിയെത്തിയ ഓട. എല്ലാ ദൂഷിതർക്കും എത്താവുന്ന ഒരിടം. പകൽ യാചകരായി കൃത്രിമമായി പല വേഷങ്ങളിലും നടക്കുന്നവർ... രാത്രിയിൽ എല്ലാവിധത്തിലുള്ള അനാശാസ്യങ്ങളും ഉള്ളവർ... അതിനുവേണ്ടി വേഷം കെട്ടുന്ന വലിയ അണിയറയായിരുന്നു ആ സ്ഥലം.

വിസ്തൃതമായ മൈതാനമാണത്. ഓരോരിടത്തായി തീ കൂട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അതിനു ചുറ്റും വിചിത്രങ്ങളായ വേഷത്തിലുള്ളവർ കൂടിനിൽപ്പുണ്ട്. ആണുങ്ങളുടെയും പെണ്ണുങ്ങളുടെയും വർത്തമാനവും ചിരിയും കുട്ടികളുടെ കരച്ചിലുമൊക്കെയായി ബഹളം തന്നെ. ബീഭത്സങ്ങളായ ആംഗ്യങ്ങൾ കാണിക്കുന്ന ഇരുണ്ട രൂപങ്ങൾ. നരകം മനസ്സിൽ കണ്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഇവിടെ ശരിക്കും കാണാം. എല്ലാം കൂടിക്കുഴഞ്ഞ് ഒരടുക്കും ചിട്ടയുമില്ലാതെ....

തീക്കുണ്ഠങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉണ്ടായ മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ മൈതാന

ത്തിന്റെ എതിരായി കുറെ പഴയ എടുപ്പുകൾ കണ്ടു. ദ്രവിച്ച വാതിലുകളും ജനലുകളുമുള്ള അവ ദുർമന്ത്രവാദിനികളുടെ താവളം പോലെയാണ് ഗ്രിൻഷ്വാറിന് തോന്നിയത്.

അയാളുടെ ഭയം കൂടിവന്നു. ആ മൂന്നുതെണ്ടികളും അയാളെ വിടാതെ കൂടിയിരിക്കുകയാണ്. പിശാചുക്കൾ പാതിരാ കൂത്താട്ടം നടത്തുന്നു. ശനിയാഴ്ചയാണോ എന്ന് അയാൾ ഓർമ്മിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. എന്നാൽ ബോധത്തിന്റെ ചരട് പൊട്ടിപ്പോയി. ജീവിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നുപോലും ഗ്രിൻഷ്വാറിന് നിശ്ചയിക്കാൻ കഴിയാതായി.

"ഇവനെ രാജാവിന്റെ മുന്നിലെത്തിക്കൂ.... ഇവനെ രാജാവിന്റെ മുന്നിലെത്തിക്കൂ..."

ആൾക്കൂട്ടം മുറവിളി കൂട്ടുന്നതായി ഗ്രിൻഷ്വാർ കേട്ടു. ആ ആവശ്യം കൂടുതൽ ആളുകൾ ആവർത്തിച്ചു. അതിനുവേണ്ടി ആ ജനക്കൂട്ടം പാഞ്ഞടുത്തു. മൂന്നുതെണ്ടികൾ തങ്ങളുടെ പിടിയിൽനിന്നും അയാളെ വിട്ടുകൊടുത്തില്ല.

"ഇവൻ ഞങ്ങൾക്കുള്ളതാണ്..."

മൂന്നുപേരും ഒരേപോലെ പറഞ്ഞു. ഇതിനിടയിലുള്ള പിടിവലിയിൽ ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ ഉടുപ്പു മുഴുവനും നഷ്ടമായി.

വിഭ്രാന്തിയിലകപ്പെട്ട ഗ്രിൻഷ്വാർ ആ സ്ഥലവുമായി പൊരുത്തപ്പെടാൻ തുടങ്ങി. യാഥാർത്ഥ്യം മനസ്സിലാക്കാൻ തുടങ്ങി. പിശാചുക്കളുടെ ലോകമല്ല കൊള്ളക്കാരുടെ കൂട്ടമാണ്. അത്ഭുതലോകം സത്യത്തിൽ ഒരു മദ്യഷാപ്പാണ്. അയാളെ തള്ളിത്തള്ളി എത്തിച്ചത് വട്ടത്തിലുള്ള ഒരടുപ്പിന്റെ അടുത്തേക്കാണ്. അടുത്തുതന്നെ കേടുവന്ന പലതരം മേശകളുണ്ട്. ഒന്നിനും ഒരടുക്കുമില്ലാതെ ഇട്ടിരിക്കുന്നത്.

മേശകളിൽ വീഞ്ഞും മദ്യങ്ങളും നിറഞ്ഞ പാത്രങ്ങളുണ്ട്. മേശക്ക് ചുറ്റുംചുവന്ന കണ്ണുകളോടെ കുറെ പേർ. കുടവയറുള്ള ഒരാൾ ചൂളമടിച്ചു കൊണ്ട് അയാളുടെ കാലിലെ കെട്ടഴിച്ചുമാറ്റുകയാണ് മുറിവിന് എന്ന പോലെ വെറുതെ പലതരം നിറങ്ങളും കുഴമ്പുകളും ചേർത്ത് വലിപ്പത്തിൽ കെട്ടിയതാണ്. അതിനപ്പുറത്തുള്ളയാൾ കൊഴുപ്പും കാളച്ചോരയും കൊണ്ട് ഭക്ഷണമുണ്ടാക്കുന്നു. ഒരു തീർത്ഥാടകന്റെ വേഷത്തിലുള്ള ചതിയൻ ഏതോ കീർത്തനം പാടുന്നുണ്ട്. ഒരു കൊച്ചുകള്ളൻ അപസ്മാരബാധ അഭിനയിക്കാൻ പഠിക്കുന്നു. ഒരു കഷ്ണം സോപ്പ് വായിലിട്ട ചവച്ചാണ് നുരയും പതയും വരുത്തുന്നത്. അന്നു കട്ട് കൊണ്ടുവന്ന ഒരു കുഞ്ഞിനെ ചൊല്ലി കുറച്ചു പെണ്ണുങ്ങൾ വഴക്കടിക്കുന്നുണ്ട്. രണ്ടുനൂറ്റാണ്ടുകൾക്കു ശേഷം ഈ സംഭവങ്ങളൊക്കെ അവിശ്വസനീയമായിരുന്നു കൊട്ടാരത്തിലുള്ളവർക്ക്. രാജാവിനും വിനോദമായിട്ടാണ് തോന്നിയത്. രാത്രി എന്ന പേരിൽ ഈ

വിഷയം നാടകമാക്കി അവതരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തത്രെ.

തെറിപ്പാട്ടുകളും ആഭാസച്ചിരികളും ഉയർന്നു. ഓരോരുത്തർക്ക് തോന്നുന്നതെന്തും ചെയ്തു. പിടിവലികളിൽ പാത്രങ്ങൾ തമ്മിൽ മുട്ടി. കൂജകൾ പൊട്ടി. തൂണുകൾ കീറിപ്പറിഞ്ഞു.

ഒരു വലിയ നായ തീയുടെ നേരെ നോക്കിയിരിക്കുന്നു. കുട്ടികളും ഇതിലൊക്കെ പങ്കാളികളാവുന്നുണ്ട്. തട്ടിക്കൊണ്ടുവന്ന കുഞ്ഞുങ്ങൾ കരയുന്നുണ്ട്. ഒരു വലിയ കുട്ടി ഒരു ബെഞ്ചിലിരുന്ന് കാലാട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. വേറൊരു കുട്ടി മെഴുകുതിരിയുടെ ഉരുകിവരുന്ന ഭാഗം കൈകൊണ്ട് പരത്തുന്നു. ഒരു കുട്ടി പാത്രം ഉരച്ച് വല്ലാത്ത ശബ്ദമുണ്ടാക്കുന്നു.

തീയുടെ അടുത്തുള്ള വീപ്പയിൽ ഇരിക്കുന്ന യാചകനാണ് രാജാവ്. ഗ്രിൻഷ്വാറിനെ അയാളുടെ മുന്നിലെത്തിച്ചു. പാത്രം ഉരച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കുട്ടിയൊഴികെ ബാക്കിയെല്ലാവരും ആ ഭാഗത്തേക്കാണ് ശ്രദ്ധിക്കുന്നത്. ഗ്രിൻഷ്വാർ തലഉയർത്താതെ നിന്നു. അയാളുടെ കൂടെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരാൾ എന്തോ പറഞ്ഞു. വേറൊരാൾ അയാളുടെ വൃത്തിയില്ലാത്ത തൊപ്പി എടുത്തുമാറ്റി. ഗ്രിൻഷ്വാർ ഒന്ന് നിശ്വസിച്ചു.

"ഏതവനെയാ ഇന്നു കിട്ടിയത്...?"

രാജാവ് ചോദിച്ചപ്പോൾ ശബ്ദം പരിചയമുണ്ടല്ലോ എന്ന് ഗ്രിൻഷ്വാർ ഓർമ്മിച്ചു. നാടകസമയത്ത് ധർമ്മം തരണേ... എന്ന് പറഞ്ഞ് വന്ന ക്ലോപ്പിൻ ട്രൂയിൻ ഫൂ ആണതെന്ന് ഗ്രിൻഷ്വാർ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. നേരത്തെയുണ്ടായിരുന്ന മുറിവിന്റെ കെട്ട് ഇല്ലായിരുന്നു. ആളുകളെ ഒഴിച്ചുനിർത്താൻ വേണ്ടിയുള്ള ഒരു ചാട്ടയുണ്ടായിരുന്നു കയ്യിൽ. കിരീടത്തിന് സമാനമായിരിക്കണം ഒരു ചെറിയ തൊപ്പിയുമുണ്ട്.

ആളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ ഗ്രിൻഷ്വാറിന് ചെറിയ ഒരു പ്രതീക്ഷ ഉണ്ടായി.

"ഞാൻ എന്താണ് അങ്ങയെ വിളിക്കേണ്ടത്..."

ഗ്രിൻഷ്വാർ വിക്കിവിക്കി ചോദിച്ചു.

"വിളി എന്തായാലും നിന്റെ രക്ഷയ്ക്കായി എന്താണ് പറയാനുള്ളത്..വേഗം പറയണം...."

"രക്ഷ... അത് എനിക്കു വേണ്ട..... ഞാൻ രാവിലെ...."

ക്ലോപ്പിൻ ഇടയ്ക്ക് കയറി പറഞ്ഞു.

"അതൊന്നും എനിക്ക് കേൾക്കണ്ട... നിന്റെ പേരെന്താ...?. നിന്റെ വിധി പറയാനുള്ള മൂന്നുരാജാക്കന്മാരുടെയും മുന്നിലാണ് നീയുള്ളത്. ഒരു രാജാവാണ് ഞാൻ. ഞങ്ങളുടെ പ്രജയായി ചേരാതെ ഞങ്ങളുടെ നഗരത്തിൽ പ്രവേശിച്ച് നിയമം ലംഘിച്ച നിനക്ക് ശിക്ഷ വിധിക്കും. വേഗം പറ, കള്ളനോ തെണ്ടിയോ അതുപോലുള്ള എന്ത് യോഗ്യതയാണ്

നിനക്കുള്ളത്.."

"അയ്യോ...ഞാനങ്ങിനെയുള്ള ആളല്ല ഒരു എഴുത്തുകാരൻ മാത്രമാണ്."

"എന്നാൽ നിന്നെ തൂക്കിക്കൊല്ലാം... നിങ്ങളുടെ കയ്യിൽ കിട്ടിയ ഞങ്ങളുടെ ആളുകളെ നിങ്ങൾ എന്താണോ ചെയ്യുക... അതുതന്നെ ഞങ്ങളും ചെയ്യുന്നു. വല്ലപ്പോഴും കിട്ടുന്ന ഒരവസരമാണ്. വാ സ്നേഹിതാ...നിന്റെ വസ്ത്ര ങ്ങളൊക്കെ പെണ്ണുങ്ങൾക്ക് കൊടുക്ക്.. പണസഞ്ചിയും കൊടുക്കണം. പ്രാർത്ഥിക്കണമെങ്കിൽ ആ മുറിയിൽ സൗകര്യമുണ്ട്. പള്ളിയിൽ നിന്ന് തട്ടിക്കൊണ്ടുവന്ന നല്ല ഒന്നാംതരം കുരിശുണ്ടവിടെ..."

"മാർപാപ്പയെ പോലെയാണല്ലോ ക്ലോപ്പിൻ ത്രൂയിൽ ഫൂ പറയുന്നത്.?"

ഗലീലിലെ ചക്രവർത്തി പറഞ്ഞു.

അയാൾ മേശക്ക് നേരെ നിൽക്കാൻ ഒരു ഊന്നുവടി കുത്തിവെച്ചു. അതിനിടയിൽ ഒരു പാത്രം വീണ് ഉടഞ്ഞുപോയി. എന്തോ ധൈര്യത്തിൽ ഗ്രിൻഷ്വാർ പറയാൻ ആരംഭിച്ചു.

"ഏറ്റവും ശക്തരായ രാജാക്കന്മാരേ.... എന്റെ പേര് ഗ്രിൻഷ്വാർ എന്നാണ്. കൊട്ടാരത്തിലെ വലിയ ഹാളിൽ അഭിനയിച്ച നാടകം എഴുതിയ കവിയാണ് ഞാൻ."

"അങ്ങിനെയാണോ? ഞാനും അവിടെയുണ്ടായിരുന്നു. രാവിലെ എന്നെ ശല്യപ്പെടുത്തിയതു രാത്രി കൊല്ലാതിരിക്കാനുള്ള കാരണ മാകയില്ല."

ക്ലോപ്പിൻ ത്രൂയിൻഫൂ പറഞ്ഞു.

രക്ഷപ്പെടാൻ ഒരു മാർഗ്ഗവും ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ മനസ്സിൽ തോന്നുന്നില്ല. അയാൾ പിന്നെയും പറഞ്ഞുനോക്കി.

"കവികളെ തെണ്ടികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പെടുത്താതിരിക്കാൻ ന്യായ മൊന്നും ഞാൻ കാണുന്നില്ല. ഈസോപ്പ് തെരുവുതെണ്ടിയായിരുന്നു. ഹോമർ പിച്ചക്കാരനായിരുന്നു. മെർക്കുറി വെറും കള്ളനല്ലായിരുന്നോ..."

ക്ലോപ്പിൻ അയാളെ തടഞ്ഞുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

"ഞങ്ങളെ മയക്കാൻ നോക്കല്ലേ...ക്രിസ്തുവിനെ തൂക്കിലിട്ടിട്ടില്ലേ..... നിന്നെയും തൂക്കിക്കൊന്നേ പറ്റൂ... ഇടങ്ങാറാക്കരുത്.."

"കൂനുകളുടെ മഹാരാജാവല്ലേ... എനിക്കു പറയാനുള്ളതു കേട്ടിട്ടല്ലേ ശിക്ഷിക്കേണ്ടത്... ?"

ഉയർന്ന ബഹളത്തിൽ ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ ശബ്ദം മുങ്ങിപ്പോയി. ഈജിപ്തിലെ ഡ്യൂക്കുമായും ഗലീലിലെ ചക്രവർത്തിയുമായും ക്ലോപ്പിൻ ത്രൂയിൻഫൂ ചർച്ച നടത്തി

"ഒച്ച ഉണ്ടാക്കല്ലേ..."

ക്ലോപ്പിൻ പറഞ്ഞു. അതാരും ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. ക്ലോപ്പിൻ ഓടി പാത്രമുരച്ച്

"ഒരു സംശയവുമില്ല..."

"വെറും സമ്മതം പോരാ... കഴിവ് തെളിയിക്കണം. പോക്കറ്റടി നടത്താൻ സാമർത്ഥ്യമുണ്ടോ നിനക്ക്...?"

"എന്തും ചെയ്യാൻ ഞാൻ തയ്യാറാണ്."

ക്ലോപ്പിൻ ഒരടയാളം കാണിച്ചു. സേവകർ പലകകൾ കൊണ്ടുവന്നു യോജിപ്പിച്ചു. അത് എടുത്തുകൊണ്ടുപോകാവുന്ന തൂക്കുമരമായി. ചുവന്ന വസ്ത്രം ധരിപ്പിച്ച ഒരു മനുഷ്യക്കോലം കൊണ്ടുവന്നു. തെണ്ടികൾ കോലത്തിന്റെ കഴുത്തിൽ കയറ് കെട്ടിവലിച്ചു.

"ആ പ്രതിമയുടെ ചുവട്ടിലെ സ്റ്റൂളിൽ കയറിനിൽക്ക്..."

ക്ലോപ്പിൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. അല്പം താമസിച്ചപ്പോൾ ക്ലോപ്പിൻ അലറി.

"കള്ളാ കേറിനിൽക്ക്..."

ആടുന്ന സ്റ്റൂളിൽ എങ്ങനെയോ കേറിനിന്നു.

"ആ പ്രതിമയുടെ പോക്കറ്റിലുള്ള പണസഞ്ചി എടുക്കൂ... ഒരു മണിയൊച്ചയും കേൾക്കരുത്..

"ഞാൻ ശ്രമിക്കാം.. തോറ്റുപോയാലോ...?"

"തൂക്കിക്കൊല്ലും.... മനസ്സിലായോ ...?"

"അഥവാ പരീക്ഷയിൽ ജയിക്കുകയാണെങ്കിലോ?"

"മനസ്സിലായില്ല."

"എങ്കിൽ നിന്നെ ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചേർക്കും. എന്നിട്ട് ഒരാഴ്ച തുടർച്ചയായി നിന്നെ തല്ലും മനസ്സിലായോ?"

"മനസ്സിലായി.... ഇതിനേക്കാൾ നല്ലത്...."

"നിന്റെ നന്മയ്ക്ക് പറയുന്നതാണ്. നിന്നെ സംഘത്തിൽ പെട്ടവനാക്കുക നിസ്സാരകാര്യമല്ല. അടിച്ചുപതംവരുത്തിയില്ലെങ്കിൽ അടികൊള്ളാൻ വിഷമമാവും."

"നന്ദി രാജാവേ..."

കവി പറഞ്ഞു.

"എന്റെ ക്ഷമ കെടുകയാണ്. വേഗം ചെയ്തോളൂ... ഒരു മണി കിലുങ്ങിയാൽ പ്രതിമയുടെ സ്ഥാനത്ത് നീയാവും തൂങ്ങുക."

അവിടെയുള്ളവരെല്ലാം അട്ടഹസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവസാനത്തെ യാചനയായി ഗ്രിൻഷ്വാർ ചോദിച്ചു.

"ഇടയ്ക്ക് കാറ്റടിച്ച് മണി കിലുങ്ങിയാലോ..?"

"നിന്നെ തൂക്കിലേറ്റും...അത്രതന്നെ."

ക്ലോപ്പിൻ പറഞ്ഞതുപോലെ ഗ്രിൻഷ്വാർ കാൽവെച്ചു. മെല്ലെ പ്രതിമയിലേക്ക് കൈ നീട്ടിയതും സ്റ്റൂൾ ആടിവീഴുമെന്ന് ഭയന്ന് പ്രതിമയിൽ പിടിക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും അതും സാധിച്ചില്ല. ഗ്രിൻഷ്വാർ നിലത്തുവീണു.

ശബ്ദമുണ്ടാക്കിയ കുട്ടിയുടെ അടുത്തെത്തി. പാത്രത്തിന് ഒരൊറ്റച്ചവിട്ട് ഭക്ഷണമുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന പാത്രവും ചവിട്ടിത്തെറിപ്പിച്ചു. വീണ്ടും വീപ്പയുടെ മുകളിൽ കയറിയിരുന്നു. ത്രൂയിൻഫൂ അടയാളം കാണിച്ചു. ഡ്യൂക്കും ചക്രവർത്തിയും പരിവാരങ്ങളും ത്രൂയിൻഫൂവിന്റെ മുന്നിൽ അർധവൃത്താകൃതിയിൽഅണിനിരന്നു. ഇതിന്റെ നടുവിലായി ഗ്രിൻഷാർ. ക്രൂരവും ഭയാനകവുമായ നോട്ടമാണ് ക്ലോപ്പിന്റേത്.

"എടോ നിന്നെ തൂക്കിലിടാതിരിക്കാൻ ഒരു കാരണവുമില്ല.എനിക്കത് ഇഷ്ടമല്ല. എന്നാലും നിനക്ക് ഒരു ദോഷവും ചെയ്യാൻ ഇപ്പോൾ എനിക്കു ദ്ദേശ്യമില്ല. തൽക്കാലം പ്രയാസത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിയാൻ ഒരു വഴിയുണ്ട്. നീ ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചേരണം."

"ഞാൻ തയ്യാറാണ്."

ഗ്രിൻഷാർ സമ്മതിച്ചു.

"ഞങ്ങളുടെ സാമ്രാജ്യത്തിലെ അംഗമാകാൻ സമ്മതമാണോ?"

"അതെ"

"നിഷ്കാസിതരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരുത്തനാകാമോ.. ?"

"ആകാം.."

"പൂർണ്ണസമ്മതമാണോ..."

"അതെ.."

"എന്നാലും തൂക്കിക്കൊല്ലും.."

"പിശാചേ...."

ഗ്രിൻഷാർ അലറി വിളിച്ചു.

"നിന്നെ വേഗത്തിൽ തൂക്കിക്കൊല്ലുകയില്ല. പാരീസ് മഹാനഗരത്തിന്റെ ചെലവിലായിക്കോട്ടെ. ഭംഗിയുള്ള കല്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ വധയന്ത്രം കൊണ്ട്... അത് അല്പം ആശ്വാസമല്ലേ."

"അതെ."

"വേറേയും ഗുണം കിട്ടും. സംഘത്തിലെ അംഗമായതുകൊണ്ട് നികുതി കളൊന്നും കൊടുക്കേണ്ടിവരില്ല.."

"ശരി, നിങ്ങൾ പറയുന്നതുപോലെയുള്ള നിഷ്കാസിതനും, കള്ളനും, തെണ്ടിയും തന്നെയാണ് ഞാൻ..

"നീ പറയുന്ന ഭാഷ എനിക്ക് മനസ്സിലാകുന്നില്ല."

"തിരുമേനി എനിക്ക് മാപ്പ് തരണം."

"ഞാൻ ഒരു ജൂതനല്ല എന്ന് നീ മനസ്സിലാക്കണം... നിന്നേയും ആ നിൽക്കുന്ന ജൂതനേയും തൂക്കിലിടുക തന്നെ ചെയ്യും."

ക്ലോപ്പിൻ കുറച്ചുനേരം കഴിഞ്ഞ് അല്പം ശാന്തനായി ചോദിച്ചു.

"നീ തെണ്ടിയാകാൻ സമ്മതിക്കുന്നോ...?"

"ഒരു സംശയവുമില്ല..."

"വെറും സമ്മതം പോരാ... കഴിവ് തെളിയിക്കണം. പോക്കറ്റടി നടത്താൻ സാമർത്ഥ്യമുണ്ടോ നിനക്ക്...?"

"എന്തും ചെയ്യാൻ ഞാൻ തയ്യാറാണ്."

ക്ലോപ്പിൻ ഒരടയാളം കാണിച്ചു. സേവകർ പലകകൾ കൊണ്ടുവന്നു യോജിപ്പിച്ചു. അത് എടുത്തുകൊണ്ടുപോകാവുന്ന തൂക്കുമരമായി. ചുവന്ന വസ്ത്രം ധരിപ്പിച്ച ഒരു മനുഷ്യക്കോലം കൊണ്ടുവന്നു. തെണ്ടികൾ കോലത്തിന്റെ കഴുത്തിൽ കയറ് കെട്ടിവലിച്ചു.

"ആ പ്രതിമയുടെ ചുവട്ടിലെ സ്റ്റൂളിൽ കയറിനിൽക്ക്..."

ക്ലോപ്പിൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. അല്പം താമസിച്ചപ്പോൾ ക്ലോപ്പിൻ അലറി.

"കള്ളാ കേറിനിൽക്ക്..."

ആടുന്ന സ്റ്റൂളിൽ എങ്ങനെയോ കേറിനിന്നു.

"ആ പ്രതിമയുടെ പോക്കറ്റിലുള്ള പണസഞ്ചി എടുക്കൂ... ഒരു മണിയൊച്ചയും കേൾക്കരുത്..

"ഞാൻ ശ്രമിക്കാം.. തോറ്റുപോയാലോ...?"

"തൂക്കിക്കൊല്ലും.... മനസ്സിലായോ ...?"

"അഥവാ പരീക്ഷയിൽ ജയിക്കുകയാണെങ്കിലോ?"

"മനസ്സിലായില്ല."

"എങ്കിൽ നിന്നെ ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചേർക്കും. എന്നിട്ട് ഒരാഴ്ച തുടർച്ചയായി നിന്നെ തല്ലും മനസ്സിലായോ?"

"മനസ്സിലായി.... ഇതിനേക്കാൾ നല്ലത്...."

"നിന്റെ നന്മയ്ക്ക് പറയുന്നതാണ്. നിന്നെ സംഘത്തിൽ പെട്ടവനാക്കുക നിസ്സാരകാര്യമല്ല. അടിച്ചുപതംവരുത്തിയില്ലെങ്കിൽ അടികൊള്ളാൻ വിഷമമാവും."

"നന്ദി രാജാവേ..."

കവി പറഞ്ഞു.

"എന്റെ ക്ഷമ കെടുകയാണ്. വേഗം ചെയ്തോളൂ... ഒരു മണി കിലുങ്ങിയാൽ പ്രതിമയുടെ സ്ഥാനത്ത് നീയാവും തൂങ്ങുക."

അവിടെയുള്ളവരെല്ലാം അട്ടഹസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവസാനത്തെ യാചനയായി ഗ്രിൻഷ്വാർ ചോദിച്ചു.

"ഇടയ്ക്ക് കാറ്റടിച്ച് മണി കിലുങ്ങിയാലോ..?"

"നിന്നെ തൂക്കിലേറ്റും...അത്രതന്നെ."

ക്ലോപ്പിൻ പറഞ്ഞതുപോലെ ഗ്രിൻഷ്വാർ കാൽവെച്ചു. മെല്ലെ പ്രതിമയിലേക്ക് കൈ നീട്ടിയതും സ്റ്റൂൾ ആടിവീഴുമെന്ന് ഭയന്ന് പ്രതിമയിൽ പിടിക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും അതും സാധിച്ചില്ല. ഗ്രിൻഷ്വാർ നിലത്തുവീണു.

അയാൾ മരിച്ചതു പോലെ കിടന്നു. ആയിരംമണികളുടെ മുഴക്കം അയാളുടെ കാതുകളിൽ നിറഞ്ഞു.

"അവനെ എടുത്ത് തൂക്കിക്കൊന്നേക്കിൻ..."

ക്ലോപ്പിൻ ത്രൂയിൻ ഫൂ ആജ്ഞാപിച്ചു.

ഗ്രിൻഷ്വാർ എഴുന്നേറ്റു. തെണ്ടികൾ പ്രതിമ മാറ്റി അയാളെ സ്റ്റൂളിൽ കയറ്റി നിറുത്തി. ക്ലോപ്പിൻ വന്ന് കഴുത്തിൽ കയറിട്ടു. ഗ്രിൻഷ്വാർ ചുറ്റും നോക്കി. ആശാവഹമായി ഒന്നും കണ്ടില്ല.

"ഞാൻ കൊട്ടുമ്പോൾസ്റ്റൂൾ വലിച്ചുമാറ്റണം. ഇവന്റെ കാലുകൾ പിടിച്ചുവലിക്കണം."

ക്ലോപ്പിൻ എന്തോ ഓർത്തുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

"ഒരു കാര്യം ഞാൻ മറന്നുപോയി. തൂക്കുന്നതിനുമുമ്പ് പെണ്ണുങ്ങൾക്കാർക്കെങ്കിലും വേണോ എന്നന്വേഷിക്കാറുണ്ടല്ലോ..ഏയ് സ്ത്രീകളെ. ഇവനെ നോക്കിൻ.... ആവശ്യമുള്ളവർ വന്നുനോക്കിൻ... വെറുതെ ഒരു ഭർത്താവിനെ കിട്ടും."

"എനിക്കുവേണ്ട... എനിക്കുവേണ്ട.... തൂക്കിക്കൊല്ലൂ.... കാണാൻ നല്ല രസമായിരിക്കും...."

സ്ത്രീകൾ അങ്ങനെയാണ് പറഞ്ഞത്.

അവരുടെ ഇടയിൽനിന്നും മൂന്നുപേർ മുന്നോട്ട് വന്നു. വട്ടമുഖമുള്ള നീളം കൂടിയ ഒരുവൾ ആദ്യം വന്ന് ചോദിച്ചു.

"നിങ്ങളുടെ പുറം കുപ്പായമൊക്കെ എവിടെ...?"

"കീറിപ്പോയി.."

"തൊപ്പി...?"

"ഇവർ എടുത്തു."

"ചെരിപ്പ്...?"

"തേഞ്ഞുപോയി"

"പണസഞ്ചി.."

"അതിൽ ഒരു നാണയം പോലുമില്ല."

"എന്നാലേ പോയി തൂങ്ങിച്ചാക്.."

ആ സ്ത്രീ നടന്നുപോയി. വികൃതരൂപിണിയാണ് പിന്നെ വന്നത്. അവൾ ഇഷ്ടപ്പെട്ടേക്കുമോ എന്ന് ഗ്രിൻഷ്വാർ ഭയന്നു. അവൾ പക്ഷെ വന്നുനോക്കിയിട്ട് വേഗം തിരിച്ചുപോയി. മൂന്നാമാത് സാധാരണയായ ഒരു യുവതിയാണ് വന്നത്. പതിഞ്ഞ സ്വരത്തിൽ ഗ്രിൻഷ്വാർ അപേക്ഷിച്ചു.

"എന്നെ രക്ഷിക്കണേ.."

അവളുടെ നോട്ടം കണ്ട് ഗ്രിൻഷ്വാർ പ്രതീക്ഷയർപ്പിച്ചു. കുറച്ചുനേരം അവൾ നോക്കി. അവസാനം അവൾ പറഞ്ഞു.

"വേണ്ട..... വേണ്ട.... എന്നെ അടിച്ചുകൊന്നുകളയും..."

ക്ലോപ്പിൻ വീപ്പയിൽ കയറിയിരുന്ന് ചോദിച്ചു.

"ആരെങ്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ വേഗം പറയണം. ഒരുവട്ടം.... രണ്ടുവട്ടം.... മൂന്നുവട്ടം..... ങ്ഊം... അതും പോയി..."

"ലാ എസ്മറാൽദാ...."

ആ വിളി ഉയർന്നതും ഒരു പെൺകുട്ടിക്ക് വേണ്ടി ആളുകൾ വഴി മാറി കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അത് നൃത്തക്കാരി പെൺകുട്ടിയായിരുന്നു. അവളെ കണ്ടമാത്രയിൽ അവരുടെ ക്രൂരമുഖങ്ങൾ പോലും മൃദുവായി മാറി.

അവൾ ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ അടുത്ത് വന്ന് കുറെ നേരം നിന്നു.

"നിങ്ങൾ ഈ മനുഷ്യനെ തൂക്കിക്കൊല്ലുകയാണോ..?"

"നിന്റെ ഭർത്താവാകുന്നില്ലെങ്കിൽ..."

അവൾ കീഴ്ചുണ്ട് മുന്നോട്ടാക്കി കൂർപ്പിച്ചു.

"ഇദ്ദേഹത്തെ ഞാൻ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഈജിപ്തിലെ ഡ്യൂക്ക് ഒരു മൺകൂജ കൊണ്ടുവന്നു. നൃത്തക്കാരി അത് ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്ത് നിലത്തിടാൻ പറഞ്ഞു.

അയാൾ അത് നിലത്തിട്ടു.

കൂജപൊട്ടി നാലുകഷ്ണങ്ങളായി.

ഡ്യൂക്ക് ഓരോ കൈ രണ്ടുപേരുടെയും തലയിൽ വെച്ചുപറഞ്ഞു.

"ഇവൾ നിന്റെ ഭാര്യയാണ്.... ഇവൻ നിന്റെ ഭർത്താവാണ്..... നാല് കൊല്ലത്തേക്ക്. പോയ്ക്കോ..."

വിവാഹരാത്രി

ഒരു ചെറിയമുറി. ഊഷ്മളമാണത്. ഒരു മേശ. സമീപത്തായി കിടക്ക. കൂട്ടിന് ഒരു സുന്ദരിയും. ഒരു മാന്ത്രിക കഥപോലെ തോന്നി ഗ്രിൻഷ്വാറിന്. സ്വയം ബോധ്യത്തിനായി സ്വന്തം ശരീരത്തിലേക്ക് ഇടക്കിടെ നോക്കി ക്കൊണ്ടിരുന്നു.

അടുത്തുതന്നെയുള്ള നൃത്തക്കാരി അയാളെ ശ്രദ്ധിക്കുന്നേയില്ല. മുറി യിലുള്ള വസ്തുക്കൾ അടുക്കിവെക്കുക, ആടിനെ ഓമനിക്കുക എന്നി വയിലാണ് അവൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്നത്. അതിനിടയിൽ കീഴ്ച്ചുണ്ട് മുന്നോട്ടാക്കി കൂർപ്പിക്കുന്നുമുണ്ട്. ഇടക്കിടെ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നടക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അവളെ അടിമുടി നോക്കുവാൻ ഗ്രിൻഷ്വാറിന് അവസരം കിട്ടി.

പുഴയുടെ കരയിൽ പാറിനടക്കുന്ന തുമ്പിയുടെ പിറകെ പോകാത്ത കുട്ടികളുണ്ടാവില്ല. കടും ചുവപ്പും നീലയും നിറമുള്ള തുമ്പിയുടെ വേഗത്തി ലുള്ള പറക്കൽ ആശ്ചര്യത്തോടെയേ കണ്ടുനിന്നിട്ടുണ്ടാവൂ....അതിന്റെ കമ്പി

വല പോലെയുള്ള സുന്ദരമായ ചിറകുകൾ... സ്ഫടികനിർമ്മിതമായതു പോലെ യുള്ള കണ്ണുകൾ.. സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുന്തോറും അത്ഭുതം വർദ്ധിക്കും. ഇതേ അത്ഭുതമാണ് എസ്മറാൽ ദാ... അവളുടെ ചലനങ്ങളോരോന്നും വീക്ഷിക്കു ന്നതോടൊപ്പം ആലോചിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇവളാണ് ആ എസ്മറാൽദാ... ഇന്നുരാവിലെ എന്റെ നാടകത്തിന് അവ സാന മിനുക്കുപണി ചെയ്തവൾ...എന്റെ ജീവനെ രക്ഷിച്ചവൾ... ഭാഗ്യന ക്ഷത്രം. എന്നെ ഭയങ്കരമായ പ്രതിസന്ധിയിൽനിന്ന് രക്ഷിക്കണമെങ്കിൽ അവൾക്ക് എന്നോട് അത്രമാത്രം പ്രണയം തോന്നിയിരിക്കണം.

ഈയൊരു വിചാരത്തോടുകൂടി ഗ്രിൻഷ്വാർ എഴുന്നേറ്റ് പെൺകുട്ടിയുടെ അടുത്തേക്ക് ചെന്നു. അയാൾ വികാരതരളിതനായിരുന്നു.

"എന്താണ് നിങ്ങൾക്ക് വേണ്ടത്...?"

വികാരാവേശത്തോടെ ഗ്രിൻഷ്വാർ ചോദിച്ചു.

എസ്മറാൽദേ നീയെന്താ ഇങ്ങനെ ചോദിക്കുന്നത്..?"

"നിങ്ങൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് എനിക്ക് മനസ്സിലാവുന്നില്ല."

"ഞാൻ നിന്റെ സ്വന്തമാണ്. നീ എന്റെ സ്വന്തവും."

ഗ്രിൻഷ്വാർ സ്നേഹപൂർവ്വം അവളെ ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു. അവൾ ആരൽമീനി നെപ്പോലെ വഴുതിമാറി മുറിയുടെ മറ്റേ അറ്റത്ത് പോയി നിന്നു. അവളുടെ കയ്യിൽ ഒരു ചെറിയ കഠാര കാണാൻ കഴിഞ്ഞു.

അവളുടെ ചുണ്ടുവീർത്തു. നാസികകൾ വിടർന്നു. കവിളുകൾ ചുവന്നു തുടുത്തു. കണ്ണുകൾ മിന്നി. കോലാട് ഗ്രിൻഷ്വാറിനെ ആക്രമിക്കാൻ തയ്യാറായി അവളുടെ മുന്നിൽ നിന്നു. എല്ലാം ഒരു ഞൊടിയിടയിൽ കഴി ഞ്ഞു.

ഗ്രിൻഷ്വാർ സ്തബ്ധനായി. എസ്മറാൽദായെയും ആടിനെയും അയാൾ മാറിമാറിനോക്കി. അൽപം ശാന്തത വന്നപ്പോൾ അയാൾ പറഞ്ഞു.

"നിങ്ങൾ രണ്ടും ഒട്ടും സൗഹൃദഭാവത്തിലല്ലേ"

"നിങ്ങൾ വലിയ അധികപ്രസംഗിയാണ്."

"എന്നാൽ പിന്നെ നീയെന്തിനാണ് എന്നെ ഭർത്താവായി സ്വീകരിച്ചത്.?"

"പിന്നെ തൂക്കിക്കൊല്ലാൻ സമ്മതിക്കയായിരുന്നോ... വേണ്ടത്...?"

"തൂക്കുമരത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷിക്കാൻ വേണ്ടി മാത്രമാണ് നീ എന്നെ വിവാഹം ചെയ്തത് അല്ലേ?"

"അല്ലാതെ വേറെ എന്ത് കാരണമാ?"

മൺകുജ ഉടച്ചതിനെന്താ പിന്നെ പ്രയോജനം..? അതിരിക്കട്ടെ നിന്റെ സമ്മതമില്ലാതെ ഞാനിനി നിന്റെ അടുത്തുപോലും വരില്ല. എനിക്ക് ഭക്ഷണമെന്തെങ്കിലും തരില്ലേ..."

അവൾ മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. ചുണ്ടുകൂർപ്പിച്ചു. ഒന്നു പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. അവളുടെ കയ്യിൽ നിന്ന് കഠാര അപ്രത്യക്ഷമായി.

പെട്ടെന്ന്തന്നെ റൊട്ടിയും പന്നിയിറച്ചിയും തൊലി ചുരണ്ടിയ ആപ്പിൾപ്പഴങ്ങളും ഒരു കൂജയിൽ ബിയറും മേശപ്പുറത്ത് കൊണ്ടുവെച്ചു. ഭക്ഷണത്തിന് നല്ല രുചി തോന്നി. ആർത്തിയോടെ കഴിച്ചു. എസ്മറാൽദാ വേറെന്തോ ആലോചനകളിലായിരുന്നു. അവൾ ആടിനെ തലോടിക്കൊണ്ടുമിരുന്നു.

വിശപ്പ് അൽപം ശമിച്ചു. ഒരു ആപ്പിൾപഴമേ ശേഷിച്ചുള്ളു. സങ്കോചത്തോടെ ചോദിച്ചു.

"എസ്മറാൽദാ ഒന്നും കഴിക്കുന്നില്ലേ.....?"

ഇല്ലെന്ന് തലയാട്ടി. അവൾ മുകളിലേക്ക് നോക്കിയിരുന്ന് വീണ്ടും ആലോചനയിൽ മുഴുകി.

ഗ്രിൻഷ്വാർ വിളിച്ചുനോക്കിയിട്ട് അവൾ മിണ്ടുന്നില്ല. ആട് എന്തിനോ അവളുടെ ഉടുപ്പ് കടിച്ചുവലിച്ചു.

"എന്താ ജാലീ..."

"അതിന് വിശക്കുന്നുണ്ടായിരിക്കും."

സംഭാഷണത്തിലേർപ്പെടാൻ ഒരു അവസരം കിട്ടിയ സന്തോഷത്തോടെ ഗ്രിൻഷ്വാർ പറഞ്ഞു.

എസ്മറാൽദ ഒരു കഷ്ണം റൊട്ടി കൈവെള്ളയിലിട്ടുപൊടിച്ചു. ആട് അത് നക്കിത്തിന്നു.

"നീയെന്നെ ഭർത്താവായി സ്വീകരിക്കില്ലേ...?"

അക്ഷമനായ ഗ്രിൻഷ്വാർ വീണ്ടും ചോദിച്ചു.

ഒരു നിമിഷം അവൾ അയാളെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയിട്ട് 'ഇല്ല' എന്ന മറുപടി കൊടുത്തു.

"കാമുകനായി സ്വീകരിക്കുമോ...?"

കീഴ്ചുണ്ട് മുന്നോട്ടാക്കി അവൾ പറഞ്ഞു.

"ഇല്ല"

"സ്നേഹിതനായോ..."

അല്പനേരം ആലോചിച്ചിട്ടാണവൾ മറുപടി പറഞ്ഞത്.

"ഒരുപക്ഷേ..."

അയാൾക്ക് ധൈര്യം കൂടിവന്നു.

"ചങ്ങാത്തം എന്താണെന്നറിയാമോ നിനക്ക്...?"

"ഉം.... സഹോദരീസഹോദരൻമാരെ പോലെ രണ്ടാത്മാക്കൾ ഒരുമിച്ച് ഒരു കൈയിലെ രണ്ടുവിരലുകൾ പോലെയാണത്."

"പ്രേമമോ....?"

"ഓ അതൊക്കെ ... രണ്ടായിരിക്കുമ്പോഴും ഒന്നായിത്തീരലാണ് അത്.

പുരുഷനും സ്ത്രീയും ചേർന്ന് മാലാഖയാകുന്നത്.... സ്വർഗ്ഗം പണിയുന്നത്....."

ഇതുപറയുമ്പോൾ അവാച്യമായ ഒരു തേജസ്സ് അവളിലുണ്ടായി. പരിശുദ്ധമായ പനിനീർപ്പൂ പോലുള്ള അവളുടെ ചുണ്ടുകളിൽ നേരിയ ഒരു ചിരി വിടർന്നു. തിളങ്ങുന്ന നെറ്റി ഇടക്കിടെ ചെറുതായി ഇരുണ്ടു. നീണ്ട നീലക്കണ്ണുകളിൽ അഭൗമമായ ഒരു പ്രകാശം തെളിഞ്ഞു.

"നിന്നെ സന്തോഷിപ്പിക്കാൻ ഒരു മനുഷ്യൻ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്?"

"പുരുഷനാകുക..."

"ഞാൻ പുരുഷനല്ലേ..."

"പുരുഷന്റെ തലയിൽ ഉരുക്കുതൊപ്പിയുണ്ടാവില്ലേ.... കൈയിൽ വാളുണ്ടാവില്ലേ..... "

" നീ ആരെയെങ്കിലും സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടോ....?"

"വൈകാതെ നിനക്ക് മനസ്സിലാകും..."

"എന്നെ സ്നേഹിച്ചുകൂടേ... ?"

"എന്നെ രക്ഷിക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു പുരുഷനെ മാത്രമേ എനിക്ക് സ്നേഹിക്കാൻ കഴിയൂ..."

ആ പറഞ്ഞത് തനിക്കുനേരെയുള്ള ഒരു അമ്പാണെന്ന് ഗ്രിൻഷ്വാറിന് വ്യക്തമായി. ക്വാസിമോദോയുടെ കയ്യിൽ നിന്നും അവളെ രക്ഷിക്കാൻ കഴിയാതിരുന്നത് അയാൾ ഓർത്തു.

"നീയെങ്ങിനെയാണ് ആ ഭയങ്കരനായ കൂനനിൽ നിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടത്...?"

"ഓ! ആ ഭയങ്കര കൂനൻ...."

എസ്മറാൽദാ രണ്ടുകൈകൊണ്ടും മുഖം മറച്ചു.

"എങ്ങിനെയാ രക്ഷപ്പെട്ടത്...?"

അവൾ മറുപടി പറയാതെ പുഞ്ചിരിച്ചു.

"അയാളെന്തിനാ നിന്റെ പുറകെ വന്നത്...?"

"അറിയില്ല.. നിങ്ങള് വന്നല്ലോ. അതെന്തിനാ...?"

"സത്യത്തിൽ എനിക്കും നിശ്ചയമില്ലായിരുന്നു."

കുറച്ചുനേരം രണ്ടുപേരും മിണ്ടാതിരുന്നു. അവൾ ആടിനെ തലോടി ഓമനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിനിടയിൽ അവൾ രണ്ട് വരി പാട്ടും പാടി.

"നിന്നെ ലാ എസ്മറാൽദാ എന്ന് വിളിക്കുന്നതെന്തുകൊണ്ടാ...?"

"അറിയില്ല.."

അവൾ ചുവന്ന പളുങ്കുമാല ധരിച്ചിരുന്നു. അതിൽ കോർത്തുവെച്ചിരുന്ന പച്ചപട്ടുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ചെറിയ ചതുരാകൃതിയിലുള്ള സഞ്ചി നടുവിൽ സ്ഫടികം കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഒരു മരതകം പതിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവളത്

പുറത്തേക്കെടുത്തു.

"ഈ പച്ചക്കല്ലുകാരണമായിരിക്കാം..."

സഞ്ചി എടുത്തുനോക്കാൻ ഗ്രിൻഷ്വാർ കൈ നീട്ടി. അവൾ ഞെട്ടി പിന്നോട്ട് മാറി.

"തൊടരുതേ.... ഇത് ഒരു രക്ഷയാണ്. തൊട്ടാൽ അതിന്റെ മന്ത്രശക്തി കുറയും. അല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങൾക്ക് അപകടം ഉണ്ടായേക്കും."

"ഇതാരാ തന്നത്...?"

വിരൽ കൊണ്ട് വായ പൊത്തി അയാൾ വീണ്ടും മാല മാറിലേക്കിട്ടു.

"ലാഎസ്മറാൽദാ എന്നതിന്റെ അർത്ഥമെന്താണ്. ? "

"അറിഞ്ഞൂടാ...."

"ഏതുഭാഷയാണ്...?"

"ജിപ്സി ഭാഷയാണെന്ന് തോന്നുന്നു."

"ഫ്രഞ്ചുകാരിയല്ലേ നീ..."

"അറിയില്ല..."

"അച്ഛനും അമ്മയും ഉണ്ടോ...?"

മറുപടിയായി പഴയ ഒരു നാടൻ പാട്ടാണ് അപ്പോൾ പാടിയത്.

"എപ്പോഴാണ് ഫ്രാൻസിൽ വന്നത്..?"

"കുഞ്ഞായിരിക്കുമ്പോൾ..."

"പാരീസിലെത്തിയതോ...?"

"കഴിഞ്ഞ വർഷം. ആഗസ്റ്റ് അവസാനമായിരുന്നു അത്. നഗരത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ ഒരു ചാരവാലൻ തുമ്പിയെക്കണ്ടപ്പോൾ ശിശിരം വളരെയടുത്തായിരിക്കുമെന്ന് ഞാൻ പറഞ്ഞിരുന്നു. നിങ്ങളെ എനിക്കറിയില്ലാല്ലോ..... പേരുപോലും..."

"അറിയണമെങ്കിൽ പറയാം. പിയർഗ്രിൻഷ്വാർ എന്നാണ്. നീ നിന്റെ കഥ എന്നോട് പറഞ്ഞല്ലോ. എന്റെ കഥയും പറയാം. അച്ഛന് നോട്ടറി ഉദ്യോഗമായിരുന്നു. പാരീസ് നിരോധനകാലത്ത് അച്ഛനെ തൂക്കിക്കൊന്നു. അമ്മയെയും കൊന്നു. ആറാമത്തെ വയസ്സിൽ ഞാൻ നിരാലംബനായി. പതിനാറ് വയസ്സ് വരെ എങ്ങനെയൊക്കെയോ കഴിഞ്ഞു. പഴക്കച്ചവടക്കാരിയും റൊട്ടിക്കാരനും വല്ലപ്പോഴും കുറച്ചു ഭക്ഷണം തരും. രാത്രി പോലീസുകാർ പിടികൂടി ജയിലിലിടും. അങ്ങിനെ രാത്രി കിടക്കാനൊരിടമുണ്ടാകും. തണുപ്പ് മാറ്റാൻ ഹോട്ടലിന്റെ മുന്നിലിരിക്കും. പതിനാറാമത്തെ വയസ്സിലാണ് തൊഴിലിന് ശ്രമിച്ചത്. പട്ടാളത്തിൽ ചേർന്നെങ്കിലും ധീരതയില്ലായിരുന്നു. സന്യാസിയായി. പക്ഷേ ഭക്തി പോരായിരുന്നു ആശാരിയുടെ ശിഷ്യനായി. പണിയെടുക്കാൻ ശക്തിപോരായിരുന്നു. അധ്യാപനം നടത്താൻ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. അതിന് എഴുത്തും വായനയും

അറിഞ്ഞു കൂടാ. അങ്ങിനെയാണ് കവിയായത്. പരിചയക്കാരായ കള്ളന്മാർ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. മോഷണത്തേക്കാൾ നല്ലത് കവിത എഴുത്താണെന്ന്. ഭാഗ്യത്തിന് നോത്രദാമിലെ ആർച്ച്ഡീക്കണെ പരിചയപ്പെട്ടു. തത്വശാസ്ത്രത്തിലും സംഗീതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലുമൊക്കെ പാണ്ഡിത്യം നേടി. ഇന്ന് നീതിന്യായ കൊട്ടാരത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ച നാടകം എഴുതിയതും ഞാനാണ്. 1465 ലെ വാൽ നക്ഷത്രത്തെക്കുറിച്ച് അറുന്നൂറ് പേജുള്ള ഗ്രന്ഥം എഴുതിയിട്ടുണ്ട് ഞാൻ. തോക്കുണ്ടാക്കുന്നതിലും ബോംബുണ്ടാക്കുന്നതിലും ഞാൻ പിന്നിലല്ല. വിശേഷവിദ്യകൾ വെറെയുമറിയാം. നിന്റെ ആടിനെ പഠിപ്പിക്കാം അതൊക്കെ. എന്റെ കഴിവുകളൊക്കെ നിനക്ക് സമർപ്പിക്കാം. നിന്നോടൊത്ത് നിന്റെ ഇഷ്ടത്തിന് അനുസരിച്ച് ഭർത്താവായോ സഹോദരനായോ താമസിക്കാൻ ഞാൻ തയ്യാറാണ്."

അതിനിടയിൽ അവളുടെ കയ്യിൽ നിന്നും ഒരു വള ഊരി വീണു. അയാൾ അതെടുക്കാൻ തുനിഞ്ഞു. തല ഉയർത്തുമ്പോൾ എസ്മറാൽദായും ആടും ഇല്ല.

കിടക്കാൻ ഒരു പെട്ടി കണ്ടു. ഗ്രിൻഷ്വാർ അതിനുമേൽ കേറിക്കിടന്നു.

കൊത്തുപണികളുള്ള മൂടിയോടുകൂടിയതായിരുന്നു ആ പെട്ടി. കിടക്കാൻ ഒരു സുഖവുമില്ല.

"പരാതിപ്പെട്ടിട്ട് പ്രയോജനമില്ലല്ലോ." അയാൾ സ്വയം പറഞ്ഞു. "എന്തായാലും വിചിത്രമായ ഒരു വിവാഹരാത്രിതന്നെ."

നോത്ര്ദാം

ആഭിജാത്യമുള്ള സുന്ദരമായ നോത്യദാം പള്ളി പാരീസിലാണ്. പ്രായമേറെയായിട്ടും സൗന്ദര്യം വറ്റിപോയിട്ടില്ല. എങ്കിലും കാലവും മനുഷ്യനും വരുത്തിയ ക്ഷതങ്ങൾ ഏറെയാണ്. ഭദ്രാസനപള്ളികളുടെ റാണിയാണിത്. ഇതിന്റെ മുഖത്ത് ഒരു കല കാണുന്നുണ്ട്. കാലത്തിന് കണ്ണില്ല മനുഷ്യൻ ബുദ്ധിഹീനനാണ് എന്നാണത് തർജ്ജമ ചെയ്യാൻ കഴിയുക.

മുൻഭാഗത്ത് മൂന്ന് പൂമുഖങ്ങളുണ്ട്. അഗ്രം കൂർത്ത കമാനങ്ങളാണതിന്. സ്തംഭപീഠത്തിൽ ഇരുപത്തിയെട്ട് രാജകീയ പ്രതിമാസ്ഥാനങ്ങൾ. എല്ലാം ചിത്രപ്പണികൾ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. നടുക്ക് വലിയ ജനൽ. അതിന്റെ രണ്ടു വശത്തും ചെറിയ കിളിവാതിലുകൾ, തുറസ്സായ ഇടനാഴികളിലെ ഉയർന്ന് ഗാലറിയുള്ള പ്ലാറ്റ്ഫാറം കനം കുറഞ്ഞ തൂണുകൾ താങ്ങി നിർത്തുന്നു. വെളിച്ചം കുറഞ്ഞ വലിയ രണ്ടു മാളികകൾ. അതിന്റ ഉപഗൃഹങ്ങളായി പണിത പ്ലേറ്റ് മേഞ്ഞ അഞ്ചുനില കെട്ടിടങ്ങൾ. ഇവയെക്കാൾ മനോഹ രമായ മന്ദിര നിർമ്മാണ മാതൃകകൾ അപൂർവ്വമാണ്. ശില്പകലകളുടെ ഒരു രാഗമേളനമാണ് അവിടം. കണ്ണുകൾക്ക് ഒരിക്കലും മതിവരാത്ത കാഴ്ച കളാണവ. ദിവ്യസൃഷ്ടിയാണതെന്ന് ഉറപ്പിച്ചുപറയാം. സ്വന്തം മാഹാത്മ്യം കൊണ്ട് കാഴ്ചക്കാരനെ അത്ഭുതപരതന്ത്രനാക്കുന്നതാണ് ഈ പള്ളി.

മുകളിലെ മൂന്ന് പ്രധാന വിഭാഗങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയി. തറ നിരപ്പിൽ നിന്ന് ഉയർത്തി നിർത്തിയിരിക്കുന്ന പതിനൊന്ന് കൽപ്പടവുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. പൂമുഖങ്ങളുടെ താഴത്തെ വരിയിലെ ഭിത്തിമാടങ്ങളെ പൂരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പ്രതിമാപംക്തിയുമുണ്ടായിരുന്നു. ഒന്നാം നിലയിലെ ഗ്യാലറിയിൽ കയ്യിൽ ഭൂഗോളം വഹിച്ചുനിൽക്കുന്ന ഇരുപത്തിയെട്ട് ഫ്രഞ്ചു രാജാക്കന്മാരുടെ വിഗ്രഹങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു.

നഗരത്തിന്റെ ഉയരം കൂട്ടിയപ്പോഴാണ് കല്പടവുകൾ ഒഴിവാക്കിയത്. പ്രതിമകളൊക്കെ ആരോ മാറ്റിക്കളഞ്ഞു. ശില്പവേലകളുടെ സമ്മേളനമായിരുന്ന വാതിൽ മാറ്റി തടിയൻ കതക് സ്ഥാപിച്ചു. മാർബിളിലും പൊന്നിലും വെള്ളിയിലും ചെമ്പിലും മെഴുകിലും നിർമ്മിച്ചുവെച്ച ലക്ഷക്കണക്കായ പ്രതിമകൾ നഷ്ടപ്പെടുത്തിയത് കാലമാകില്ല. എന്തിനാണാവോ മാർബിളിൽ ശവപ്പെട്ടി ഉണ്ടാക്കിവെച്ചിട്ടുണ്ടവിടെ. ആരുമൊന്നു നോക്കിപ്പോകുന്ന കടുംചായങ്ങളിലുള്ള ജനൽക്കണ്ണാടിക്ക് പകരം തണുത്ത

വെള്ളച്ചില്ലുകളാണിപ്പോൾ. പ്രധാനപള്ളിയുടെ അകത്ത് നെടുകെയും കുറുകെയുമുള്ള കെട്ടുകൾ ഒന്നിക്കുന്നിടത്ത് ദേവാലയമുണ്ടായിരുന്നു. അതും പോയി. അതിനടുത്തുണ്ടായിരുന്ന മനോഹരമായ മണിമാളിക യ്ക്കും കേടുവരുത്തി.

അത്ഭുതകരമായിരുന്നു മധ്യകാലഘട്ടത്തിലെ ശില്പകല. എല്ലാ രാജ്യക്കാരും ചെയ്തപോലെ ഫ്രാൻസിലും അതിനെ നശിപ്പിക്കുന്ന രീതിയിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടന്നത്.

കാലം ഒരുപാട് തേയ്മാനങ്ങൾ വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. രാഷ്ട്രീയവും മതപര വുമായ വിപ്ലവങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്തവർ കുറെ ഭാഗങ്ങൾ തല്ലിപ്പൊളിച്ചു. പരിഷ്ക്കാരങ്ങളുടെ പേരിൽ ധാരാളം മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. കലയുടെ ഘടനയെത്തന്നെ കീറിമുറിച്ച് വികൃതമാക്കി.

പുറംഭാഗത്തുണ്ടായ ചുളിവുകളും മറവുകളുമൊക്കെ കാലപ്പഴക്കം കൊണ്ടാണുണ്ടായത്. അംഗഭംഗങ്ങൾ സംഭവിച്ചത് വിപ്ലവങ്ങളുടെ ഫലമാ യാണ്. കലാദ്രോഹികൾ ഉണ്ടാക്കിവെച്ച കൂട്ടിച്ചേർക്കലുകളാണ് ശില്പ കലയെ ഹനിച്ചത്.

ഏതെങ്കിലും ഒരു സമ്പ്രദായത്തിലുള്ളതല്ല നോത്ര്ദാമിലെ പള്ളി. മുഴുവ നായും റോമൻ പള്ളിയല്ല. പൂർണ്ണമായി ഗോത്തിക്ക് പള്ളിയുമല്ല. പുരാതന പള്ളികളുടെ മാതൃകയിലുമല്ലത്. കലാപരമായി പുരോഗമനോന്മുഖമായ തും ജനകീയമായതുമായതുമായ തച്ചുശാസ്ത്രത്തിന്റെ രണ്ടാം പരിവർത്തന ഘട്ടത്തിലെ സ്വതന്ത്രവും അവ്യവസ്ഥിതവുമായ പള്ളികളു ടെ കൂട്ടത്തിലും പെടുത്തിക്കൂടാ. തനി റോമനുമല്ല... തനി അറബിയുമല്ല.

പരിവർത്തനഘട്ടങ്ങൾക്കിടക്കുള്ള ഒരു മന്ദിരമാണ് നോത്ര്ദാമിലെ പള്ളി. അതുകൊണ്ടാണത് വിശാലമായി പരന്നുകിടക്കുന്നത്. വൃത്താ ഗ്രത്തിന് മേൽ കൂർത്ത അഗ്രം വെച്ചു പിടിപ്പിക്കുന്ന രീതിയാണിതിന്. ഇത് മറ്റേതൊരു രീതിയെക്കാളും പഠിക്കാൻ അവസരം തരുന്നതാണ്.

പാരീസിലെ നോത്ര്ദാമിന്റെ ഓരോ വശവും ഓരോ കല്ലും രാജ്യചരിത്ര ത്തിന്റെ രേഖകളാണ്. കലകളുടെയും ശാസ്ത്രത്തിന്റെയും ചരിത്ര ഗ്രന്ഥ ത്തിന്റെ ഭാഗങ്ങളാണ്.

നിർമ്മാണകലയിൽ ഗോത്തിക്ക് രീതിയിൽ ഏറ്റവും പുരോഗതി പ്രാപിച്ച പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിലെ രീതിയുമുണ്ട്. അതിനേക്കാൾ പഴയ കാലത്തെ യാണ് നടുത്തളത്തിലെ വലിയ തൂണുകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അവ തമ്മിൽ ആറു നൂറ്റാണ്ടിന്റെയെങ്കിലും അകലം ഉണ്ടായിരിക്കും. ഈ മാതൃദേവാലയം പാരീസിലെ പള്ളികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു സാങ്കല്പിക സൃഷ്ടിയാണ്. ശില്പ കലയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഏറ്റവും മികച്ച നേട്ടങ്ങളുടെ സമ്മേളനമായിട്ടാണുള്ളത്.

വലിയ പർവ്വതങ്ങൾ പോലെ വളരെക്കാലത്തെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഫലമാണ് വലിയ വലിയ കെട്ടിടങ്ങൾ. കല പരിവർത്തനവിധേയമാണ്. ഒരു പ്രത്യേക വ്യക്തിയുടെയും പേര് അതിൽ കുറിച്ചിട്ടില്ല. സമുദായത്തിന്റെ സാംസ്കാരികശേഷിപ്പുകളാണവ.

പാരീസ് ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ

നോത്ര്ദാം പള്ളിയുടെ ഗോപുരങ്ങളുടെ ഭിത്തികളിൽ തുളച്ചുണ്ടാക്കിയ കല്പടവുകളുണ്ട്. അതിലൂടെ കയറുവാൻ പ്രയാസമാണ്. മേലെ എത്തിയാൽ ഒരുയർന്ന വേദിയിലാണ് എത്തുക. അവിടുന്ന് മനോഹരമായ കാഴ്ച കാണാം. അസാധാരണമായ കാഴ്ച. പതിനഞ്ചാം ശതാബ്ദത്തിലെ പാരീസ് മൂന്നൂറ്റമ്പതുകൊല്ലത്തിന് മുമ്പേയുള്ള പാരീസ് നഗരം. ലൂയി പതിനൊന്നാമന്റെ കാലത്തിനുശേഷം പാരീസ് വളരെയൊന്നും വളർന്നിട്ടില്ല. അതി ന്റെ മനോഹാരിതയിലാകട്ടെ വളരെയധികം കുറവ് സംഭവിച്ചിട്ടുമുണ്ട്.

ഒരു തൊട്ടിലിന്റെ ആകൃതിയിലുള്ള നഗരം. ഇപ്പോൾ സിറ്റിയെന്ന് വിളിച്ചുവരുന്നു. അതൊരു ദ്വീപാണ്. അവിടെയാണ് പാരീസ് ജനിച്ചത്. ആ ദ്വീപിന്റെ അതിരുതന്നെയായിരുന്നു ആദ്യത്തെ കോട്ട. കിടങ്ങ് സീൻ നദിയും. നൂറ്റാണ്ടുകളോളം പാരീസ് നഗരം ദ്വീപിൽ ഒതുങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. വടക്കുഭാഗത്തും തെക്കുഭാഗത്തും പാലങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടു പാലങ്ങളുടെ അറ്റങ്ങളായിരുന്നു പ്രവേശനദ്വാരങ്ങൾ. നഗരം തിങ്ങിയപ്പോൾ പാലത്തിനപ്പുറത്തേക്ക് കടന്നു. പിന്നീട് വന്ന ചക്രവർത്തി അതിർത്തിയിൽ കോട്ട കെട്ടി. നഗരം വ്യാപിക്കുന്നതിന് പകരം ഉയരാൻ തുടങ്ങി. അങ്ങിനെ തുടരാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് ഉയരം കൂടിയും തെരുവുകൾക്ക് ആഴം കൂട്ടിയും വന്നപ്പോൾ വീർപ്പുമുട്ടലുണ്ടായി. പാലത്തിനക്കരെക്ക് വളരെ വേഗം നഗരം വ്യാപിച്ചു. ഇങ്ങനെ വളരുന്ന നഗരങ്ങളാണ് രാജ്യങ്ങളുടെ തലസ്ഥാനമാകാറുള്ളത്. ഈ നഗരങ്ങളിലാണ് ജനങ്ങളുടെ രാഷ്ട്രീയവും ധാർമ്മികവും, ബുദ്ധിപരവുമായ എല്ലാ ഒഴുക്കുകളും ചെന്നെത്തുക. രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ,സാംസ്കാരിക സ്രോതസ്സും അതിന്റെ ബഹിർഗമന വഴികളും ഈ നഗരങ്ങളായിരിക്കും. പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിൽ പുഴക്കപ്പുറത്തേക്ക് വ്യാപിച്ച പാരീസ് നഗരം പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിൽ പഴയ പരിധിയിലേക്ക് ചുരുങ്ങിപ്പോയി. പുഴയ്ക്ക് പുറത്തെ നഗരം മറ്റൊന്നായി വളരുന്നുമുണ്ടായിരുന്നു.

മൂന്ന് വ്യത്യസ്ത പട്ടണങ്ങളായിട്ടായിരുന്നു പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിലെ പാരീസ്. സിറ്റി, യൂണിവേഴ്സിറ്റി, വീൽ എന്നീ മൂന്ന് പട്ടണങ്ങളും സ്വന്തം മുഖഛായയും വ്യക്തിത്വവും ആചാരോപചാരങ്ങളും സാംസ്കാരിക-

രാഷ്ട്രീയ-ചരിത്രങ്ങളും ഉള്ളവയായിരുന്നു. സീൻനദിയുടെ ഇടത്തെ കരയിലാണ് യൂണിവേഴ്സിറ്റി. ഇപ്പോഴത്തെ പാരീസിന്റെ ഹാളോവിൽ തൊട്ട് കമ്മട്ട സ്ഥലം വരെയുള്ള ഈ പ്രദേശത്ത് സെനവീവ് കുന്നും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. മൈതാനത്തിന്റെ മതിലിന്റെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന ഭാഗത്താണ് പേപ്പൽ ഗേറ്റ്. സീൻ നദിയുടെ വലത്തെക്കരയിലാണ് ഏറ്റവും വിശാലമായ വീൽ. ബില്ലി ഗോപുരം മുതൽ ദുബ്യാ ഗോപുരം വരെയുണ്ടത്. തൂർഹെൽ മുതൽ നെവിൽ ഗോപുരം വരെയും ഉണ്ടത്. ഈ നാലുസ്ഥലങ്ങളാണ് പാരിസിന്റെ നാലു ഗോപുരങ്ങൾ എന്നറിയപ്പെടുന്നത്. ഈ രണ്ടു നഗരങ്ങൾക്കിടയിലാണ് സിറ്റി.

മൂന്നുനഗരങ്ങളാണെങ്കിലും മൂന്നും പൂർണ്ണനഗരങ്ങളല്ലാതിരിക്കാനുള്ള കാരണങ്ങളുണ്ട്. സിറ്റിയിൽ പള്ളികളാണ്. വീലിൽ കൊട്ടാരങ്ങളും, യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിൽ കലാശാലകളുമാണ്. ദ്വീപ് ബിഷപ്പിന്റേതാണ്. വലത്തേക്കര കച്ചവടക്കാരുടെ ജില്ലാമജിസ്ട്രേറ്റിന്റേത്. ഇടത്തെക്കര ഹെഡ്മാസ്റ്ററുടെ കീഴിലാണ്. ഇവ മൂന്നും ചേർന്ന തലസ്ഥാനം രാജാവ് നിയമിക്കുന്ന മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെയും കീഴിലാണ്.

നോത്ര്ദാമെന്ന ഭദ്രാസനപള്ളി സിറ്റിയിലാണ്. വീലിൽ ലൂവർ, ഹോത്തൽദ് വീൽ എന്നിവയുമുണ്ട്. സോർബോൺ യൂണിവേഴ്സിററിയിലാണ് ഇടത്തേക്കരയിൽ വിദ്യാർത്ഥികൾ ചെയ്യുന്ന കുറ്റങ്ങൾക്ക് വിചാരണ ചെയ്യുന്നത് ദ്വീപിലെ നീതിന്യായകൊട്ടാരത്തിൽ വെച്ചാണ്. അവരെ ശിക്ഷിക്കുക വലത്തേക്കരയിലുള്ള മാൺഫോസാണിൽ വെച്ചാണ്. രാജാവിന് സർവ്വകലാശാലയേക്കാൾ അധികാരശക്തി കുറവാണെന്ന് കാണുമ്പോൾ ഹെഡ് മാസ്റ്റർ ഇടപെടാൻ തയ്യാറായാൽ ഇതിന് മാറ്റം വരും. ഈ അധികാരങ്ങളൊന്നും രാജാക്കന്മാർ നൽകിയതല്ല. ജനങ്ങൾ സമരം ചെയ്ത് നേടിയതാണ്.

പാരീസിന്റെചുറ്റുമതിലിനുള്ളിൽ സീൻ നദിയുടെ ഭാഗത്ത് പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിൽ അഞ്ച് ദ്വീപുകളാണ് ഉണ്ടായിരുന്നത്. ഈൽ ദാവാഷേ, ഈൽ നോത്ര്ദാം എന്നിവ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ഒറ്റ ദ്വീപാക്കുകയുണ്ടായി. പതിനേഴാം നൂറ്റാണ്ടിൽ അഞ്ചുപാലങ്ങളും ആറു ഗേറ്റുകളുമുണ്ടായിരുന്നു. മൂന്നെണ്ണം കല്ല് പാലങ്ങളും രണ്ടെണ്ണം മരപ്പാലങ്ങളും ആയിരുന്നു. ഈ ഗേറ്റുകൾ ശക്തവും സുന്ദരവുമായിരുന്നു. പാരീസ് നഗരത്തെ ചുറ്റിയുള്ള മതിലിന്റെ ചുവട്ടിലുണ്ടായിരുന്നു സീൻ നദിയിൽ നിന്നും ജലം ശേഖരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള കിടങ്ങ്. രാത്രി ഇരുമ്പുചങ്ങലകൊണ്ട് ഗേറ്റുകൾ ബന്ധിക്കുമായിരുന്നു.

മൂന്നുപട്ടണങ്ങളെയും വേർതിരിക്കാൻ കഴിയുകയില്ല. അവചേർന്നു തന്നെയായിരുന്നു ഒരു നഗരത്തിന്റെ മൂന്നു ഭാഗങ്ങൾ. നേരെ മുന്നിൽ മൂന്നു പട്ടണങ്ങളെയും കടന്നുപോകുന്ന നേർരേഖപോലുള്ള രണ്ട് സമാന്തര

റോഡുകളുമുണ്ട്. ഇതിലൂടെ മൂന്ന് നഗരങ്ങളിലേക്കും ജനങ്ങൾ ഇടതടവില്ലാതെ പോയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഈ പ്രധാന വീഥികൾക്ക് പുറമെ കുറുകെയും റോഡുകൾ ഉണ്ട്.

1482-ൽ നോത്ര്ദാമിലെ ഗോപുരങ്ങളുടെ മുകളിൽ നിന്നുള്ള കാഴ്ച അത്ഭുതകരമാണ്. വീർപ്പുമുട്ടിക്കൊണ്ട് മാത്രമേ മുകളിൽ എത്തിച്ചേരാനും കഴിയൂ... മേൽക്കൂരകൾ, പുകക്കുഴലുകൾ, തെരുവുകൾ, പാലങ്ങൾ, മാളികകൾ, ഗോപുരങ്ങൾ, എല്ലാം അന്ധാളിപ്പിക്കുന്ന കാഴ്ചകൾ തന്നെ. കൂർത്ത മേൽക്കൂര, കൊത്തുപണികളുള്ള അസ്ഥിവാരം ഭിത്തിമൂലകളിൽ നിന്നുയർന്ന് നിൽക്കുന്ന ചെറിയ ഗോപുരങ്ങൾ, പതിനൊന്നാം നൂറ്റാണ്ടിൽ നിർമ്മിച്ച കല്ലുകൊണ്ടുള്ള പിരമിഡ്. പതിനഞ്ചാം നൂറ്റാണ്ടിലെ തുരത്തൂണ്, അലങ്കാരപ്പണികൾ കൊണ്ട് നിറഞ്ഞ പള്ളിമേടകൾ, ചെറുതും വലുതും കനം കുറഞ്ഞതും കൂടിയതുമായ നിരവധി സുന്ദരസൗധങ്ങൾ, പല നിലകളിലുള്ള മന്ദിരങ്ങളൊക്കെയും ശില്പകലയുടെ ചാരുതയാർന്ന മാതൃകകളാണ്.

നിരനിരയായി നിൽക്കുന്ന ഇവയിൽ ചിലത് വളരെ വ്യത്യസ്തമായി നിൽക്കുന്നതായുണ്ട്. സീൻ നദിയുടെ ഏകദേശം മധ്യത്തിലായിട്ടുള്ള സിറ്റി ദ്വീപ് ഒരു കപ്പലിന്റെ ആകൃതിയിലാണുള്ളത്. പാരീസിലെ പഴയ ആയുധങ്ങളിലൊക്കെ കപ്പൽ അടയാളമാണ്. ഈ പരിതസ്ഥിതിയിൽ നിന്നായിരിക്കും അങ്ങനെ മുദ്ര സ്വീകരിക്കാൻ ഇടയായത്.

ആദ്യമായി ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടുന്നത് അമരം കിഴക്കും, അണിയം പടിഞ്ഞാറുമായുള്ള പട്ടണമാണ്. അടുത്തതിൽ പഴയ മേൽക്കൂരകളുടെ ഒരു കൂട്ടമാണ് കാണുക. അവ ഈയത്തകിടുകൊണ്ടുള്ളതാണ്. മേൽക്കൂരയിൽ ലളിതമായ താഴികക്കുടങ്ങളുണ്ട്. നോത്ര്ദാമിന്റെ നേരെ മുന്നിൽ മൂന്ന് തെരുവുകളാണുള്ളത്. ഭംഗിയുള്ള പ്രാചീനമന്ദിരങ്ങളുടെ ഒരു നിരയാണ്. പല വലിപ്പത്തിലുള്ള ഇരുപത്തിയൊന്ന് പള്ളികളുടെ മകുടങ്ങൾ ഉയർന്ന് നിൽക്കുന്നുണ്ട്. നോത്ര്ദാമിന്റെ പിൻഭാഗത്താണ് വൈദിക മഠങ്ങൾ. അത് ഗോത്തിക്ക് ഗ്യാലറികളുള്ളവയാണ്. ബിഷപ്പിന്റെ അരമന തെക്കുഭാഗ ത്താണ്. അത് റോമൻസമ്പ്രദായം കൂടി ചേർന്നിട്ടുള്ളവയാണ്. പിന്നെയും നിരവധി കെട്ടിടങ്ങളുടെ നീണ്ട നിരയുണ്ട്. വിശുദ്ധദേവാലയത്തിന്റെ വലതുഭാഗത്ത് പടിഞ്ഞാറ് ഗോപുരങ്ങളോട് കൂടിയ നീതിന്യായ കൊട്ടാരം. രാജകീയതോട്ടത്തിലെ വൃക്ഷങ്ങൾ ചിലതൊക്കെ കാഴ്ചയിൽ നിന്ന് മറക്കുന്നുണ്ട്.

മൂന്നാമത്തെ പട്ടണത്തിലേക്ക് നോക്കിയാൽ ആദ്യമായി കാണുക പെത്തിഷാലെ എന്ന മന്ദിരമാണ്. കിഴക്കുനിന്നും പടിഞ്ഞാറോട്ട് നദീതീരത്ത് കല്ലുപാകിയ തറയിൽ കൊത്തുപണികൾ നിറഞ്ഞ പല നില

കളുള്ള വീടുകളുടെ പരമ്പര കാണാം. അതിന്റെ അവസാനത്തിലുള്ളത് കച്ചവടത്തിനുള്ള കെട്ടിടങ്ങളാണ്. പാരീസിന്റെ അതിരിലുള്ള പ്രധാന ഗോപുരം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഹോത്തൽദ് നെസിൽ വരെ വലിയ അഞ്ചാറ് മന്ദിരങ്ങളുണ്ട്. നാല്പത്തിയഞ്ച് കോളേജുകളുണ്ട് തെരുവിൽ പലയിടത്തായി.

സീൻനദിയുടെ ഇക്കരെ ഗതാഗതം വളരെ കുറവാണ്. വിദ്യാർത്ഥികൾ ഉച്ചത്തിൽ ശബ്ദമുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടാണ് പോവുക. നദിയുടെ കടവുകളിൽ അലക്കുകാരികൾ ബഹളം വെക്കും. അലയ്ക്കുന്ന ഒച്ചക്കൊപ്പം അവർ വിളിച്ചുകൂവുകയും പാട്ടുപാടുകയും ചെയ്യുന്ന ഒച്ചയുമുണ്ടവിടെ...

നെവർമന്ദിരം റോം മന്ദിരം, റെയിംമന്ദിരം എന്നിവ ഇപ്പോഴവിടെ ഇല്ല. ജൂലിയാന്റെ കുളിപ്പുരകളായ മനോഹരമായ ആർച്ചുകളുള്ള റോമൽ കൊട്ടാരം ഇപ്പോഴുമുണ്ട്. അത്ഭുതകരമായ പള്ളിനടുത്തളവും ഇപ്പോഴുമുണ്ട്. ഗോത്തിക്ക് കലകളുടെ അപൂർവ്വ നേട്ടങ്ങളായ കുറെ മന്ദിരങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയി.

കുന്നിൻപ്രദേശമായിരുന്നു യൂണിവേഴ്സിറ്റി. തെക്കുകിഴക്കായിട്ടാണ് സെന്റ് ഷെനവീവ് കുന്ന്. കുന്നിൽ നിന്നും താഴോട്ട് ഇറങ്ങുന്നതുപോലെയും കുന്നിലേക്ക് കയറുന്നതുപോലെയുമുള്ള മന്ദിരസമുച്ചയം നോത്ര് ദാമിന്റെ അറ്റത്ത് നിന്ന് നോക്കിക്കാണാൻ വളരെ വിചിത്രമായ കാഴ്ചയാണ്.

പാരീസ് സുന്ദരമായ പട്ടണമാണ്. ശില്പകലയുടെയും ചരിത്രത്തിന്റെയും ശിലാലിഖിതങ്ങൾ. കൃത്രിമറോമൻ, ഗോത്തിക്ക് എന്നീ രണ്ടു രീതികളേ മധ്യകാലഘട്ടത്തിൽ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അൻപതു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞപ്പോഴുള്ള പുനരുത്ഥാന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പലതും പൊളിച്ചുപണിഞ്ഞു. അതോടെ നഗരം വൈരൂപ്യം പൂണ്ടു.

ഇപ്പോൾ പാരീസിന്റെ മുഖം ഒരു പൊതുഭാവമുള്ളതല്ല. പല കാലങ്ങളിലെ മുഖങ്ങളുടെ ഒരു സംയുക്തമാണ്. കൂട്ടത്തിൽ ഏറ്റവും ഭംഗിയുള്ളത് മാഞ്ഞുംപോയി. ഇതുപോലെ ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ പുതിയ രീതികൾക്ക് വേണ്ടി പഴയത് മിക്കവാറും ഇല്ലാതായി പോകും. പൂർവ്വികരുടെത് കല്ലുകൊണ്ടുള്ള പാരീസായിരുന്നു. പിന്നെയത് കടും കുമ്മായംകൊണ്ടുള്ള പാരീസായി.

ആധുനിക നഗരത്തിന് നൽകാൻ കഴിയാത്ത ആനന്ദം പുരാതന പാരീസിൽ നിന്ന് ലഭിക്കും. അതിന് സൂര്യോദയ സമയത്ത് തലസ്ഥാനം മുഴുവൻ കാണാൻ കഴിയുന്ന ഒരിടത്ത് കയറിനിന്നുനോക്കിയാൽ മതി. ഒറ്റ തിരിഞ്ഞുള്ള മണിനാദങ്ങൾ ഒരുമിച്ച് ഒരു രാഗമായി അന്തരീക്ഷത്തിലേക്കുയർന്ന് നമ്മുടെ കാതുകൾക്ക് ഇമ്പം നൽകുന്ന അനുഭവമുണ്ടാകും. സാധാരണ പകൽ ദ്വീപിന്റെ ശബ്ദവും വർത്തമാനത്തിന്റെതാണ്. രാത്രി നഗരം നിശ്ചലമാകും. മണിനാദമാണതിന്റെ ഗാനം. ജനലക്ഷങ്ങളുടെ ബഹളം

നദിയുടെ മർമ്മരം, കാറ്റിന്റെ നിലയ്ക്കാത്ത ചൂളം നാല് കുന്നുകളിലും വളർന്നു നിൽക്കുന്ന കാടിന്റെ രാഗങ്ങൾ, ഇവ എല്ലാറ്റിനേയും ശാന്തമായ ശബ്ദമാക്കിയാൽ എത്രയോ സമ്പന്നമായ ശബ്ദമാകും.

കുഞ്ഞ്

അത് പുനരുത്ഥാനത്തിന്റെ ഒന്നാമത്തെ ഞായറാഴ്ച ആയിരുന്നു. ക്വാസിമോദോ ഞായറാഴ്ച എന്നാണ് പ്രത്യേകമായി വിളിക്കുന്ന പേര്. ആ പ്രഭാതം വളരെ മനോഹരമായിരുന്നു.

നോത്ര്ദാം പള്ളിയിൽ കുർബാന കഴിഞ്ഞുള്ള സമയം. പൂമുഖത്തുള്ള മരത്തൊട്ടിലിൽ ആരോ ജീവനുള്ള ഒരു വസ്തു കൊണ്ടുവെച്ചു.

മുട്ടുകുത്തിനിൽക്കുന്ന വിധത്തിൽ കല്ലിൽ കൊത്തിയ പ്രതിമക്ക് മുന്നിൽ ക്രിസ്റ്റഫറിന്റെ വലിയൊരു വിഗ്രഹമുണ്ട്. അതിന്റെ എതിർ വശത്താണ് തൊട്ടിൽ. കളഞ്ഞുകിട്ടുന്ന കുഞ്ഞുങ്ങളെ ഈ തൊട്ടിലിൽ കിടത്താറുണ്ട്. ഇഷ്ടമുള്ളവർക്ക് കുഞ്ഞിനെ എടുത്തുകൊണ്ടുപോവുകയും ചെയ്യാം. തൊട്ടിലിനടുത്ത് ഒരു ചെമ്പുപാത്രം വെച്ചിട്ടുണ്ട്. സംഭാവനകൾ നൽകേണ്ടവർ അതിലിട്ടാൽ മതി.

1467ലാണ് ഈ സംഭവം. ജീവനുള്ള വസ്തുവെ കാണാൻ ജനങ്ങൾ തടിച്ചുകൂടി. എല്ലാവർക്കും കൗതുകം തോന്നി. കാണാൻ വന്നവരിൽ ഏറിയ കൂറും വയസ്സായ സ്ത്രീകളായിരുന്നു. കൂട്ടത്തിൽ നാലുപേർ വ്യത്യസ്തമായ വസ്ത്രം ധരിച്ചവരാണ്. സ്വന്തം വീട് വിട്ട് ദൈവികപ്രാർത്ഥനയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ ഇറങ്ങിയവരാണവർ. അവർ എത്തിയാങ്ങ് ഹോദ്രിബോധക സഭയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ആന്തേലാഹേർമ്, ഷെഹാൻദ് ലാതാർമ്, ഹാന്റിയത്ത് ലാഗോത്തിയേർ, ഗോഷേർലാവിയോലത്ത് എന്നീ നാലുപേർ.

"എന്താണ് സിസ്റ്റർ അത്.?"

ഹോഷേറിനോട് ആന്തേ ചോദിച്ചു.

ആൾക്കൂട്ടം കണ്ട് അമ്പരന്ന് ആ കുഞ്ഞുജീവി പിടയുകയും കരയുകയും ചെയ്യുകയാണ്.

"ഇങ്ങനത്തെ കുഞ്ഞുങ്ങളെ പ്രസവിച്ചാൽ ലോകം എന്തായിതീരും.?"

ഷെഹാൻ സ്വയം പറഞ്ഞു.

"നോക്കാൻ പറ്റാത്ത ഒരു സത്വം."

ആന്തേ പറഞ്ഞു.

ഗോഷേർ കൃത്യമായി അതിനെ വിലയിരുത്തി.

ആന്തേ അത് സാധാരണകുഞ്ഞല്ല. വിരൂപമായ കുരങ്ങാണ്."

ലാഗോൽത്തിയേർ അത്ഭുതകരമായ സംഭവമാണെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

"ഈ തൊട്ടിലിലായതുകൊണ്ട് കളഞ്ഞുകിട്ടിയ കുഞ്ഞ്. കാണുമ്പോൾ വെറുപ്പുതോന്നിക്കുന്ന ജന്തുവാണല്ലോ."

ഷെഹാൻ ആ വികൃതരൂപത്തിൽ അതൃപ്തി പ്രകടിപ്പിച്ചു. അതിന്റെ ഒച്ചയെ പറ്റിയാണ് ഗോഷേർ പറഞ്ഞത്.

"ഭാഗവതരുടെ ചെവിപോലും പൊട്ടുന്നതരം അലർച്ച."

ലാഗോൽത്തിയേർ കൈകൾ ഉരച്ചുദേഷ്യം അമർത്തി.

"റെയിമിലെ ബിഷപ്പ് പാരീസിലെ ബിഷപ്പിന് അയച്ചുകൊടുത്തതാവും."

"ജൂതനും ജന്തുവിനും ഇടക്കുള്ള എന്തോ ആണ്. ക്രിസ്ത്യാനിയല്ലെന്ന് ഉറപ്പ്. ഇതിനെ വെള്ളത്തിൽ മുക്കിക്കൊല്ലുകയോ ചുട്ടുകരിക്കുകയോ ചെയ്യണം."

ആന്തേക്ക് അത്രവെറുപ്പ് തോന്നി. ലാഗോൽത്തിയേർ ഉറപ്പിച്ചത് ആരും അതിനെ ചോദിച്ചു വാങ്ങിക്കില്ലെന്നാണ്. ഇതിന് മുലകൊടുക്കാൻ ആരും ധൈര്യപ്പെടുകയില്ല. വയസ്സ് നാലെങ്കിലും ഉണ്ടാകുമെന്നാണ് ഷെഹാന് തോന്നിയത്. അടുത്ത ദിവസങ്ങളിൽ പ്രസവിച്ചതാവാനിടയില്ല. ഒരു ചണസഞ്ചിയിൽ തലമാത്രം പുറത്തുകാണും വിധത്തിലാണ് കൊണ്ടു വന്നത്. തല തികച്ചും വികൃതമായ അനക്കമുള്ള ഒരു ജീവി. കാടു പിടിച്ച തലമുടി ചെമ്പിച്ചതുമാണ്. ഒരു കണ്ണേയുള്ളു. വായിൽ പല്ലുകളുണ്ട്. കണ്ണിൽ നിന്ന് കണ്ണീരൊഴുകുന്നുണ്ട്. ദയനീയമായ കരച്ചിൽ. എന്തെങ്കിലും ഭക്ഷണത്തിന് വേണ്ടിയാവും. സഞ്ചിയിൽ കിടന്നുപിടക്കുകയാണത്.

ഗോന്ദലോറിയേ എന്ന വനിത അവരുടെ ഓമനയായ കുഞ്ഞിനെയും കൊണ്ടുവന്നിരുന്നു. അവർ ആ സത്വത്തിനെ നോക്കുമ്പോൾ പലകയിൽ എഴുതിയ വാക്കുകൾ ഓരോ അക്ഷരമായി കൂട്ടി വായിച്ചു.

"കളഞ്ഞുകിട്ടിയ കുഞ്ഞുങ്ങൾ"

അവർ ഒരു വെള്ളി ഫ്ളോറിൻ ചെമ്പുപാത്രത്തിലേക്കിട്ടു. അതിന്റെ കിലുക്കം കേട്ട് സിസ്റ്റർമാർ തിരിഞ്ഞുനോക്കി.

രാജകീയകോടതിയിലെ ഹെഡ്ക്ലാർക്ക് ഭാര്യയോടൊപ്പം അവിടെ യെത്തി.

"ഒരു കണ്ണേ ഉള്ളൂ. മറ്റേ കണ്ണിന് പകരം ഒരു മുഴയാണ്."

ഭാര്യ ഗ്വില്ലമെത്ത് പറഞ്ഞു. മറുപടി പറയാൻ ഹെഡ്ക്ലാർക്കിന് കൂടുതൽ സമയം വേണ്ടിവന്നില്ല.

"അത് മുഴയല്ല, മുട്ടയാണ്. അതിനകത്ത് ഇതുപോലെ വേറൊരു രാക്ഷസനുണ്ടാകും. ആ രാക്ഷസനും ഒരു മുട്ട."

"ഹെഡ്ക്ലാർക്ക് സാറേ ഇതിനെ കണ്ടിട്ട് നിങ്ങൾക്കെന്തോ തോന്നുന്നത്." ഗോഷേർ ചോദിച്ചു.

"ഏറ്റവും വലിയ ആപത്ത്."

അതുമരിച്ചുപോകുന്നതാണ് നല്ലതെന്ന് പലരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. ഇതൊക്കെ കേട്ടുകൊണ്ട് ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ പുരോഹിതൻ അവിടെ നിൽക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അയാളുടെ നെറ്റി വീതിയേറിയതായിരുന്നു. തുളച്ചുകയറുന്ന കണ്ണുകൾ, ഗൗരവത്തിലുള്ള മുഖഭാവം. പെട്ടെന്ന് ആളുകളെ വകഞ്ഞുമാറ്റി അയാൾ ആ വികൃതരൂപത്തെ നോക്കി.

"ഞാൻ ഏറ്റെടുക്കുന്നു ഈ കുഞ്ഞിനെ."

പുരോഹിതൻ കുട്ടിയെ എടുത്ത് സന്യാസിമഠത്തിലേക്ക് പോയി. കൂടിനിന്നവരൊക്കെ പുരോഹിതനെ നോക്കിനിന്നു.

"ആ പുരോഹിതൻ ദുർമന്ത്രവാദിയായ ക്ലോദ്ഫ്രോളോ ആണ്."

ഷെഹാൻ ലാഗോൺത്തിയേറിന്റെ ചെവിയിൽ പറഞ്ഞു.

ക്ലോദ്ഫ്രോളോ

ഒരു ബൂർഷ്വാ കുടുംബത്തിലാണ് ക്ലോദ് ഫ്രോളോ ജനിച്ചത്. നൂറ്റി നാൽപത്തൊന്ന് ജന്മി പ്രഭുക്കളിൽ ഒരാളാണ് ഫ്രോളോ. മാതാപിതാക്കൾ ചെറുപ്പത്തിലേ അയാളെ പള്ളിക്കു വേണ്ടി സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. ചെറുപ്പത്തിലേ ലത്തീൻ വായിക്കാനും താഴോട്ട് നോക്കിനിന്ന് മൃദുവായി സംസാരിക്കാനും മാതാപിതാക്കളാണ് പഠിപ്പിച്ചത്. ചെറിയ കുട്ടിയായിരിക്കുമ്പോൾ തന്നെ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിലെ കോളേജിൽ ചേർത്തു. പ്രാർത്ഥനാപുസ്തകങ്ങളും ഭാഷാശാസ്ത്രവും പഠിച്ചുകൊണ്ട് വളർന്നു. അരസികമായ സ്വഭാവമായിരുന്നു അവന്റേത്. പാഠങ്ങൾ എളുപ്പത്തിൽ പഠിച്ചു. വിനോദങ്ങളും വളരെ മയമുള്ളതായിരുന്നു.

ലോവറും ഹയറും സ്കൂളുകളിൽ പ്രവേശിക്കാൻ അവന് വലിയ താല്പര്യമായിരുന്നു. മഷികുപ്പി എടുത്ത്വെച്ച് പേന കടിച്ച് മുട്ടിൻമേൽ വെച്ച് എല്ലാം എഴുതിയെടുക്കും. ശീതകാലത്ത് വിരലുകളിൽ ഊതിക്കൊണ്ടിരിക്കും.

പതിനാറാം വയസ്സിൽതന്നെ കാനൻ തത്വശാസ്ത്രം മുഴുവൻ പഠിച്ചു. പല ബിഷപ്പുമാരുടെയും അനുശാസനങ്ങളും സ്വായത്തമാക്കി. മതനിയമങ്ങൾക്ക് പുറമെ ഭൗതികനിയമങ്ങളിലും പരിജ്ഞാനം നേടി. വൈദ്യവും കലയും പഠിച്ചു. ചെടികളുടെ ഔഷധഗുണങ്ങളും കുഴമ്പുകൾ ഉണ്ടാക്കുന്ന വിധവും പഠിച്ചു. പനികൾ, മുറിവ്, ചതവ്, നീര് എന്നിവ ചികിത്സിക്കുന്നതിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യം നേടി. ശസ്ത്രക്രിയ നടത്തുന്നതിനും ബിരുദം നേടി. ലത്തീൻ ഗ്രീക്ക്, ഹിബ്രു എന്നീ ഭാഷകളിലും പാണ്ഡിത്യം നേടി. അറിവ് സമ്പാദിക്കുന്നതിൽ ഭ്രാന്താണ് ക്ലോദ് ഫ്രോളോയ്ക്ക്.

പാരീസിലെ വൈകാണ്ടിയിൽ മാത്രം നാല്പതിനായിരം ജനങ്ങൾ മരിക്കാനിടയായ പ്ലേഗ് രോഗബാധ ആ കാലത്തായിരുന്നു. 1466ലെ

വേനൽക്കാലം. ക്ലോദ്ഫ്രോളോ പരിഭ്രാന്തനായി വീട്ടിലെത്തി. അയാൾ എത്തുന്നതിന്റെ തലേദിവസം അച്ഛനമ്മമാർ മരിച്ചുപോയതായി അറിഞ്ഞു. അനിയൻ ചെറിയ കുട്ടിയായിരുന്നു. അവൻ തൊട്ടിലിൽ കിടന്നു കരയുന്നുണ്ട്. ആകെ ബാക്കിയുള്ള കുടുംബാംഗം. അതിനെയും എടുത്തുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം വീടുവീട്ടിറങ്ങി. ജീവിതത്തിലേക്ക് കയറാൻ തുടങ്ങുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അനുകമ്പകൊണ്ട് മനസ്സ് അലിഞ്ഞു പോയി. ഗ്രന്ഥങ്ങളെ സ്നേഹിച്ചുജീവിച്ച ക്ലോദ്ഫ്രോളോ മനുഷ്യനെ സ്നേഹിച്ചുതുടങ്ങുകയായിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് നിസ്സഹായനായ കുഞ്ഞനിയനെ കയ്യിൽ കിട്ടിയപ്പോൾ ക്ലോദ് പുതിയ മനുഷ്യനായി മാറുകയായിരുന്നു. വിജ്ഞാനങ്ങൾക്കപ്പുറം ലോകത്ത് പലതുമുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം തിരിച്ചറിയുകയായി. സ്നേഹമില്ലാത്ത ജീവിതം. എണ്ണയിടാത്ത ചക്രം പോലെയേ തിരിയുകയുള്ളൂ എന്ന് മനസ്സിലായി. ഇനി കുടുംബസ്നേഹം മതി. കൊച്ചനിയനോടൊപ്പമുള്ള സ്നേഹം മതി എന്നദ്ദേഹം വ്യാമോഹിച്ചു. ഒരു വ്യാമോഹം മറ്റൊരു വ്യാമോഹത്തിന് വഴി മാറികൊടുത്തു.

ഷെഹാനോടുള്ള സ്നേഹത്തിന് ആത്മാർപ്പണം ചെയ്യുക മാത്രമായി ക്ലോദിന്റെ ലക്ഷ്യം. ഗൗരവത്തോടെയുള്ള ചിന്ത മാത്രം ശീലിച്ച അദ്ദേഹം ഷെഹാനെ കുറിച്ച് അനുകമ്പയോടെ ആലോചിച്ചു. ഷെഹാന്റെ ഏട്ടനായിട്ടല്ല അമ്മയായിട്ടാണ് ക്ലോദ് പെരുമാറിയത്.

മുലകുടി മാറുന്നതിന് മുൻപേ അമ്മ മരിച്ചതുകൊണ്ട് ഒരു വളർത്തമ്മയെ ഏല്പിച്ചു. പിതാവിൽ നിന്ന് അവകാശമായി ലഭിച്ച മില്ലിലെ ജോലിക്കാരന്റെ ഭാര്യയായിരുന്നു ഷെഹാനെ മുലയൂട്ടിയത്.

അനുജനെ കുറിച്ചുള്ള വിചാരം ക്ലോദിന് ഒരുപഠനവിഷയം കൂടിയായി തീർന്നു. അവനുവേണ്ടി ജീവിക്കാൻ തീരുമാനിക്കുകയായിരുന്നു ക്ലോദ്. ഭാര്യയെ സ്വീകരിക്കില്ല എന്ന് പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു. കൂടുതൽ കൂടുതൽ വൈദികവൃത്തിയിൽ മുഴുകുകയും ഇരുപതാംവയസ്സിൽ പുരോഹിതനാവുകയും ചെയ്തു. നോത്ര്ദാമിലെ ഏറ്റവും പ്രായം കുറഞ്ഞ ബോധകനാണ് ക്ലോദ് ഫ്രോളോ.

വീണ്ടും പുസ്തകങ്ങളിലുള്ള മുഴുകൽ കൂടിവന്നു. മില്ലിൽ പോയി വരാൻ കുറഞ്ഞ സമയമേ ചെലവഴിച്ചുള്ളൂ. എല്ലാവരും ക്ലോദ്ഫ്രോളോയെ സ്നേഹിക്കുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീർത്തി വർദ്ധിച്ചു. ചിലർ പക്ഷെ അദ്ദേഹത്തെ ദുർമന്ത്രവാദിയായി ചിത്രീകരിച്ചു.

ക്ലോദ് ഫ്രോളോ ഞായറാഴ്ച ദിവസം ഭജനമണ്ഡപത്തിലെ വാതിലിനു സമീപം പ്രാർത്ഥന നടത്തി പോകുന്ന സമയത്താണ്

സ്ത്രീകളുടെ കൂട്ടത്തെ കണ്ട് അങ്ങോട്ട് ചെന്നത്.

ഒരു പക്ഷേ താൻ പെട്ടെന്ന് മരണപ്പെട്ടാൽ അനിയൻ ഷെഹാൻ ഇതേ തൊട്ടിലിൽ അനാഥശിശുവായിരിക്കാൻ ഇടയായാൽ... ക്ലോദിന്റെ ഹൃദയം അനുകമ്പാർദ്രമായി. പിന്നെ ഒന്നും ആലോചിച്ചില്ല. കുട്ടിയെ എടുത്തു.

ക്ലോദ്ഫ്രോളോ സഞ്ചിയിൽ നിന്നും കുഞ്ഞിനെ പുറത്തെടുത്തു. ഒറ്റക്കണ്ണ്. ഇടതുകണ്ണിന് മേലെ ഒരു വലിയ മുഴ. തലയും തോളും തമ്മിൽ ഒട്ടിയിരിക്കുന്നു. പുറം വില്ലുപോലെ വളഞ്ഞ്. എല്ലുന്തിയ മാറ്. കാലുകൾ പിരിഞ്ഞപോലെ. എങ്കിലും നല്ല ആരോഗ്യമുണ്ടായിരുന്നു. കരച്ചിലിന് നല്ല കരുത്തുണ്ടായിരുന്നു. ഈ കുട്ടിയേയും വളർത്തിക്കൊണ്ടുവരാൻ ക്ലോദ് തീരുമാനിച്ചു. കൊച്ചുഷെഹാന്റെ നന്മയ്ക്കായാണ് അദ്ദേഹം ഈ സൽപ്രവൃത്തി ചെയ്യുന്നത്.

കുട്ടിയെ കിട്ടിയ ദിവസത്തിന്റെ പേര് തന്നെ അവനിട്ടു. അങ്ങനെ ക്വാസിമോദോ എന്നായി അവന്റെ പേര്. ക്വാസിമോദോ മനുഷ്യന്റെ ഒരു കോലം മാത്രമായിരുന്നു.

നോത്യദാമിലെ കപ്യാർ

ക്വാസിമോദോ വളർന്നു. ക്ലോദ്ഫ്രോളോയുടെ സഹായത്താൽ ക്വാസിമോദോ നോത്യദാം ഭദ്രാസനപള്ളിയിലെ മണിയടിക്കുന്ന ആളായി.

അമ്മയച്ഛന്മാർ ആരെന്നറിയില്ല. ശാരീരികവൈരൂപ്യം അവനെ ആളുകളിൽ നിന്ന കറ്റി. തടവിൽ കഴിയുംപോലെ പള്ളിക്കുള്ളിൽ ജീവിതത്തിന്റെ ആനന്ദം എന്തെന്നറിയാതെ കഴിഞ്ഞു. പള്ളിച്ചുമരുകൾക്കപ്പുറത്തുള്ള ഒന്നും കണ്ടില്ല. അറിഞ്ഞില്ല. നോത്യദാമായിരുന്നു അവന്റെ കൂട്, വീട്, രാജ്യം പ്രപഞ്ചം.

ക്വാസിമോദോയും പള്ളിയും തമ്മിൽ നിഗൂഢമായ ഒരാത്മബന്ധം. അത് തഴച്ചുവളർന്നു. പള്ളിയിൽ ഒറ്റക്കാൽ കുത്തിയും ഇഴഞ്ഞും സഞ്ചരിച്ചു. മനുഷ്യന്റെ മുഖമുണ്ടെങ്കിലും മനുഷ്യന്റേതല്ലാത്ത ശരീരമുള്ള അവൻ അവിടെ ഒരിഴജന്തുവായിരുന്നു.

ഗോപുരമണിയുടെ കയറിൽ പിടിച്ച് ആടി മണിയടിച്ചപ്പോൾ ക്ലോദ്ഫ്രോളോ അതിയായി സന്തോഷിച്ചു. പള്ളിയോട് ക്വാസിമോദോ പൊരുത്തപ്പെട്ടു. അവിടെ പാർത്തു. ഉറങ്ങി. പുറത്തിറങ്ങാതെ അതിന്റെ ഭാഗമായി തീർന്നു. അവന്റെ ശരീരത്തിൽ ഉന്തിനിൽക്കുന്ന കോണുകൾ പള്ളിയുടെ വിടവുകൾ പോലെയുള്ള കോണുകളായി കൂടിച്ചേർന്നു. അവിടുത്തെ താമസക്കാരൻ എന്നതിനെക്കാൾ അതിന്റെ രൂപം സ്വീകരിച്ചവനായി. പള്ളിയോട് ഒട്ടിനിന്നു അവൻ.

ഒരുപാടുകാലം പള്ളിയുടെ ഭാഗമായിക്കഴിഞ്ഞ അവന് അതിന്റെ ഓരോ

ഇഞ്ച് സ്ഥലവും മനഃപ്പാഠമാണ്. അവനിറങ്ങാത്ത താഴ്ചയോ കയറാത്ത ഉയരമോ അവിടെയില്ല. കൊത്തുപണികളുടെ പരുപരുപ്പിന്റെ മാത്രം സഹായത്താൽ ഏറ്റവും ഉയരത്തിൽ കയറാൻ അവൻ പരിശീലിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. എത്ര കുത്തനെയായാലും എത്ര ഉയരത്തിലായാലും ഒട്ടും പേടിയില്ലാതെ എളുപ്പത്തിൽ ഒരു പല്ലിയെ പോലെ അവൻ കയറിപ്പറ്റും.

ക്വാസിമോദോയുടെ ആകൃതി പോലെ മനസ്സും പള്ളിയുടെ പിണഞ്ഞും ഞെരുങ്ങിയുമുള്ള ഭാവത്തിലായിരുന്നിരിക്കണം. ആ മനസ്സ് എങ്ങനെയെല്ലാം സമ്മർദ്ദപ്പെട്ട് രൂപം പ്രാപിച്ചു എന്നും പറയാവതല്ല.

വളരെ ആയാസപ്പെട്ടാണ് ക്ലോദ്ഫ്രോളോ ക്വാസിമോദോയെ സംസാരിക്കാൻ പഠിപ്പിച്ചത്. പതിനാലാം വയസ്സിൽ മറ്റൊരു നിർഭാഗ്യം കൂടി അവനെ തേടിയെത്തി. നോത്ര്ദാമിലെ മണിയടിക്കുന്നതിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്ന ക്വാസിമോദോയുടെ ചെവിക്കല്ലുപൊട്ടി. ബധിരനായി പോയി. ഒരു വെളിച്ചത്തിന്റെ വഴികൂടി അടഞ്ഞു. സന്തോഷത്തിന്റെ ഒരു വാതിലുകൂടി അടഞ്ഞു. അവന്റെ ആത്മാവ് തന്നെ അന്ധകാരത്തിന്റെ ആഴത്തിലേക്ക് പതിച്ചുപോയി. അവനിൽ വർദ്ധിച്ചുവന്ന വിഷാദം ഒരു രോഗമായി മാറി. ചെവി കേൾക്കാതായതോടെ പരിഹാസത്തിന് വിധേയമാവാതിരിക്കാൻ മൗനിയായി മാറി. ഒറ്റയ്ക്കിരിക്കുമ്പോഴല്ലാതെ അവൻ സംസാരിക്കാറില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് സംസാരിക്കേണ്ടി വരുമ്പോൾ അവൻ വല്ലാതെ പ്രയാസപ്പെടുന്നത്.

അതിവിരൂപമായ ഉടലിനുള്ളിലേക്ക് കടന്നുനോക്കാൻ കഴിഞ്ഞാൽ മുരടിച്ച് അവശമായ ഒരാത്മാവിന്റെ നൊമ്പരപ്പെടുത്തുന്ന കാഴ്ച കാണാൻ കഴിയും. വികൃതമായ ശരീരത്തിനുള്ളിൽ ജീവാത്മാവ് ദുരിതമനുഭവിക്കുകയാണ്. സാധാരണയുള്ള രൂപങ്ങൾ അവന്റെ മനസ്സിലെത്തുമ്പോഴേക്കും രൂപവ്യത്യാസം വന്നിട്ടുള്ളവയാകും. അവന്റെ ചിന്തയിലെത്തുന്ന ആശയങ്ങൾ വളഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു കുഴഞ്ഞുമറിഞ്ഞതാകുന്നു. വഴിവിട്ടുവീഴുന്ന വെളിച്ചത്തിലുണ്ടാകുന്ന പ്രതിബിംബങ്ങൾ ചിന്നിച്ചിതറിയതും അവ്യക്തവും ആയിരിക്കും. ചിലപ്പോൾ ഭ്രാന്തവും വിഡ്ഢിത്തം നിറഞ്ഞതുമാണ്. അവന്റെ ഭാവനകൾ. അവന്റെ കാഴ്ചകളൊന്നും ശരിയായില്ല. എല്ലാം കൂടിപിണഞ്ഞ് അവ്യക്തമായി. ശരിയായ കാഴ്ചകൾ അവന് ലഭിച്ചില്ല. ഇതവനെ പരിണമിപ്പിച്ച് ഒരുപദ്രവകാരിയാക്കി. മൃഗപ്രായത്തിലുള്ള വനായതുകൊണ്ടാണ് ഉപദ്രവകാരിയായത്. മൃഗപ്രായനായത് വിരൂപനായതുകൊണ്ടും. മെയ്ക്കരുത്ത് പക്ഷേ നന്നായി വളർന്നു. ഉപദ്രവങ്ങൾ ചെയ്യാൻ മെയ്ക്കരുത്ത് സഹായവുമായി.

മറ്റുള്ളവരൊക്കെയും അവനെ നിന്ദിച്ചു. നിരസിച്ചു. പുറംതള്ളി. ക്വാസിമോദോ അതു മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തു. മനുഷ്യൻ സംസാരിച്ച

തൊക്കെയും അധിക്ഷേപമോ ശാപമോ ആയാണ് അവൻ കേട്ടത്. വെറുപ്പ ല്ലാതെ ഒന്നും കാണുവാൻ അവന് കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അവന്റെ മനസ്സിലും അതു തന്നെ വളർന്നു. അവനെ ദ്രോഹിച്ച ആയുധം തന്നെ അവനും ഉപയോഗിച്ചു. മനുഷ്യസമുദായത്തെ കാണാനിഷ്ടപ്പെടാത്ത വിധം പകയാണവനിൽ വളർന്നത്. പള്ളിയിലെ മാർബിൾ രൂപങ്ങളും രാജാക്കന്മാരും, സന്യാസിമാരും ബിഷപ്പു മാരുമായി അവന്റെ ജനങ്ങൾ. ശാന്തമായ നോട്ടം. പ്രസന്നമായ മുഖഭാവം. ഒന്നും പറയില്ല. ഒരധിക്ഷേപവുമില്ല. ഭയങ്കരജന്തുക്കളുടെയും രാക്ഷസന്മാരുടെയും പ്രതിമകളും ക്വാസിമോദോ വകവെച്ചിരുന്നില്ല. അവരൊക്കെയും അവന്റെ ഇഷ്ടഭാജനങ്ങളായിരുന്നു. അവരുടെ മുന്നിലിരുന്ന് ഏറെനേരം സല്ലപിക്കുകയായിരുന്നു അവന്റെ സന്തോഷം. ആരെങ്കിലും വന്നാൽ നാണം കൊണ്ട് ഓടിമറയുമായിരുന്നു.

പള്ളിയാണവന്റെ സമൂഹം. പള്ളിയാണവന്റെ ലോകം. അവന്റെ പ്രപഞ്ചം തന്നെ പള്ളിയായിരുന്നു. ചായമടിച്ച ജനാലകളല്ലാതെ വേറെ മരങ്ങളെ കുറിച്ച് വിചാരിച്ചില്ല. പക്ഷികളുള്ള കല്ലിൽ തീർത്ത ഇലക്കൊമ്പു കളായിരുന്നു അവന്റെ തണൽ. പള്ളിയുടെ വലിയ ഗോപുരങ്ങളായിരുന്നു അവന്റെ പർവതങ്ങൾ. പള്ളിയുടെ കാല്ക്കൽ അലറുന്ന പാരീസ് നഗരമാ യിരുന്നു അവന്റെ സമുദ്രം.

അമ്മയ്ക്ക് തുല്യമായിരുന്നു ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് പള്ളി. എങ്കിലും ഏറ്റവു മേറെ അവൻ സ്നേഹിച്ചത് സ്വന്തം ജീവാത്മാവിനെ ഉണർത്തിയിരുന്ന പള്ളിമണികളെയാണ്. അതവന് ഉത്സാഹമായിരുന്നു. ആനന്ദാനുഭൂ തിയായിരുന്നു. പള്ളിയിൽ പലയിടങ്ങളിലായുള്ള ചെറിയ മണികൾ മുതൽ വലിയ മണിവരെ അവൻ സ്നേഹിച്ചവയാണ്. അവനവയെ ഓമനി ക്കുകയും അവയോട് സല്ലപിക്കുകയും ചെയ്തു. വലിയ മണി അവന് പ്രിയപ്പെട്ടതായിരുന്നു. ആഘോഷദിവസങ്ങളിൽ എല്ലാ മണികളും കൂടി മനോഹരമായി മുഴങ്ങുമായിരുന്നു. പക്ഷികളെപോലെ വലിയ മണിയുടെ ശബ്ദം, അവനെ ഏറെ ഹരം പിടിപ്പിക്കുമായിരുന്നു. വലിയ മണിക്ക് മേരി എന്ന് അവൻ പേരും വിളിച്ചു. അതിനടുത്ത് ഷാക്കലിൻ എന്ന ഒരനുജത്തിയും ഉണ്ട്. രണ്ടാമത്തെ ഗോപുരത്തിൽ ആറുമണികളുണ്ട്. വേറെ ഗോപുര ത്തിലാണ് മരണമണി. അത് പരിശുദ്ധവ്യാഴാഴ്ച ഉച്ചക്കും ഈസ്റ്ററിന്റെ തലേദിവസത്തിനും മധ്യേയാണ് അടിക്കുക.

വലിയ മണി അടിക്കുന്ന ദിവസം ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് അതിയായ സന്തോഷമാണ്. ആർച്ചുഡീക്കൻ വന്ന് അവനോട് പോയ്ക്കൊള്ളാൻ പറയുമ്പോൾ ഓടി മേരിയുടെ അടുത്തെത്തും. അതിനെ ഓമനിച്ച് അതിനോട് കിന്നരിച്ച് മണിയടിക്കാൻ ഒരുങ്ങും. ചെറിയ മണികളടിക്കാൻ

മറ്റുള്ളവർക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിയ ശേഷം ക്വാസിമോദോ വലിയ മണിയടിക്കാൻ തുടങ്ങും. ക്രമേണ ഗോപുരം മുഴുവൻ മണിനാദം മുഴങ്ങും. ക്വാസിമോദോ ആഹ്ലാദത്തിൽ ആറാടുകയാവും അപ്പോൾ. പന്ത്രണ്ടുമൈൽ ചുറ്റിലും മണിനാദം കേൾക്കും. ആ നാദത്തിന് നടുവിലായിരിക്കും ക്വാസിമോദോ. അവൻ ഉന്മാദിയെ പോലെ മണി നോക്കിയിരിക്കും. പിന്നെ അതിന്മേൽ ചാടിക്കയറും. എന്നിട്ട് സ്വന്തം ബലം മുഴുവൻ ഉപയോഗിച്ച് മണിനാദത്തിന്റെ ശക്തി വർദ്ധിപ്പിക്കും. അവൻ നിലവിളിക്കുകയും നെഞ്ച് ഉയരുകയും താഴുകയും ചെയ്യുന്നു. കണ്ണുകളിൽ തീ കത്തുന്നു. വലിയ മണിക്ക് ശ്വാസം മുട്ടി സീൽക്കാരം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. ആ സമയം നോത്രദാമിലെ മണിയും ക്വാസിമോദോയും അല്ലാതായി തീരും. ഒരു സ്വപ്നമോ കൊടുങ്കാറ്റോ ഒക്കെയാകും. പകുതി മണിയും പകുതി മനുഷ്യമുഖവുമുള്ള വിചിത്രമായ ഒരു വസ്തുവോ ആയിരിക്കും.

ക്വാസിമോദോ പള്ളിയുടെ ജീവശ്വാസമായിരുന്നു. അവനിൽ നിന്ന് ഏതോ ഒരു ഊർജ്ജം പ്രസരിക്കുമെന്നാണ് വിശ്വാസികൾ പറയുക. നോത്രദാമിലെ കല്ലുകൾക്കുപോലും ആ ചൈതന്യം ലഭിക്കുമത്രേ. ക്വാസിമോദോ അവിടെയുണ്ടെങ്കിൽ അവിടെയുള്ള പ്രതിമകളെല്ലാം ചലിക്കുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു.

കെട്ടിടത്തിന്റെ സർവസ്വവുമായിരുന്നു ക്വാസിമോദോ. ഏതുമൂലയിലും അവനുണ്ടാവും. പൊത്തിപ്പിടിച്ചുകയറുകയോ നിരങ്ങി നീങ്ങുകയോ അങ്ങനെ ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ കാണാം. ചിലപ്പോൾ ധ്യാനനിമഗ്നനായി നിൽക്കുന്നതും കാണാറുണ്ട്. കയറിൽ തൂങ്ങിക്കിടന്നാടുന്ന ഏതോ ഒരു ഭാണ്ഡമാണ് കാണുന്നതെങ്കിൽ അത് മണിക്കയറിൽ തൂങ്ങിയാടുന്ന ക്വാസിമോദോ ആയിരിക്കും. മനോഹരമായ കൈവരിയിലൂടെ രാത്രിയിൽ അലഞ്ഞുനടക്കുന്ന വികൃതസ്വരൂപം നോത്രദാമിലെ കൂനൻ കപ്യാർ ആണ്.

അഭൗമമായ മായിക ഭാവങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്ന നോത്രദാംപള്ളിയുടെ ജീവൻ ക്വാസിമോദോ ആയിരുന്നു. ഇന്നതിന്റെ വെറും അസ്ഥികൂടം മാത്രമേയുള്ളു. ആത്മാവ് തിരോഭവിച്ച അസ്ഥികൂടം. കണ്ണിന്റെ സ്ഥാനത്ത് രണ്ട് കുഴികൾ മാത്രമുള്ള ഒരു തലയോട്ടിപോലെ.

നായയും യജമാനനും

പള്ളിയോടുള്ളതുപോലെയോ അതിലുമേറെ ശക്തമോ ആയ ബന്ധം ക്വാസിമോദോവിന് ഒരാളോടേയുള്ളൂ. ക്ലോദ്ഫ്രോളോ. അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നാണ് അവന് അനുകമ്പ ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത്. തെരുവുപിള്ളേർ ശല്യപ്പെടുത്തുമ്പോഴും മറ്റും ഫ്രോളോയുടെ അടുത്തേക്കാണ് അവൻ

ഓടിയെത്തുക. അദ്ദേഹം അവനെ ആവുംവിധം വളർത്തിയെടുത്തു. അത്യഗാധമായ കൃതജ്ഞതാഭരിതമായ മനസ്സായിരുന്നു അവന് അദ്ദേഹത്തോട്. മിക്കവാറും കറുത്ത മുഖവും പരുഷമായ സംസാരവുമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റേത്. എന്നിട്ടും ഒരിക്കൽ പോലും അനുസരണക്കേടില്ലാതെയാണ് ക്വാസിമോദോ ഇതുവരെ കഴിഞ്ഞുവന്നത്. വിനയാന്വിത നായ സഹയാത്രികനും ജാഗരൂകനായ കാവൽക്കാരനുമായി ക്വാസിമോദോ വർത്തിച്ചു. ക്വാസിമോദോ ബധിരനായശേഷം ആംഗ്യത്തിലാണവർ സംസാരിച്ചിരുന്നത്. അവരുടേത് മറ്റാർക്കും മനസ്സിലാകാത്ത നിഗൂഢമായ ഭാഷയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തോട് മാത്രമേ ക്വാസിമോദോ ആശയവിനിമയം നടത്തിയിരുന്നുള്ളു. അവന് ആകെ ബന്ധമുള്ള രണ്ട് സംഗതികളാണ് നോത്ര്ദാമും ക്ലോദ്ഫ്രോളോയും.

അവനിൽ ആർച്ചുഡീക്കിനുള്ള സ്വാധീനവും അവന് അദ്ദേഹത്തോടുള്ള അടുപ്പവും പോലെ ഒന്ന് ലോകത്തിൽ വേറെയില്ല. എന്തുചെയ്തും അദ്ദേഹത്തെ പ്രീതിപ്പെടുത്താൻ ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് ഒരു പ്രയാസവുമില്ല. തനിക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുള്ള കായികശക്തിയെ അന്ധമായി സമർപ്പിക്കാൻ ഒരു മടിയുമില്ലായിരുന്നു. അത്രമാത്രം കൃതജ്ഞതാഭരിതമായിരുന്നു ക്വാസിമോദോവിന്റെ മനസ്സ്. ഒരു നായയോ കുതിരയോ ആനയോ അതിന്റെ യജമാനനെ സ്നേഹിച്ചിട്ടുള്ളതിനേക്കാൾ ക്വാസിമോദോ ക്ലോദ്ഫ്രോളോയെ സ്നേഹിച്ചു.

1482ൽ ക്വാസിമോദോ ഇരുപതുകാരനായി. ക്ലോദ് ഫ്രോളോയ്ക്ക് മുപ്പത്തിയാറ്. ഒരാൾ വളരുന്നു. മറ്റേയാൾ വയസ്സനാകുന്നു.

പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ അത്യുന്നതിയിലെത്തിയ ക്ലോദ്ഫ്രോളോയുടെ കീഴിൽ എഴുപത്തിനാല് ഇടവക പുരോഹിതന്മാർ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഗായകബാലന്മാരും ഉപദേശികളും സെന്റ് അഗസ്റ്റീനിലെ ബ്രദറന്മാരും പള്ളിജീവനക്കാരും ഒക്കെ ക്രോദ്ഫ്രോളോയുടെ മുന്നിൽ വിറക്കുമായിരുന്നു.

കൊച്ചുഷെഹാൻ മതഭക്തി അനുസരണം തുടങ്ങിയ നല്ല ഗുണങ്ങളുമായി വളരുമെന്നായിരുന്നു ക്ലോദ് ആശിച്ചത്. എന്നാൽ ഇതിനൊക്കെ എതിരായ ശീലങ്ങളുമായിട്ടാണ് ഷെഹാൻ വളർന്നുകൊണ്ടിരുന്നത്. ക്ലോദ്ഫ്രോളോ ചെറുപ്പത്തിൽ ഒറ്റയ്ക്ക് താമസിച്ചുപഠിച്ച നോർഷി കോളേജിലാണ് ഷെഹാനെയും ചേർത്തത്. ഫ്രോളോ എന്ന പേരിൽ അന്ന് കോളേജ് അഭിമാനിച്ചിരുന്നു. ഇന്ന് അപമാനമാണ് നേരിടുന്നത്. വഴക്കും വക്കാണവും ഉണ്ടാക്കുക ഷെഹാൻ പതിവാക്കി. പതിനാറ് വയസ്സുമാത്രം പ്രായമുള്ള ഷെഹാൻ ചൂതുകളി സങ്കേതത്തിൽ വരെയെത്തി.

മനുഷ്യബന്ധത്തിലെ ഈ നിരാശയിൽ നിന്നു രക്ഷപ്പെടാൻ ഫ്രോളോ വീണ്ടും ശാസ്ത്രപഠനത്തിലേക്ക് നീങ്ങി. ശാസ്ത്രപഠനം ഒരിക്കലും നിരാശപ്പെടുത്തുകയില്ല. എന്തെങ്കിലും പ്രതിഫലം തരികതന്നെ ചെയ്യും. പാണ്ഡിത്യത്തിൽ ഉയർന്നുപോകുന്തോറും പുരോഹിതൻ എന്ന നിലയിൽ കർക്കശനും മനുഷ്യനെന്ന നിലയിൽ വിഷണ്ണനും ആയി മാറുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹം.

ക്ലോദ്ഫ്രോളോ ചെറുപ്പം മുതലേ അടങ്ങാത്ത ജ്ഞാനതൃഷ്ണയുടെ ഉടമയായിരുന്നു. എവിടെയെത്തിയാലും അതിന്നപ്പുറം എന്നാണദ്ദേഹത്തിന്റെ രീതി. ശാസ്ത്രത്തിന്റെ പുരാതനമായ പ്രതീകം സ്വന്തം പാല് കുടിക്കുന്ന സർപ്പത്തിന്റെ രൂപമാണ്. ഇത് ശരിയാണെന്ന് ഫ്രോളോ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. ജ്ഞാനവൃക്ഷത്തിന്റെ ഓരോ ഫലവും രുചിച്ചുരുചിച്ച് നിഷിദ്ധഫലവും രുചിച്ചു എന്ന് വരെ ആളുകൾ പറയുന്നുണ്ട്. വൈദിക ശാസ്ത്രജ്ഞരുടെ സമ്മേളനങ്ങളിലും തത്വജ്ഞാനസദസ്സിലും അനുശാസനാവിദഗ്ദ്ധരുടെ വാക്യാർത്ഥസഭകളിലും നോത്ര്ദാമിലെ ആലോചനാസഭയിലുമൊക്കെ ക്ലോദ് ഫ്രോളോ പങ്കെടുത്തിരുന്നു. രസവാദത്തിലും ജ്യോതിഷത്തിലും അദ്ദേഹം അന്വേഷണം നടത്തി. തന്റെ മാതാപിതാക്കളെ സംസ്കരിച്ച സ്ഥലത്ത് പോവുക അദ്ദേഹം പതിവാക്കി.

ലൊംബാർദ് തെരുവിലെ നിക്കൊളോഫ്ളാമൻ താമസിച്ച് മരിച്ചുപോയ വീട്ടിൽ രഹസ്യമായി ക്ലോദ്ഫ്രോളോ പോകാറുണ്ട്. ഫ്ളാമൻ മരിച്ചശേഷം അവിടെ ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അവിടെ പലരാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നും രഹസ്യശാസ്ത്രവിചക്ഷണന്മാർ വന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

ഫ്ളാമൻ തന്നെ എഴുതി രഹസ്യമായിവെച്ചിരുന്ന പലതും ശേഖരിക്കാൻ ക്ലോദ് ഫ്രോളോ തിരയുന്നത് കണ്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് അയൽക്കാർ പറയുന്നുണ്ട്. ലോഹങ്ങൾ പൊന്നാക്കുന്ന ഒരു കല്ല് നിലവറയിൽ കുഴിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. അതുകുഴിച്ചെടുക്കാൻ ശ്രമിച്ചവരുടെ തലയിൽ വീട് വീഴുകയാണുണ്ടായത്.

പള്ളിയുടെ മുന്നിലുള്ള പ്രതിമ ഗൂഢാർത്ഥമുള്ളതാണെന്ന വിശ്വാസമുണ്ട്. അത് ക്ലോദ് ഫ്രോളോ കണ്ടുപിടിച്ചതായും വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നു. അദ്ദേഹം നോത്ര്ദാം പള്ളിയെ സ്നേഹിച്ചതുപോലും അവിടെയുള്ള പല രഹസ്യസൂചനകളെയും മനസ്സിലാക്കാൻ വേണ്ടിയാണ്.

മണിമേടയുടെ അടുത്ത് അദ്ദേഹം ഒരു രഹസ്യഅറ നിർമ്മിച്ചിരുന്നു. അനുവാദം കൂടാതെ ഒരാൾക്കും അതിലേക്ക് പ്രവേശനം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ മുറിയിൽ വളരെ മുമ്പേ ദുർമന്ത്രവാദം നടക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. ഗോപുരത്തിന് പിൻഭാഗത്ത് ഒരു ജനലുണ്ടായിരുന്നു. കൃത്യസമയം ഇടവിട്ട് അതിലൂടെ ചുവന്ന വെളിച്ചം ദൃശ്യമാവുകയും മറയുകയും ചെയ്യുന്നത് കാണാ

മായിരുന്നു. അത് തീജ്വാലയിൽ നിന്നായിരിക്കാനാണിട. രാത്രികാലത്തുള്ള ഈ കാഴ്ച ഭയാനകമായിരുന്നു. ആഭിചാരം മന്ത്രവാദം തുടങ്ങിയ എന്തൊക്കെയോ അവിടെ നടക്കുന്നതായി ഈ വെളിച്ചം കണ്ടവർ അനുമാനിക്കുന്നു.

ക്വാസിമോദോയെ ഒരു പിശാചായിട്ടാണ് എല്ലാവരും വീക്ഷിച്ചത്. അവനെ അടിമയാക്കിയ മന്ത്രവാദിയായി ക്ലോദ്ഫ്രോളോയെയും. അദ്ദേഹത്തെ ആഭിചാരക്കാരനായി ഭക്തന്മാർ പേടിച്ചു.

പ്രായം വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് എന്തോ മാറ്റം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. തല എപ്പോഴും കുനിച്ചിരിക്കും. മാറിടം എപ്പോഴും നെടുവീർപ്പുകൾ കൊണ്ട് വിങ്ങും. പുരികങ്ങൾ ചുളിഞ്ഞ് കൂട്ടിമുട്ടാറാവുമ്പോൾ അരോചകമായി പുഞ്ചിരിക്കുന്നതും കാണാം. കഷണ്ടി കയറി വീതിയുള്ള നെറ്റിത്തടം കഴിച്ച് ബാക്കിയുള്ള മുടി മുഴുവൻ നരച്ചുപോയി. രണ്ടു കണ്ണുകളിലും ഉള്ളിലുള്ള എന്തോ ഒന്ന് കത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

ക്ലോദ് ഫ്രോളോയെ പള്ളിയിൽ വെച്ച് ഒറ്റക്ക് കണ്ട ഗായകബാലന്മാർ പരിഭ്രമിച്ച് ഓടിക്കളഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അത്രയേറെ സംഭ്രമജനകമായ ഭാവമായിരുന്നു ആ മുഖത്ത്. പ്രാർത്ഥനയ്ക്കിടയ്ക്ക് യോജിക്കാത്ത ചില പദങ്ങൾ ചേർക്കുന്നത് വികാരി ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വസ്ത്രങ്ങളിൽ പൂച്ച മാന്തിയപോലെയുള്ള പാടുകൾ കണ്ട് അലക്കുകാരിയും വിസ്മയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൗരവം വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജീവിതമാണെങ്കിൽ ഏറ്റവും മാതൃകാപരമായിരുന്നു. ആർച്ച്ഡീക്കൻ ആയത്കൊണ്ട് സ്ത്രീകളിൽ നിന്നും അകന്നാണ് കഴിഞ്ഞിരുന്നത്. പക്ഷേ ഇപ്പോഴത് സ്ത്രീകളെ വെറുക്കുന്നതുപോലെയായി. സ്ത്രീകളുടെ വസ്ത്രം ഉലയുന്ന ശബ്ദം കേൾക്കുമ്പോൾ തന്നെ തൊപ്പി ഊരി കണ്ണ് മറച്ചുപിടിക്കും. 1481 ഡിസംബറിൽ രാജാവിന്റെ പുത്രി നോത്ര്ദാമിലെ വൈദികമഠങ്ങൾ സന്ദർശിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചപ്പോൾ ക്ലോദ്ഫ്രോളോ എതിർക്കുകയാണുണ്ടായത്. എങ്ങനെയുള്ള സ്ത്രീയായാലും ആശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിച്ചുകൂടാ എന്ന 1334 ലെ കറുത്ത നിയമം ബിഷപ്പിനെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. ഒടുവിൽ രാജകുമാരിയുടെ മുന്നിൽ ഹാജരാകാൻ സമ്മതിച്ചുമില്ല.

ഈജിപ്തുകാരെയും ജിപ്സികളെയും വല്ലാതെ പേടിച്ചു. പള്ളിമുറ്റത്ത് കളികളും നൃത്തങ്ങളും നിരോധിക്കാൻ ബിഷപ്പിനോട് അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. മന്ത്രവാദങ്ങൾ നടത്തിയ കുറ്റത്തിന് തൂക്കിയും ചുട്ടും കൊല ചെയ്യപ്പെട്ട മന്ത്രവാദിനികളെ പറ്റി അറിയാൻ പഴയ കേസുറിക്കാർഡുകൾ പരിശോധിക്കാൻ എന്ത് ക്ലേശവും സഹിച്ചു ക്ലോദ്ഫ്രോളോ.

നീതിന്യായം

പാരീസിലെ ജില്ലാ മജ്സ്ട്രേറ്റായ റോബർട്ട് ദെസ്തൂത്വീൽ ശക്തനായിരുന്നു. രാജാവിന് ഏറെ ഇഷ്ടപ്പെട്ട പല അധികാരങ്ങളുള്ള ആൾ. നിരവധി ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ മേധാവി. അദ്ദേഹത്തിന് പ്രത്യേക കോടതിപോലും ഉണ്ടായിരുന്നു. രാജാവ് ശിക്ഷിച്ചാൽ പോലും അതിൽ ഇടപെടാനുള്ള അധികാരമുണ്ട്. ഒരു മനുഷ്യന് സംതൃപ്തി ലഭിക്കുന്നതിന് വേണ്ടതിലധികം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു.

1482 ജനുവരി 7 ന് പ്രഭാതത്തിൽ റോബർട് ദെസ്തൂത്വീൽ ഉണർന്നത് വല്ലാത്ത ക്ഷോഭത്തോടെയായിരുന്നു. അതിന് കാരണമായി എന്തു വേണമെങ്കിലും ഊഹിക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ അന്ന് ഗ്രാൻഷാത്തലേയിൽ കുറ്റവാളികളെ വിചാരണ ചെയ്യാൻ ഹാജരാകേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്. ഇങ്ങനെ മുഷിച്ചിലുള്ള ദിവസങ്ങളിൽ കുറ്റ വിചാരണ നടത്തുവാനാണ് ജഡ്ജിമാർക്ക് താല്പര്യം. കാരണം അവർക്ക് തങ്ങളുടെ മനസ്സിലുള്ള വെറുപ്പ് വർഷിക്കാൻ ഒരാളെ കിട്ടുമല്ലോ.

അദ്ദേഹം എത്തുംമുമ്പ് സഭ തുടങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഒരു മൂലയിൽ നിശബ്ദരായി ആളുകൾ കൂടിനിൽക്കുന്നു. സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരുമുണ്ട്. മറ്റുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരൊക്കെ ഹാജരായിട്ടുണ്ട്. ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ കസേല മാത്രമാണ് ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്നത്.

ഷാത്തലേയിലെ ഓഡിറ്റർ മാസ്റ്റർ ഫ്ളോറിയൻ ബാർബദിയിൽ നീതി ന്യായം നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അയാൾക്ക് ചെവി കേൾക്കില്ല. അതു കൊണ്ട് ആരുടെ വാക്കുകളും അയാളുടെ വിധിയെ സ്വാധീനിക്കില്ലായിരുന്നു. പിഴ, കോടതിച്ചെലവ്, കോടതിഫീസ്, നഷ്ടപരിഹാരം, കാലാമം, മർദ്ദനക്കൂട്, തടവ് അങ്ങിനെ പോയി വിധികൾ...

ഷെഹാൻ ഫ്രോളോദുമൂളിൽ അവിടെ നടക്കുന്നതൊക്കെയും റോബിൻ ദെസ്തൂതിനോട് പറഞ്ഞുകൊടുക്കുന്നുണ്ട്.

"റോബിൻ അത് നോക്കിയാട്ടെ ഒരു പറ്റം പോലീസുകാരുണ്ടല്ലോ... അവർ ആരെയാണ് കൊണ്ടുവരുന്നത്? അതാ ആ ഒറ്റക്കണ്ണൻ കപ്യാർ.. കൂനൻ ക്വാസിമോദോയെ കൊണ്ടുവരുന്നു.."

കൈയ്ക്ക് വിലങ്ങിട്ട ക്വാസിമോദോയെ കയറുകൊണ്ട് കെട്ടിവരിഞ്ഞാണ് കൊണ്ടുവരുന്നത്. ചുറ്റും ജില്ലാമജിസ്ട്രേട്ടിന്റെ കാവൽ

സൈന്യവുമുണ്ട്. അവൻ ഒന്നും മിണ്ടുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇടക്കിടെ കെട്ടിയിട്ടത് ദേഷ്യത്തോടെ നോക്കുന്നുണ്ട്. ഈ സമയം ക്വാസിമോദോയുടെ കുറ്റം വായിക്കുകയാണ്. ജഡ്ജിക്ക് ചെവി കേൾക്കാത്തതുകൊണ്ട് കുറ്റങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിയാൻ മുന്നേ തന്നെ രേഖകൾ വായിക്കുകയും ആവശ്യമായ കുറിപ്പുകൾ എഴുതിവെക്കുകയും ചെയ്യാറുണ്ട്. ചെവി കേൾക്കില്ല എന്നത് ജനങ്ങൾ അറിയാതിരിക്കാൻ വേണ്ട മുൻകരുതലാണ് അത്.

മജിസ്ട്രേറ്റ് ക്വാസിമോദോയോട് ചോദിക്കാൻ തുടങ്ങി.

"നിന്റെ പേര്..?"

ഇവിടെ നിയമപരമായി ഒരു കരുതലുമില്ലാത്ത കാര്യമാണ് സംഭവിക്കുന്നത്. ചെകിടൻ ചെകിടനോടാണ് ചോദിക്കുന്നത്. സാധാരണ കൂനൻ തല നിവർത്തിനിൽക്കും. വിക്കൻ പ്രസംഗിക്കാൻ ഇഷ്ടപ്പെടും. ചെകിടൻ പതിയെ സംസാരിക്കും.

ഒന്നുമറിയാത്തതുപോലെ ക്വാസിമോദോ നിന്നു. പതിവുപോലെ ഉത്തരം പറഞ്ഞിരിക്കുമെന്ന വിചാരത്തോടെ ജഡ്ജി അടുത്ത ചോദ്യത്തിലേക്ക് കടന്നു.

"നിന്റെ വയസ്സ്...?"

ഉത്തരം പറഞ്ഞു എന്ന് തന്നെ ജഡ്ജി വിചാരിച്ചു. അടുത്ത ചോദ്യത്തിലേക്ക് കടന്നു.

"നിന്റെ തൊഴിൽ...?"

ക്വാസിമോദോ അപ്പോഴും മിണ്ടിയില്ല. ആളുകൾ കുശുകുശുക്കാൻ തുടങ്ങി. ജഡ്ജിയുടെ വിചാരം ക്വാസിമോദോ ഉത്തരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നാണ്.

"നീ താഴെ പറയുന്ന കുറ്റങ്ങൾ ചെയ്തതായിട്ടാണ് പരാതി കിട്ടിയിട്ടുള്ളത്. രാത്രി ബഹളമുണ്ടാക്കി വേശ്യാസ്ത്രീയെ ആക്രമിച്ചു. മഹാരാജാവിന്റെ ഗാട്ടുസൈന്യത്തെ എതിർത്തു. രാജദ്രോഹവും അവിശ്വസ്തതയും കാട്ടി. ക്ലാർക്കേ പ്രതി പറഞ്ഞ ഉത്തരമെല്ലാം രേഖപ്പെടുത്തിയല്ലോ..?"

ജഡ്ജിയുടെ ചോദ്യം കേട്ട് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരടക്കം ചിരിച്ചുപോയി. ക്വാസിമോദോ അതുകണ്ട് തോൾ കുലുക്കി.

ക്വാസിമോദോ എന്തോ അപമര്യാദയായി പറഞ്ഞുവെന്ന് കരുതിയ ജഡ്ജിക്ക് അമർഷം തോന്നി. അയാൾ ക്വാസിമോദോയെ താക്കീത് നൽകി.

"എടോ പുള്ളീ നീയിപറഞ്ഞതിന് തൂക്കിലിടേണ്ടതാണ് അറിയാമോ."

ചിരി തടുക്കാൻ പറ്റാത്തത്ര ശക്തമായി. അതുവരെ ചിരിക്കാതിരുന്നവർ ആർത്തുചിരിച്ചു. പോലീസുകാർ പോലും ആർത്തുചിരിച്ചു. എന്തു

സംഭവിച്ചു എന്നറിയാത്ത ക്വാസിമോദോ ഗൗരവത്തിൽ നിന്നു. ജഡ്ജിയുടെ കോപം വർദ്ധിച്ചു. പ്രതിയെ ഭയപ്പെടുത്തിയാൽ കാണികളും ഭയന്നുകൊള്ളുമെന്ന് ജഡ്ജി വിചാരിച്ചു.

"ഷാത്തലെയിലെ ജഡ്ജിയോട് അപമര്യാദയായി പെരുമാറാൻ നിനക്കെങ്ങനെയാണ് ധൈര്യം കിട്ടിയത്.? പൊതുജനക്ഷേമത്തിന് വേണ്ടി നീതി നിർവഹണത്തിന് കടപ്പെട്ട വലിയ ഉദ്യോഗസ്ഥനാണ് ഞാനെന്ന് നിനക്കറിയാമോ..?"

സ്വന്തം വിലയും നിലയും എത്രത്തോളമാണെന്ന് ജഡ്ജി വിശദീകരിച്ചു കൊണ്ടേയിരുന്നു. ഈയവസരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിറകിലുള്ള ചെറിയ വാതിൽ തുറന്നു. ജില്ലാ ജഡ്ജി പ്രവേശിച്ചു. ഷാത്തലേയിലെ ഓഡിറ്റർ അദ്ദേഹത്തോട് അപേക്ഷാസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു.

"ഈ നിൽക്കുന്ന പ്രതിയുടെ കോടതിയലക്ഷ്യക്കുറ്റത്തിന് ഉചിതമായ ശിക്ഷ വിധിച്ചാലും."

അദ്ദേഹത്തിന് ശ്വാസം മുട്ടുന്നതുപോലെ ഉണ്ടായിരുന്നു. നെറ്റിയിൽ നിന്നും വലിയ തുള്ളികളായി വിയർപ്പുറ്റി.

ജില്ലാ ജഡ്ജി ഒരു ആംഗ്യത്തോടെയാണ് ആദ്യം ചോദിച്ചത്.

"എന്ത് തെറ്റ് ചെയ്തതിനാ തെമ്മാടീ നിന്നെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നത്.?"

ക്വാസിമോദോ വിചാരിച്ചത് പേര് ചോദിച്ചതാണെന്നാണ്. അതുകൊണ്ടു തന്നെ ഇങ്ങനെ ഉത്തരം പറഞ്ഞു.

"ക്വാസിമോദോ"

കേട്ടവരൊക്കെ ചിരിച്ചു. ജില്ലാജഡ്ജിക്ക് കലി കയറി.

"എടാ കളി എന്നോടാ..?"

തൊഴിലെന്താണെന്നായിരിക്കും ചോദിച്ചത് എന്ന് ക്വാസിമോദോ വിചാരിച്ചു പറഞ്ഞു.

"പള്ളിയിലെ മണിയടി."

ജില്ലാജഡ്ജി കലികൊണ്ട് വിറച്ചു.

"നിന്റെ പുറത്ത് ഞാൻ മണിയടി നടത്തിക്കാം."

വയസ്സ് എത്രയാണെന്നാണ് ചോദിച്ചതെന്നാണ് ക്വാസിമോദോ വിചാരിച്ചത്.

"അടുത്ത നവംബർ 11 ന് ഇരുപത് വയസ്സാകും."

ജില്ലാജഡ്ജിയുടെ ക്ഷമ നശിച്ചു.

"ഇവനെ ഗ്രെവിലെ മർദ്ദന കൂട്ടിൽ കൊണ്ടുപോകണം. ചാട്ടകൊണ്ട് അടിക്കണം. ചക്രത്തിലിട്ട് കറക്കുകയും വേണം. ഈ വിധി പെരുമ്പറയടിച്ച് വിളംബരം ചെയ്യണം."

ക്ലാർക്ക് വിധി രേഖപ്പെടുത്തി. നിസ്സഹായനായ ക്വാസിമോദോയോട്

ക്ലാർക്കിന് അനുകമ്പ തോന്നി. ജഡ്ജി ഒപ്പ് വെക്കും മുമ്പ് അയാൾ ജഡ്ജിയുടെ ചെവിയിൽ പറഞ്ഞു.

"ഈ പ്രതി പാവമാണ്. അയാൾ ബധിരനാണ്."

ജഡ്ജി ഒന്നും കേട്ടില്ല. കേട്ടതുപോലെ നടിച്ച് അയാൾ പറഞ്ഞു.

"അങ്ങിനെയാണോ.... അത് എനിക്കറിയില്ലായിരുന്നു. എങ്കിൽ ഒരുമണിക്കൂറിൽ കൂടുതൽ ശിക്ഷിക്കണം."

ക്വാസിമോദോയോട് പകയുണ്ടായിരുന്ന റോബിൻ പുസ്പീൻ അതുകേട്ട് സന്തോഷിച്ചു.

എലിമാളം

രാവിലെ പത്തുമണിയായിക്കാണും. പ്ലാസ്ദ്ഗ്രെവിലെ പ്രഭാതം ഒരാഘോഷദിനത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. പൊതുസദ്യയുടെ എച്ചിൽ ശകലം തുടങ്ങിയ പലതും ചിന്നിച്ചിതറിക്കിടക്കുന്നുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ ദിവസത്തെ ഏർപ്പാടുകളെക്കുറിച്ച് ആളുകൾ സംസാരിക്കുന്നു. മദ്യം വിൽക്കുന്നവർ വീപ്പകൾ ഉരുട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുന്നു. ഉത്സവം രാജദൂതന്മാർ കോപ്പനോൾ വിഡ്ഢികളുടെ പാപ്പ തുടങ്ങിയ വാക്കുകൾ അധികമായി പറയുന്നുണ്ട്.

മർദ്ദനക്കൂടിന്റെ ചുറ്റും പോലീസുകാർ വന്നുനിന്നു. കൂടുതലാളുകളും ആ ഭാഗത്തേക്ക് നീങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. തൂക്കിക്കൊല്ലുന്നതുകാണാൻ ആളുകൾക്ക് ഉത്സാഹം വർധിച്ചു.

വഴിയുടെ പടിഞ്ഞാറെ മൂലയ്ക്ക് റോളന്റ്സ് ടവറിന്റെ മുൻഭാഗത്ത് ഇരുമ്പുവലയിട്ട് തിരിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ ഒരു പൊതുപ്രാർത്ഥനാ പുസ്തകം ഉണ്ട്. പുറത്തുനിന്ന് തന്നെ അതിന്റെ പേജുകൾ മറിക്കാൻ പ്രയാസമില്ല. അതിനടുത്തുതന്നെ ഒരു ചെറിയ ജനലുണ്ട്. കണ്ണാടിയിട്ടിട്ടില്ല. വിലങ്ങനെ രണ്ട് ഇരുമ്പഴികൾ മാത്രമേയുള്ളു. അതിന്നപ്പുറത്ത് വാതിലില്ലാത്ത ഒരറയുണ്ട്. അതിലേക്ക് കാറ്റും വെളിച്ചവും കിട്ടാനുള്ള ജനലാണത്. പാരീസിലെ ജനനിബിഡമായ സ്ഥലത്തിനടുത്തായിട്ടും ആ മുറിക്കകത്ത് ശാന്തവും വിഷാദമൂകവുമാണ്.

അച്ഛൻ കുരിശുയുദ്ധത്തിൽ വീരമൃത്യു വരിച്ചപ്പോൾ മൂന്ന് നൂറ്റാണ്ടിന് മുൻപ് മകളായ റോളൻസ്ടവറിലെ പ്രഭ്വി ഉണ്ടാക്കിച്ചതാണ് ആ മുറി. ബാക്കിയെല്ലാം പാവങ്ങൾക്കായി നൽകി. ആ മുറി മാത്രം സ്വന്തമായെടുത്ത് അതിൽ സ്വയം ബന്ധനസ്ഥയായി. അച്ഛനോടുള്ള സ്നേഹം പ്രകടിപ്പിക്കാനാണ് അവൾ അങ്ങിനെ ചെയ്തത്. അവൾ നിരന്തരം അച്ഛനുവേണ്ടി പ്രാർത്ഥിച്ചു. കിടക്കുമ്പോൾ കല്ലുപോലും തലയണ

യാക്കിയില്ല. കറുത്ത ചാക്കുകൊണ്ട് ശരീരം മറച്ചു. ആരെങ്കിലും ജനലിലൂടെ ഇട്ടുകൊടുക്കുന്ന റൊട്ടിയും വെള്ളവും മാത്രമാണ് ആഹാരം. ഇരുപതുകൊല്ലം അവരതിൽ കഴിഞ്ഞു. ആർക്കെങ്കിലും പ്രാർത്ഥിക്കാൻ ആവശ്യമുണ്ടാകുമ്പോൾ ഉപയോഗിക്കാനായി ആ മുറിയും ദാനം ചെയ്താണവർ മരണപ്പെട്ടത്.

അവരുടെ സ്മരണാർത്ഥം വഴിയേ പോകുന്നവർക്ക് പ്രാർത്ഥിക്കണമെന്ന് തോന്നിയാൽ കയറിവന്ന് പ്രാർത്ഥിക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് അവിടെ പ്രാർത്ഥനാപുസ്തകം വെച്ചിരിക്കുന്നത്.

മധ്യകാലഘട്ടത്തിലെ മഹാനഗരങ്ങളിൽ ഇതുപോലെ പ്രാർത്ഥന നടത്തുന്ന നിലവറകളോ ഗുഹയോ പലയിടത്തും കാണാറുണ്ട്. മനുഷ്യരുമായുള്ള ബന്ധങ്ങൾ വിച്ഛേദിച്ച് മരിച്ചവരായി കണക്കാക്കാവുന്നവരാണ് ഇങ്ങിനെയുള്ള അറകളിൽ പ്രാർത്ഥിച്ചിരുന്നത്. അവരെ കുറിച്ച് പുറത്തുള്ളവർക്ക് പലപ്പോഴും ഒന്നും അറിയുകയുമില്ല. അവരുടെ ആത്മത്യാഗത്തെ ബഹുമാനിക്കുകയല്ലാതെ അവരുടെ കഷ്ടങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്യാറില്ല. അങ്ങിനെ പുറം കണ്ണുകൊണ്ട് കാണുക മാത്രമേ അവർ ചെയ്യുന്നുള്ളു. വൈദികർ ഇത് ഇഷ്ടപ്പെട്ടു. അറകൾ ഒഴിഞ്ഞാൽ ആളുകൾ ആരും ഇല്ലാതെ വന്നാൽ കുഷ്ഠരോഗികളെ ഇതിൽ പാർപ്പിച്ചിരുന്നു. ഇരു ളടഞ്ഞ ഈ മുറികൾ എലിമാളം എന്നാണ് പൊതുവെ അറിയപ്പെട്ടത്.

സിസ്റ്റർ ഗുദുൾ

റോളൻഡ്സ് ടവറിൽ അന്ന് ആൾ പാർപ്പുണ്ടായിരുന്നു. പുഴയുടെ കരയിലൂടെ അവിടേക്ക് വരുന്ന മൂന്ന് സ്ത്രീകളുടെ വർത്തമാനത്തിൽ നിന്നും ആ വിവരം അറിയാൻ കഴിയും.

സമ്പന്നരായ വ്യാപാരികളുടെ ഭാര്യമാരാണ് അവരിൽ രണ്ടുപേരെന്ന് വസ്ത്രധാരണത്തിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാം. മൂന്നാമത്തെ സ്ത്രീയും അതേപോലെ തന്നെ വസ്ത്രം ധരിച്ചതാണെങ്കിലും ഒരു നാട്ടിൻപുറത്തുകാരിയുടെ മട്ടുണ്ട്. അരയ്ക്ക് മീതെയുള്ള ബെൽട്ടിന്റെ ഉയരം അവൾ പാരീസിൽ അടുത്ത കാലത്ത് എത്തിയതാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നതാണ്. രണ്ടുപേരും പുതിയതായി എത്തിയവർക്ക് കാഴ്ചകൾ പറഞ്ഞുകൊടുക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. മൂന്നാമത്തെ സ്ത്രീ ഒരു മുതിർന്ന ആൺകുട്ടിയുടെ കൈ പിടിച്ചാണ് നടക്കുന്നത്. കുട്ടിയുടെ മറ്റേകയ്യിൽ ഒരപ്പം ഉണ്ടായിരുന്നു.

ഏറ്റവും ചെറുപ്പക്കാരിയായ ഊദാർദ് മുസ്നിയേ ഗ്രാമീണയായ മാഹിയത്തേയോട് പറഞ്ഞു.

"നമ്മൾ താമസിച്ചുപോകുമോ.? അവനെ മർദ്ദനകൂട്ടിലാക്കുന്നതിന്

മുൻപ് എത്തണമെങ്കിൽ വേഗത്തിൽ നടക്കണം."

മറ്റേ പാരീസുകാരിക്ക് അങ്ങനെ തോന്നിയില്ല. എന്തായാലും രണ്ടുമണിക്കൂർ മർദ്ദനക്കൂട്ടിലുണ്ടാകും. മാഹിയത്ത് മർദ്ദനകൂട് കണ്ടിട്ടുണ്ടോ.. എന്നും തിരക്കി. റെയിമിലെ മർദ്ദനക്കൂട് മാഹിയത്ത് കണ്ടിരുന്നു. അത് ചെറിയ കൂടാണെന്നാണ് ഊദാദ് മുസ്നിയേയുടെ അഭിപ്രായം. തീരെ ബുദ്ധിയില്ലാത്തവരെയാണ് അതിൽ തള്ളുക എന്നും അവൾ പറഞ്ഞു. മാഹിയത്ത് യോജിച്ചില്ല.

"പല പ്രസിദ്ധരായ കുറ്റവാളികളും ഞങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്നു. അച്ഛനെ കൊന്നവരും അമ്മയെ കൊന്നവരും കൂടിയുണ്ടായിരുന്നു."

മാഹിയത്തിന്റെ അനിഷ്ടം മനസ്സിലാക്കിയ ഊദാർദ് വിഷയം മാറ്റി.

"മാഹിയത്തേ, ഇവിടെ വന്ന ഫ്ളെമിഷ് രാജകുമാരന്മാരെപ്പോലെയുള്ളവർ റെയിമിൽ വന്നിരുന്നോ..?"

"അങ്ങനെയുള്ളവരെ പാരീസിലേ കാണൂ.."

മാഹിയത്ത് സമ്മതിച്ചു.

പാലത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ ഒരാൾക്കൂട്ടം കണ്ടു. തപ്പുകൊട്ടുന്ന ശബ്ദമുണ്ടെന്ന് ഷാർവെയ്സ് പറഞ്ഞു. അവിടെ എസ്മറാൽദാ കോലാടിനെ കളിപ്പിക്കയായിരിക്കുമെന്ന് അവർ മാഹിയത്തിന് വിശദീകരിച്ചുകൊടുത്തു.

"അത് ആ ജിപ്സിപെണ്ണാണല്ലോ... എന്റെ യുസ്കാഷിനെ അവൾ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകും."

മാഹിയത്ത് പേടിച്ചോടാൻ തുടങ്ങി. യൂസ്കാഷ് കാൽതെറ്റി വീണു. അവൾ അല്പസമയം അവിടെ നിന്നു. ഊദാർദും ഷാർവെയ്സും അപ്പോഴേക്കും അവിടെ എത്തി.

"നീ പറഞ്ഞതുപോലെ തന്നെയാണല്ലോ സിസ്റ്റർ ഊദാർദും പറയാറുള്ളത്."

ഊദാർദിന് മാഹിയത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ അത്ഭുതം തോന്നി.

"ആരാ സിസ്റ്റർ ഗുദൂൾ...?"

"അവൾ എലികളുടെ മാളത്തിലാണ് താമസിക്കുന്നത്. "

"നമ്മൾ അപ്പം കൊടുക്കാൻ പോകുന്ന സ്ത്രീയോ..?"

"ഊം അതുതന്നെ. നീയെന്തിനാ മാഹിയത്തേ ജിപ്സിപെണ്ണിനെ പേടിക്കുന്നത്..?"

"ലാഷാന്ത് ഫ്ളേറിക്ക് പറ്റിയതുപോലെ എനിക്ക് സംഭവിക്കരുതേ എന്ന് വിചാരിച്ചിട്ട്..."

ഷാർവെയ്സ് മാഹിയത്തിന്റെ കൈ പിടിച്ചു പറഞ്ഞു.

"അതെന്താ കഥ.. ഞങ്ങളും കേൾക്കട്ടെ.. പറ"

"ലാഷാന്ത് ഫ്ളേറി സുന്ദരിയായ യുവതിയായിരുന്നു. എന്റെ പ്രായം

തന്നെയായിരുന്നു അവൾക്കും. പതിനെട്ട്. ചെറുപ്പത്തിലേ അവളുടെ അച്ഛൻ മരിച്ചുപോയിരുന്നു. ചുണക്കുട്ടിയായിരുന്നതുകൊണ്ടാണ് ലാഷാന്ത് ഫ്ളേറി എന്നു വിളിച്ചത്. അവളുടെ പല്ലുകൾ നിരയൊത്തതും ഭംഗിയുള്ളതുമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടവൾ ഒരു പാട് ചിരിക്കുമായിരുന്നു. അധികം ചിരിക്കുന്ന പെൺകുട്ടികൾ പിന്നീട് കരയേണ്ടിവരും. അവളുടെ സൗന്ദര്യം കണ്ട് എല്ലാ പുരുഷന്മാരും അവളെ നോക്കിയിരിക്കുമായിരുന്നു. ഒരു ഞായറാഴ്ച അവൾ പള്ളിയിലേക്ക് വന്നത് മാറത്ത് പൊൻകുരിശും കുത്തിക്കൊണ്ടായിരുന്നു. ആദ്യത്തെ കാമുകൻ അവളെ ഉപേക്ഷിച്ചു. പിന്നെയും കുറെ കാമുകരുണ്ടായിരുന്നു. എല്ലാവരും ഒരുപോലെ തന്നെ ചെയ്തു. അവർക്ക് ഒരുകൊച്ചു പെൺകുഞ്ഞാണുണ്ടായിരുന്നത്. അത് മരിച്ചുപോയി. ഫ്ളേറിക്ക് സ്നേഹിക്കാൻ ആരുമില്ലാതായി. തുണയായിട്ടും ആരുമില്ലായിരുന്നു. ജീവിക്കാൻ അവൾ പാടുപെട്ടു. പാവം ഫ്ളേറി ഒറ്റക്കായിപോയി. പലരും അവളെ പരിഹസിച്ചു. ഇങ്ങനെയുള്ള സ്ത്രീകൾ വേഗം വൃദ്ധകളായിപോകുംപോലും.അവൾക്കന്ന് ഇരുപതുവയസ്സേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അടുപ്പിൽ തീ പുകയാത്ത ദിവസങ്ങൾ. ആരെയെങ്കിലും സ്നേഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞെങ്കിലെന്ന് അവൾ ആശിച്ചു. ആരെങ്കിലും അവളെ സ്നേഹിക്കുമോ എന്നവൾ മോഹിച്ചു. ഒരു കുഞ്ഞിന് മാത്രമേ തന്നെ തുറന്ന മനസ്സോടെ സ്നേഹിക്കാൻ കഴിയൂ എന്ന് ഫ്ളേറി കരുതി. അല്ലെങ്കിൽ ഒരു കാമുകനായിരിക്കണം. അത് അസാധ്യമാണെന്നവൾക്ക് തോന്നി. ഒരു കുഞ്ഞിനെ കിട്ടാൻ അവർ നിരന്തരം പ്രാർത്ഥിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങിനെ അവൾക്കൊരു പെൺകുഞ്ഞിനെ ലഭിച്ചു. ഫ്ളേറിയുടെ ആഹ്ലാദത്തിന് അതിരില്ലായിരുന്നു. സ്നേഹം കൊണ്ടവൾ കുഞ്ഞിനെ വീർപ്പുമുട്ടിച്ചിരുന്നു. അവൾ വരുമാനത്തിന് വേണ്ടി തയ്യൽപ്പണിയും മറ്റും ചെയ്തുവന്നു. കിട്ടുന്നതെല്ലാം കുഞ്ഞിന് വേണ്ടി ചെലവഴിച്ചു. സ്നേഹിക്കാൻ തുടങ്ങിയതോടെ ഫ്ളേറിയുടെ സൗന്ദര്യവും പ്രസരിപ്പും തിരിച്ചുവന്നു. ആന്തേ എന്നായിരുന്നു കുഞ്ഞിനിട്ട പേര്. ഒരു രാജകുമാരിയേക്കാൾ അലങ്കാരത്തോടെയായിരുന്നു ആന്തേ. ഫ്ളേറി തന്നെ ഉണ്ടാക്കിയ ആന്തേയുടെ ചെരിപ്പുപോലെ മനോഹരമായ ഒന്ന് ആരും കണ്ടിട്ടില്ല. ആരും കൊതിച്ചുപോകുന്ന ഓമനത്വമുള്ള കൊച്ചുകുഞ്ഞായിരുന്നു ആന്തേ. കുഞ്ഞിനെ ഫ്ളേറി കെട്ടിപ്പിടിക്കും. തുള്ളിക്കും. കിക്കിളിയാക്കും. മുത്തം കൊടുക്കും. കുഞ്ഞുകാലുകളിൽ ചെരിപ്പിടീക്കും. അഴിക്കും. വീണ്ടും ഇടീക്കും. വീണ്ടും അഴിക്കും. ആ കാലുകൾ എടുത്ത് ചുണ്ടത്ത് വെക്കും. ഇങ്ങനെ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത് എന്നറിയാതെ വാത്സല്യം മുഴുവൻ പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും.

ഒരു ദിവസം റെയിമിൽ കുതിരപ്പുറത്ത് കേറി ഭിക്ഷക്കാരെ പോലെ

വൃത്തിയില്ലാത്ത കുറേപ്പേർ വന്നു. ഈജിപ്തിൽ നിന്നും പോളണ്ട് വഴി വന്നതാണത്രെ. ഭാഗ്യം പറയാൻ അവർക്കറിയാം. റെയിമിൽ അവർ താവളമടിച്ചു. ജനങ്ങൾ അവരെ കാണാൻ ചെന്നു. അറിവുള്ളവർ പറഞ്ഞിരുന്നു, അവരുടെ അടുത്ത് പോകരുതെന്ന്. കുട്ടികളുടെ കൈ നോക്കി രാജാവാകും, മാർപ്പാപ്പയാകും, കപ്പിത്താനാകും എന്നൊക്കെ പറയുന്നത് കേട്ട് അമ്മമാർക്ക് അഭിമാനം തോന്നി. ഫ്ളേറിയും ഭാഗ്യമറിയാൻ കൊതിച്ചു. ഈജിപ്തുകാരായ പെണ്ണുങ്ങൾക്ക് ആന്തേയെ വല്ലാതെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടു. അവർ കുഞ്ഞിനെയെടുത്ത് ഓമനിച്ചു. പക്ഷേ കുഞ്ഞ് പേടിച്ചുകരഞ്ഞു. ഫ്ളേറി ആന്തേയെ മാറത്തടുക്കി. ഭാഗ്യം പറയുന്നവർ അറിയിച്ച വിവരങ്ങൾ കേട്ട് ഫ്ളേറി അതിയായി സന്തോഷിച്ചു. ഇംഗ്ലണ്ടിലെ മഹാരാജാവും എത്യോപ്യയിലെ ആർച്ച് ഡ്യൂക്കും ആന്തേയുടെ ഇഷ്ടത്തിന് വേണ്ടി കാത്തിരിക്കുമെന്നാണ് ഫ്ളേറി കേട്ടിട്ടുള്ളത്.

പരിചയക്കാരിയായ ഒരു സ്ത്രീ ഫ്ളേറിയെ കാണാൻ വന്ന ദിവസം കുഞ്ഞിനെ ഉറക്കിക്കിടത്തി അവളോട് വർത്തമാനങ്ങൾ പറയുകയായിരുന്നു ഫ്ളേറി. കുറച്ചുസമയം കഴിഞ്ഞ് മോളെ നോക്കാൻ ചെന്നപ്പോൾ അവൾ ഞെട്ടിപ്പോയി. കുഞ്ഞവിടെ ഇല്ല. വാവിട്ടുനിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് അവൾ ഓടി. തെരുവിലും പട്ടണത്തിലും ഭ്രാന്തമായ നിലവിളിയോടെ അവൾ തിരഞ്ഞു. ഓരോ വാതിലിലും മുട്ടിവിളിച്ചു. വസ്ത്രങ്ങൾ ചുളിഞ്ഞുലഞ്ഞു. തലമുടി അഴിഞ്ഞുപാറിപറന്നു. അവളുടെ കണ്ണുനീര് വറ്റിപോയി. കണ്ണിൽ തീയായിരുന്നു. കാണുന്നവരെയൊക്കെ തടഞ്ഞുവെച്ച് അവൾ ചോദിച്ചു.

"എന്റെ കുഞ്ഞിനെ കണ്ടോ..? ങ്ഹേ... എന്റെ കുഞ്ഞിനെ കണ്ടോ..? ഒന്നു പറഞ്ഞുതരുമോ..? എന്നെ എന്തും ചെയ്തോ... എന്റെ കുഞ്ഞിനെ കാണിച്ചുതരോ...?"

ഒരു സർക്കാർ വക്കീൽ ഇത്കണ്ട് കരഞ്ഞുപോയി. ഫ്ളേറി വീട്ടിൽ വന്നു. അയൽക്കാർ പറഞ്ഞു അകത്ത് നിന്ന് കുഞ്ഞിന്റെ കരച്ചിൽ കേട്ടുവെന്ന്. രണ്ട് ഈജിപ്തുകാരികൾ ഒരു തുണിക്കെട്ടുമായി അകത്തു പോയെന്നും തിരികെ പോരുമ്പോൾ കൈയിൽ കെട്ടില്ലായിരുന്നുവെന്നും അയലത്തെ സ്ത്രീകൾ ഫ്ളേറിയോട് പറഞ്ഞു. അവൾ ഓടി അകത്ത് ചെന്നു. ചിരിച്ചുകൊണ്ട് കുഞ്ഞിനെ എടുക്കാൻ നോക്കി. ഫ്ളേറിയുടെ ഓമനക്കുഞ്ഞായിരുന്നില്ല അത്. നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് നിലത്തിഴയുന്ന ഒറ്റക്കണ്ണുള്ള വികൃതമായ വിരൂപമായ ഭയങ്കരമായ ഒരു ജന്തു. ഫ്ളേറി പേടിച്ചു നിലവിളിച്ചു. അയൽക്കാർ ഓടിക്കൂടി. അവർ ആ ജന്തുവിനെ അവിടുന്ന് മാറ്റി. ഇല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഫ്ളേറിക്ക് അപ്പോൾ തന്നെ ഭ്രാന്ത് പിടിക്കുമായിരുന്നു. പ്രതികാരദാഹിയായ അവൾ ഈജിപ്തുകാർ താവളമടിച്ചിരുന്നിടത്തേക്ക് ഓടിച്ചെന്നു. റെയിമിൽനിന്നും കുറച്ചകലെയായിരുന്നു

അത്. കഴിഞ്ഞ രാത്രി അവിടെ തീക്കൂട്ടിയിരുന്നതിന്റെ അവശിഷ്ടങ്ങളുണ്ട്. ആന്തേയുടെ പട്ടുടുപ്പിന്റെ കീറിയ തുണ്ടുകളും ചോരപ്പാടുകളും ഉണ്ടായിരുന്നു. തന്റെ ഓമനക്കുഞ്ഞിനെ കുരുതികഴിച്ച് തിന്നു എന്നവൾക്ക് മനസ്സിലായി. ഈജിപ്തുകാർ അവളെത്തും മുന്നേ സ്ഥലം വിട്ടിരുന്നു. എന്തോ പറയാൻ വേണ്ടി ഫ്ളേറി ശ്രമിച്ചെങ്കിലും ചുണ്ടുകൾ അനങ്ങിയില്ല. ഒറ്റ ദിവസം കൊണ്ട് അവളുടെ മുടി മുഴുവൻ നരച്ചുപോയി. അതിനടുത്ത ദിവസം മുത ൽ ഫ്ളേറിയെ അവിടെയാരും കണ്ടിട്ടില്ല.

ഈ കഥകേട്ട ഊദാർദും ഷാർവെയ്സും മാഹിയത്തിന് പേടിയാകുന്നത് ന്യായമാണെന്ന് പറഞ്ഞു. എസ്മറാൽദയുടെ ആട് കാണിക്കുന്ന വിദ്യകളിൽ എന്തോ നിഗൂഢതയുള്ളതായി മൂന്ന് സ്ത്രീകൾക്കും തോന്നി.

"ഷാന്ത്ഫ്ളേറിക്ക് പിന്നെന്തുസംഭവിച്ചു എന്നറിയില്ലേ...?"

ഊദാർദും, ഷാർവെയ്സും ചോദിച്ചു.

"മൈതാനത്തിലെ കൽക്കുരിശിൽ ഫ്ളേറിയുടെ പൊൻകുരിശ് തൂക്കിയിട്ടതായി കണ്ടു. അവളുടെ ആദ്യത്തെ കാമുകൻ സമ്മാനിച്ചതായിരുന്നു അത്. എത്ര കഷ്ടപ്പാടുണ്ടായിട്ടും അവളത് ഉപേക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. അവൾ സന്ധ്യയ്ക്ക് എങ്ങോട്ടോപോയി എന്നും പുലർച്ചെ പോയി എന്നും പാരീസിലേക്കാണ് പോയതെന്നുമൊക്കെ പലരും പലതും പറയുന്നുണ്ട്."

"ആ ഭയങ്കരജന്തുവോ..?"

ഷാർവെയ്സ് ചോദിച്ചു.

"അതിനെ ആർച്ച് ബിഷപ്പ് എടുത്തു. അതിന്റെ ഉള്ളിലെ ചെകുത്താനെ പുറത്തേക്കോടിച്ചു."

മാഹിയത്ത് അത്രയും പറയുമ്പോഴേക്കും ആൾക്കൂട്ടത്തെ കണ്ടു. അവർ പ്ലാസ്ദഗ്രെവിലെ റോളൻഡ്സ് ടവറിനടുത്തെത്തി കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

"നിങ്ങൾ എലിമാളം കാണിച്ചുതാ.... അപ്പം കൊടുക്കണം."

മാഹിയത്ത് ഓർമ്മിപ്പിച്ചു. അവിടെ എങ്ങിനെയാണ് പെരുമാറേണ്ടതെന്ന് ഊദാർദ് പറഞ്ഞു. എല്ലാവരും കൂടി ഒരുമിച്ചു നോക്കിയാൽ സിസ്റ്റർ ഗുദൂൾ പേടിച്ചുപോകും.

ആദ്യം ഊദാർദ് ജനലിന്റെ അടുത്തേക്ക് നടന്നു. അകത്ത് നോക്കിയതും അവളുടെ ഹൃദയം അനുതപിച്ചു.

വെയിലത്ത് നിന്ന് നിലാവത്തേക്ക് മാറിയതുപോലെ അവളുടെ മുഖം വിളറി. അവളുടെ കണ്ണിൽ നിന്നും ഒരു തുള്ളി കണ്ണീർ അടർന്നുവീഴാറായി നിന്നു. അവൾക്ക് കരച്ചിൽ വന്നു. വിരൽ കൊണ്ട് ചുണ്ടമർത്തി പിടിച്ച് ഊദാർദ് മാഹിയത്തിനെ വിളിച്ചു. മാഹിയത്ത് ശബ്ദമുണ്ടാക്കാതെ അടുത്തു ചെന്നു.

കല്ലുപാകിയ തറയിൽ ഒരു മൂലയിൽ കൂനിപ്പിടിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീ

കൈകൾ കോർത്ത് കാലിൽ പിടിച്ചിരിക്കുന്നു. താടി കാൽമുട്ടുകളിൽ തട്ടിച്ചിട്ടാണുള്ളത്. ചാക്കുതുണിയാണ് ഉടുത്തിരിക്കുന്നത്. നരച്ചു നീണ്ട തലമുടി മുഖത്തുകൂടി നിലത്തിഴയുന്നുണ്ട്.

ശ്വാസമോ ചലനമോ ഇല്ലാത്ത ഈ മനുഷ്യജീവിക്കെന്ത് ചിന്ത എന്നു മാത്രമേ കാണുന്നവർക്ക് തോന്നൂ. ഒരിടത്തേക്ക് തന്നെ ഉറപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ദൃഷ്ടി കൂടി ശ്രദ്ധിച്ചാൽ ഒരു പ്രേതമാണെന്നേ വിചാരിക്കൂ... അല്ലെങ്കിൽ ഒരു പ്രതിമയാണെന്നും കരുതിയേക്കാം. ശ്വസിക്കാൻ വേണ്ടി ഇടക്കിടക്ക് വിളറിയ ചുണ്ടുകൾ മലർന്നുവരുന്നുണ്ട്. അവ നിർജീവമായി ഇളകുന്നതായേ തോന്നൂ.

ഷാർവെയ്സും അവരുടെ അടുത്തെത്തി. മൂന്നുപേരുടെയും തലകൾ അടുത്തപ്പോൾ മുറിയിലേക്കുള്ള പ്രകാശം മുഴുവനായും തടയപ്പെട്ടു.

"അവർ പ്രാർത്ഥിക്കുകയാണ്. ശല്യം ചെയ്യരുത്."

ഊദാർദ് പതിയെ പറഞ്ഞു. മാഹിയത്ത് ഉത്ക്കണ്ഠയോടെ തലമുടിക്കിടയിലൂടെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുകയായിരുന്നു. അവളുടെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞു പോയി.

"ഇവളുടെ പേരെന്താണ്...?"

"സിസ്റ്റർ ഗുദൂൾ"

ഊദാർദ് പറഞ്ഞു. മാഹിയത്ത് സ്വയം മന്ത്രിച്ചു.

"ഞാനിവളെ ലാഷാന്ത് ഫ്ളേറി എന്നാ വിളിക്കുക."

മാഹിയത്ത് ഊദാർദിനോട് സിസ്റ്റർ ഗുദൂൾ നോക്കുന്ന മൂലയിലേക്ക് ശ്രദ്ധിച്ചുനോക്കാൻ പറഞ്ഞു. ഊദാർദ് അവിടെ കണ്ടത് മനോഹരമായി അലങ്കരിച്ച ഒരു ചെരിപ്പാണ്. നിർഭാഗ്യവതിയായ ആ മാതാവിന്റെ കാര്യമോർത്ത് മൂന്ന് സ്ത്രീകളും കരഞ്ഞു. അഗാധമായ മൂകതയിൽ പടർന്ന് അപാരമായ ദുഃഖത്തിൽ ഭക്തി വളർന്ന അവർ മുട്ടുകുത്തി പ്രാർത്ഥിച്ചു.

ആ ദുഃഖപുത്രിയെക്കൊണ്ട് സംസാരിപ്പിക്കണമെന്ന് തോന്നി ഷാർവെയ്സിന്. അവൾ പതിയെ വിളിച്ചുനോക്കി.

"സിസ്റ്റർ ഗുദൂൾ"

മൂന്ന്പ്രാവശ്യം ശബ്ദം കൂട്ടിക്കൂട്ടി അവൾ വിളിച്ചു. ജീവനുള്ളതിന്റെ ഒരു ലക്ഷണവും പ്രകടമായില്ല. വീണ്ടും വീണ്ടും വിളിക്കണമെന്ന് തോന്നി ഷാർവെയ്സിന്. ഒരിക്കലും സിസ്റ്റർ ഗുദൂൾ അനങ്ങിയില്ല.

"ചെവി കേൾക്കില്ലായിരിക്കും."

ഊദാർദ് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

"കണ്ണ് കാണുന്നുണ്ടാവില്ല."

ഷാർവെയ്സ് പറഞ്ഞു.

"മരിച്ചുപോയിട്ടുണ്ടാവും."

മാഹിയത്തിന് സംശയമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

മൂന്നുപേരും എന്താണ് നോക്കുന്നതെന്ന് അറിയാൻ യൂസ്നാഷ് ഒരു തൂണിൽ തപ്പിപ്പിടിച്ച് കയറി നോക്കി. അവൻ ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

"അമ്മേ... ഇതാരാ...?"

കുട്ടിയുടെ ശബ്ദം കേട്ട ഗുദൂൾ ഞെട്ടി. തലതിരിച്ചു. മെലിഞ്ഞ വിരലുകൾ മുഖത്തെ മുടി മാറ്റി. സങ്കടത്തോടെ ആശ്ചര്യത്തോടെ കുട്ടിയുടെ ഒച്ചകേട്ട ഭാഗത്തേക്ക് നോക്കി. ഒന്നു നോക്കിയതേയുള്ളു.

"അയ്യോ.... എന്റെ ദൈവമേ..."

അവൾ കരഞ്ഞുകൊണ്ട് തലകുമ്പിട്ടിരുന്നു. വേറെ കുട്ടികളെ ദൃഷ്ടിയിൽ നിന്നൊഴിവാക്കിത്തരണേ എന്ന അപേക്ഷയുണ്ടായിരുന്നു അവളുടെ സ്വരത്തിൽ.

അവൾ വിറച്ചു.

"വല്ലാത്ത തണുപ്പ്"

അവൾ പറഞ്ഞു.

'തീ കൂട്ടിത്തരട്ടെ' എന്ന് ഊദാർദ് ചോദിച്ചു. വേണ്ടെന്നർത്ഥത്തിൽ അവൾ തലയാട്ടി.

"കുറച്ചു വീഞ്ഞ് കഴിച്ചോളൂ.."

ഊദാർദ് കുപ്പി കാണിച്ചുകൊടുത്തു.

"വെള്ളം"

അവർ പറഞ്ഞു.

"സിസ്റ്റർ ജനുവരിയിൽ വെള്ളം കുടിക്കാൻ പറ്റില്ല. ഈ മദ്യവും ഞങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്ന അപ്പവും തിന്നൂ..."

ഊദാർദ് വിനയത്തോടെ പറഞ്ഞു. മാഹിയത്ത് അപ്പം നീട്ടി.

"കുറച്ചു റൊട്ടി"

അവർ പറഞ്ഞു.

ഷാർവെയ്സ് പുതപ്പ് നീട്ടികാണിച്ചു.

"ചാക്കുതുണി"

അവർ പറഞ്ഞു.

"ഇന്നലെ പൊതു അവധി ദിവസമായിരുന്നു. അറിഞ്ഞിരുന്നോ...?"

ഊദാർദ് ചോദിച്ചു.

"ഊം.."

അൽപം കഴിഞ്ഞ് അവർ വീണ്ടും പറഞ്ഞു.

"രണ്ടുദിവസമായി എനിക്ക് ഒട്ടും വെള്ളം കിട്ടിയിട്ടില്ല. ഞാൻ ലോകത്തെ പറ്റി വിചാരിക്കുന്നി ല്ലല്ലോ. പിന്നെന്തിനാ ലോകം എന്നെപ്പറ്റി..... തീ കെട്ടാൽ

ചാരം തണുക്കും."

അത്രയും പറഞ്ഞ് തളർന്നുപോയ ഗുദൂൾ തല കാൽമുട്ടിൽ ചായ്ച്ചു വെച്ചു.

"ഞാൻ തീ കൂട്ടിത്തരാം..."

ഊദാർദ് വീണ്ടും പറഞ്ഞു.

"പതിനഞ്ച്കൊല്ലം മണ്ണിനടിയിൽ കഴിഞ്ഞ എന്റെ കുഞ്ഞിന് തീ കൂട്ടാൻ കഴിയുമോ?"

പെട്ടെന്ന് വിറച്ച് വിറച്ച് മുട്ടിന്മേൽ എഴുന്നേറ്റ് നിന്ന് അവൾ അപേക്ഷിച്ചു.

"ആ കുഞ്ഞിനെ വേഗം കൊണ്ടുപോകൂ... ജിപ്സിപെണ്ണ് ഇപ്പോൾ ഇതിലെ വരും."

അവർ പെട്ടെന്ന് നിലത്തുവീണു. അവരുടെ നെറ്റി കല്ലുപാകിയ തറയിൽ ശക്തിയായി ഇടിച്ചു. അവർ മെല്ലെ എഴുന്നേറ്റ് ചെരിപ്പുള്ള മൂലയിലേക്ക് പോയി. അതെടുത്ത് ചുംബിക്കുകയും നെടുവീർപ്പിടുകയും ചുമരിൽ തല തല്ലുകയും ചെയ്യുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു. കുറച്ചുകഴിഞ്ഞ് നിലയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. അവർ മരിച്ചുപോയെന്ന് മൂവരും കരുതി.

മാഹിയത്തിന് അവരെ വിളിക്കണമെന്ന് തോന്നി.

"പാക്കത്ത് ലാഷന്ത് ഫ്ളേറി...."

അപ്രതീക്ഷിതമാം വണ്ണം അവർ ചാടിയെണീറ്റു. അട്ടഹാസത്തോടെ ജനലിനടുക്കലേക്ക് വന്നുചോദിച്ചു.

"ആ ജിപ്സിപെണ്ണ് എന്നെ വിളിച്ചു അല്ലേ?"

അവളുടെ നോട്ടം നേരെ പതിഞ്ഞത് എതിർവശത്തുള്ള മർദ്ദനക്കൂട്ടിലേക്കായിരുന്നു.

മർദ്ദനക്കൂട്

രാവിലെ ഒമ്പതുമണിയായി. മർദ്ദനക്കൂടിന്റെ എല്ലാ ഭാഗത്തും പോലീസുകാർ കാവൽ നിന്നു. ശിക്ഷകാണുവാൻ ആൾത്തിരക്ക് കൂടി. പരസ്യമായി തൂക്കിക്കൊല്ലുന്നത് കാണാൻ എത്രസമയം വേണമെങ്കിലും കാത്തിരിക്കാൻ ജനങ്ങൾ തയ്യാറാണ്.

പത്തടി ഉയരമുള്ള ഒരു മുറിയാണ് അത്. അതിന്റെ മുകളിലെത്താൻ കല്ലുകൊണ്ടുള്ള പടവുകളുണ്ട്. അവിടെ മരത്തിൽ തീർത്ത ഒരു ചക്രമുണ്ട്. കുറ്റവാളിയുടെ കൈ പിറകിൽ കൂട്ടിക്കെട്ടും. എന്നിട്ട് ചക്രത്തിൽ മുട്ടുകുത്തി കെട്ടിയിടും. ചക്രം കറക്കുമ്പോൾ കുറ്റവാളിയുടെ മുഖം എട്ടുദിക്കിലും കാണാം. ഇതിനാണ് കുറ്റവാളിയെ കറക്കുക എന്ന് പറയുക.

ഒരു വണ്ടിക്ക് പിറകിൽ കെട്ടിയാണ് കുറ്റവാളിയെ കൊണ്ടുവന്നത്. പ്ളാറ്റ്ഫോറത്തിൽ അവനെ കയറ്റി. ചക്രത്തിൽ ബന്ധിച്ചു. ജനങ്ങൾ

ചിരിക്കുകയും കൈ കൊട്ടുകയും ചെയ്തു. തുടർന്ന് ഒരു കൂക്കുവിളിയായി. അവർക്ക് കുറ്റവാളിയെ മനസ്സിലായി. അത് ക്വാസിമോദോ ആയിരുന്നു.

ശിക്ഷ പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ഹാജരായി. ജില്ലാ മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ വിധി പ്രഖ്യാപിച്ച് അയാൾ പിൻവാങ്ങി.

ക്വാസിമോദോ ഇളകിയതേയില്ല. കെട്ടുകൾ ശരീരത്തിൽ ആഴത്തിൽ അമർന്നിരുന്നു. വലിച്ചിഴച്ചും ഉന്തിയും തള്ളിയും ഒക്കെ കൊണ്ടുപോകുമ്പോഴും അവൻ അനങ്ങിയില്ല.

അവന്റെ കോട്ടും ഷർട്ടും അഴിച്ചുമാറ്റിയിരുന്നു. അവരവനെ വസ്ത്രമില്ലാതാക്കി.

"ഇവൻ വെറും മരക്കഴുതയാ..... എന്താ സംഭവിക്കുക എന്ന് മനസ്സിലാകില്ല."

ഷെഹാൻ ഫ്രോളോ ദുമൂളിൻ കൂട്ടുകാരനായ റോബിൻപൂസ്പിനോട് പറഞ്ഞു.

ക്വാസിമോദോയുടെ കൂന് നഗ്നമായി. നെഞ്ച് ഒട്ടകത്തിന്റെ പുറം പോലുണ്ട്. തോളിൽ രോമം നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആളുകൾക്ക് ചിരിക്കാൻ നല്ല വകയായി.

ആരാച്ചാർ മാസ്റ്റർ പിയറെ നോർത്തെറു പ്ലാറ്റ്ഫോറത്തിൽ കയറിനിന്നു. അയാൾ മർദ്ദനക്കൂടിന്റെ ഒരു മൂലയ്ക്ക് ഒരു മണൽഘടികാരം കൊണ്ടുവെച്ചു. പിന്നീട് ഒരു ചാട്ട എടുത്തുകൊണ്ടുവന്നു. തുകൽവാറു കൊണ്ടുണ്ടാക്കിയതാണത്. വെളുത്തതാണ്. നീളം അധികമുണ്ട്. കെട്ടുകളും ലോഹക്കഷ്ണങ്ങളുമുണ്ടതിൽ... അയാൾ ഇടതുകൈകൊണ്ട് ഷർട്ടിന്റെ കൈ മുട്ടുവരെ ചെരിച്ചുകയറ്റി. നിലത്ത് ചവുട്ടി അമർത്തിയപ്പോൾ ചക്രം കറങ്ങി. ക്വാസിമോദോ പിടക്കാൻ തുടങ്ങി. അവന്റെ മുഖത്തെ അവിശ്വസനീയത കണ്ട് ആളുകൾ കൂടുതൽ ചിരിച്ചു.

ചക്രം തിരിഞ്ഞ് ക്വാസിമോദോയുടെ പിൻഭാഗം പിയറെയുടെ മുന്നിലെത്തുമ്പോൾ അയാ ളുടെ കൈ ഉയർന്നു. ചാട്ട ക്വാസിമോദോയുടെ പുറത്ത് പതിച്ചു. ക്വാസി മോദോ നടുങ്ങിയതപ്പോഴാണ്. അവൻ ഞെട്ടി. സംഭവം അവന് മനസ്സിലായിതുടങ്ങി. ഇടത്തോട്ടും വലത്തോട്ടും ഒന്ന് തിരിയാൻ ശ്രമിച്ചതല്ലാതെ ചുണ്ടുകളിൽ നിന്ന് ശബ്ദമൊന്നും പുറത്തുവന്നില്ല. കാട്ടുകടന്നലിന്റെ കുത്തേറ്റ കാളക്കൂറ്റനെപ്പോലെ അവൻ തല മുൻപോട്ടും പിന്നോട്ടും ആട്ടും.

തിരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന ചക്രത്തിൽ കിടന്ന ക്വാസിമോദോ ഒരു പാട് അടി വാങ്ങി. ചോരചാലുകളായൊഴുകി. അടുത്തുള്ളവരുടെ കുപ്പായങ്ങളിൽ ചോരത്തുള്ളികൾ തെറിച്ചു.

ക്വാസിമോദോ കെട്ടുകൾ പൊട്ടിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അവന്റെ കണ്ണ് തിളങ്ങി

കയറും മാംസപേശിയും വലിഞ്ഞുമുറുകി. അതിശക്തമായ കെട്ടുകൾ പൊട്ടിയില്ല. ക്വാസിമോദോ തളർന്നു. അവൻ ഒറ്റക്കണ്ണ് അടച്ചു. തല നെഞ്ചത്ത് കുത്തി. മരിച്ചതുപോലെ അഭിനയിച്ചു. അവൻ പിന്നെ അനങ്ങിയില്ല. അടിയുടെ ശക്തി വർദ്ധിച്ചു. ചോര കൂടുതൽ കൂടുതൽ ഒഴുകി. കുറേ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കൊട്ടാരം ദൂതൻ കറുപ്പ് വേഷം ധരിച്ച് കറുത്ത കുതിരപ്പുറത്തേറി വന്നു. കാവൽക്കാരൻ മണൽ ഘടികാരം ചൂണ്ടികാണിച്ചപ്പോൾ ആരാച്ചാർ അടി നിർത്തി. ക്വാസിമോദോ മെല്ലെ കണ്ണ് തുറന്നു.

രണ്ട് ഭൃത്യന്മാർ ക്വാസിമോദോയുടെ ശരീരത്തിലെ ചോര കഴുകി. ഏതോ കുഴമ്പ് പുരട്ടി. പെട്ടെന്ന് തന്നെ മുറിവുകൾ കൂടി. ആരാച്ചാർ ചാട്ടയിലെ ചോര കൈകൊണ്ട് വടിച്ചു.

ശിക്ഷ തീർന്നിരുന്നില്ല. ഒരു മണിക്കൂർ കൂടിയുണ്ട്. മണൽ ഘടികാരം വീണ്ടും തയ്യാറാക്കി വെച്ചു.

പരിഷ്കാരം പൂർണ്ണമാകാതിരുന്ന ജനത ബുദ്ധിപരമായി ശൈശവത്തിലായാൽ അത് കരുണാരഹിതമായ കാലഘട്ടമായിരിക്കും. ക്വാസിമോദോയെ ജനങ്ങൾ വെറുത്തു. അവനെ മർദ്ദിക്കുന്നത് കാണാൻ അവർക്ക് സന്തോഷമായിരുന്നു. സ്ത്രീകൾക്ക് അവനെ എല്ലാ തരത്തിലും വെറുപ്പായിരുന്നു. അവന്റെ ഉപദ്രവങ്ങളും വൈരൂപ്യവുമാണ് കാരണമായിരുന്നത്. അവനെ അവർ കൂകി. ശപിച്ചു. പരിഹസിച്ചു. ചിലർ കല്ലെറിയുകയും ചെയ്തു.

ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് ചെവികേൾക്കുകയില്ലെങ്കിലും കാഴ്ചശക്തി വളരെ സൂക്ഷ്മമായിരുന്നു. ആളുകളുടെ മുഖഭാവത്തിൽ നിന്നും അവർക്കുള്ള കോപം എത്രയാണെന്ന് ക്വാസിമോദോ മനസ്സിലാക്കി. അതവൻ ആദ്യം ഗൗനിച്ചില്ല. ആരാച്ചാരുടെ അടിയേറ്റ് അവന്റെ ക്ഷമ നശിച്ചു. പേടിപ്പിക്കുന്ന നോട്ടം നോക്കി. കെട്ടുപൊട്ടിക്കാനുള്ള ശ്രമം പരാജയപ്പെട്ടപ്പോൾ ജനങ്ങളുടെ പരിഹാസം വർധിച്ചു.

കെട്ടിയിട്ട മൃഗത്തെപോലെ അവൻ വീർപ്പുമുട്ടി. കെട്ട് പൊട്ടിക്കാൻ കഴിയാത്തതുകൊണ്ട് അനങ്ങാതെ നിന്നു. എങ്കിലും അവന്റെ മുഖത്ത് കോപവും നിരാശയും കറുപ്പ് പടർത്തി. ക്വാസിമോദോയുടെ കണ്ണ് കൂടുതൽ തീക്ഷ്ണമായി.

പുരോഹിതൻ വരുന്നത് കണ്ടതോടെ ക്വാസിമോദോയുടെ മുഖത്ത് വിനയവും കരുണയും തെളിഞ്ഞു. ക്വാസിമോദോയുടെ അവസ്ഥ അപമാനകര മായതുകൊണ്ട് പുരോഹിതൻ അവിടെ നിൽക്കാതെ പോയി. അത് ആർച്ച് ഡീക്കൻ ക്ലോദ്ഫ്രോളോ ആയിരുന്നു.

ക്വാസിമോദോയുടെ മുഖം വീണ്ടും കറുത്തു. ഒരിക്കൽ നിരാശ കലർന്ന

പുഞ്ചിരി ആ കറുപ്പിൽ കലർന്നു. നിരാശകൊണ്ട് വർദ്ധിച്ച ശക്തിയിൽ ചങ്ങല പൊട്ടിക്കാൻ ക്വാസിമോദോ ശ്രമം തുടർന്നു. കെട്ടുകളും ചക്രവും ആകെ കിടുങ്ങി. അതിനിടയിൽ വെള്ളത്തിന് വേണ്ടി അവൻ അലറി.

അവിടെ കൂടിയ നല്ല ആളുകൾക്ക് ക്വാസിമോദോയോട് സഹതാപം തോന്നിക്കുന്നതിന് പകരം പരിഹാസം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന തരത്തിൽ താണനിലവാരത്തിലുള്ള ക്രൂരരായിരുന്നു അക്കാലത്തെ ജനങ്ങൾ. നിന്ദിതനും പീഡിതനുമായ ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് അനുകൂലമായി ആരും മിണ്ടിയില്ല.

വിയർത്ത് ബീഭത്സവും ഭ്രാന്തവുമായ ആ രൂപം കൂടുതൽ ബീഭത്സമാവുകയാണുണ്ടായത്.

കരുണയ്ക്ക് വേണ്ടി യാചിക്കുന്നതുപോലെ ക്വാസി മോദോ ജനക്കൂട്ടത്തെ നോക്കി. എന്നിട്ട് ഹൃദയംപൊട്ടുന്ന ശബ്ദത്തിൽ വെള്ളത്തിനായി കേണു.

റോബിൻപുസ്പീൻ ഓടയിൽ ഒരു തുണി മുക്കി അത് ക്വാസിമോദോയുടെ നേർക്ക് എറിഞ്ഞുകൊടുത്തു. അവന്റെ തലയ്ക്ക് ഒരു സ്ത്രീ കല്ലെറിഞ്ഞു. വേറൊരാൾ ഉടഞ്ഞ ഒരു കൂജ അവന്റെ നേർക്കെറിഞ്ഞു. അത് നെഞ്ചത്താണ് കൊണ്ടത്. അയാൾ അരിശത്തോടെ പറഞ്ഞു.

"വെള്ളം കുടിക്കാനെടുത്തോ... നിന്നെ കണ്ടിട്ടാ എന്റെ ഭാര്യ രണ്ടുതലയുള്ള കുട്ടിയെ പെറ്റത്."

വീണ്ടും വെള്ളത്തിനായി അലറി ക്വാസിമോദോ.

ആളുകൾ ആർക്കോ വഴി മാറിക്കൊടുക്കുന്നു. ഒരു ചെറുപ്പക്കാരി മർദ്ദനക്കൂടിനടുത്തേക്ക് വരികയാണ്. അവളുടെ കയ്യിൽ ഒരു തപ്പുണ്ട്. ഒപ്പം അലങ്കരിച്ച കോലാടും. ക്വാസിമോദോ അവളെ ഉറ്റുനോക്കി. അവളെ ഉപദ്രവിച്ചതിന്റെ ഫലമാണിന്ന് അനുഭവിക്കുന്നത്. അവളും പക വീട്ടാനാണ് വരുന്നതെന്ന് അവൻ വിചാരിച്ചു.

അവൾ ഉത്സാഹത്തോടെയാണ് പ്ലാറ്റ്ഫോറത്തിലേക്ക് കയറുന്നത്. തീപ്പാറുന്ന കണ്ണുകളോടെ ക്വാസിമോദോ അവളെ നോക്കി. കഴിയുമായിരുന്നെങ്കിൽ കണ്ണിലെ തീ കൊണ്ട് അവളെ കത്തിച്ചുകളയുമായിരുന്നു. അവൾ അവന്റെ അടുത്ത് ചെന്നു. അവളെ ഒഴിവാക്കാനെന്നപോലെ അയാൾ ഞെളിഞ്ഞു പുളഞ്ഞു. അവൾ അരയിൽ കെട്ടിയിട്ട കൊച്ചുപാത്രം അഴിച്ചെടുത്തു. അവന്റെ വരണ്ട ചുണ്ടുകൾക്കടുത്തേക്ക് പാത്രം ചെരിച്ചുപിടിച്ചു. ഉണങ്ങിയ അവന്റെ കണ്ണിൽ നിന്നും വലിയ ഒരു കണ്ണുനീർത്തുള്ളി വിരൂപമായ മുഖത്തുകൂടി ഒഴുകി. പ്രായം കൂടിയശേഷം അവന്റെ കണ്ണിലുണ്ടായ ആദ്യത്തെ കണ്ണുനീർത്തുള്ളി.

അവൾ അവന്റെ ചുണ്ടുപിളർത്തി കോന്ത്രമ്പല്ലുകളുടെ ഇടയിൽ

പാത്രത്തിന്റെ വക്കു തിരുകിവെച്ചു. അവൻ ആർത്തിയോടെ വെള്ളം കുടിച്ചു.

അവളുടെ ഓമനക്കൈകൾ ചുംബിക്കാൻ അവൻ കറുത്ത ചുണ്ടുകൾ നീട്ടി. അവൾ പേടിച്ചു. കൈ കടിച്ചെങ്കിലോ എന്ന് വിചാരിച്ചുപിന്മാറി. സങ്കടത്തോടെ അവൻ അവളെ നോക്കി.

ജനക്കൂട്ടത്തിന് വിശ്വസിക്കാനാവാത്ത അത്ഭുതമാണവിടെ സംഭവിച്ചത്.

ഈ സമയത്ത് എലിമാളത്തിൽ നിന്നും ഒരു ശാപവചനം കേട്ടു.

"ഈജിപ്തിലെ അസുരവിത്ത് നശിച്ചുപോകട്ടെ"

എസ്മറാൽദാ അതു കേട്ടു. അവൾ വിളറിപ്പോയി. അവൾ വിറച്ചുകൊണ്ട് താഴേക്കിറങ്ങാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ വീണ്ടും എലിമാളത്തിൽ നിന്നും കേൾക്കുന്നു.

"കുഞ്ഞുങ്ങളെ മോഷ്ടിക്കുന്ന ഈജിപ്തുകാരി... താഴെ ഇറങ്ങെടി... നീയും അതിൽ കറങ്ങേണ്ടിവരുമെടീ....."

സിസ്റ്റർ ഗുദ്ദുളിന് ഭ്രാന്തിളകിയിരിക്കുന്നു എന്ന് അവിടെ കൂടിയവർ പിറുപിറുത്തു.

ശിക്ഷാസമയം കഴിഞ്ഞു.

ക്വാസിമോദോയെ മോചിപ്പിച്ചു. ജനങ്ങൾ പിരിഞ്ഞുപോയി.

കയറും മാംസപേശിയും വലിഞ്ഞുമുറുകി. അതിശക്തമായ കെട്ടുകൾ പൊട്ടിയില്ല. ക്വാസിമോദോ തളർന്നു. അവൻ ഒറ്റക്കണ്ണ് അടച്ചു. തല നെഞ്ചത്ത് കുത്തി. മരിച്ചതുപോലെ അഭിനയിച്ചു. അവൻ പിന്നെ അനങ്ങിയില്ല. അടിയുടെ ശക്തി വർദ്ധിച്ചു. ചോര കൂടുതൽ കൂടുതൽ ഒഴുകി. കുറേ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കൊട്ടാരം ദൂതൻ കറുപ്പ് വേഷം ധരിച്ച് കറുത്ത കുതിരപ്പുറത്തേറി വന്നു. കാവൽക്കാരൻ മണൽ ഘടികാരം ചൂണ്ടികാണിച്ചപ്പോൾ ആരാച്ചാർ അടി നിർത്തി. ക്വാസിമോദോ മെല്ലെ കണ്ണ് തുറന്നു.

രണ്ട് ഭൃത്യന്മാർ ക്വാസിമോദോയുടെ ശരീരത്തിലെ ചോര കഴുകി. ഏതോ കുഴമ്പ് പുരട്ടി. പെട്ടെന്ന് തന്നെ മുറിവുകൾ കൂടി. ആരാച്ചാർ ചാട്ടയിലെ ചോര കൈകൊണ്ട് വടിച്ചു.

ശിക്ഷ തീർന്നിരുന്നില്ല. ഒരു മണിക്കൂർ കൂടിയുണ്ട്. മണൽ ഘടികാരം വീണ്ടും തയ്യാറാക്കി വെച്ചു.

പരിഷ്കാരം പൂർണ്ണമാകാതിരുന്ന ജനത ബുദ്ധിപരമായി ശൈശവത്തിലായാൽ അത് കരുണാരഹിതമായ കാലഘട്ടമായിരിക്കും. ക്വാസിമോദോയെ ജനങ്ങൾ വെറുത്തു. അവനെ മർദ്ദിക്കുന്നത് കാണാൻ അവർക്ക് സന്തോഷമായിരുന്നു. സ്ത്രീകൾക്ക് അവനെ എല്ലാ തരത്തിലും വെറുപ്പായിരുന്നു. അവന്റെ ഉപദ്രവങ്ങളും വൈരൂപ്യവുമാണ് കാരണമായിരുന്നത്. അവനെ അവർ കൂകി. ശപിച്ചു. പരിഹസിച്ചു. ചിലർ കല്ലെറിയുകയും ചെയ്തു.

ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് ചെവികേൾക്കുകയില്ലെങ്കിലും കാഴ്ചശക്തി വളരെ സൂക്ഷ്മമായിരുന്നു. ആളുകളുടെ മുഖഭാവത്തിൽ നിന്നും അവർക്കുള്ള കോപം എത്രയാണെന്ന് ക്വാസിമോദോ മനസ്സിലാക്കി. അതവൻ ആദ്യം ഗൗനിച്ചില്ല. ആരാച്ചാരുടെ അടിയേറ്റ് അവന്റെ ക്ഷമ നശിച്ചു. പേടിപ്പിക്കുന്ന നോട്ടം നോക്കി. കെട്ടുപൊട്ടിക്കാനുള്ള ശ്രമം പരാജയപ്പെട്ടപ്പോൾ ജനങ്ങളുടെ പരിഹാസം വർധിച്ചു.

കെട്ടിയിട്ട മൃഗത്തെപോലെ അവൻ വീർപ്പുമുട്ടി. കെട്ട് പൊട്ടിക്കാൻ കഴിയാത്തതുകൊണ്ട് അനങ്ങാതെ നിന്നു. എങ്കിലും അവന്റെ മുഖത്ത് കോപവും നിരാശയും കറുപ്പ് പടർത്തി. ക്വാസിമോദോയുടെ കണ്ണ് കൂടുതൽ തീക്ഷ്ണമായി.

പുരോഹിതൻ വരുന്നത് കണ്ടതോടെ ക്വാസിമോദോയുടെ മുഖത്ത് വിനയവും കരുണയും തെളിഞ്ഞു. ക്വാസിമോദോയുടെ അവസ്ഥ അപമാനകര മായതുകൊണ്ട് പുരോഹിതൻ അവിടെ നിൽക്കാതെ പോയി. അത് ആർച്ച് ഡീക്കൻ ക്ലോദ്ഫ്രോളോ ആയിരുന്നു.

ക്വാസിമോദോയുടെ മുഖം വീണ്ടും കറുത്തു. ഒരിക്കൽ നിരാശ കലർന്ന

പുഞ്ചിരി ആ കറുപ്പിൽ കലർന്നു. നിരാശകൊണ്ട് വർദ്ധിച്ച ശക്തിയിൽ ചങ്ങല പൊട്ടിക്കാൻ ക്വാസിമോദോ ശ്രമം തുടർന്നു. കെട്ടുകളും ചക്രവും ആകെ കിടുങ്ങി. അതിനിടയിൽ വെള്ളത്തിന് വേണ്ടി അവൻ അലറി.

അവിടെ കൂടിയ നല്ല ആളുകൾക്ക് ക്വാസിമോദോയോട് സഹതാപം തോന്നിക്കുന്നതിന് പകരം പരിഹാസം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്ന തരത്തിൽ താണനിലവാരത്തിലുള്ള ക്രൂരരായിരുന്നു അക്കാലത്തെ ജനങ്ങൾ. നിന്ദിതനും പീഡിതനുമായ ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് അനുകൂലമായി ആരും മിണ്ടിയില്ല.

വിയർത്ത് ബീഭത്സവും ഭ്രാന്തവുമായ ആ രൂപം കൂടുതൽ ബീഭത്സമാവുകയാണുണ്ടായത്.

കരുണയ്ക്ക് വേണ്ടി യാചിക്കുന്നതുപോലെ ക്വാസി മോദോ ജനക്കൂട്ടത്തെ നോക്കി. എന്നിട്ട് ഹൃദയംപൊട്ടുന്ന ശബ്ദത്തിൽ വെള്ളത്തിനായി കേണു.

റോബിൻപുസ്പീൻ ഓടയിൽ ഒരു തുണി മുക്കി അത് ക്വാസിമോദോയുടെ നേർക്ക് എറിഞ്ഞുകൊടുത്തു. അവന്റെ തലയ്ക്ക് ഒരു സ്ത്രീ കല്ലെറിഞ്ഞു. വേറൊരാൾ ഉടഞ്ഞ ഒരു കൂജ അവന്റെ നേർക്കെറിഞ്ഞു. അത് നെഞ്ചത്താണ് കൊണ്ടത്. അയാൾ അരിശത്തോടെ പറഞ്ഞു.

"വെള്ളം കുടിക്കാനെടുത്തോ... നിന്നെ കണ്ടിട്ടാ എന്റെ ഭാര്യ രണ്ടുതലയുള്ള കുട്ടിയെ പെറ്റത്."

വീണ്ടും വെള്ളത്തിനായി അലറി ക്വാസിമോദോ.

ആളുകൾ ആർക്കോ വഴി മാറിക്കൊടുക്കുന്നു. ഒരു ചെറുപ്പക്കാരി മർദ്ദനക്കൂടിനടുത്തേക്ക് വരികയാണ്. അവളുടെ കയ്യിൽ ഒരു തപ്പുണ്ട്. ഒപ്പം അലങ്കരിച്ച കോലാടും. ക്വാസിമോദോ അവളെ ഉറ്റുനോക്കി. അവളെ ഉപദ്രവിച്ചതിന്റെ ഫലമാണിന്ന് അനുഭവിക്കുന്നത്. അവളും പക വീട്ടാനാണ് വരുന്നതെന്ന് അവൻ വിചാരിച്ചു.

അവൾ ഉത്സാഹത്തോടെയാണ് പ്ലാറ്റ്ഫോറത്തിലേക്ക് കയറുന്നത്. തീപ്പാറുന്ന കണ്ണുകളോടെ ക്വാസിമോദോ അവളെ നോക്കി. കഴിയുമായിരുന്നെങ്കിൽ കണ്ണിലെ തീ കൊണ്ട് അവളെ കത്തിച്ചുകളയുമായിരുന്നു. അവൾ അവന്റെ അടുത്ത് ചെന്നു. അവളെ ഒഴിവാക്കാനെന്നപോലെ അയാൾ ഞെളിഞ്ഞു പുളഞ്ഞു. അവൾ അരയിൽ കെട്ടിയിട്ട കൊച്ചുപാത്രം അഴിച്ചെടുത്തു. അവന്റെ വരണ്ട ചുണ്ടുകൾക്കടുത്തേക്ക് പാത്രം ചെരിച്ചുപിടിച്ചു. ഉണങ്ങിയ അവന്റെ കണ്ണിൽ നിന്നും വലിയ ഒരു കണ്ണുനീർത്തുള്ളി വിരൂപമായ മുഖത്തുകൂടി ഒഴുകി. പ്രായം കൂടിയശേഷം അവന്റെ കണ്ണിലുണ്ടായ ആദ്യത്തെ കണ്ണുനീർത്തുള്ളി.

അവൾ അവന്റെ ചുണ്ടുപിളർത്തി കോന്ത്രമ്പല്ലുകളുടെ ഇടയിൽ

പാത്രത്തിന്റെ വക്കു തിരുകിവെച്ചു. അവൻ ആർത്തിയോടെ വെള്ളം കുടിച്ചു.

അവളുടെ ഓമനക്കൈകൾ ചുംബിക്കാൻ അവൻ കറുത്ത ചുണ്ടുകൾ നീട്ടി. അവൾ പേടിച്ചു. കൈ കടിച്ചെങ്കിലോ എന്ന് വിചാരിച്ചുപിന്മാറി. സങ്കടത്തോടെ അവൻ അവളെ നോക്കി.

ജനക്കൂട്ടത്തിന് വിശ്വസിക്കാനാവാത്ത അത്ഭുതമാണവിടെ സംഭവിച്ചത്.

ഈ സമയത്ത് എലിമാളത്തിൽ നിന്നും ഒരു ശാപവചനം കേട്ടു.

"ഈജിപ്തിലെ അസുരവിത്ത് നശിച്ചുപോകട്ടെ"

എസ്മറാൽദാ അതു കേട്ടു. അവൾ വിളറിപ്പോയി. അവൾ വിറച്ചുകൊണ്ട് താഴേക്കിറങ്ങാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ വീണ്ടും എലിമാളത്തിൽ നിന്നും കേൾക്കുന്നു.

"കുഞ്ഞുങ്ങളെ മോഷ്ടിക്കുന്ന ഈജിപ്തുകാരി... താഴെ ഇറങ്ങെടി... നീയും അതിൽ കറങ്ങേണ്ടിവരുമെടീ....."

സിസ്റ്റർ ഗുദ്ദുളിന് ഭ്രാന്തിളകിയിരിക്കുന്നു എന്ന് അവിടെ കൂടിയവർ പിറുപിറുത്തു.

ശിക്ഷാസമയം കഴിഞ്ഞു.

ക്വാസിമോദോയെ മോചിപ്പിച്ചു. ജനങ്ങൾ പിരിഞ്ഞുപോയി.

ജാലവിദ്യ

മാർച്ച് മാസം ആയി. സൂര്യൻ നന്നായി പ്രകാശിക്കുന്ന ഒരു ദിവസം. ജനങ്ങൾ ഉത്സാഹപൂർവം റോഡുകളിൽ നടക്കുന്നുണ്ട്. നോത്ര്ദാമിലെ പൂമുഖം വിസ്മയകരമായ കാഴ്ചയാകുന്നത് സായന്തനത്തിലാണ്. പടിഞ്ഞാറെ ദിക്കിലേക്ക് ചായുന്ന സൂര്യൻ പള്ളിക്ക് അഭിമുഖമായി വരുന്ന സമയം. നിഴലിലാണ്ടിരിക്കുന്ന ആയിരമായിരം ശില്പരൂപങ്ങൾ വെളിച്ചത്തിൽ തെളിയും.

പള്ളിയുടെ എതിർവശത്തുള്ള കെട്ടിടത്തിന്റെ മട്ടുപ്പാവിൽ കുറച്ച് യുവസുന്ദരികൾ വർത്തമാനം പറഞ്ഞു ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. അവരുടെ വസ്ത്രങ്ങളും അലങ്കാരങ്ങളും കണ്ടാൽ അവർ സമ്പന്ന വീടുകളിലേതാണെന്ന് മനസ്സിലാവും.

ബോഷേയിലെ പ്രഭുവും ഭാര്യയും ഏപ്രിൽ മാസത്തിൽ പാരീസിൽ വരുന്നുണ്ട്. കിരീടാവകാശിനിയായ മാർഗരറ്റിന്റെ വിവാഹതോഴിമാരെ തെരഞ്ഞെടുക്കാനാണ് വരുന്നത്. ഈ ഉദ്ദേശ്യത്തിലാണ് യുവസുന്ദരികൾ അവിടെ താമസിക്കുന്നത്.

അവിടെ ഒരു യുവരസികനുണ്ട്. രാജാവിന്റെ വില്ലാളിപ്പടയുടെ ക്യാപ്റ്റന്റെ യൂനിഫോറമാണ് അയാൾ അണിഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. ഒരു വൃദ്ധസ്ത്രീയുടെ നേതൃത്വത്തിലാണ് അവരൊക്കെ കൂടിയിരിക്കുന്നത്. ആ സ്ത്രീ യുവാവിനോട് സംസാരിക്കുന്നുണ്ട്. യുവാവ് ഉദാസീനഭാവത്തിലാണ്. അലാസ് പ്രഭിയുടെ മകൾ ഫ്ളേർദ്ലി ക്യാപ്റ്റനെ വരനായി സ്വീകരിച്ചു എന്ന് ആംഗ്യത്തിൽ പറയുന്നുണ്ട്. മരുമകനെ വിളിച്ച് അവളുമായി സംസാരിപ്പിക്കാൻ അവർ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അയാൾ താല്പര്യമില്ലാത്തതുപോലെയാണ് സംസാരിച്ചത്. അവൾ തുന്നിക്കൊണ്ടിരുന്ന യവനികയെപറ്റിയുള്ള അയാളുടെ അഭിപ്രായവും ഉത്സാഹത്തിലായിരുന്നില്ല.

ഏഴു വയസ്സുള്ള ഒരു പെൺകുട്ടിയുടെ ശബ്ദം അവിടെ മുഴങ്ങി.

"തപ്പുകൊട്ടികൊണ്ടൊരു സുന്ദരി നൃത്തം ചെയ്യുന്നു."

അവിടെയുള്ള കൂട്ടുകാരികൾ നൃത്തം കാണാൻ തയ്യാറായി എഴുന്നേറ്റു. ഫ്ളേർദ്ലി നിരുത്സാഹത്തോടെയാണ് നടന്നത്. ക്യാപ്റ്റൻ താൽക്കാലികമായി രക്ഷപ്പെട്ടു എന്ന് വിചാരിച്ചു. സാധാരണ കുടുംബത്തിൽ പിറന്ന അയാൾ ഉന്നതകുലക്കാരുടെ സ്വഭാവങ്ങളായ മദ്യശാലസുലഭകളായ

സുന്ദരികൾ തുടങ്ങിയ ശീലങ്ങളിൽ അകപ്പെട്ടുപോയി. അതുകൊണ്ട് പെട്ടെന്നുള്ള വിവാഹത്തിൽ താല്പര്യമില്ലാതായി. അയാൾ ചുമരും ചാരി കുറേ നേരം നിന്നു. ഫ്ളേർദ്ലി ക്യാപ്റ്റനോട് ചോദിച്ചു.

"കൊള്ളക്കാരിൽ നിന്നും ഒരു ചെറുപ്പക്കാരിയെ രക്ഷിച്ചതായി ചേട്ടൻ പറഞ്ഞിരുന്നില്ലേ...?"

"ഊം.."

"ആ നൃത്തം ചെയ്യുന്നവളാണെന്നാ എനിക്ക് തോന്നുന്നത്. നോക്കൂ അങ്ങോട്ട്..."

ആടിനെ കണ്ടപ്പോൾ അയാൾ അവളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

"കൊമ്പ് മുഴുവൻ സ്വർണ്ണമാണോ...?"

ഏഴ് വയസ്സുകാരി ബെറാൻ ഷേർ ചോദിച്ചു. ഉടനെ അവളുടെ കണ്ണുകൾ ഗോപുരത്തിന്റെ ഭാഗത്തേക്ക് പോയി.

"ആ കടുത്ത വസ്ത്രം ധരിച്ച ആൾ ആരാ...?"

യുവസുന്ദരികളെല്ലാം അങ്ങോട്ട് നോക്കി.

ഏറ്റവും മുകളിലത്തെ ക്രാസിയിൽ കൈമുട്ടുകൾ ഊന്നി തലചായ്ച് ഒരു പുരോഹിതൻ നിൽക്കുന്നു. നിൽപ് കണ്ടാൽ ഒരു പ്രതിമയാണെന്നേ തോന്നൂ.. പുരോഹിതന്റെ നോട്ടം നൃത്തം ചെയ്യുന്ന ചെറുപ്പക്കാരിയിൽ തങ്ങിനിൽക്കുകയാണ്.

യുവതികൾക്ക് നൃത്തക്കാരിയെ വിളിക്കണമെന്ന് തോന്നി. ക്യാപ്റ്റൻ വിളിക്കാമെന്ന് പറഞ്ഞു. വിളിച്ചു. നൃത്തക്കാരി വിളി കേട്ട സ്ഥലത്തേക്ക് ഒന്ന് നോക്കി. അവൾ വിളി ആവർത്തിച്ചു. അടുത്തേക്ക് വരാൻ ആംഗ്യവും കാണിച്ചു.

ചുകന്ന മുഖത്തോടെ നൃത്തക്കാരി അയാളെ നോക്കി. അവൾ തപ്പ് കക്ഷത്തിലിറുക്കി പിടിച്ചു. വിളിച്ച സ്ഥലത്തേക്ക് നടന്നു. ആകെ പരിഭ്രമിച്ചാണ് അവൾ നിന്നത്. എങ്കിലും അത്യധികം ഉജ്വലമായ പ്രഭ പരത്തുന്നതുപോലെയുണ്ടായിരുന്നു അവൾ. അവിടെയുള്ള യുവതികളെല്ലാം സുന്ദരികളാണെന്ന് അഭിമാനിച്ചിരുന്നു. നൃത്തക്കാരി വന്നതോടെ അവരുടെ ശോഭ കുറഞ്ഞതുപോലായി. തങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഒരു ശത്രു എത്തിച്ചേർന്നതായാണ് അവർക്കപ്പോൾ തോന്നിയത്. അവർ നൃത്തക്കാരിയെ സന്തോഷത്തോടെയല്ല സ്വീകരിച്ചത്.

യുവതികൾ ആരും മിണ്ടിയില്ല. ക്യാപ്റ്റൻ ഒന്നും ആലോചിക്കാതെ പറഞ്ഞുപോയി.

"സുന്ദരിയായ പെൺകുട്ടി."

ഉടനെ ഫ്ളേർദ്ലി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

"തരക്കേടില്ല."

അവിടെയുള്ള സ്ത്രീകളെല്ലാം കുശുകുശുത്തു. അലാസ് പ്രഭു പെൺകുട്ടിയെ അടുത്തേക്ക് വിളിച്ചു. ആ സമയത്ത് ക്യാപ്റ്റന് പറയാതിരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

"നിന്നെ പിടിച്ച ആ കൂനന് നിന്നെക്കൊണ്ട് എന്തായിരുന്നു ആവശ്യം."

"എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.."

"അതിന് കണക്കിന് കിട്ടി."

"പാവം മനുഷ്യൻ"

ബാലിക അറിയാതെ പറഞ്ഞു. അവളുടെ കുപ്പായങ്ങളെ പറ്റിയുള്ള കുറ്റങ്ങൾ പറയാൻ യുവതികൾ മത്സരിച്ചു.

"കഴുത്തിൽ ഒരു തൂവാല പോലും കെട്ടിയിട്ടില്ല."

"നീളം കുറഞ്ഞ പെറ്റിക്കോട്ട്."

"ഇതുംകൊണ്ട് തെരുവുകളിൽ ഓടി നടക്കുന്നു."

"പൊന്നുപൂശിയ അരപ്പട്ടയുണ്ട്. ഷാത്തലേയിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ പിടികൂടും തീർച്ച"

"കൈകൾക്ക് വെയിലുതട്ടി കറുക്കാതെയിരിക്കാൻ പറ്റിയ ഉടുപ്പില്ലല്ലോ..."

അവളുടെ വില കുറഞ്ഞ പളുങ്കും ലോഹങ്ങളുമൊക്കെ അവർക്ക് പരിഹസിക്കാൻ ധാരാളമായിരുന്നു. വലിയ കുടുംബങ്ങളിലെ അവരുടെ മുന്നിൽ നൃത്തക്കാരി തീരെ വിലയില്ലാത്തവളായിരുന്നു. അവർ പ്രയോഗിച്ച മുള്ളുവാക്കുകൾ ഹൃദയത്തിൽ കൊള്ളുന്നത് നർത്തകിയും അറിഞ്ഞിരുന്നു. നാണവും കോപവും അവളുടെ മുഖത്ത് മിന്നി മറഞ്ഞു. അവൾ ചുണ്ടു പിളർത്തി കൂർപ്പിച്ചു. അവൾ ഫ്വാമ്പുവിന്റെ മുഖത്ത് തന്റെ ദുഃഖങ്ങൾ നിറഞ്ഞ മനസ്സുമായി നോട്ടമുറപ്പിച്ചു. ഫ്വാമ്പു പുഞ്ചിരിച്ചു. സഹതാപത്തോടെ പറയുവാനും തുടങ്ങി.

"അവർ ഇഷ്ടം പോലെ പറഞ്ഞോട്ടെ.... നിന്നെ പോലൊരു സുന്ദരിക്ക് വസ്ത്രത്തിലെന്തുകാര്യമാ..."

ക്യാപ്റ്റൻ നർത്തകിക്ക് അനുകൂലമായി പറഞ്ഞത് യുവതികൾക്ക് തീരെ ഇഷ്ടമായില്ല. വൃദ്ധയ്ക്ക് മുഷിച്ചിലുമായി. ആട് അവരുടെ അടുത്തെത്തിയി രുന്നു. ആടിന്റെ കൊമ്പ് വൃദ്ധയുടെ വസ്ത്രത്തിന്റെ ഞൊറിയിൽ കുടുങ്ങിപ്പോയി. നർത്തകി ചെന്ന് കൊമ്പ് ഊരിയെടുത്തു.

നർത്തകി ആടിന്റെ തലയോട് ചേർന്ന് നിന്നു. യുവതികൾ തമ്മിൽ ആടിനെ പറ്റി ചർച്ചചെയ്തു. ആട് പല വിദ്യകളും കാണിക്കും. അതിലൊന്ന് കണ്ടാൽ കൊള്ളാമെന്ന് അവർക്ക് തോന്നി. അവർ നർത്തകിയെ വിളിച്ചു. ജാലവിദ്യകൾ കാണിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. നർത്തകിക്ക് ആ പറയുന്നത് മനസ്സിലായില്ല. പലപ്രാവശ്യം പറഞ്ഞിട്ടും അവരുടെ ഭാഷ

നർത്തകിക്ക് മനസ്സിലായേ ഇല്ല. അവൾ ജാലിയെ വിളിച്ചോമനിച്ചു. ആടിന്റെ കഴുത്തിൽ ഒരു ചെറിയ തുകൽ സഞ്ചി കെട്ടിതൂക്കിയിരുന്നു. ഫ്ളേർദ്ലി അതുകണ്ടു. അതെന്താണെന്ന് അന്വേഷിക്കാതിരിക്കാൻ അവൾക്കായില്ല.

"അതെന്റെ രഹസ്യമാണ്."

"അതറിയാൻ ആഗ്രഹമുണ്ടെനിക്ക്."

പ്രഭി വന്ന് ഇടയ്ക്ക് പറഞ്ഞു.

"നീയോ ആടോ എന്തെങ്കിലും നൃത്തം കാണിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ ഇവിടെ നിൽക്കുന്നതെന്തിനാ...?"

അവൾ വാതിലിനടുത്തേക്ക് നീങ്ങി. അവളുടെ കണ്ണുകളിൽ നീർത്തുള്ളികൾ നിറഞ്ഞു. ക്യാപ്റ്റനെ തന്നെ നോക്കിനിന്നു.

"നീ പോകല്ലേ സുന്ദരീ. എന്തെങ്കിലും നൃത്തം കാണിക്കൂ... ങ്ഹാ നിന്റെ പേരെന്താ...?"

ക്യാപ്റ്റൻ സാന്ത്വനിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

"ലാ എസ്മറാൽദാ"

അതൊരു വിചിത്രമായ പേരാണെന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് യുവതികൾ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. അവൾ ക്ഷുദ്രക്കാരിയാണെന്നതിന് സംശയമില്ലെന്നും അവർ പറഞ്ഞു.

ഒരു യുവതി അപ്പക്കഷ്ണം കാണിച്ച് ആടിനെ ഒരു മൂലയിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയിരുന്നു. യുവതിയും ആടും ചങ്ങാത്തത്തിലായിക്കഴിഞ്ഞു. യുവതി ആടിന്റെ കഴുത്തിലെ തുകൽ സഞ്ചി അഴിച്ചെടുത്തു. ജിജ്ഞാസ വർധിച്ച് അവൾ അത് തുറന്ന് നിലത്തിട്ടു. അത് അക്ഷരമാലയായിരുന്നു. ചെറിയ മരക്കട്ടകളിൽ എഴുതിയത്. ആട് അവയിൽ ചിലതെടുത്ത് ഒരു പ്രത്യേക ക്രമത്തിൽ നിരത്തി. കൊച്ചുകുട്ടി ഇത് കണ്ട് ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു

"നോക്കൂ! ആടിന്റെ ജാലവിദ്യ."

അവൾ വിറച്ചു. എന്തോ തെറ്റ് ചെയ്തതുപോലെ മുഖം ഇരുണ്ടു.

"അവൾ ശത്രുവാണ്. അവൾ ദുർമന്ത്രവാദിനിയാണ്." ഫ്ളേർദ്ലി വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അവൾ ബോധംകെട്ട് നിലത്ത് വീണു.

"അയ്യോ! എന്റെ മകൾ."

"പോടീ നാശം പിടിച്ചവളെ..."

ഫ്ളേർദ്ലിയുടെ അമ്മ അലറി.

എസ്മറാൽദാ ഭാഗ്യം കെട്ട അക്ഷരങ്ങളെല്ലാം പെറുക്കിയെടുത്തു. ജാലിയെ ആംഗ്യം കാണിച്ച് വിളിച്ച് മുറിയിൽ നിന്നും പുറത്ത് കടന്നു. ഫ്ളേർദ്ലിയെ മറ്റൊരു വാതിലിലൂടെ പുറത്തേക്ക് കൊണ്ടുപോയി.

ക്യാപ്റ്റൻ ഫ്റാബു എന്തുചെയ്യണമെന്ന് കുറച്ചുസമയം ആലോചിച്ചു. പിന്നെ എസ്മറാൽദാ പോയ വഴിയേ നടന്നു.

ചെകുത്താന്റെ അടിമ

എസ്മറാൽദായുടെ നൃത്തം നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന പുരോഹിതൻ ക്ലോദ് ഫ്രോളോ ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം നിൽക്കുന്ന ഗോപുരത്തിലായിരുന്നു രഹസ്യഅറ നിർമ്മിച്ചിരുന്നത്. ഒരു ചെറിയ മുറിയാണത്. അസ്തമയത്തിന് ഒരു മണിക്കൂർ മുമ്പ് ഈ മുറിയിൽ കതകടച്ചിരിക്കുന്ന പതിവുണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്. ചിലപ്പോൾ രാത്രി മുഴുവൻ അവിടെത്തന്നെ കഴിയും. ഇന്ന് വാതിൽ തുറക്കാൻ തുടങ്ങുമ്പോഴാണ് തപ്പിന്റെ ശബ്ദം കേട്ടത്. ഉടനെ അദ്ദേഹം പൂട്ടിൽ നിന്നും താക്കോൽ തിരികെ എടുത്തു ചത്വരത്തിലെ കാഴ്ച കണ്ടുകൊണ്ട് നിന്നു.

ഗൗരവത്തിൽ അനക്കമില്ലാതെയാണ് നിൽപ്. പാരീസ് മുഴുവൻ അദ്ദേഹത്തിന് കീഴിൽ പരന്നു കിടപ്പായിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം എസ്മറാൽദയെ മാത്രമേ കാണുന്നുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. പ്രതിമപോലെയാണ് നിൽപ്. ഒരു വ്യത്യാസം കൈവരിയിൽ പിടിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നതു മാത്രമാണ്. കണ്ണുകൾക്ക് മാത്രമേ ജീവനുണ്ടായിരുന്നുള്ളു അപ്പോൾ...

നൃത്തം ചെയ്യുമ്പോൾ വിരൽത്തുമ്പിൽ തപ്പ് കറങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പുരോഹിതന്റെ നോട്ടം അവൾ അറിഞ്ഞതേയില്ല.

തിങ്ങിക്കൂടിയ ജനത്തെ ഒരാൾ ഇടക്കിടക്ക് പിന്നോട്ടേക്ക് നീക്കി നിർത്തുന്നുണ്ടായിരുന്നു. എസ്മറാൽദായുടെ കൂട്ടുകാരനെ പോലെയാണ് അയാളുടെ പെരുമാറ്റം. ക്ലോദ്ഫ്രോളോ അയാളെ കണ്ട ശേഷം ശ്രദ്ധ അയാളിലേക്കും കൂടിയായി. എപ്പോഴും എസ്മറാൽദാ ഒറ്റയ്ക്കാണുണ്ടാകാറുള്ളത്. അദ്ദേഹം താഴേക്ക് ഇറങ്ങിത്തുടങ്ങി.

അദ്ദേഹം സ്തബ്ധനായിപ്പോയി. ക്വാസിമോദോ. അവനും താഴേക്ക് സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുകയായിരുന്നു. ക്ലോദ്ഫ്രോളോയെ അവൻ കണ്ടതേയില്ല. അദ്ദേഹം. വേഗം തന്നെ താഴേക്കിറങ്ങി. എസ്മറാൽദായെ കാണുന്നില്ല.

"അവളെവിടെ..?"

"അറിയില്ല. ഒരു മിനുട്ടിന് മുൻപാണ് അവളെ കാണാതായത്. ആരോ വിളിച്ചിരുന്നു. അങ്ങോട്ട് പോയിക്കാണും." അയാളുടെ അടുത്തുള്ള മനുഷ്യൻ പറഞ്ഞു.

നേരത്തെ ആളുകളെ ഒതുക്കിനിർത്തിയ ചുവപ്പും മഞ്ഞയും കുപ്പായമിട്ട ആൾ പിയർഗ്രിൻഷ്വാർ ആണെന്ന് ആർച്ചുഡീക്കന് മനസ്സിലായി. അദ്ദേഹം ഗ്രിൻഷ്വാറിനെ വിളിച്ച് പള്ളിയിലേക്ക് കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി.

പ്രധാനപള്ളിയിൽ വേറെ ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇരുട്ടുമായിരുന്നു. ചെറുപള്ളികളിൽ വിളക്കുകൾ നക്ഷത്രങ്ങളായി. വലിയ ജനലിൽ സൂര്യന്റെ ഒറ്റരശ്മി ആയിരം നിറങ്ങളായി പള്ളിത്തളത്തിൽ നിറക്കൂട്ടൊ ഴുക്കി.

"മാസ്റ്റർ പിയർ, നിങ്ങളെങ്ങിനെ ആ ജിപ്സിപ്പെണ്ണിന്റെ കൂട്ടാളിയായി?"

"അങ്ങനെയായി. ഒരാൾക്ക് നഗ്നനായി നടക്കാവുന്ന വിധം പരിഷ്ക്കാരം ആയില്ലല്ലോ. എന്റെ കമ്പിളിക്കുപ്പായം കീറിപ്പോയി. കിട്ടിയത് ഇതാണ്. ഒരു കൃത്രിമക്കാരനെപോലെയായി ഞാൻ..."

നിന്റെ ഈ തൊഴിൽ മാന്യം തന്നെ."

"പാവപ്പെട്ടവന് ഓരോ ദിവസവും തള്ളിനീക്കേണ്ടേ.. തത്വജ്ഞാനം പ്രസംഗിക്കുകയും കവിതയെഴുത്തും നല്ലതുതന്നെയാണ്. ഏറ്റവും നല്ല കവിതക്കും വിശക്കുന്ന വയറിനെ പറഞ്ഞുനിർത്താൻ കഴിയില്ല. അതിന് ഒരു കഷ്ണം റൊട്ടിക്കേ കഴിയൂ. ഈ തൊഴിൽ എന്റെ ബുദ്ധിശക്തിക്ക് ശോഷണം വരുത്തുമെന്ന് എനിക്കറിയാം. മനുഷ്യനെ സൃഷ്ടിച്ചിരി ക്കുന്നത് തപ്പു കൊട്ടാനും മറ്റുമൊക്കെ അല്ലെന്നും എനിക്കറിയാം. പക്ഷേ ജീവിക്കാൻ..."

"നീ ആ ഈജിപ്ഷ്യൻ നർത്തകിയുടെ കൂട്ടത്തിൽ പെട്ടത് എങ്ങനെയാണ്.?"

"അവൾ എന്റെ ഭാര്യയാണ്. ഞാൻ അവളുടെ ഭർത്താവും."

"സത്യമാണോ... അത്രയും തരംതാണ ഒരു കാര്യം ചെയ്യാൻ തനി ക്കെങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞു? അത് ദൈവത്തെ മറന്നുള്ള കാര്യമായിപ്പോയി.

"ഒരു സത്യമുണ്ട്. ഞാൻ അവളെ ഒന്ന് തൊട്ടിട്ടുപോലുമില്ല."

"പിന്നെ ഭർത്താവ്, ഭാര്യ എന്നൊക്കെ പറഞ്ഞതോ?"

അത്ഭുതലോകത്തിലെ കഥ മുഴുവൻ വിശദീകരിച്ചശേഷം ഗ്രിൻഷ്വാർ പറഞ്ഞു.

"അവൾക്ക് അച്ഛനും അമ്മയും നഷ്ടപ്പെട്ടു. അവളുടെ കഴുത്തിൽ ഒരു രക്ഷ കെട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ ഫലമായി മാതാപിതാക്കളെ കിട്ടുമെന്ന് അവൾക്ക് ഉറച്ച വിശ്വാസമുണ്ട്. പക്ഷേ അതുവരെയും അവൾ കന്യക യായിത്തന്നെയിരിക്കണമത്രെ. അല്ലെങ്കിൽ രക്ഷയുടെ ശക്തി പോകും."

"അവൾക്കതിന് കഴിയുമോ..?"

"കഴിയും. ഈജിപ്തിലെ ഡ്യൂക്ക് എന്ന് ഞങ്ങൾ വിളിക്കുന്ന തെണ്ടിയും അവളെ അത്യധികമായി ആദരിക്കുന്ന അവളുടെ വർഗ്ഗക്കാരും ശരീരത്തിൽ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു ചെറിയ കഠാരയും ഉണ്ട് അവളുടെ സഹായത്തിന്."

ആർച്ച്ഡീക്കൺ പിന്നെയും സംശയിച്ചു. അവൾ നിഷ്ക്കളങ്കയും

സ്നേഹശീലയുമാണെന്ന് ഗ്രിൻഷാർ നിസ്സംശയം പറഞ്ഞു. എവിടെയും നല്ല വർത്തമാനപ്രിയയാണവൾ. നിരന്തരമുള്ള യാത്രയിൽ നിന്നു കിട്ടിയതായിരിക്കണം അത്. ജിപ്സികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പെട്ട അവൾ അവരുടെ കൂടെ അൾജിയേഴ്സിലെത്തിയിരുന്നു. അൾജിയേഴ്സിലെ രാജാവിന്റെ പ്രജകളാണ് ബൊഹീമിയക്കാർ. അവളെ ബൊഹീമിയക്കാരി എന്ന് വിളിക്കുന്നതും അതുകൊണ്ടാണ്. എസ്മറാൽദാ ചെറുപ്പത്തിലേ ഹംഗറിയിലൂടെ ഫ്രാൻസിൽ എത്തിയിരുന്നു. എത്തിയിടത്തെയെല്ലാം ഗ്രാമീണശൈലിയും നാടൻപാട്ടുകളും അവൾ സ്വായത്തമാക്കി വന്നു. വസ്ത്രം പോലും പകുതി പാരീസും പകുതി ആഫ്രിക്കനുമാണ്.

പാരീസിൽ രണ്ടുപേരാണ് തന്നെ വെറുക്കുന്നതെന്നാണ് എസ്മറാൽദാ വിശ്വസിക്കുന്നത്. കാണുമ്പോഴൊക്കെയും ഭയപ്പെടുത്തുംപോലെ വിളിച്ചു പറയുന്ന സിസ്റ്റർ ഗുദൂൾ ആണ് ഒന്ന്. മറ്റൊന്ന് നോട്ടംകൊണ്ട് തന്നെ പേടിപ്പിക്കുന്ന പുരോഹിതനും.

ജിപ്സിപെണ്ണുങ്ങൾ ക്ഷുദ്രം പ്രയോഗിക്കുന്നവരാണെന്ന വിശ്വാസമുണ്ട്. എസ്മറാൽദ കൈ നോക്കി ഭാഗ്യം പറയാറില്ല.അതുകൊണ്ട് അവളെ കുറിച്ച് അങ്ങനെയൊരു കുറ്റം പറയാനും കഴിയില്ല. രാവിലെ എസ്മറാൽദയുടെ കൂടെ കൂടിയാൽ അന്നത്തെ കാര്യത്തിന് ഒരു കുറവും ഉണ്ടാവില്ല. അവളാണ് കോലാടിനെ ഓരോ അഭ്യാസവും ചെയ്യാൻ പഠിപ്പിച്ചത്. തപ്പു കൊട്ടുന്നതിന്റെ വിത്യാസമനുസരിച്ചാണ് ആട് ഓരോന്ന് കളിക്കുന്നത്. എല്ലാം പഠിപ്പിച്ചത് എസ്മറാൽദാ തന്നെ. വളരെ കുറഞ്ഞ സമയം കൊണ്ടാണ് അക്ഷരങ്ങൾ ഫ്വാബു എന്ന് നിരത്താൻ ആടിനെ അവൾ പഠിപ്പിച്ചത്.

ഗ്രിൻഷാർ ആർച്ചിഡീക്കണെ വിവരിച്ചുകേൾപ്പിച്ചു.

"എന്തുകൊണ്ടാണ് ഫ്വാബു എന്ന വാക്ക് തിരഞ്ഞെടുത്തത്."

"അറിയില്ല. ആ വാക്കിന് എന്തോ ശക്തിയുള്ളതായി അവൾ വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ടാവും. ഒറ്റയ്ക്കാണെന്ന് തോന്നുമ്പോഴൊക്കെ അവളാ വാക്ക് പതിയെ പറയാറുണ്ട്."

"അതൊരു വാക്ക് മാത്രമോ.?" അല്ല പേരോ..?"

"അവളുടെ വർഗ്ഗക്കാർ ദാൻ ഫ്വാബുവിനെ ആരാധിക്കുന്നവരാണ്."

"എനിക്കത് വ്യക്തമാവുന്നില്ല."

"എന്തായാലും ജാലിക്ക് എസ്മറാൽദായോടുള്ളത്ര സ്നേഹം എന്നോടുമുണ്ട്."

"ജാലിയോ...?"

"ങ്ഹാ... ആ ആട്..."

"നീ അവളെ ഒരിക്കലും തൊട്ടിട്ടില്ലേ....?"

"ആടിനെയോ...?"

"അല്ലെടോ .. ആ പെണ്ണിനെ...."

"എന്റെ ഭാര്യയേയോ..? ഇല്ല ഒരിക്കലുമില്ല."

"അമ്മയുടെ ഗർഭപാത്രത്തിന്റെ പേരിൽ നീ സത്യം ചെയ്യുമോ...?"

"വേണമെങ്കിൽ അച്ഛന്റെ തലതൊട്ടു സത്യം ചെയ്യാം. എന്നാൽ ഒന്ന് ചോദിച്ചോട്ടെ...?"

"ചോദിച്ചോളൂ..."

"ഇക്കാര്യത്തിൽ അങ്ങയ്ക്കെന്താണിത്ര താല്പര്യം."

ആർച്ച്ഡീക്കൺ വിളറിവെളുത്തു. വിഷമിച്ചുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത്.

"ഈജിപ്തുകാരി ചെകുത്താന്റെ കുഞ്ഞാണ്. അതിനെ തൊട്ടാൽ നീയും നശിക്കും. തീർച്ച. നീ ചെകുത്താന്റെ അടിമയായി മാറും.

ചെകുത്താന്റെ അടുത്തേക്ക് പോ എന്നുപറഞ്ഞ് ആർച്ച് ഡീക്കൺ ഗ്രിൻഷ്വാറെ പിടിച്ചുതള്ളി. അദ്ദേഹം പള്ളിയുടെ ഇരുണ്ട ഇടനാഴിയിലൂടെ നടന്നുപോയി.

മണികൾ

ശിക്ഷ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് മണിയടിക്കുവാനുള്ള താല്പര്യം കുറഞ്ഞുവെന്ന് ആളുകൾക്ക് തോന്നി. അത്യാവശ്യത്തിന് മാത്രമേ ഇപ്പോൾ മണിയടിക്കുന്നുള്ളുവെന്ന് പള്ളിക്കടുത്ത് താമസിക്കുന്നവർക്ക് നന്നായി മനസ്സിലായി. ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് നിരാശ ബാധിച്ചതായി ആ നാട്ടുകാർ വിശ്വസിച്ചു.

കന്യാമറിയസ്മാരകദിനം 1482 മാർച്ച് 25 നായിരുന്നു. പ്രസന്നവും പ്രശാന്തവുമായ ദിവസം. മണികളോട് വീണ്ടും അഭിനിവേശം ജനിക്കുന്നുവോ എന്ന് ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് തോന്നി. അവൻ ഗോപുരത്തിന്റെ മുകളിലേക്ക് ചെന്നു. സങ്കടത്തോടെ ആറുമണികളെയും നോക്കി. പെട്ടെന്ന് മണികൾ കിലുക്കി. നാദപ്രപഞ്ചം ഉണർന്നു. എല്ലാ ദുഃഖങ്ങളും അവൻ മറന്നു. മുഖത്ത് സന്തോഷം പരന്നു. അവൻ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും ഓടുകയും കൈകൊട്ടുകയും മണിയടിക്കുകയും ചെയ്തു.

മണികൾക്കെല്ലാം അവൻ പേരിട്ടിട്ടുണ്ട്. ഓരോ മണിയേയും വിളിച്ചുകൊണ്ട് ആകാവുന്നത്ര ഉച്ചത്തിൽ മുഴങ്ങാൻ വേണ്ടി പ്രോത്സാഹനം നൽകുന്ന വിധത്തിൽ പലതും പറഞ്ഞുകൊണ്ടേയിരുന്നു. ഇതിനിടയിൽ താഴേക്ക് ദൃഷ്ടി പതിഞ്ഞു.

ഒരു യുവതിയും ആടും വന്ന് നിന്നു. ചുറ്റും പ്രേക്ഷകരെത്തി. ക്വാസിമോദോ അവളെ തന്നെ നോക്കിനിന്നു. വിസ്മരിക്കപ്പെട്ട മണികൾ നിശബ്ദരായി

അറ

ഷെഹാൻദു മൂളിൻ വസ്ത്രം മാറ്റുകയായിരുന്നു. കീശയിൽ നാണയം ഒന്നുമില്ലാത്തതിനാൽ നിരാശ തോന്നി. ചൂതും മദ്യവും ചേർത്ത് എല്ലാം തീർത്തു. ജ്യേഷ്ഠന്റെ അടുത്തുപോയി കുറച്ച് പ്രസംഗം കേട്ടാൽ കുറച്ച് പണം കിട്ടുമെന്ന് തനിയെ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് തൊപ്പിയുമെടുത്ത് പുറത്തേക്കിറങ്ങി.

പട്ടണത്തിന്റെ നേർക്കാണ് നടന്നത്. വഴിയിൽ നല്ല ഭക്ഷണത്തിന്റെ മണം.ഒരു ദീർഘനിശ്വാസം വിട്ട് മണം വലിച്ചെടുത്ത് വീണ്ടും നടന്നു.

നോത്രദാമിന്റെ മുന്നിലെത്തിയിട്ടും എങ്ങോട്ടാണെന്നതിന് ഉറച്ച ലക്ഷ്യമൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല ഷെഹാന്.

"ഷോസായിലെ ആർച്ച് ഡീക്കൺ എവിടെയാണ്.?"

ഷെഹാൻ ഒരാളോട് ചോദിച്ചു.

"അദ്ദേഹം സ്വകാര്യമുറിയിലാണെന്ന് തോന്നുന്നു."

ആ മന്ത്രമുറി കാണാൻ ഒരവസരമായി.

ഷെഹാൻ ഗോപുരത്തിന്റെ മുകളിലേക്ക് കയറി.ഒരുപാട് കയറാനുണ്ട്. കുറെ കയറിയപ്പോൾ കിതച്ചിട്ട് നിന്നു. മുറിയുടെ മുന്നിലെത്തി. പൂട്ടിൽ തന്നെയുണ്ട് താക്കോൽ. വാതിൽ അകത്ത് നിന്ന് കൊളുത്തിട്ടിരുന്നില്ല. വളരെ പതുക്കെ അവൻ വാതിലിൽ തള്ളി.

ധാരാളം കണ്ണാടിച്ചിത്രങ്ങളുടെ നടുവിൽ പ്രത്യേകമായി ഡോക്ടർ ഫാസ്റ്റസിന്റെ ചിത്രമാണെന്ന് തോന്നുന്നു. അതുകാണുമ്പോൾ കണ്ണഞ്ചി പ്പോകും. മുറിയിലാകെ ഇരുട്ടാണ് താനും. മുറിയുടെ മധ്യത്തിൽ ഒരു മേശ. അതിൽ നിറച്ചും സാധനങ്ങളാണ്. തലയോട്ടികൾ, ഗോളങ്ങൾ, വാറ്റുപാത്ര ങ്ങൾ, ദിക്സൂചികൾ അറിയാത്ത ലിപികളെഴുതിയ കട്ടിക്കടലാസുകൾ അങ്ങിനെ പലതുമുണ്ട്. മേശയുടെ മുന്നിൽ കൈ കുത്തി ഒരാൾ കസാല യിലിരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. പിൻഭാഗം മാത്രമേ കണ്ടുള്ളൂ എങ്കിലും അത് ആർച്ച് ഡീക്കണാണെന്ന് മനസ്സിലായി.

ശബ്ദമില്ലാതെയാണ് വാതിൽ തുറന്നത്. അനിയൻ വന്നത് ചേട്ടനറിഞ്ഞതേയില്ല. ഷെഹാൻ കുറേനേരം മുറിമുഴുവൻ നോക്കിനിന്നു. കസേരയുടെ ഇടതുവശത്ത് ഒരു ചൂള ഉണ്ടായിരുന്നു. ജനാലയുടെ താഴെയാണത്. ചൂളയുടെ മേലെ പല തരം പാത്രങ്ങളും കുപ്പികളും ഉണ്ട്. അപ്പോൾ ചൂളയിൽ തീയുണ്ടായിരുന്നില്ല. സ്ഫടികം കൊണ്ടൊരു മുഖംമൂടിയുണ്ടായിരുന്നു അവിടെ. ചുമരിൽ "ശ്വസിക്ക്... പ്രത്യാശിക്ക്." എന്ന് എഴുതിവെച്ചിരുന്നു. പല ഭാഷകളിൽ പല മുദ്രാവാക്യങ്ങളും വേറെയും എഴുതി തൂക്കിയിട്ടുണ്ട്.

'എവിടെ നിന്ന് അവിടെ നിന്ന്.'

'മനുഷ്യൻ മനുഷ്യന് ക്രൂരജന്തു.'

'ബുദ്ധിമാനാകാൻ ധൈര്യപ്പെടണം.'

ഇവ ചിലതുമാത്രം. ഇങ്ങനെയുള്ള എഴുത്തുകൾക്കിടയിൽ പല ചിഹ്നങ്ങളും വരകളും പല ദിശകളിലേക്കും കുറുങ്ങനെയും വിലങ്ങനെയു മൊക്കെ ഉണ്ടായിരുന്നു.

കാഴ്ചയിൽ ആരും ശ്രദ്ധിക്കാതെ ജീർണ്ണമായി കിടക്കുന്നതുപോലെ മുറി. ഷെഹാൻ ആർച്ച്ഡീക്കനെ കണ്ടു. അദ്ദേഹം അസാധാരണമായ ചിത്രങ്ങളുള്ള ഒരു കൈയെഴുത്ത് പുസ്തകത്തിൽ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരി ക്കുകയാണ്. അദ്ദേഹം ഏതോ കഠിനമായ ദുഃഖത്തിൽ അകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നാണ് ആ ഭാവത്തിൽ നിന്നും ഷെഹാന് തോന്നിയത്. ആ സമയത്ത് അദ്ദേഹം പറയുന്നത് ഷെഹാൻ കേട്ടു.

"മനു ഉറപ്പിച്ചു പറഞ്ഞു. സാരതുഷ്ടൻ പഠിപ്പിച്ചു. സൂര്യൻ അഗ്നിയുടെ സന്താനം. ചന്ദ്രൻ സൂര്യന്റെയും. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ആത്മാവ് അഗ്നിയാണ്. പ്രാഥമിക അണുക്കൾ ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കെ സംഘട്ടനമുണ്ടാകുമ്പോ ളാണ് വെളിച്ചം ഉണ്ടാകുന്നത്. അവയുടെ ഖണ്ഡനസ്ഥാനത്ത് സ്വർണം ഉണ്ടാകും. വെളിച്ചവും സ്വർണവും ഒന്നുതന്നെയാണ്. ദൃശ്യത്വവും സ്പർശ ത്വവുമായിട്ടുള്ള വ്യത്യാസമാണുള്ളത്. ഒരു നിശ്ചിത നിയമമനുസരിച്ച് സ്വർണ്ണമാക്കാൻ കഴിയണം. ഷെഹാൻ മണ്ഡപത്തിന്റെ ഇടത്തേ തൂണി നടിയിൽ ഒരു സൂര്യവെളിച്ചം കുഴിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ട്. അത് സ്വർണ്ണമാകുമെന്നാണ് കുഴിച്ചിട്ട ആവറോസ്സ് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. അത് സംഭവ്യമാണോ എന്നറിയാൻ എണ്ണായിരം വർഷം കഴിഞ്ഞേ നോക്കാൻ പറ്റുള്ളു. സിറിയസ് നക്ഷത്രത്തി ന്റെ ഒരു രശ്മി പരീക്ഷിക്കാമെന്നാണ് ചിലരുടെ വാദം. ഭൂമിയിലെ തീയിൽ പരീക്ഷണം നടത്തുന്നതാണ് എളുപ്പമെന്ന് വിദഗ്ദ്ധനായ ഫ്ളാമൻ പറയുന്നു. കരിക്കട്ടയിൽ വജ്രമുള്ളതുപോലെയാണ് തീയിൽ സ്വർണ്ണം. സ്ത്രീകളുടെ ചില പേരുകൾക്ക് മാന്ത്രികശക്തിയുണ്ടെ ന്നതുകൊണ്ട് പ്രയോഗസമയത്ത് ആ പേരുകൾ പറഞ്ഞാൽ മതിയെന്ന് മാഗി അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. സ്ത്രീകളോട് ബഹുമാനം കാണിച്ചാലേ ഈശ്വരൻ പ്രസാദിക്കുകയുള്ളുവത്രെ. സ്ത്രീമുഖം ശുദ്ധമായ ജലപ്രവാഹമാണ്. സ്ത്രീകളുടെ പേര് സുന്ദരമായിരിക്കണം ദീർഘ സ്വരങ്ങളിൽ അവസാനിക്കണം. 'ലാമേനിയാ... ലാഎസ്മറാൽ..... ഹേ, ആ വിചാരത്തിൽ തന്നെയായി പോകുന്നു."

ആർച്ച് ഡീക്കൺ പുസ്തകം അടച്ചു. ഒരാണിയും ചുറ്റികയും എടുത്തു. ചുറ്റികയിൽ മന്ത്രാക്ഷരങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ കുറെ ദിവസങ്ങ ളായി പരീക്ഷണങ്ങളൊന്നും വിജയിക്കാത്തതിൽ നീരസം തോന്നിയ

ആർച്ച് ഡീക്കൺ ആണിയിലടിച്ച് അനാവശ്യചിന്തകളെയൊക്കെ ഭൂമിക്കടിയിലാഴ്ത്താൻ വിചാരിച്ചു. അങ്ങനെയുള്ള വിചാരങ്ങൾ വർധിച്ചു വന്നപ്പോൾ ചുറ്റിക താഴേക്കെറിഞ്ഞു. അദ്ദേഹം കസേരയിൽ പോയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ ഷെഹാനിൽ നിന്നും മറച്ചു ആ കസേര. അൽപസമയം കഴിഞ്ഞ് അദ്ദേഹം എഴുന്നേറ്റ് എന്തോ എഴുതി.

"ചേട്ടന് ഭ്രാന്താണ്."

ഷെഹാൻ പറഞ്ഞു.

ആർച്ച്ഡീക്കൺ കസേരയിൽ തിരികെയിരുന്ന് തലവേദനയുള്ളതു പോലെ തല കൈകളിൽ താങ്ങി.

ഇനി കാത്തിരിക്കാൻ കഴിയില്ല. ചേട്ടൻ ഏറ്റവും രഹസ്യമായി സൂക്ഷിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ കണ്ടുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. താൻ വന്ന വിവരം അറിയിക്കാൻ ഷെഹാൻ വാതിലിന് പുറത്ത് നടന്ന് ശബ്ദമുണ്ടാക്കി.

"മാസ്റ്റർ ഷാക്കേ.... അകത്തുവാ.. ഞാൻ നിന്നെയും കാത്തിരിക്കയാണ്.."

ഷെഹാൻ അകത്തുകയറി. ആർച്ച്ഡീക്കൺ ഞെട്ടിപ്പോയി.

"നീയായിരുന്നോ? എന്തിനാ നീയിങ്ങോട്ട് വന്നത്...? "

വളരെ വിനയം നടിച്ച് ഷെഹാൻ പറഞ്ഞു.

"ഒരാവശ്യത്തിന് വന്നതാണ്."

"എന്താണ്..?"

"കുറച്ചുനല്ല ഉപദേശങ്ങൾ..." കുറച്ച് കാശും എന്ന് പറയാൻ വിചാരിച്ചതാണ്. എന്നാൽ അത് പുറത്തുവന്നില്ല.

"നിന്നെക്കുറിച്ച് ഒരു തൃപ്തിയുമില്ലെനിക്ക്... ദിവസവും നിന്റെ ദുശ്ശീലങ്ങളെ കുറിച്ചുള്ള പരാതി കേൾക്കാനേ നേരമുള്ളു. വൈകരുണ്ടിനെ തല്ലിയതും കേട്ടു."

"അതു ചെളിതെറിപ്പിച്ചിട്ടാ..."

"പാർഷലിന്റെ ഗൗൺ കീറിയതോ..?"

"അത് പഴയതാ... വലിക്കുമ്പോൾ കീറിപ്പോയി."

ഷെഹാന്റെ പഠനനിലവാരത്തെക്കുറിച്ചും ആർച്ച്ഡീക്കൺ ചോദിച്ചു. ചുമരിൽ എഴുതിവെച്ചിരിക്കുന്ന ചിലതിന്റെയൊക്കെ അർത്ഥം ഷെഹാൻ പറഞ്ഞുകൊടുത്തു.

"ചില്ലറ വഴക്കൊക്കെ കാണിച്ചതിന് എന്നെ വെറുക്കല്ലേ ചേട്ടാ..പിന്നെ എനിക്ക് കുറച്ച് പണം വേണമായിരുന്നു."

കഴിയുന്നേടത്തോളം വിനയം ഭാവിച്ചുകൊണ്ടാണ് ചോദിച്ചത്.

"നമ്മുടെ വരുമാനത്തിന്റെ വിവരമൊക്കെ നിനക്കറിയാമല്ലോ... കണക്കുകൾ സഹിതം ആർച്ച്ഡീക്കൺ വിശദീകരിച്ചു. മിച്ചം ഒട്ടുമുണ്ടാകില്ല.

"പണത്തിന്റെ ആവശ്യമുണ്ടെന്നേ എനിക്കറിയൂ..."

"എന്തിനാണ് നിനക്ക് പണം..?"

"ഞാനിത് ധൂർത്തടിക്കില്ല. ധർമ്മചെലവിനാ. ധർമ്മശാലയിലെ വിധവ ായ സ്ത്രീയുടെ കുഞ്ഞിന് ലിനൻ ഉടുപ്പ് വാങ്ങിക്കൊടുക്കാൻ സുഹൃത്തു ക്കൾ തീരുമാനിച്ചിരുന്നു. അതിൽ എന്റെ പങ്ക് കൊടുക്കാനാ..."

"നല്ല കഥ.. നീ പോയ്ക്കോ..."

പിന്നെയും പല ഉപായങ്ങളും ഷെഹാൻ പറഞ്ഞുനോക്കി. ഒന്നിലും ആർച്ച് ഡീക്കൺ സമ്മതിച്ചില്ല. അവസാനം പറഞ്ഞു.

"നീ കുറച്ച് ഉപദേശത്തിന് വന്നതാണെന്നല്ലേ ആദ്യം പറഞ്ഞത്.. മാജാവ് കഴിഞ്ഞ തവണ സന്ദർശിച്ച സമയത്ത് ഒപ്പമുണ്ടായിരുന്ന മാനുദേഹത്തിന്റെ വണ്ടിയിൽ ഒരു വാക്യം എഴുതിവെച്ചത് നി കണ്ടിരുന്നോ..? ആ വാക്യമാണ് ഇപ്പോ ഞാൻ നിനക്കായി ഉപദേശിക്കുന്നത്. കേട്ടോളൂ... പണിയെടുക്കാത്തവർ തിന്നുകയുമില്ല."

പാഠമെല്ലാം പഠിക്കാമെന്നും നല്ല ക്രിസ്ത്യാനിയായി ജീവിക്കാമെന്നും പറഞ്ഞുനോക്കി. ആർച്ചുഡീക്കൺ പണം കൊടുക്കാൻ സമ്മതിച്ചില്ല.

"അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ ഇനി ഞാൻ ചൂതുകളിക്കും. മദ്യം കഴിക്കും. പിന്നെ....."

"നീ മലഞ്ചെരിവിൽ നിന്നും വഴുതി വീഴുകയാണ്. എവിടെയാണെ ത്തുക എന്നറിയാമോ..?"

"മദ്യഷാപ്പിൽ"

"അവിടുന്ന് മർദ്ദനക്കൂട്ടിലേക്ക്. അത് തൂക്കുമരത്തിലെത്തിക്കും. അത് നരകത്തിലെത്തിക്കും.

"അത്രയല്ലേ ഉള്ളൂ."

ആരോ കേറിവരുന്ന ഒച്ച കേട്ടു.

ഷെഹാൻ ഇവിടെ കണ്ടതൊന്നും ആരോടും പറയരുത്. വേഗം അങ്ങോട്ട് ഒളിച്ചിരിക്ക്..."

ഷെഹാൻ മറവിലേക്ക് പോയി. അവിടുന്ന് മെല്ലെ പറഞ്ഞു.

"ഒളിക്കുന്നതിന് പണം തരണം."

"ങ്ഹാ... തരാം.."

"ഇപ്പോ തരണം."

"ഇതാ എടുത്തോ.."

ആർച്ച് ഡീക്കൺ പണസഞ്ചി ഷെഹാന് എറിഞ്ഞുകൊടുത്തു.

കറുപ്പുടുത്തവർ

വരുന്ന ആളെ കാണാൻ ഷെഹാന് കഴിയുന്നുണ്ട്. അയാൾ കറുപ്പ് വസ്ത്രങ്ങളാണുടുത്തിട്ടുള്ളത്. മുഖത്ത് ശോകഭാവം പടർന്നിരിക്കുന്നു. ജരാനരകൾ ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. പുരികങ്ങൾ പോലും നരച്ചിരിക്കുന്നു. ചുണ്ട്

മലർന്ന് തൂങ്ങുന്നു. വലിയ കൈകളാണ്. ഒരു വൈദ്യനോ മജിസ്ട്രേറ്റോ ആയിരിക്കാനാണ് സാധ്യത. ഇവർക്കിടയിൽ അധികസമയം ഇരിക്കേണ്ടി വരുമോ എന്നുള്ള പ്രയാസത്തിലായിരുന്നു ഷെഹാൻ.

'മാസ്റ്റർ ഷാക്കേ സുപ്രഭാതം. അവിടെ ഇരിക്കൂ.."

അയാൾ തിരിച്ചും വന്ദനം പറഞ്ഞു.

"പോയകാര്യം സാധിച്ചോ..?"

"ഇല്ല, ഊതിയൂതി തളർന്നു. പൊന്നിന്റെ പൊടിപോലും കിട്ടിയില്ല."

"അതല്ല ഞാൻ പറഞ്ഞത് ആ ശിപായി മർദ്ദനത്തിന് ശേഷം കുറ്റം സമ്മതിച്ചോ..?"

"അവനെ ചതച്ചവശനാക്കിയിട്ടും ഇതുവരെ കുറ്റം സമ്മതിച്ചില്ല. ഇനിയും ശ്രമിക്കുന്നുണ്ട്. ശൂലം, കത്തി, തൂക്കുമരം, കാൽച്ചങ്ങല, കയർ, കാലാമം, വിലങ്ങ് എല്ലാം ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. അവൻ ഭയങ്കരനാണ്. അവനെ എങ്ങിനെ കൈകാര്യം ചെയ്യണമെന്ന് എനിക്ക് തന്നെ രൂപമില്ല."

"വീട്ടിൽ നിന്ന് എന്തെങ്കിലും കിട്ടിയോ..?"

"ഒരു കടലാസ്. എന്തൊക്കെയോ എഴുതീട്ടുണ്ട്. ആർക്കും മനസ്സിലാകുന്നില്ല."

ആർച്ച് ഡീക്കൺ കടലാസ് വാങ്ങിനോക്കി. അതിൽ മന്ത്രമാണത്രേ എഴുതിയിട്ടുള്ളത്. പിശാചിനെ കൊണ്ടുപോയി നരകത്തിൽ പൂട്ടിയിടാനുള്ള മന്ത്രം.

ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ സമ്മതമില്ലാതെ പള്ളിയിൽ നൃത്തം ചെയ്യുന്ന എസ്മറാൽദായെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യണമെന്ന് ഇതിനിടയിൽ മാസ്റ്റർ ഷാക്കേ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ആർച്ച്ഡീക്കൺ വിവശനായിപോയി.

നർത്തകിയായ ഉടനെ ഒന്നും ചെയ്യേണ്ടെന്നും ആ ശിപായിയുടെ കാര്യം തുടരണമെന്നും ആർച്ച് ഡീക്കൺ നിർദ്ദേശിച്ചു.

മുറിയിൽ ഒരു എട്ടുകാലി വലയിൽ ഈച്ച കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്നത് മാസ്റ്റർ ഷാക്കേയുടെ ശ്രദ്ധയിൽ പെട്ടു. ഈച്ചയെ രക്ഷിക്കാൻ ഷാക്കേ ശ്രമിച്ചു. ആർച്ച് ഡീക്കൺ അതുതടഞ്ഞുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

"ഇതൊരു പ്രതീകമാണ്. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ പ്രതീകമാണ് ഈച്ച. അതു ചുറ്റിപ്പറക്കുന്നു. പക്ഷേ ചിലന്തിവലയിൽ കുടുങ്ങിപ്പോകുന്നു. അത് വെളിച്ചത്തിനും തനിക്കുമിടയിൽ അന്ധനായി പോകുന്നു."

"എനിക്കിതുവരെ സ്വർണമുണ്ടാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അങ്ങ് വന്ന് എന്നെ സഹായിക്കുന്നത് എപ്പോഴാണ്.?"

"പിശാചിന്റെ ശക്തിയും പ്രവർത്തനവും എന്ന പുസ്തകം നന്നായി വായിച്ച് നോക്ക്.."

ആർച്ച്ഡീക്കൺ പറഞ്ഞു.

ആരോ എന്തോ ചവക്കുന്നതുപോലുള്ള ശബ്ദം കേട്ട് ഷാക്കേ അത്ഭുതപ്പെട്ട് ചോദിച്ചു.

ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഷെഹാന് ആകെ മടുത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. നല്ല വിശപ്പുണ്ട്. റൊട്ടിയും ഒരു കഷ്ണം പാൽക്കട്ടയും കണ്ടപ്പോൾ ആ മറവിൽ നിന്ന് അവൻ അതെടുത്ത് കഴിച്ചു.

"ഓ, അതെന്റെ പൂച്ചയായിരിക്കും."

ആർച്ച്ഡീക്കന്റെ വാക്കുകൾ ഷാക്കേ വിശ്വസിച്ചു.

എല്ലാ വലിയ തത്വജ്ഞാനികൾക്കും വളർത്തുമൃഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നതായി ഷാക്കേ ഓർമ്മിച്ചു.

ആർച്ച് ഡീക്കൺ ഉടനെ ഷാക്കേയെയും കൂട്ടി അറയിൽ നിന്നും പുറത്തുകടന്നു. ഷെഹാന് അപ്പോൾ വളരെ ആശ്വാസം തോന്നി.

ക്യാപ്റ്റൻ

ഷെഹാൻ മറവിൽ നിന്ന് പുറത്ത് കടന്നു. പണസഞ്ചി കീശയിൽ തിരുകി. വേറെ എന്തെങ്കിലും എടുക്കാൻ പറ്റിയത് ഉണ്ടോ എന്ന് നോക്കി. ചില കുപ്പികൾ കൊണ്ടുള്ള രക്ഷകൾ കണ്ടു. പറ്റാവുന്നതൊക്കെ എടുത്ത് ഉടുപ്പൊക്കെ നേരെയാക്കി തത്തിതത്തി നടന്ന് മുറിക്ക് പുറത്തെത്തി. വാതിൽ അടക്കാതെ താഴേക്കിറങ്ങി.

അല്പം നടന്നതേയുള്ളു. ആർച്ച്ഡീക്കണും ഷാക്കേർഷൾമൊളുവും ഒരു പ്രതിമയെ നോക്കി നിൽക്കുന്നത് കണ്ടു.

ആർച്ച്ഡീക്കൺ പതിയെ ഷാക്കേയോട് പറയുകയാണ്.

"അരുവുകളിൽ പൊന്ന് പൂശിയ ഇന്ദ്രനീലക്കല്ലിലാണ് ജോബിന്റെ പ്രതിമ. സ്വർണ്ണനിർമ്മാണകല്ലിന്റെ അടയാളമാണ് ജോബ്. അത് പരീക്ഷിക്കണം. ആത്മാവിന് രക്ഷ കിട്ടുക നിശ്ചിതമായ രീതിയിൽ സൂക്ഷിക്കുമ്പോഴാണ്."

ആരോ നിർത്താതെ ശപിക്കുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു. തന്റെ പിറകിൽ നിന്നാണതെന്ന് ഷെഹാന് തോന്നി.

"ദൈവരക്തം... ദേവസമുദ്രം... ചെകുത്താന്റെ പൊക്കിൾക്കൊടി.

ശബ്ദം ക്യാപ്റ്റൻ ഫ്വാബുവിന്റേതുപോലെയുണ്ട്. ക്യാപ്റ്റൻ ഷെഹാന്റെ സുഹൃത്താണ്. ഷെഹാൻ ഫ്വാബുവിനെയും അനിയനെയും അടുത്ത് കണ്ട് അത്ഭുതപ്പെട്ടു.

"ദൈവമേ! ക്യാപ്റ്റൻ ഫ്വാബു, നിങ്ങൾ വളരെ ഗംഭീരമായി ശപിക്കുന്നു."

"അല്പം മദ്യപിച്ചാലോ?"

ഷെഹാൻ ചോദിച്ചു.

"അത് നല്ലതാണ്. എന്റെ കയ്യിൽ പണമില്ല."

"എന്റെ കയ്യിലുണ്ട്."

"സത്യം? കാണിച്ചാട്ടെ.."

ഷെഹാൻ പണസഞ്ചി കാണിച്ചുകൊടുത്തു. ആർച്ചുഡീക്കൻ ഇതൊക്കെ ശ്രദ്ധിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

"നിന്റെ കൈയിലുള്ള പേഴ്സ് വെള്ളത്തിലെ ചന്ദ്രബിംബം പോലെയാണ് ഷെഹാൻ. അത് കാണാൻ പറ്റും. എന്നാൽ അതിൽ ഒന്നുമുണ്ടാകില്ലതാനും."

ക്യാപ്റ്റൻ വാദിച്ചു. ഷെഹാൻ സഞ്ചി കുടഞ്ഞു. യഥാർത്ഥ നാണയങ്ങൾ നിലത്തുവീണ് കിലുങ്ങി. ക്യാപ്റ്റൻ ദൂരേക്ക് തെറിച്ച നാണയങ്ങൾ പെറുക്കി.

രണ്ടുപേരും മദ്യശാലയിലേക്ക് നടന്നു.

ഫ്വാബു എന്ന പേര് ആർച്ച്ഡീക്കണെ വല്ലാതെ അലോസരപ്പെടുത്തിയിരുന്നു.

അദ്ദേഹം അവരുടെ പിന്നാലെ തന്നെ നടന്നു.

കൂട്ടുകാർ ഉച്ചത്തിൽ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടാണ് പോകുന്നത്. കുറച്ചുകഴിഞ്ഞേയുള്ളൂ. അടുത്ത്നിന്ന് തന്നെ തപ്പ് കൊട്ടുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു. ക്യാപ്റ്റന്റ് വഴി മാറിനടക്കാൻ പറഞ്ഞു. കോലാടിനെയും കൊണ്ട് നൃത്തം ചെയ്യുന്ന ജിപ്സി തന്നെ കാണുന്നതിന് അയാൾക്ക് പേടിയുണ്ട്.

"ആരെയാ പേടി..?"

"നർത്തകിയെ.."

"ലാ എസ്മറാൽദായെയോ.."

"അതെ, തെരുവിൽ നിന്ന് അവൾ എന്നോട് സംസാരിക്കുന്നത് എനിക്കിഷ്ടമല്ല.."

"നിങ്ങൾക്കവളെ പരിചയമുണ്ടോ..?"

അതിന് മറുപടിയായി ക്യാപ്റ്റൻ ഷെഹാന്റെ ചെവിയിൽ എന്തോ പറഞ്ഞു.

"ഇന്ന് രാത്രി വരുമോ....?"

"ഊം.."

"ഭയങ്കര ഭാഗ്യവാൻ തന്നെ."

ഈ പറയുന്നതൊക്കെയും ആർച്ച് ഡീക്കൺ കേൾക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അടിമുടി വിറച്ചു. അല്പനേരം അവിടെത്തന്നെ നിന്നുപോയി.

പിന്നെയും അവരുടെ പിന്നാലെ നടന്നു. അദ്ദേഹം ഒപ്പമെത്തുമ്പോൾ അവർ പഴയ ഒരു മദ്യപഗാനം തൊള്ളതുറന്ന് പാടുകയായിരുന്നു.

മദ്യശാലയിൽ സന്ധ്യയായപ്പോൾ നിറയെ മെഴുകുതിരികൾ കത്തിച്ചു വെച്ചിട്ടുണ്ട്. വർത്തമാനത്തിന്റെയും വാക്കുതർക്കങ്ങളുടെയും ബഹളവും അട്ടഹാസങ്ങളും ദൂരെ കേൾക്കാം.

മദ്യശാലയുടെ മുന്നിൽ ഒരാൾ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നടന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അകത്തേക്ക് കയറുന്നവരെയും പുറത്തേക്കിറങ്ങുന്ന വരെയും അയാൾ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുന്നുണ്ട്. മൂക്കുവരെ മൂടിപുതച്ച് നിൽക്കുന്ന അയാൾ ഒരു കാവൽക്കാരനെപോലെയാണ് നിൽക്കുന്നത്. കണ്ണാടി ജനാലയിലൂടെ അയാൾ ഇടയ്ക്കിടെ അകത്തേക്ക് നോക്കി.

കതക് തുറന്ന് രണ്ട് കുടിയന്മാർ പുറത്തിറങ്ങി. അവർക്ക് വേണ്ടി കാത്തുനിൽക്കുന്നതുപോലെയുണ്ടായിരുന്നു അയാളുടെ നോട്ടം.

"ഏഴുമണിയായല്ലോ, ഞാൻ ചെല്ലാമെന്ന് പറഞ്ഞ സമയമായി."

"ഹ്വാബു. നിങ്ങൾ വല്ലാത്ത അത്യാർത്തിക്കാരനാണ്.

"ഷെഹാൻ നീ നന്നായി കുടിച്ചിട്ടുണ്ട്." വീഴാതിരിക്കാൻ ക്യാപ്റ്റനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഷെഹാൻ നടക്കുന്നത്.

"താൻ നേരെ നടക്കൂ ഷെഹാനേ, എനിക്ക് ഏഴുമണിക്ക് ഒരാളെ കാണാനുണ്ട്."

"എന്നാൽ പോയ്ക്കോ... ഞാൻ നക്ഷത്രങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ട്. തീപ്പൊരികൾ പാറുന്നത് കാണുന്നുണ്ട്. നീ ചിരികൊണ്ട് പൊട്ടിത്തെറിക്കുന്നുണ്ട്."

"നീ വെറും ഭ്രാന്ത് പറയുകയാണ് ഷെഹാനേ, ആട്ടെ, കൈയിൽ പണം വല്ലതും ബാക്കിയുണ്ടോ?"

ഷെഹാൻ ചോദിച്ചതിനൊന്നുമല്ല മറുപടി പറയുന്നത്.

"എനിക്ക് ആ പെൺകുട്ടിയെ കാണണം. ഷെഹാനേ... മുഴുവൻ പണത്തിനും നാം കുടിച്ചിട്ടില്ല. ബാക്കി എത്രയുണ്ടെന്ന് നോക്കിയാട്ടെ..."

"ഇതുവരെയുള്ള സമയം നന്നായി ഉപയോഗിച്ചു. ഇനി ചൂതിന് പോകാം."

"എന്താ ഷെഹാനേ ഇങ്ങനെയുള്ള വർത്തമാനങ്ങളല്ല ഇപ്പോൾ പറയേണ്ടത്. എത്ര പണം ബാക്കിയുണ്ടെന്ന് പറ.. കുറച്ചുപണം എനിക്ക് വേണം. ഇല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ പിടിച്ചുപറിക്കും."

ഷെഹാൻ അതിനും മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. തെരുവിനെ കുറിച്ചൊരു വിവരണമാണ് നടത്തിയത്.

"ഷെഹാനേ മണി ഏഴായി. എനിക്ക് പോകണം."

"ങ്ഊം.... മിണ്ടരുത്... പാട്ടുപാടാൻ പോവുകയാ.. പല്ലവി ശ്രദ്ധിച്ചോളൂ.."

ഷെഹാൻ പാട്ട് പാടാൻ തുടങ്ങി. ദേഷ്യം വന്ന ക്യാപ്റ്റൻ ഊക്കോടെ അവനെ പിടിച്ചുതള്ളി. അവൻ ചുമരിലേക്ക് തെറിച്ചു. അവിടുന്ന് ഊരി

നിലത്ത് വീണു. ഫ്വാബു അവനെ കാലുകൊണ്ട് തട്ടി ഒരിടത്ത് കിടത്തി. പാരീസിലെ സകല തെരുവുകളിലും പാവപ്പെട്ടവന് വേണ്ടി ദൈവം ഒരുക്കിയ തലയിണയുണ്ട്. പണക്കാർ അതിനെ ചവറ്റുകൂന എന്ന് വിളിക്കും. ഷെഹാന്റെ തല ഒരു കാബേജ് കൂനയിലാണ് ക്യാപ്റ്റൻ വെച്ചത്. വേഗം തന്നെ ഷെഹാൻ കൂർക്കം വലിച്ചുറങ്ങാനും തുടങ്ങി. ക്യാപ്റ്റൻ ദേഷ്യത്തോടെയാണ് അവിടുന്ന് പോയത്.

അതുവരെയും അവരെ പിൻതുടർന്ന മൂടിപുതച്ച ആൾ ഷെഹാന്റെ അടുത്ത് വന്ന് നോക്കി. കുറച്ചുസമയം അവിടെ നിന്നു. പിന്നെ ക്യാപ്റ്റന്റെ പിന്നാലെ നടന്നു.

കുറെ ദൂരം എത്തി. ആരോ പിന്തുടരുന്നതായി ക്യാപ്റ്റൻ ഫ്വാബുവിന് തോന്നി. തിരിഞ്ഞുനോക്കിയ ക്യാപ്റ്റൻ ഒരു നിഴൽ കണ്ടു. അയാൾ നിന്നപ്പോൾ നിഴലും നിന്നു. അയാൾ നടക്കുമ്പോൾ നിഴലും നടക്കുന്നു. കയ്യിൽ പണമൊന്നുമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് അയാൾക്ക് ഭയം തോന്നിയതേയില്ല.

ക്യാപ്റ്റൻ ധീരനായിരുന്നു. ഒരു പ്രതിമ സഞ്ചരിക്കുമോ എന്ന് ക്യാപ്റ്റന് സംശയമായി. പാരീസിൽ രാത്രി സഞ്ചരിക്കുന്ന ഒരു അറുകൊലവൈദികൻ ഉണ്ടായിരുന്നതായി പരക്കെ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ആ വൈദികനെ കുറിച്ചുള്ള കഥകൾ ക്യാപ്റ്റന്റെ മനസ്സിലേക്ക് ഓടിയെത്തി. ആ രൂപവും അടുത്തെത്തി കഴിഞ്ഞു. ക്യാപ്റ്റൻ നിലവിളിച്ചതും രൂപം പുതപ്പിന്നടിയിൽ നിന്നും കൈ നീട്ടി. ഫ്വാബുവിന്റെ കയ്യിൽ പിടിച്ചു. ആ പേര് ഉച്ചരിക്കുകയും ചെയ്തു.

"എന്റെ പേരെങ്ങനെ അറിയാം..?"

"വേറെയും കാര്യങ്ങളറിയാം. ഏഴുമണിക്ക് ഒരിടത്ത് ചെല്ലേണ്ടതില്ലേ."

"അതെ"

"ഒരു സ്ത്രീയെ കാണാൻ"

"ശരിയാണ്."

"അവളുടെ പേര്..."

"ലാ എസ്മറാൽദാ.."

ക്യാപ്റ്റന്റെ കയ്യിലെ പിടി മുറുകി.

"ക്യാപ്റ്റൻ ഫ്വാബു ഷാത്തോപ്പേർ.... നീ കള്ളം പറയുകയാണ്."

ഫ്വാബു പിറകോട്ട് ചാടി. വാൾപ്പിടിയിൽ കൈചേർത്തു.

"ഊം... വാളൂരിക്കോ... നമ്മളിൽ ഒരാളുടെ ചോരകൊണ്ട് റോഡിന് നിറം പകരാം..."

"നിങ്ങൾക്ക് പോകേണ്ട കാര്യം മറന്നുപോയോ...? ഇപ്പോഴോ, നാളെയോ എത്രയെങ്കിലും കൊല്ലം കഴിഞ്ഞാലോ ഞാൻ നിങ്ങളുടെ കഴുത്ത് വെട്ടാം. ഇപ്പോ പോകേണ്ടിടത്തേക്ക് ചെല്ല്."

ക്യാപ്റ്റൻ വാൾ ഉറയിലിട്ടു. സ്വന്തം നെറ്റിയിൽ കൈകൊണ്ട് തട്ടിയിട്ട് പറഞ്ഞു.

"ഹോ ഞാനതു മറന്നു. പോകണമെങ്കിൽ പണം വേണമല്ലോ.."

"ഇതാ പണം."

ഫ്വാബുവിന്റെ കയ്യിൽ അപരിചിതൻ പണം വെച്ചുകൊടുത്തു.

"ഓ നിങ്ങളൊരു നല്ല മനുഷ്യൻ തന്നെ."

"ഒരു വ്യവസ്ഥയുണ്ട്. ആ പെൺകുട്ടി നിങ്ങൾ പറഞ്ഞ ആൾ തന്നെയാണോ എന്നറിയാൻ മുറിയിൽ എവിടെയെങ്കിലും ഒളിച്ചിരിക്കാൻ എനിക്ക് അവസരം തരണം."

"ഓ, സമ്മതിച്ചു. ചെകുത്താനാണെങ്കിലും ഇന്ന് നിങ്ങൾ എന്റെ കൂട്ടുകാരനാണ്."

അവർ വേഗം തന്നെ നിശ്ചിതസ്ഥലത്തെത്തി. കൂട്ടുകാരനെ അവിടെ നിർത്തിയിട്ട് ഫ്വാബു പെണ്ണിനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരാൻ പോയി.

ഫ്വാബു ഒരു വാതിലിന്റെ മുന്നിലെത്തി. വാതിലിൽ കാലുകൊണ്ട് തട്ടി.

"ആരാ...?"

കൂനിക്കൂടിയ വൃദ്ധ വിളക്കും കൊണ്ടുവന്നു. പഴംതുണിയാണ് അവരുടെ വേഷം. വളരെ ചെറിയ കണ്ണുകളാണവരുടേത്. പല്ലില്ലാത്ത വായിലേക്ക് ചുണ്ടുകൾ അമർന്നിരുന്നു. വായുടെ ചുറ്റും വെളുത്ത രോമങ്ങളുണ്ട്.

മുറിയിലാകെ ചിലന്തി വലകെട്ടിയിരുന്നു. നടുവിൽ ഏതാനും മേശകളും കസാലകളും തട്ടിൻപുറത്തേക്ക് കേറാനുള്ള കോണിയുമുണ്ട്.

ക്യാപ്റ്റൻ നാണയം വൃദ്ധയുടെ കയ്യിൽ വെച്ചുകൊടുത്തു. അവരത് ശ്രദ്ധാപൂർവം മേശവലിപ്പിൽ വെച്ചു. അവർ തിരിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു ചെറുക്കൻ എഴുന്നേറ്റുവന്ന് നാണയം എടുത്തു. പകരം ഒരിലക്കഷ്ണം അവിടെ വെച്ചു.

വൃദ്ധ മുന്നിൽ നടന്നു. ക്യാപ്റ്റനോടും മറ്റേ ആളോടും പിന്നാലെ ചെല്ലാൻ ആംഗ്യം കാണിച്ചു. കോണി കയറി മുകളിലെത്തിയ അവർ വിളക്ക് ഒരു പെട്ടിപ്പുറത്ത് വെച്ചു.

ക്യാപ്റ്റൻ ഒരു വാതിൽ തുറന്ന് ഇരുണ്ട മുറിയിലേക്ക് കൂട്ടുകാരനെ ആനയിച്ചു. പെട്ടെന്ന് ഫ്വാബു പുറത്തിറങ്ങി. വാതിലിന്റെ കൊളുത്തിട്ടു. താഴേക്കിറങ്ങിപ്പോയി. മുറിയിൽ വെളിച്ചവും ഇല്ലാതായി.

പുഴയിലേക്ക് തുറക്കുന്ന ജനൽ

ആ അറുകൊലവൈദികൻ ആർച്ച്ഡീക്കൻ ക്ളോദ് ഫ്രോളോ തന്നെയായിരുന്നു എന്ന് ഫ്വാബുവിനേക്കാൾ ബുദ്ധിയുള്ള വായനക്കാർ മന

നിലത്ത് വീണു. ഫ്വാബു അവനെ കാലുകൊണ്ട് തട്ടി ഒരിടത്ത് കിടത്തി. പാരീസിലെ സകല തെരുവുകളിലും പാവപ്പെട്ടവന് വേണ്ടി ദൈവം ഒരുക്കിയ തലയിണയുണ്ട്. പണക്കാർ അതിനെ ചവറ്റുകൂന എന്ന് വിളിക്കും. ഷെഹാന്റെ തല ഒരു കാബേജ് കൂനയിലാണ് ക്യാപ്റ്റൻ വെച്ചത്. വേഗം തന്നെ ഷെഹാൻ കൂർക്കം വലിച്ചുറങ്ങാനും തുടങ്ങി. ക്യാപ്റ്റൻ ദേഷ്യത്തോടെയാണ് അവിടുന്ന് പോയത്.

അതുവരെയും അവരെ പിൻതുടർന്ന മൂടിപുതച്ച ആൾ ഷെഹാന്റെ അടുത്ത് വന്ന് നോക്കി. കുറച്ചുസമയം അവിടെ നിന്നു. പിന്നെ ക്യാപ്റ്റന്റെ പിന്നാലെ നടന്നു.

കുറെ ദൂരം എത്തി. ആരോ പിന്തുടരുന്നതായി ക്യാപ്റ്റൻ ഫ്വാബുവിന് തോന്നി. തിരിഞ്ഞുനോക്കിയ ക്യാപ്റ്റൻ ഒരു നിഴൽ കണ്ടു. അയാൾ നിന്നപ്പോൾ നിഴലും നിന്നു. അയാൾ നടക്കുമ്പോൾ നിഴലും നടക്കുന്നു. കയ്യിൽ പണമൊന്നുമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് അയാൾക്ക് ഭയം തോന്നിയതേയില്ല.

ക്യാപ്റ്റൻ ധീരനായിരുന്നു. ഒരു പ്രതിമ സഞ്ചരിക്കുമോ എന്ന് ക്യാപ്റ്റന് സംശയമായി. പാരീസിൽ രാത്രി സഞ്ചരിക്കുന്ന ഒരു അറുകൊലവൈദികൻ ഉണ്ടായിരുന്നതായി പരക്കെ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ആ വൈദികനെ കുറിച്ചുള്ള കഥകൾ ക്യാപ്റ്റന്റെ മനസ്സിലേക്ക് ഓടിയെത്തി. ആ രൂപവും അടുത്തെത്തി കഴിഞ്ഞു. ക്യാപ്റ്റൻ നിലവിളിച്ചതും രൂപം പുതപ്പിന്നടിയിൽ നിന്നും കൈ നീട്ടി. ഫ്വാബുവിന്റെ കയ്യിൽ പിടിച്ചു. ആ പേര് ഉച്ചരിക്കുകയും ചെയ്തു.

"എന്റെ പേരെങ്ങനെ അറിയാം..?"

"വേറെയും കാര്യങ്ങളറിയാം. ഏഴുമണിക്ക് ഒരിടത്ത് ചെല്ലേണ്ടതില്ലേ."

"അതെ"

"ഒരു സ്ത്രീയെ കാണാൻ"

"ശരിയാണ്."

"അവളുടെ പേര്..."

"ലാ എസ്മറാൽദാ.."

ക്യാപ്റ്റന്റെ കയ്യിലെ പിടി മുറുകി.

"ക്യാപ്റ്റൻ ഫ്വാബു ഷാത്തോപ്പേർ.... നീ കള്ളം പറയുകയാണ്."

ഫ്വാബു പിറകോട്ട് ചാടി. വാൾപ്പിടിയിൽ കൈചേർത്തു.

"ഊം... വാളൂരിക്കോ... നമ്മളിൽ ഒരാളുടെ ചോരകൊണ്ട് റോഡിന് നിറം പകരാം..."

"നിങ്ങൾക്ക് പോകേണ്ട കാര്യം മറന്നുപോയോ...? ഇപ്പോഴോ, നാളെയോ എത്രയെങ്കിലും കൊല്ലം കഴിഞ്ഞാലോ ഞാൻ നിങ്ങളുടെ കഴുത്ത് വെട്ടാം. ഇപ്പോ പോകേണ്ടിടത്തേക്ക് ചെല്ല്."

ക്യാപ്റ്റൻ വാൾ ഉറയിലിട്ടു. സ്വന്തം നെറ്റിയിൽ കൈകൊണ്ട് തട്ടിയിട്ട് പറഞ്ഞു.

"ഹോ ഞാനതു മറന്നു. പോകണമെങ്കിൽ പണം വേണമല്ലോ.."

"ഇതാ പണം."

ഫ്വാബുവിന്റെ കയ്യിൽ അപരിചിതൻ പണം വെച്ചുകൊടുത്തു.

"ഓ നിങ്ങളൊരു നല്ല മനുഷ്യൻ തന്നെ."

"ഒരു വ്യവസ്ഥയുണ്ട്. ആ പെൺകുട്ടി നിങ്ങൾ പറഞ്ഞ ആൾ തന്നെ യാണോ എന്നറിയാൻ മുറിയിൽ എവിടെയെങ്കിലും ഒളിച്ചിരിക്കാൻ എനിക്ക് അവസരം തരണം."

"ഓ, സമ്മതിച്ചു. ചെകുത്താനാണെങ്കിലും ഇന്ന് നിങ്ങൾ എന്റെ കൂട്ടു കാരനാണ്."

അവർ വേഗം തന്നെ നിശ്ചിതസ്ഥലത്തെത്തി. കൂട്ടുകാരനെ അവിടെ നിർത്തിയിട്ട് ഫ്വാബു പെണ്ണിനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരാൻ പോയി.

ഫ്വാബു ഒരു വാതിലിന്റെ മുന്നിലെത്തി. വാതിലിൽ കാലുകൊണ്ട് തട്ടി.

"ആരാ...?"

കൂനിക്കൂടിയ വൃദ്ധ വിളക്കും കൊണ്ടുവന്നു. പഴംതുണിയാണ് അവരുടെ വേഷം. വളരെ ചെറിയ കണ്ണുകളാണവരുടേത്. പല്ലില്ലാത്ത വായിലേക്ക് ചുണ്ടുകൾ അമർന്നിരുന്നു. വായുടെ ചുറ്റും വെളുത്ത രോമങ്ങളുണ്ട്.

മുറിയിലാകെ ചിലന്തി വലകെട്ടിയിരുന്നു. നടുവിൽ ഏതാനും മേശ കളും കസാലകളും തട്ടിൻപുറത്തേക്ക് കേറാനുള്ള കോണിയുമുണ്ട്.

ക്യാപ്റ്റൻ നാണയം വൃദ്ധയുടെ കയ്യിൽ വെച്ചുകൊടുത്തു. അവരത് ശ്രദ്ധാപൂർവം മേശവലിപ്പിൽ വെച്ചു. അവർ തിരിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു ചെറുക്കൻ എഴുന്നേറ്റുവന്ന് നാണയം എടുത്തു. പകരം ഒരിലക്കഷ്ണം അവിടെ വെച്ചു.

വൃദ്ധ മുന്നിൽ നടന്നു. ക്യാപ്റ്റനോടും മറ്റേ ആളോടും പിന്നാലെ ചെല്ലാൻ ആംഗ്യം കാണിച്ചു. കോണി കയറി മുകളിലെത്തിയ അവർ വിളക്ക് ഒരു പെട്ടിപ്പുറത്ത് വെച്ചു.

ക്യാപ്റ്റൻ ഒരു വാതിൽ തുറന്ന് ഇരുണ്ട മുറിയിലേക്ക് കൂട്ടുകാരനെ ആനയിച്ചു. പെട്ടെന്ന് ഫ്വാബു പുറത്തിറങ്ങി. വാതിലിന്റെ കൊളുത്തിട്ടു. താഴേക്കിറങ്ങിപ്പോയി. മുറിയിൽ വെളിച്ചവും ഇല്ലാതായി.

പുഴയിലേക്ക് തുറക്കുന്ന ജനൽ

ആ അറുകൊലവൈദികൻ ആർച്ച്ഡീക്കൻ ക്ളോദ് ഫ്രോളോ തന്നെ യായിരുന്നു എന്ന് ഫ്വാബുവിനേക്കാൾ ബുദ്ധിയുള്ള വായനക്കാർ മന

നിലത്ത് വീണു. ഫ്വാബു അവനെ കാലുകൊണ്ട് തട്ടി ഒരിടത്ത് കിടത്തി. പാരീസിലെ സകല തെരുവുകളിലും പാവപ്പെട്ടവന് വേണ്ടി ദൈവം ഒരുക്കിയ തലയിണയുണ്ട്. പണക്കാർ അതിനെ ചവറ്റുകൂന എന്ന് വിളിക്കും. ഷെഹാന്റെ തല ഒരു കാബേജ് കൂനയിലാണ് ക്യാപ്റ്റൻ വെച്ചത്. വേഗം തന്നെ ഷെഹാൻ കൂർക്കം വലിച്ചുറങ്ങാനും തുടങ്ങി. ക്യാപ്റ്റൻ ദേഷ്യത്തോടെയാണ് അവിടുന്ന് പോയത്.

അതുവരെയും അവരെ പിൻതുടർന്ന മൂടിപുതച്ച ആൾ ഷെഹാന്റെ അടുത്ത് വന്ന് നോക്കി. കുറച്ചുസമയം അവിടെ നിന്നു. പിന്നെ ക്യാപ്റ്റന്റെ പിന്നാലെ നടന്നു.

കുറെ ദൂരം എത്തി. ആരോ പിന്തുടരുന്നതായി ക്യാപ്റ്റൻ ഫ്വാബുവിന് തോന്നി. തിരിഞ്ഞുനോക്കിയ ക്യാപ്റ്റൻ ഒരു നിഴൽ കണ്ടു. അയാൾ നിന്നപ്പോൾ നിഴലും നിന്നു. അയാൾ നടക്കുമ്പോൾ നിഴലും നടക്കുന്നു. കയ്യിൽ പണമൊന്നുമില്ലാത്തതുകൊണ്ട് അയാൾക്ക് ഭയം തോന്നിയതേയില്ല.

ക്യാപ്റ്റൻ ധീരനായിരുന്നു. ഒരു പ്രതിമ സഞ്ചരിക്കുമോ എന്ന് ക്യാപ്റ്റന് സംശയമായി. പാരീസിൽ രാത്രി സഞ്ചരിക്കുന്ന ഒരു അറുകൊലവൈദികൻ ഉണ്ടായിരുന്നതായി പരക്കെ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ആ വൈദികനെ കുറിച്ചുള്ള കഥകൾ ക്യാപ്റ്റന്റെ മനസ്സിലേക്ക് ഓടിയെത്തി. ആ രൂപവും അടുത്തെത്തി കഴിഞ്ഞു. ക്യാപ്റ്റൻ നിലവിളിച്ചതും രൂപം പുതപ്പിന്നടിയിൽ നിന്നും കൈ നീട്ടി. ഫ്വാബുവിന്റെ കയ്യിൽ പിടിച്ചു. ആ പേര് ഉച്ചരിക്കുകയും ചെയ്തു.

"എന്റെ പേരെങ്ങനെ അറിയാം..?"

"വേറെയും കാര്യങ്ങളറിയാം. ഏഴുമണിക്ക് ഒരിടത്ത് ചെല്ലേണ്ടതില്ലേ.."

"അതെ"

"ഒരു സ്ത്രീയെ കാണാൻ"

"ശരിയാണ്."

"അവളുടെ പേര്..."

"ലാ എസ്മറാൽദാ.."

ക്യാപ്റ്റന്റെ കയ്യിലെ പിടി മുറുകി.

"ക്യാപ്റ്റൻ ഫ്വാബു ഷാത്തോപ്പേർ.... നീ കള്ളം പറയുകയാണ്."

ഫ്വാബു പിറകോട്ട് ചാടി. വാൾപ്പിടിയിൽ കൈചേർത്തു.

"ഊം... വാളൂരിക്കോ... നമ്മളിൽ ഒരാളുടെ ചോരകൊണ്ട് റോഡിന് നിറം പകരാം..."

"നിങ്ങൾക്ക് പോകേണ്ട കാര്യം മറന്നുപോയോ...? ഇപ്പോഴോ, നാളെയോ എത്രയെങ്കിലും കൊല്ലം കഴിഞ്ഞാലോ ഞാൻ നിങ്ങളുടെ കഴുത്ത് വെട്ടാം. ഇപ്പോ പോകേണ്ടിടത്തേക്ക് ചെല്ല്."

ക്യാപ്റ്റൻ വാൾ ഉറയിലിട്ടു. സ്വന്തം നെറ്റിയിൽ കൈകൊണ്ട് തട്ടിയിട്ട് പറഞ്ഞു.

"ഹോ ഞാനതു മറന്നു. പോകണമെങ്കിൽ പണം വേണമല്ലോ.."

"ഇതാ പണം."

ഫ്വാബുവിന്റെ കയ്യിൽ അപരിചിതൻ പണം വെച്ചുകൊടുത്തു.

"ഓ നിങ്ങളൊരു നല്ല മനുഷ്യൻ തന്നെ."

"ഒരു വ്യവസ്ഥയുണ്ട്. ആ പെൺകുട്ടി നിങ്ങൾ പറഞ്ഞ ആൾ തന്നെ യാണോ എന്നറിയാൻ മുറിയിൽ എവിടെയെങ്കിലും ഒളിച്ചിരിക്കാൻ എനിക്ക് അവസരം തരണം."

"ഓ, സമ്മതിച്ചു. ചെകുത്താനാണെങ്കിലും ഇന്ന് നിങ്ങൾ എന്റെ കൂട്ടു കാരനാണ്."

അവർ വേഗം തന്നെ നിശ്ചിതസ്ഥലത്തെത്തി. കൂട്ടുകാരനെ അവിടെ നിർത്തിയിട്ട് ഫ്വാബു പെണ്ണിനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരാൻ പോയി.

ഫ്വാബു ഒരു വാതിലിന്റെ മുന്നിലെത്തി. വാതിലിൽ കാലുകൊണ്ട് തട്ടി.

"ആരാ...?"

കൂനിക്കൂടിയ വൃദ്ധ വിളക്കും കൊണ്ടുവന്നു. പഴംതുണിയാണ് അവരുടെ വേഷം. വളരെ ചെറിയ കണ്ണുകളാണവരുടേത്. പല്ലില്ലാത്ത വായിലേക്ക് ചുണ്ടുകൾ അമർന്നിരുന്നു. വായുടെ ചുറ്റും വെളുത്ത രോമങ്ങളുണ്ട്.

മുറിയിലാകെ ചിലന്തി വലകെട്ടിയിരുന്നു. നടുവിൽ ഏതാനും മേശ കളും കസാലകളും തട്ടിൻപുറത്തേക്ക് കേറാനുള്ള കോണിയുമുണ്ട്.

ക്യാപ്റ്റൻ നാണയം വൃദ്ധയുടെ കയ്യിൽ വെച്ചുകൊടുത്തു. അവരത് ശ്രദ്ധാപൂർവം മേശവലിപ്പിൽ വെച്ചു. അവർ തിരിഞ്ഞപ്പോൾ ഒരു ചെറുക്കൻ എഴുന്നേറ്റുവന്ന് നാണയം എടുത്തു. പകരം ഒരിലക്കഷ്ണം അവിടെ വെച്ചു.

വൃദ്ധ മുന്നിൽ നടന്നു. ക്യാപ്റ്റനോടും മറ്റേ ആളോടും പിന്നാലെ ചെല്ലാൻ ആംഗ്യം കാണിച്ചു. കോണി കയറി മുകളിലെത്തിയ അവർ വിളക്ക് ഒരു പെട്ടിപ്പുറത്ത് വെച്ചു.

ക്യാപ്റ്റൻ ഒരു വാതിൽ തുറന്ന് ഇരുണ്ട മുറിയിലേക്ക് കൂട്ടുകാരനെ ആനയിച്ചു. പെട്ടെന്ന് ഫ്വാബു പുറത്തിറങ്ങി. വാതിലിന്റെ കൊളുത്തിട്ടു. താഴേക്കിറങ്ങിപ്പോയി. മുറിയിൽ വെളിച്ചവും ഇല്ലാതായി.

പുഴയിലേക്ക് തുറക്കുന്ന ജനൽ

ആ അറുകൊലവൈദികൻ ആർച്ച്ഡീക്കൻ ക്ളോദ് ഫ്രോളോ തന്നെ യായിരുന്നു എന്ന് ഫ്വാബുവിനേക്കാൾ ബുദ്ധിയുള്ള വായനക്കാർ മന

സ്സിലാക്കിയിരിക്കും. ഒരു തട്ടിൻ പുറത്താണ് അദ്ദേഹത്തെ ക്യാപ്റ്റൻ അടച്ചുപൂട്ടിയത്. കാറ്റ് കയറാൻ ദ്വാരങ്ങളേ ഇല്ല. തല നിവർത്തി നിൽക്കാൻ തന്നെ പ്രയാസം.

എസ്മറാൽദാ തുടങ്ങി പലരുടെയും രൂപങ്ങൾ മനസ്സിലൂടെ കടന്നു പോയി. ഏതാപത്തിലാണകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതെന്ന് ആലോചിക്കാൻ പോലും കഴിഞ്ഞില്ല.

പെട്ടെന്ന് കോണിപ്പടികളിൽ ആരോ കയറിവരുന്ന ഒച്ച. വാതിലിന്റെ വിടവിലൂടെ നോക്കിയപ്പോൾ താഴെ മുറിയിൽ വെളിച്ചം. വൃദ്ധ വിളക്ക് അവിടെ വെച്ചുപോയി. എസ്മറാൽദായും ഫ്വാബുവും പെട്ടിപ്പുറത്തിരിക്കുന്നു. കുറച്ചകലെയായി ഒരു കിടക്കയുണ്ട്. അത് ഉയരം കുറഞ്ഞ് കാലുകളിൽ ചക്രമുള്ളതാണ്. അതിന് മുകളിലായി ചുമരിൽ ഒരു ജനാലയുണ്ട്. അതിലൂടെ ആകാശം കാണാം. പഞ്ഞിക്കെട്ടുപോലെയുള്ള മേഘമാലകളിൽ കിടക്കുന്ന ചന്ദ്രനെയും കാണാം.

എസ്മറാൽദായുടെ മുഖം നന്നായി തുടുത്തിരുന്നു. മുഖത്ത് പരിഭ്രമവും തങ്ങിനിന്നിരുന്നു. എങ്കിലും സന്തോഷം കൊണ്ട് പ്രസന്നമായിരുന്നു മുഖം. അവൾ പെട്ടിപ്പുറത്ത് വിരലുകൾ ചലിപ്പിച്ചു. അവളുടെ കാലുകൾ കാണാൻ കഴിയുന്നില്ല. അവിടെ ആട് കിടന്നിരുന്നു.

"പ്രഭൂ എന്നെ നിന്ദിക്കുമോ..? ഞാൻ തെറ്റല്ലേ ചെയ്യുന്നത്..?"

"നിന്നെ നിന്ദിക്കാനോ..?എന്തിന്..?"

"നിങ്ങളോടൊപ്പം ഇവിടെ വന്നതിന്..?"

"ഏയ് ഇല്ല..."

"ഞാൻ എന്റെ പ്രതിജ്ഞ തെറ്റിക്കുകയാണ്.എന്റെ അച്ഛനമ്മമാരെ ഇനി എനിക്ക് കണ്ടെത്താൻ കഴിയില്ല. രക്ഷയുടെ ശക്തി നശിക്കും. സാരമില്ല. അച്ഛനമ്മമാരെകൊണ്ട് ഇനി എനിക്ക് കാര്യമെന്ത്..?"

എസ്മറാൽദായുടെ നീലനയനങ്ങൾ ക്യാപ്റ്റനിൽ പതിക്കുമ്പോൾ സ്നേഹസന്തോഷങ്ങൾ നിറഞ്ഞിരുന്നു.

"നീ പറഞ്ഞതൊന്നും എനിക്ക് മനസ്സിലായിട്ടില്ല..."

ലാ എസ്മറാൽദായുടെ കണ്ണുകളിൽ നിന്നും നീർത്തുള്ളികൾ അടർന്ന് വീണു. ഒരു നെടുവീർപ്പും ഉയർന്നു.

"എനിക്ക് അങ്ങയോട് നിറഞ്ഞ പ്രേമമാണ്."

ക്യാപ്റ്റന് വളരെ സന്തോഷം തോന്നി.

"നീ എന്നെ പ്രേമിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ..."

ക്യാപ്റ്റൻ അവളുടെ അരയ്ക്ക് ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു. അവൾ ആ കൈ മൃദുവായി വിടർത്തി. ആർച്ച്ഡീക്കൻ വസ്ത്രത്തിലൊളിപ്പിച്ച കഠാരയുടെ മൂർച്ച നോക്കി.

"ഫ്വാബു അങ്ങ് ദയാലുവാണ്. എന്നെ രക്ഷിച്ചവനാണ്. കാണുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ ഞാൻ നിങ്ങളെ സ്വപ്നം കാണാറുണ്ടായിരുന്നു. ഫ്വാബു എന്ന പേരും നിങ്ങളുടെ വാളും എനിക്കിഷ്ടമാണ്. ആ വാളൊന്നൂരി കാണിച്ചുതരാമോ..?"

ക്യാപ്റ്റൻ വാളൂരി കാണിച്ചു. അവളത് ശ്രദ്ധിച്ച് നോക്കി. പ്രത്യേകിച്ച് പിടിയിൽ മുദ്രണം ചെയ്ത അടയാളം.

"ഒരു ധീരപുരുഷന്റേതാണ് നീ..." അവൾ വാളിന് നേരെ കുനിഞ്ഞപ്പോൾ ക്യാപ്റ്റൻ അവളുടെ കഴുത്തിൽ ചുംബിച്ചു. അവൾ തലയുയർത്തുമ്പോൾ മുഖം ചുവന്നിരുന്നു. ആർച്ച് ഡീക്കൻ പല്ലുഞെരിച്ചു.

"ഞാൻ നിങ്ങളോട് സംസാരിച്ചോട്ടെ? ഒട്ടുദൂരം നടക്കൂ. നിങ്ങൾക്ക് എത്ര മാത്രം ഉയരമുണ്ടെന്ന് ഞാൻ കാണട്ടെ..."

"നീ ഒരു തനി കുട്ടിതന്നെ. പൂർണയൂനിഫോമിൽ നീ എന്നെ കണ്ടിട്ടില്ലല്ലോ? അത് കാണേണ്ടതുതന്നെയാണ്."

"നോക്കൂ, പൊന്നേ..." അയാൾ പറയാൻ തുടങ്ങി. അവൾ മൃദുവായ വിരലുകൾ കൊണ്ട് അയായളുടെ ചുണ്ടുകൾ അമർത്തി.

"നിങ്ങൾ എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടോ..? അത് പറയണം."

"സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നോ... എന്റെ ജീവിതത്തിൽ സ്വർഗ്ഗം പണിഞ്ഞ സുന്ദരിയാണ് നീ. നിന്നെയല്ലാതെ ഞാൻ ഒരാളെയും സ്നേഹിച്ചിട്ടില്ല.

മുന്നേ പലരോടും പറഞ്ഞുശീലിച്ചതുകൊണ്ട് ഒരു തെറ്റുംകൂടാതെ ഒറ്റ ശ്വാസത്തിൽ അങ്ങനെ പറയാൻ ക്യാപ്റ്റന് യാതൊരു പ്രയാസവും ഉണ്ടായില്ല.

എസ്മറാൽദാ ആകാശത്തിന് പകരമുള്ള ഇരുണ്ടമച്ചിലേക്ക് നോക്കി സ്വർഗീയ നിർവൃതിയിലെന്ന പോലെ മെല്ലെ പറഞ്ഞു.

"ഇപ്പോൾതന്നെ മരിച്ചെങ്കിൽ..."

"എന്ത് മരിക്കുകയോ? ഇത്ര മനോഹരമായ ഒരു മുഹൂർത്തത്തിൽ മരിക്കാനോ? ഇതാണ് ജീവിക്കാനുള്ള സമയം. ഞാൻ എന്തുമാത്രം സ്നേഹിക്കുന്നു എന്നറിയാമോ നിനക്ക്...? നിന്നെ സ്നേഹിച്ചതിന് കോപിച്ച ഒരു സുന്ദരിയുണ്ട്."

"അതാരാ...?"

"അതൊന്നും ഇപ്പോൾ പറയേണ്ട. നിനക്ക് ഞാൻ എല്ലാ സൗകര്യങ്ങളും ഒരുക്കിത്തരും. നിന്നെ ഞാൻ ലോകത്തിൽ ഏറ്റവും സന്തോഷവതിയാക്കും." അവൾ സ്വപ്നസമാനമായ ഒരു അനുഭൂതിയിൽ സ്വയംമറന്ന് നിന്നപ്പോൾ അയാൾ അവളുടെ അരപ്പട്ടയുടെ കൊളുത്ത് അഴിച്ചു.

"അതെന്താ ചെയ്യുന്നത്...?"

"എന്റെ കൂടെ കഴിയുമ്പോൾ തെരുവുനർത്തകിയുടെ വേഷമൊന്നും പാടില്ല."

"നിങ്ങളുടെ മതം പഠിപ്പിച്ചുതരണേ എനിക്ക്..."

"എന്റെ മതമെന്തിനാ പഠിക്കുന്നത്...?"

"നമുക്ക് വിവാഹം കഴിക്കാൻ..." ക്യാപ്റ്റന്റെ മുഖത്ത് ആശ്ചര്യവും ആർത്തിയും സമ്മിശ്രമായി തെളിഞ്ഞു.

"ഓ! നമ്മൾ വിവാഹം കഴിക്കാൻ പോവുകയാണോ?"

എസ്മറാൽദായ്ക്ക് ദുഃഖം തോന്നി.

"കുട്ടീ ഇതൊക്കെ വെറുതെ. ഏതെങ്കിലും പുരോഹിതൻ കുറേ ലാറ്റിൻ വാക്കുകൾ പറഞ്ഞാൽ ആർക്കെങ്കിലും പ്രേമം കൂടുമോ? വിവാഹംകൊണ്ട് എന്ത് ഗുണമാണ്? ഇല്ലെങ്കിൽ പ്രേമം ഇല്ലാതായിപ്പോകുമോ...?"

ആർച്ച്ഡീക്കൺ എല്ലാം കാണുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വികാരം തിളച്ചു. ആ കണ്ണുകളിൽ മെഴുകുതിരി ജ്വലിച്ചു.

ക്യാപ്റ്റൻ വളരെ പെട്ടെന്ന് എസ്മറാൽദായുടെ ബ്ലൗസ് അഴിച്ചു. അവൾ മോഹനിദ്രയിൽനിന്ന് എഴുന്നേറ്റ് നഗ്നമായ ചുമലുകളിൽ നോക്കി. അവൾ നാണിച്ചുപോയി. ചുവന്നുതുടുത്ത മുഖത്തോടെ അവൾ കൈകൾകൊണ്ട് മാറ് മറച്ചു.

അതിനിടയിൽ അവൾ സ്ഥിരമായി കെട്ടാറുള്ള രക്ഷ വെളിച്ചത്തിലായി. അതുകണ്ട് അയാൾ അടുത്തേക്ക് ചെന്നു.

"എന്താണത്?"

"അത് തൊടരുത്."

അവൾ ദേഷ്യത്തോടെ അയാളെ തടഞ്ഞു.

"അതെന്റെ രക്ഷയാണ്. എന്റെ അച്ഛനമ്മമാരെ കണ്ടുപിടിക്കാനുള്ള സഹായം. ക്യാപ്റ്റൻ എന്നെ വെറുതെ വിടൂ. എന്റെ ബ്ലൗസ് തരണം. ഞാൻ അപേക്ഷിക്കാം.

"നീ എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നില്ല അല്ലേ...?

"അയ്യോ അങ്ങനെയല്ല, നിങ്ങളുള്ളപ്പോൾ എനിക്കെന്തിനാണ് അച്ഛനും അമ്മയും? ഞാൻ അങ്ങയുടേതാണ്. ക്യാപ്റ്റൻ, ഞാൻ സ്വമനസ്സാലെ നിങ്ങളുടെ അടുത്തേക്ക് വന്നതാണ്. നിങ്ങൾക്കിഷ്ടമുള്ളത് ചെയ്തോളൂ. നിങ്ങൾക്കിഷ്ടമില്ലെങ്കിൽ വിവാഹം ചെയ്യേണ്ട. നിങ്ങൾക്ക് സ്നേഹിച്ച് മതി വന്നാൽ ഞാൻ നിങ്ങളുടെ ദാസിയാകാം. അതിന് നിങ്ങൾ അനുവദിക്കില്ലേ? ഇപ്പോൾ എന്നെ സ്വീകരിക്കൂ!" ക്യാപ്റ്റനെ ചുറ്റിപ്പിടിച്ച് ഇങ്ങനെ പറയുമ്പോൾ അവളുടെ ചുണ്ടുകളിൽ ഒരു ചെറുചിരിയും കണ്ണുകളിൽ നീർത്തുള്ളിയും പറ്റിനിന്നു. അർധനഗ്നമായ ദേഹം ഇളകുമ്പോൾ തന്റെ മനോഹരമായ സ്തനങ്ങൾ ക്യാപ്റ്റന്റെ യൂനിഫോമിൽ ഉരയുന്നത് അവൾ അറി

യുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ആർത്തികൊണ്ട് ലഹരിപിടിച്ച ക്യാപ്റ്റൻ തന്റെ ചുണ്ടുകൾ അവളുടെ നഗ്നമായ ചുമലിൽ അമർത്തി. ആനന്ദമൂർച്ഛയിൽ തലപിറകോട്ട് ചായ്ച്ച് അവൾ മച്ചിലേക്ക് നോക്കി. അയാളുടെ ചുംബനമേറ്റ് അവൾ വിറകൊണ്ടു. അപ്പോഴാണ് അയാളുടെ തലയ്ക്കുമുകളിൽ അവൾ മറ്റൊരു തല കണ്ടത് ആർച്ച് ഡീക്കൺ വികാരപരവശനായി കോണിയിറങ്ങി. അവൾ പേടിച്ചുവിറച്ചു. ഒരു കഠാര ക്യാപ്റ്റന്റെ ദേഹത്തിലേക്ക് ആഴ്ന്നിറങ്ങി. അയാൾ താഴെ വീണു.

ബോധം തെളിയുമ്പോൾ പടയാളികൾ അവളെ വളഞ്ഞിരിക്കുകയായിരുന്നു.

പുരോഹിതന്റെ പൊടിപോലും അവിടെ കണ്ടില്ല. ചോരയിൽ കുളിച്ച ക്യാപ്റ്റനെ അവർ എടുത്ത് പുറത്തേക്ക് കൊണ്ടുപോയി. നദിയിലേക്ക് ദർശനമുള്ള ജനൽ തുറന്നുകിടപ്പായിരുന്നു.

"ഒരു ക്യാപ്റ്റനെ കഠാരിക്ക് കുത്തിയ ദുർമന്ത്രവാദിനിയാണവൾ" എന്ന് ആരോ പറയുന്നത് കേട്ടു.

ആറ്

കരിയിലയായ നാണയം

എസ്മറാൽദായെ കാണാതായിട്ട് ഒരു മാസമായി. ഗ്രിൻഷ്വാറും അദ്ഭുത ലോകവും പരിഭ്രമിച്ചുനിൽക്കുകയാണ്. ഒരു രാത്രിയാണ് അവൾ അപ്രത്യക്ഷയായത്. പലേടത്തും അന്വേഷിച്ചു. ഒരു വിവരവും കിട്ടിയില്ല. അവളുടെ.....

ഒരു ക്യാപ്റ്റന്റെ കൂടെ നടന്നുപോകുന്നത് കണ്ടവരുണ്ട്. ആ വിവരം ഗ്രിൻഷ്വാർ വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. കാരണം കൈയിൽ രക്ഷയുള്ളതുകൊണ്ട് ആർക്കും അവളെ വഴിതെറ്റിച്ചുകൊണ്ടുപോകാൻ കഴിയില്ല. അങ്ങനെയാണ് ഗ്രിൻഷ്വർ സമാധാനിച്ചത്.

അവളുടെ തിരോധാനത്തിന്റെ കാരണം ആർക്കും മനസ്സിലായില്ല. ഗ്രിൻഷ്വർ അത്യധികം ദുഃഖിച്ചു. ദുഃഖംകൊണ്ട് മെലിയാമെങ്കിൽ അയാൾ വല്ലാതെ മെലിയുമായിരുന്നു. സാഹിത്യപ്രവർത്തനങ്ങൾ പോലും മറന്നപോലെയായി. വലിയൊരു ഗ്രന്ഥം അച്ചടിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചതായിരുന്നു.

ഒരുദിവസം കുറ്റവാളികളുടെ തടവറക്കരികിലൂടെ പോവുകയായിരുന്നു ഗ്രിൻഷ്വാർ. നീതിന്യായകൊട്ടാരത്തിൽ ആളുകൾ കൂടിനിൽക്കുന്നു. ഗ്രിൻഷ്വാർ അങ്ങോട്ട് ചെന്നു. എന്താ കാര്യമെന്ന് തിരക്കി. ഒരു ക്യാപ്റ്റനെ കൊന്ന കുറ്റത്തിന് ഒരു യുവതിയെ വിചാരണ ചെയ്യുകയാണെന്ന് ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ പറഞ്ഞു.

"ആരാണ്..?"

"ശരിക്കറിയില്ല. ഇതിലെന്തോ മന്ത്രവാദപ്രശ്നമുള്ളതുകൊണ്ട് ബിഷപ്പും ആർച്ചുഡീക്കണും ഒക്കെ ഇടപെട്ടിട്ടുണ്ട്. ആർച്ചുഡീക്കൺ എന്റെ ചേട്ടനാണ്. ചേട്ടനെ കാണേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെനിക്ക്.. അങ്ങോട്ട് പോകാൻ കഴിയുന്നില്ല."

ആർച്ചുഡീക്കൺ എന്ന് കേട്ടപ്പോൾ ഗ്രിൻഷ്വാർ ഉണർന്നു. അദ്ദേഹത്തെ പരിചയപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ചെറുപ്പക്കാരൻ അപ്പോഴേക്കും എങ്ങോട്ടോ പോയി.

ആളുകൾ കൈ മുട്ടുകൾ കൊണ്ട് തിക്കിയും തിരക്കിയും ഹാളിലേക്ക് നീങ്ങുകയാണ്. ഗ്രിൻഷ്വാർ ആൾക്കൂട്ടത്തോടൊപ്പം കൂടി. നീളം കൂടിയതുകൊണ്ട് വാതിൽക്കൽ എത്തിയപ്പോൾ തന്നെ ഹാളിന്റെ അകം കണ്ടു.

വിസ്താരമേറിയ ഹാളിൽ ഇരുൾ വ്യാപിച്ചിരുന്നു.

മേശപ്പുറത്ത് കുറച്ച് മെഴുകുതിരികൾ കത്തിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇടത്തും വലത്തുമുള്ള മേശക്കരികിൽ വക്കീലന്മാർ. പ്ലാറ്റ്ഫോറത്തിൽ നിരവധി ന്യായാധിപന്മാർ. മുകളിലിരിക്കുന്നത് പ്രസിഡണ്ട്. കോടതിയിലെ ക്ലാർക്ക്, പ്രത്യേക അഭിഭാഷകർ, രാജാവിന്റെ അഭിഭാഷകൻ, പ്രതിനിധി മാസ്റ്റർ ഷാക്കേഷാർമൊളു, വൈദികകോടതിയിലെ മാന്യന്മാർ തുടങ്ങി ഒരു പാട് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ തന്നെയുണ്ട്.

ഗ്രിൻഷ്വാർ കൂടുതൽ അടുത്തെത്തി. കീറത്തുണിയിൽ മൂടിയ ഒരു കിഴവി മൊഴി കൊടുക്കുകയാണ്.

"എന്റെ പേര് ഫാലൂർ ദെൽ എന്നാണ്. നാല്പതുകൊല്ലമായി പോൾ സെന്റ് മിഷേലിൽ താമസിക്കുന്നു. കൃത്യമായി നികുതിയും വാടകയു മൊക്കെ അടക്കാറുള്ളതാണ്. ഇപ്പൊ പാവപ്പെട്ട കിഴവിയാണെങ്കിലും ഞാനുമൊരു സുന്ദരിയായിരുന്നു. ഒരു ദിവസം രാത്രി വാതിലിൽ മുട്ടുകേട്ടു. അങ്ങനെയാ തുടക്കം."

അന്ന് സംഭവിച്ചതിൽ അവർ കണ്ടതൊക്കെയും പറഞ്ഞു. രണ്ടുപേർ ഒരുമിച്ചു വന്നതിൽ ഒരാളെ പെട്ടെന്ന് കാണാതായി. ക്യാപ്റ്റൻ ഒരു നാണയം കൊടുത്തിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ആട്ടിറച്ചി വാങ്ങണമെന്നൊക്കെ വിചാരിച്ചിരുന്നതാണ്. ക്യാപ്റ്റൻ പുറത്തേക്ക് പോയി. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞുവരുമ്പോൾ ഒരു പെൺകുട്ടി കൂടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. സൂര്യനെ പോലെ തിളങ്ങുന്നവൾ. അവളുടെ കൂടെ ഒരാടുമുണ്ടായിരുന്നു. എനിക്കതിനെ ഇഷ്ടമല്ല. മീശയും കൊമ്പുമുള്ള ആട്. ഒരാണിനെ പോലെ. എന്തോ ദുർമന്ത്രവാദം അപ്പോഴേ മണത്തിരുന്നു. നാണയം കൊടു ത്തതുകൊണ്ട് അവരെ മുറിയിൽ കഴിയാൻ സമ്മതിച്ചു. രണ്ട് നിലയുള്ള വീടാണ്. അതിന്റെ ജനലുകൾ പുഴയിലേക്ക് തുറന്നിരിക്കുന്ന വയാണ്.അവർ നൂൽ നൂൽക്കാനിരുന്നു. അപ്പോൾ അറുകൊല വൈദികനെ പറ്റിയാണ് ഓർമ്മവന്നത്. ആ സമയത്താണ് മുകളിലത്തെ നിലയിൽ നിന്ന് നിലവിളി കേട്ടത്. എന്തോ നിലത്ത് വീഴുന്നതും ജനല് തുറക്കുന്നതും കേട്ടിരുന്നു. ഒരു കറുത്ത രൂപം വെള്ളത്തിൽ വീഴുന്നത് അവർ കണ്ടു. അവർ കാവൽപ്പട്ടാളത്തെ വിളിച്ചുവരുത്തി. പടയാളികൾ വൃദ്ധയെ തല്ലാൻ നോക്കി. വൃദ്ധ കാര്യം പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി. മുകളിലത്തെ മുറിയിൽ ചോരയിൽ മുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ക്യാപ്റ്റൻ. നെഞ്ചത്ത് ഒരു കഠാര. പെൺകുട്ടി മരിച്ചപോലെ കിടക്കുന്നു. ആട് വിറളി പിടിച്ച് ഓടുന്നു. ക്യാപ്റ്റനെയും പെൺകുട്ടിയേയും പടയാളികൾ കൊണ്ടുപോയി. ആട്ടിറച്ചി വാങ്ങാൻ താൻ നാണയമെടുക്കാൻ ചെന്നു. അവിടെ നാണയമില്ല. ഒരു കരിയില യാണുള്ളത്.

വൃദ്ധ പറഞ്ഞുനിർത്തിയപ്പോൾ എന്തോ ആഭിചാരപ്രവൃത്തി നടന്നിട്ടു

ണ്ടെന്ന് ആളുകൾ പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. ശ്രുതി പരന്നു. കരിയില തെളിവായി വാങ്ങി പലരും പരിശോധിച്ചു. അത് ആഭിചാരത്തിനുപയോഗിച്ച ഇലയാണെന്ന് മാസ്റ്റർ ഷാക്കെ ഷാർമോളു പ്രസ്താവിച്ചു.

"ആരാണ് നാണയം തന്നത്.?"

ഒരു അഭിഭാഷകൻ ചോദിച്ചു.

"ക്യാപ്റ്റൻ"

"മാന്യരേ, രേഖകളെല്ലാം കണ്ടല്ലോ. ഇനി ക്യാപ്റ്റൻ ഫ്വാബുവിന്റെ മൊഴിയും വായിച്ചുനോക്കാം."

രാജകീയ അഭിഭാഷകൻ പറഞ്ഞു. ഫ്വാബു എന്ന വാക്കു കേട്ട മാത്രയിൽ അവൾ എഴുന്നേറ്റു. അത് ലാഎസ്മറാൽദാ തന്നെയാണെന്ന് ഗ്രിൻഷാർ തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

അവൾ വിളറിയിരുന്നു. മുടി ചിന്നിച്ചിതറിയിരുന്നു.

ചുണ്ടുകൾ കരുവാളിച്ചു. കണ്ണുകൾ കുണ്ടിൽ താണു. ആകെ മാറിപ്പോയിരിക്കുന്നു.

ഫ്വാബു എവിടെയാ... എന്നെ കൊല്ലുന്നതിന് മുമ്പേ എന്റെ ക്യാപ്റ്റൻ എവിടെയുണ്ടെന്ന് പറയണേ...."

എസ്മറാൽദാ അലറിക്കരഞ്ഞു. അവളോട് മിണ്ടാതെയിരിക്കാൻ പ്രസിഡണ്ട് കൽപിച്ചു.

"അദ്ദേഹം ജീവനോടെയുണ്ടോ എന്ന് പറഞ്ഞുതരാനെങ്കിലും കരുണ കാണിക്കണേ....."

അവൾ കൈകൾ കോർത്തുപിടിക്കുമ്പോൾ ചങ്ങല തമ്മിൽ ഉരസി ശബ്ദമുണ്ടായി.

"അയാൾ മരിക്കാറായിരിക്കുന്നു. എന്താ തൃപ്തിയായോ...?"

രാജാവിന്റെ അഭിഭാഷകൻ അരിശത്തോടെ പറഞ്ഞു.

എസ്മറാൽദാ വെളുത്ത മെഴുകുപ്രതിമയായി തീർന്നു. കണ്ണീർ വറ്റിപോയിരിക്കുന്നു.

"രണ്ടാംപ്രതിയെ ഹാജരാക്കൂ..."

പ്രസിഡണ്ട് കല്പിച്ചു.

വിശാലമായ ചക്രവാളമുള്ള ഒരു ഉയർന്ന പാറപ്പുറത്തുനിന്നെന്നപോലെ ആട് തല ഉയർത്തി നോക്കി. അത് അവിടെ ഇരിക്കുന്നവരുടെ തലയ്ക്ക് മീതെ കൂടി ചാടി. എസ്മറാൽദായുടെ കാലിനടുത്തെത്തി.

ക്ഷുദ്രപ്രവൃത്തിക്ക് മൃഗങ്ങളെ കുറ്റപ്പെടുത്തുന്ന കാലമാണ്. ശിക്ഷിച്ചിട്ടുമുണ്ട്.

വൈദികകോടതിയിലെ അഭിഭാഷകൻ എഴുന്നേറ്റ് നിന്നറിയിച്ചു.

"ഈ കോലാടിൽ പ്രവേശിച്ചിരിക്കുന്ന പിശാച് ഇനിയും ദുഷ്ടപ്രവൃ

ത്തികൾ തുടർന്നാൽ അതിനെ തൂക്കിലേറ്റുകയോ കുറ്റിയിൽ കെട്ടിയിട്ട് ചുട്ടെരിക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ടിവരും."

ഗ്രിൻഷാർ വിയർത്തു. മുഖം തണുത്തു. മാസ്റ്റർ ഷാക്കേ തപ്പെടുത്തു കൊട്ടി. സമയമെത്രയായി എന്ന് ചോദിച്ചപ്പോൾ ആട് ഏഴ് പ്രാവശ്യം കൊട്ടി. സമയം അപ്പോൾ ഏഴുമണി ആയിരുന്നു. കൂടിയിരുന്നവരിൽ ഭയം നുരയിട്ടു. ഗ്രിൻഷാർ ക്ഷമകെട്ട് പറഞ്ഞു.

"ഈ ആട് സ്വയം നശിക്കാൻ തന്നെയാണ് പുറപ്പാട്. എന്താണെന്നറിയാതെയാണ് അത് ഓരോന്ന് ചെയ്യുന്നത്."

"ആരും മിണ്ടരുത്."

കാവൽക്കാരൻ ഓർമ്മിപ്പിച്ചു.

മാസ്റ്റർ ഷാർക്കേ ഷാർമൊളു വിവിധതരത്തിൽ തപ്പ് കൊട്ടി. ദിവസവും മാസവും കൊല്ലവുമൊക്കെ ആടിനെ കൊണ്ട് പറയിപ്പിച്ചു. ഈ കളികൾ തെരുവിൽ കണ്ട് രസിച്ചവരാണ് കോടതിയിൽ അതുകണ്ട് പേടിച്ചത്.

രാജകീയ വക്കീൽ ആടിന്റെ കഴുത്തിൽ തൂക്കിയ സഞ്ചി അഴിച്ചെടുത്ത് അക്ഷരമാലകൾ വിതറി. ആട് ഉടനെ അവയിൽ നിന്ന് ഫ്വാബു എന്ന വാക്കുണ്ടാക്കി. ഇതോടെ എസ്മറാൽദാ ദുർമന്ത്രവാദിനിയായി.

അവിടെ അപ്പോൾ നടക്കുന്നതിലൊന്നും അവളുടെ ശ്രദ്ധ പതിഞ്ഞില്ല. അപ്പോഴാണ് മാർച്ച് ഇരുപത്തൊമ്പതാം തിയ്യതി രാത്രി ക്യാപ്റ്റനെ കുത്തി ക്കൊന്നത് എസ്മറാൽദാ ആണെന്ന കുറ്റം നിഷേധിക്കുന്നോ എന്ന് പ്രസി ഡണ്ട് ചോദിച്ചത്. അവൾ പലതും വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. പ്രസിഡണ്ട് ആവർ ത്തിച്ച് അതുതന്നെ ചോദിച്ചു.

"ഞാൻ നേരത്തെ പറഞ്ഞിരുന്നല്ലോ... ഞാനല്ല.... എനിക്ക് അറിയില്ല... അത് ആ പുരോഹിതൻ....."

അവൾ വിക്കിവിക്കിയാണ് അത്രയും പറഞ്ഞത്. അതിന്റെ തുടർച്ചയായി ജഡ്ജി പറഞ്ഞു.

"ആ അറുകൊലവൈദികൻ"

"ഞാൻ പാവമാണേ സാറന്മാരേ.."

"ഈജിപ്തുകാരിയുമാണ്."

ജഡ്ജി കൂട്ടിച്ചേർത്തു. അപ്പോൾ ഷാർമൊളു ആവശ്യപ്പെട്ടു.

"പ്രതി ശാഠ്യം പിടിക്കുന്നതുകൊണ്ട് മർദ്ദനപ്രയോഗം വേണം."

പ്രസിഡണ്ട് അതനുവദിച്ചു. ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ അവളെയും കൊണ്ട് ഒരു അറയുടെ അടുത്തെത്തി. വാതിൽ തുറന്ന് അവളെ അകത്താക്കിയശേഷം വാതിൽ അടഞ്ഞു.

വിചാരണ

എസ്മറാൾദായെ തള്ളിയിട്ട മുറി ഭയജനകമായിരുന്നു. ജനലുക

ളൊന്നുമില്ലാത്ത മുറിയാണ്. ഇരുമ്പ് കതകുകളുള്ള വാതിലല്ലാതെ വേറെ ഒരു ദ്വാരം പോലുമില്ല. ചുമരരുകിൽ .....ഒരു ചൂളയുണ്ടായിരുന്നതുകാരണം അകത്ത് വെളിച്ചത്തിന് ഒരു കുറവുമില്ല. അവിടെ പല വിധത്തിലുള്ള ആയുധങ്ങൾ കണ്ടു അവൾ. അവയൊക്കെ എന്തിനാണുപയോഗിക്കുക എന്ന് അവൾക്കറിയില്ല. ചൂളയിൽ ചവണ തുടങ്ങിയ പലതും പഴുപ്പിക്കാനിട്ടിരിക്കുന്നു.

നടുക്കൊരു കട്ടിലിൽ മർദ്ദകനായ പിയറാതോർത്തെദു ഇരിക്കുന്നു. രണ്ട് സഹായികൾ ചൂളയിലെ ഇരുമ്പായുധങ്ങൾ ഇളക്കിയിടുന്നുണ്ട്.

ആവുന്നത്ര ധൈര്യം സംഭരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും അകത്തുകടക്കുമ്പോൾ തന്നെ എസ്മറാൽദ ഭയവിവശയായിരുന്നു. ഒരു വശത്ത് പുരോഹിതന്മാരും മറുവശത്ത് പോലീസുകാരും അണിനിരന്നു. അടുത്ത് പേനയും മഷിയും കടലാസുമായി ക്ലാർക്കും ഉണ്ട്.

മാസ്റ്റർ ഷാർക്കേ ചെറുചിരിയോടെ അവളെ സമീപിച്ചു.

"ഏയ് പെൺകുട്ടീ.... നീ ഇപ്പോൾ കുറ്റം നിഷേധിക്കുക തന്നെയാണോ?

"അതെ."

അവൾ വളരെ മെല്ലെ പറഞ്ഞു.

"എങ്കിൽ കൂടുതൽ കഠിനമായ രീതിയിൽ ചോദ്യം ചെയ്യേണ്ടിവരും. അങ്ങനെ ചെയ്യാൻ ഞങ്ങൾക്കിഷ്ടമില്ലെങ്കിലും?"

കട്ടിലിൽ ഇരുന്ന മർദ്ദകനോട് എസ്മറാൽദാക്ക് സ്ഥലം കൊടുക്കാൻ ഷാർമൊളു ആവശ്യപ്പെട്ടു. അവൾ നിന്നതേയുള്ളു. സഹായികൾ അവളെ പിടിച്ച് തോൽകിടക്കയിൽ ഇരുത്തി. രക്തം മുഴുവൻ ഹൃദയത്തിലേക്ക് തിരിച്ചൊഴുകുന്നതായി അവൾക്ക് തോന്നി. ആയുധങ്ങൾക്കിടയിൽ കഴിയുന്ന അവളെ അവയെല്ലാം വന്ന് കുത്തുകയും കടിക്കുകയും മാന്തുകയും ചെയ്യുന്നതായി അവൾ വിചാരിച്ചുപോയി.

ഡോക്ടർ അവിടെ ഉണ്ടോ എന്ന് ഷാർമൊളു അന്വേഷിച്ചു. ഡോക്ടർ ഹാജരായിട്ടുണ്ട്.

എസ്മറാൽദായുടെ ശരീരം വിറക്കാൻ തുടങ്ങി. ഷാർമൊളു വീണ്ടും ചോദിച്ചു.

"മൂന്നാം തവണയും ചോദിക്കുകയാണ്. നീ കുറ്റം നിഷേധിക്കുന്നുണ്ടോ.?"

പറയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അവൾ തലയാട്ടിക്കൊണ്ട് 'അതെ' എന്നുത്തരം കൊടുത്തു.

"നിന്റെ ശാഠ്യം ഞങ്ങളെ വിഷമിപ്പിക്കുന്നു. ഔദ്യോഗികമായി ചെയ്യേണ്ടതു ചെയ്തല്ലേ പറ്റൂ...."

"ആദ്യം എന്താ വേണ്ടത്..?"

മർദ്ദകൻ പിയറാ ആരാഞ്ഞു. ഷാർമൊളു അല്പനേരം മിണ്ടിയില്ല. പിന്നെ പട്ടാളച്ചെരിപ്പ് എന്ന് പറഞ്ഞു.

മനുഷ്യൻ ഉപേക്ഷിച്ചു. ദൈവവും ഉപേക്ഷിച്ചില്ലല്ലോ എന്ന് വിചാരിച്ചു എസ്മറാൽദാ. അവളുടെ തല കുനിഞ്ഞു മാറിൽ തട്ടിനിന്നു. മർദ്ദകനും വൈദികനും ഒരുമിച്ച് അവളുടെ അടുത്തെത്തി. സഹായികൾ ആയുധങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ തിരയുകയായിരുന്നു.

ഇരുമ്പുപകരണങ്ങളുടെ ഒച്ച അവളെ വിറപ്പിച്ചു.

താണസ്വരത്തിൽ അവൾ വിളിച്ചു

"എന്റെ ഫ്വാബു"

വീണ്ടും അവൾ മൃതപ്രായയായി. മൂകയായി.

ഈർച്ചവാളുകൾ, ചക്രങ്ങൾ, കപ്പികൾ തുടങ്ങിയവ അവിടെ എടുത്തു വെച്ചിട്ടുണ്ട്.

മർദ്ദനമില്ലിൽ പൊടിക്കാനുള്ള നെന്മണി മാത്രമായിരുന്നു അവൾ. പ്രശാന്തയും മൃദുലയും ദുർബലയുമായ പെൺകുട്ടി.

പിയറായുടെ സഹായികൾ അവളെ നഗ്നയാക്കി. ആ സുന്ദരമായ അവയ വങ്ങൾ കണ്ട് ആരാച്ചാർ 'കഷ്ടം' എന്ന് പറഞ്ഞുപോയി.

അവളുടെ കാലുകൾ ഇരുമ്പ് കെട്ടിയ യന്ത്രത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ മറഞ്ഞു. അതേ നിമിഷം ഭയത്തിൽ നിന്നും നേടിയ ധൈര്യത്തിൽ അതെടുത്ത് മാറ്റാൻ അവൾ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഒപ്പം അവൾ ചാടി എഴുന്നേറ്റു. ദയ തോന്നു വാൻ അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു. രാജകീയ അഭിഭാഷകന്റെ കാൽക്കൽ നമസ്ക്കരിക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും കാൽ അനക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അവൾ തളർന്നുവീണു. വീണ്ടും അവളെ തുകൽ കിടക്കയിലാക്കി. തുകൽകയർ കൊണ്ട് അവളുടെ അരയ്ക്ക് ചുറ്റും കെട്ടി.

"അവസാനമായി ചോദിക്കുകയാണ്.... നീ കുറ്റം സമ്മതിക്കുന്നുണ്ടോ..?"

"ഞാൻ തെറ്റ് ചെയ്തിട്ടില്ല."

"പിന്നെങ്ങനെയാണ് നിനക്കെതിരെയുള്ള തെളിവുകളെ നീ വിശദീക രിക്കുക?"

"എനിക്കൊന്നും അറിയില്ല സാർ... സത്യമാണ്."

"നീ കുറ്റം നിഷേധിക്കുന്നു."

"എല്ലാം."

"വീണ്ടും തുടങ്ങിക്കോ..."

പിയറാ ഒരു സ്ക്രൂ തിരിച്ചു. അവളുടെ കാൽ കൂടുതൽ ഇറുങ്ങി. എസ്മറാൽദാ കരഞ്ഞു. അത് വിശദീകരിക്കാൻ ഒരു ഭാഷയിലും വാക്കു കളില്ല.

പിയറായോട് നിർത്താൻ ഷാർമൊളു നിർദ്ദേശിച്ചു.

"നീ സമ്മതിക്കുന്നോ.."

"എല്ലാം... ഞാൻ സമ്മതിക്കുന്നു."

എപ്പോഴും ചിരിച്ച് കളിച്ച് കാണുന്നവരെയെല്ലാ സന്തോഷിപ്പിച്ചു നടന്ന പാവം പെൺകുട്ടിയെ ദുഃഖം കീഴടക്കി.

"നീ കുറ്റം സമ്മതിച്ചല്ലോ. എന്നാലും മരണം മാത്രമേ നിനക്ക് ആഗ്രഹിക്കാനുള്ളു."

"ഞാനും അതേ ആഗ്രഹിക്കുന്നുള്ളു."

അവൾ തളർന്നുവീണു. തൂങ്ങിക്കിടക്കുന്ന തുകൽക്കയറിൽ കിടന്നാടി.

"ക്ലാർക്കേ എഴുതിയെടുത്തോളണം. നരകത്തിലെ സദ്യകൾ, പാതിരാ കൂത്താട്ടങ്ങൾ, ക്ഷുദ്രപ്രയോഗങ്ങൾ എന്നിവയിൽ പിശാചുക്കളോടും ദുർമന്ത്രവാദികളോടും ആഭിചാരക്കാരോടും ഒപ്പം നീയും പങ്കെടുക്കാറുണ്ടെന്ന് സമ്മതിക്കുന്നുണ്ടോ..?"

"ഉവ്വ്"

"പിശാചിന്റെയും അറുകൊലവൈദികന്റെയും സഹായത്താൽ മാർച്ച് 29 ന് ക്യാപ്റ്റൻ ഫ്വാബുവിനെ കൊലപ്പെടുത്തിയെന്ന് സമ്മതിക്കുന്നുണ്ടോ....?"

മഞ്ഞുതുള്ളികൾ പോലെ നിർമ്മലമായ കണ്ണുകൾ കൊണ്ട് അവൾ മജിസ്ട്രേറ്റിനെയും മറ്റെല്ലാവരെയും നോക്കി.

"ഊം...."

"അവളെ അഴിച്ചുവിട്ടേക്ക്... കോടതിയിൽ ഹാജരാക്കൂ... ഒടുവിൽ ഇതാ നീതിയുടെ മഹാവിജയം. നമ്മൾ കഴിയുന്നത്ര ദയ കാണിച്ചുവെന്ന് അവൾ സമ്മതിക്കും.

വിധി

മുടന്തിക്കൊണ്ടാണ് എസ്മറാൽദാ കോടതിയിൽ പ്രവേശിച്ചത്. എല്ലാവർക്കും സന്തോഷമായിരുന്നു. ഒരു നല്ല നാടകത്തിന്റെ അവസാനരംഗത്തിന് തിരശ്ശീല ഉയരുന്നതുപോലെ കോടതി. ജഡ്ജിമാർക്കെല്ലാം വേഗം അത്താഴത്തിന് പോകാമെന്ന വിചാരം. ആടിന് എസ്മറാൽദെയെ കണ്ട സന്തോഷം. ആട് എസ്മറാൽദായുടെ അടുത്തേക്കോടാൻ വെമ്പി. പക്ഷെ അതിനെ ഒരു ബെഞ്ചിൽ കെട്ടിയിട്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു.

മങ്ങിയ വെളിച്ചമേ കോടതിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഒരു മൂടൽ മഞ്ഞുപോലെ വസ്തുക്കളെയെല്ലാം മറക്കുന്ന ഇരുട്ട്. മെഴുകുതിരികളും അധികം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ചില ജഡ്ജിമാരുടെ മുഖം മാത്രം അവ്യക്തമായി തെളിഞ്ഞു കണ്ടു. അവരുടെ മുൻപിൽ മുറിയുടെ അങ്ങേയറ്റത്ത്

ഇരുണ്ടപശ്ചാത്തലത്തിൽ വെളുത്ത ഒരു വസ്തുവായി എസ്മറാൽദാ നിന്നു.

ഷാർമൊളു നിശ്ചിത സ്ഥാനത്തിരുന്നശേഷം എഴുന്നേറ്റുനിന്ന് പറഞ്ഞു.

"പ്രതി കുറ്റം സമ്മതിച്ചു."

പ്രസിഡണ്ട് അത് വിശദീകരിച്ച് ചോദിച്ചു.

"ജിപ്സി പെൺകുട്ടീ, ആഭിചാരം, വ്യഭിചാരം, കൊലപാതകം എന്നീ കുറ്റങ്ങൾ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ടോ..?"

ഹൃദയം പിടഞ്ഞു. അവൾ ഏങ്ങിയേങ്ങിക്കരഞ്ഞുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

"നിങ്ങൾ പറയുന്നതെന്തും ഞാൻ സമ്മതിക്കാം. ഒരപേക്ഷ മാത്രം സാധിപ്പിച്ചുതരണം. എന്നെ വേഗത്തിൽ കൊന്നു തരണം."

പ്രസിഡണ്ട് രാജകീയ അഭിഭാഷകനോട് തന്റെ പ്രസ്താവന വാദിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഷാർമൊളു ഒരു കടലാസെടുത്തു. അതുവായിക്കാൻ തുടങ്ങി. ആവശ്യത്തിലേറെ ആംഗ്യത്തോടെയാണ് അയാളത് വായിച്ചത്. നല്ല അഭിനയം. മുഖവുര കഴിയുന്നതിന് മുമ്പ് വിയർത്തുപോയി. പെട്ടെന്ന് ഒരു ഭാഗത്തെത്തിയപ്പോൾ ലത്തീൻ ഭാഷയിലുള്ള പ്രഭാഷണം നിറുത്തി. അതിൽ എഴുതിയിട്ടില്ലാത്ത കാര്യങ്ങൾ ഫ്രഞ്ച് ഭാഷയിൽ പറയാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ മുഖമാകെ ഭീഷണമായിരുന്നു.

"ചെകുത്താൻ ഇടപെട്ടിട്ടുണ്ടീ കാര്യത്തിൽ... അത് നമ്മുടെ നടപടികളിലൊക്കെ പങ്ക് ചേരുകയും മഹാരാജാവിനെ പുച്ഛിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്."

ഷാർമൊളു ആടിനെ ചൂണ്ടികാണിച്ചു. അത് ഷാർമൊളുവിന്റെ അഭിനയത്തെ അനുകരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയായിരുന്നു. അതിന്റെ കുറ്റത്തിന്റെ ഒടുവിലത്തെ തെളിവായിരുന്നു അത്. അത് ഒഴിവാക്കാനായി ആടിന്റെ കാലുകൾ കൂട്ടിക്കെട്ടി. അതിനുശേഷം ശിക്ഷ എന്തായിരിക്കണമെന്ന വിശദീകരണമായിരുന്നു.

"പ്രതി പിഴയായി പണം നൽകണം. നോത്ര്ദാം പള്ളിയുടെ മുന്നിൽ പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യണം. പിന്നെ പ്ലാസ്ദ്ഗ്രെവിൽ കൊണ്ടുപോയി കോലാടിനെയും അവളെയും ഒപ്പം തൂക്കിക്കൊല്ലണം."

അദ്ദേഹം സ്വസ്ഥാനത്തിരുന്നപ്പോൾ പ്രതിയുടെ വക്കീൽ എഴുന്നേറ്റു. ചുരുക്കിപ്പറയുവാൻ പ്രസിഡണ്ട് ആദ്യമേ നിർദ്ദേശിച്ചു.

"പ്രതി കുറ്റം സമ്മതിച്ചിരിക്കെ ചുരുക്കിപ്പറയാം. സാലിക് നിയമപ്രകാരം പ്രതി പിഴയൊടുക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതിന് വിധിയുണ്ടാകണം."

"അതൊക്കെ റദ്ദായിപ്പോയില്ലേ....."

"ഇല്ല"

വോട്ടിനിടാമെന്ന് ഒരാൾ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. ജഡ്ജി ഓരോരുത്തരോടായി ചോദ്യം ചോദിച്ചു. ഒടുവിൽ വിധി വായിച്ചു.

രാജാവ് തീരുമാനിക്കുന്ന ദിവസം നട്ടുച്ചസമയത്ത് മാറത്ത് ഒരു തുണി മാത്രം കെട്ടി ചെരിപ്പിടാതെ കഴുത്തിൽ കയറിട്ട് ഒരു ഉന്തുവണ്ടിയിൽ നോത്രദാം പള്ളിയിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയി രണ്ടു റാത്തൽ ഭാരമുള്ള മെഴുകുതിരി കയ്യിൽ തന്ന് കത്തിച്ച് പൂമുഖത്ത് നിറുത്തും. അവിടുത്തെ ചടങ്ങ് കഴിഞ്ഞാൽ പ്ലാസ്ദ്ഗ്രെവിലെ കൊലമരത്തിൽ കഴുത്തിൽ കയറുകെട്ടി തൂക്കിലിടും. ഒപ്പം കോലാടും ഉണ്ടാകും. കുറ്റങ്ങൾക്ക് പരിഹാരമായി മൂന്ന് സ്വർണനാണയങ്ങൾ വൈദികകോടതിയിലെ അധ്യക്ഷന് സമർപ്പിക്കണം. ദൈവം നിന്നോട് കരുണ കാട്ടട്ടെ."

"ഇത് ഒരു ദുസ്വപ്നം തന്നെ."

എസ്മറാൽദാ പിറുപിറുത്തു.

പരുപരുത്ത കൈകൾ തന്നെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നത് അവൾ അറിഞ്ഞു.

ഒരാശയും വേണ്ട

ഏത് കെട്ടിടം പണിയുന്നതിനും ഓരോ കാലത്ത് ഓരോ രീതിയായിരിക്കും. മധ്യകാലഘട്ടത്തിൽ മുകളിൽ പണിയുന്നതിന് സമമായി ഭൂമിക്കടിയിലേക്കും പണിയുമായിരുന്നു. പള്ളികളും കൊട്ടാരങ്ങളുമെല്ലാം ഇങ്ങനെയായിരുന്നു. അതിലേക്ക് കയറിചെല്ലുകയല്ല, ഇറങ്ങിചെല്ലുകയാണ് വേണ്ടത്.

നീതിന്യായകൊട്ടാരത്തിലും ഉണ്ടായിരുന്നു നിലവറ. അതിന്റെ താഴോട്ട് ചെല്ലുന്തോറും വിസ്താരം കുറഞ്ഞുവരും. ഇരുട്ടുകൂടും. ദാന്തേ നരകവർണ്ണനയ്ക്ക് ഇതാണുപയോഗിച്ചിരുന്നത്. മരണശിക്ഷയ്ക്ക് വിധിച്ചവരെ ഏറ്റവും അടിയിലുള്ള നിലവറയിലാണ് അടച്ചിരുന്നത്. അതിൽ പെട്ടുപോകുന്ന ആൾ വെളിച്ചത്തിനോടും കാറ്റിനോടും മാത്രമല്ല ജീവിതത്തോടും എല്ലാം ആശകളോടും വിട പറഞ്ഞുപോകും. ചില തടവുകാരെ അവിടെ സ്ഥിരമായിട്ടേക്കും. മറന്നുപോയി എന്നാകും ന്യായം പറയുക.

ലാ എസ്മറാൽദായെ ഇങ്ങനെയുള്ള നിലവറയിലാണ് പൂട്ടിയത്. നീതിന്യായകൊട്ടാരം മുഴുവൻ അവളുടെ തലയ്ക്ക് മുകളിലായിരുന്നു. ആ പാവം പെൺകുട്ടിയെ തകർക്കാൻ ഇത്ര വലിയ ശിക്ഷ ആവശ്യമില്ലായിരുന്നു.

ഇരുട്ടിൽ പൊതിഞ്ഞു കുഴിച്ചുമൂടി എന്നതാണ് ശരി. നർത്തനവേളയിൽ മനസ്സിലെ സൂര്യവെളിച്ചംകൊണ്ട് കാണികളെ ആവേശം കൊള്ളിച്ച നിഷ്ക്കളങ്കയായ പെൺകുട്ടിയുടെ വിധി. രാത്രിപോലെ കുളിര്. മരണം പോലെ തണുപ്പ്. ചുടിയിഴകളെ ഇളക്കാൻ പോലും ഒരിളം കാറ്റില്ല. വെളിച്ചത്തിന്റെ മങ്ങൽ പോലുമില്ല കണ്ണിൽ തട്ടാൻ. ചങ്ങലയുടെ ഭാരത്താൽ

തല കുനിച്ചു. ഇരുട്ടറയുടെ ചുമരുകളിൽ നിന്നും വെള്ളം ഇറ്റ് വീണ് നിലത്ത് കുളംപോലെ ആയിട്ടുണ്ട്. ഒരു വെള്ളപ്പാത്രവും റൊട്ടിയും അരികിലായുണ്ട്. ശരിയായി ശ്വസിക്കുക പോലും ചെയ്യാതെയാണ് അവളിരിക്കുന്നത്.

സൂര്യനും പകൽവെളിച്ചവും പാരീസിലെ തെരുവുകളും നൃത്തപരിപാടികളും അവളുടെ സ്വപ്നങ്ങൾ മാത്രമായി. ഫ്വാബു അയാളൊത്തുള്ള പ്രേമസല്ലാപം, പുരോഹിതൻ, കഠാര, ചോര, മർദ്ദനം, കഴുമരം എല്ലാം ഓർമ്മയിലെത്തും.

ഈ തടവിലായശേഷം അവൾ ഉറങ്ങിയിട്ടുമില്ല. ഉണർന്നിട്ടുമില്ല. കട്ടിപിടിച്ച ഇരുട്ടിൽ രാത്രിയും പകലും തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയില്ല. അതുപോലെ തന്നെ ഉറക്കവും ഉണർച്ചയും. സ്വപ്നവും യാഥാർത്ഥ്യവും തിരിച്ചറിയുന്നില്ല. അനുഭവിക്കാൻ ഒന്നുമില്ലാതായി. വിചാരിക്കാനും ഒന്നുമില്ലാതായി. ശൂന്യതയിൽ മുഴുകിയ ഒരു ജീവിതം.

ഒരു സൂത്രകതക് വല്ലപ്പോഴും തുറക്കുന്ന ശബ്ദം കേട്ടിരുന്നു. അപ്പോഴും പ്രകാശത്തിന്റെ ഒരു തുണ്ടുപോലും അങ്ങോട്ട് കടന്നില്ല. ആ സമയത്തൊക്കെ കറുത്ത ഒരു തൊട്ടി അവൾക്കുവേണ്ടി ഇട്ടുകൊടുക്കുമായിരുന്നു. മനുഷ്യസമൂഹവുമായി അവൾക്കുണ്ടായിരുന്ന ബന്ധം അതായിരുന്നു. അത് ജയിലറുടെ സന്ദർശനമാണ്. മേൽക്കൂരയിൽ നിന്ന് നിശ്ചിത സമയത്തിന് ഓരോ തുള്ളി വെള്ളം അവളുടെ അടുത്ത് ഇറ്റ് വീഴുന്നുണ്ട്. ലോകത്തിൽ അവൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്ന ഒരു ശബ്ദമായിരുന്നു അത്. ഇടക്കിടെ ഏതോ ജീവി അവളുടെ ശരീരത്തിലേക്ക് ഇഴഞ്ഞുകേറുന്നത് അനുഭവപ്പെടുമായിരുന്നു. അവളപ്പോഴൊക്കെ വിറച്ചുപോകുമായിരുന്നു.

ഇവിടെ എത്തിയിട്ട് കാലമെത്രയായി എന്നവൾക്കറിയില്ല. ആരോ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോന്ന ഓർമ്മയുണ്ട്. അതെപ്പോഴാണെന്ന് അറിയാൻ കഴിയില്ല. കൈ കുത്തി ഇഴഞ്ഞപ്പോൾ കാലിൽ ഇരുമ്പ് വളയങ്ങൾ വേദനിപ്പിച്ചു. ചങ്ങലകൾ കിലുങ്ങി. ചുറ്റുപാടും ഭിത്തിയുണ്ടെന്നും അവൾ അറിഞ്ഞു. വെള്ളത്തുള്ളികൾ വീഴുന്നത് എണ്ണിനോക്കാൻ ഒരിക്കൽ അവൾ ശ്രമിച്ചിരുന്നു. മനസ്സ് പക്ഷേ അതിന് തയ്യാറായില്ല. നിർവികാരതയിലേക്ക് അവൾ ലയിച്ചുചേർന്നു.

പാതിരാവും നട്ടുച്ചയും ആ ശവക്കുഴിയിൽ എസ്മറാൽദായ്ക്ക് ഒരുപോലെയായിരുന്നു. ഒരു ദിവസം ജയിലറുടെ വാതിൽ തുറക്കുന്നതിലും കൂടുതലുള്ള ഒച്ച അവൾ കേട്ടു. മുകളിലേക്ക് നോക്കി. സൂത്രകതകിന്റെ വിടവിലൂടെ ഒരു ചുവന്ന പ്രകാശരശ്മി കണ്ടു. ഇരുമ്പഴികൾ കിലുങ്ങി. തുരുമ്പിച്ച വിജാഗിരികളിൽ വാതിൽ കിരുകിരുത്തുറന്നു. അപ്പോൾ ഒരു റാന്തലും അതുപിടിച്ച കൈയും രണ്ടു മനുഷ്യരുടെ അരയുടെ കീഴ്ഭാ

ഗവും അവൾ കണ്ടു. റാന്തലിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ അവളുടെ കണ്ണ് വേദനിച്ചു. അവൾ കണ്ണടച്ചുകളഞ്ഞു.

കണ്ണ് തുറന്നപ്പോൾ മുന്നിൽ ഒരു മനുഷ്യരൂപം. ഒരു കൽപ്പടിയിൽ റാന്തൽ വിളക്കുണ്ട്. മുന്നിലുള്ള രൂപം ആപാദചൂഡം കറുത്ത വസ്ത്രത്തിനകത്തായിരുന്നു. അവർ രണ്ടു പ്രതിമകളെപ്പോലെ തോന്നിച്ചു. ആ അറയിൽ ജീവനുള്ള രണ്ടു കാര്യങ്ങളേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. വിറകൊള്ളുന്ന ദീപനാളവും ഇടയ്ക്കിടെ ഇറ്റിവീഴുന്ന ജലകണങ്ങളും.

എസ്മറാൽദാ ചോദിച്ചു

" നിങ്ങൾ ആരാണ്..?"

"പുരോഹിതൻ"

ആളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും അവൾ പേടിക്കാൻ തുടങ്ങി.

"നീ തയ്യാറാണോ ?"

"എന്തിന്..?"

"മരിക്കാൻ"

"അത് വേഗം നടക്കുമോ..?"

"നാളെ"

"എന്തിനാണ് താമസിപ്പിക്കുന്നത്.? ഇന്ന് തന്നെ ആയിക്കൂടെ...?"

അവൾ സന്തോഷത്തോടെയാണ് ചോദിച്ചത്

"നിനക്ക് ദുഃഖമുണ്ടല്ലേ...?"

"തണുപ്പുണ്ട്."

"തീയില്ല. വെളിച്ചമില്ല. തറയിലാകെ വെള്ളവും. ഭയങ്കരം തന്നെ."

"ഊം.. എല്ലാർക്കും വെളിച്ചമുണ്ട്. എനിക്ക് മാത്രമെന്താണിങ്ങനെ.?"

"അറിയില്ലേ... നിന്നെ ഇവിടെയാക്കിയത് എന്തിനെന്ന്..?"

"ഇപ്പോ അറിഞ്ഞുകൂടാ.."

മെലിഞ്ഞ വിരലുകൾ കൊണ്ട് നെറ്റിയിൽ തലോടി ഓർമ്മ വരുത്താമെന്ന് അവൾ വിചാരിച്ചു. പൊടുന്നനെ അവൾ കൊച്ചുകുഞ്ഞിനെ പോലെ പൊട്ടിപ്പൊട്ടികരഞ്ഞു.

"എനിക്ക് പേടിയാകുന്നു. തണുക്കുന്നു. ഏതൊക്കെയോ ജീവികൾ ദേഹത്തുകൂടെ ഇഴയുന്നു. ഇവിടുന്ന് പോകണം."

"എങ്കിൽ എന്റെ കൂടെ പോന്നോളൂ.."

പുരോഹിതൻ അവളുടെ കൈക്ക് പിടിച്ചു. മരണത്തിന്റെ തണുപ്പ് കൈകളിൽ പടരുന്നതുപോലെ തോന്നി അവൾക്ക്.

"നിങ്ങളാരാണ്..?"

അയാൾ തലയിലെ മൂടുപടം മാറ്റി. അവളെ ശല്യപ്പെടുത്തുക മാത്രം

ചെയ്ത മുഖം. ഫ്വാബുവിന്റെ തലയ്ക്ക് മുകളിൽ കണ്ട രൂപം. കഠാരയുമായി കണ്ട രൂപം.

അവളുടെ മനസ്സിൽ നിന്നും മറവിയുടെ പാട മാറി.

സംഭവങ്ങൾ ഒന്നിനുപിറകെ ഒന്നായി അവൾക്കോർമ്മവന്നു. ഹൃദയത്തിലേറ്റ മുറിവുകളിൽ നിന്നും ചോര ഒഴുകുന്നതായി അവൾക്കു തോന്നി.

"ഇത് ആ പുരോഹിതൻ തന്നെ."

എസ്മറാൽദാ അലറിക്കരഞ്ഞു. അവൾ തളർന്നു. തലയും കൈകളും തളർന്നുത്തൂങ്ങി. അവൾ തറയിലിരുന്നു. താഴെ നോക്കിക്കണ്ട ഒരു കുരുവിയെ നഖങ്ങൾക്കുള്ളിലാക്കുന്ന കഴുകനെപോലെ അയാൾ അവളെ നോക്കി.

"വേഗം തീർക്കൂ. അവസാനത്തെ ആണിവേഗം അടിക്കൂ."

"നിനക്കെന്നെ പേടിയുണ്ടോ..?"

പുഞ്ചിരിക്കുന്നതുപോലെ അവളുടെ ചുണ്ടുകൾ അനങ്ങി. "ആരാച്ചാർ കുറ്റവാളിയെ പരിഹസിക്കുകയാണ്." അവൾ പറഞ്ഞു. മാസങ്ങളോളം എന്റെ പിന്നാലെ. ഭീതിയും ഭീഷണിയും. ഇയാളില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ എന്റെ ജീവിതം എത്ര സുന്ദരമായേനേ! ഇയാളാണ് എന്നെ ഈ നരകത്തിലേക്ക് തള്ളിയിട്ടത്; ഇയാളാണ് എന്റെ ഫ്വാബുവിനെ കൊന്നത്. നിങ്ങൾ ആരാണ്? ഞാൻ നിങ്ങളോട് എന്തു തെറ്റാണ് ചെയ്തത്?

"ഞാൻ നിന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നു കുട്ടീ.."

"എന്തു സ്നേഹം!"

"അതെ. നിന്നെ കാണുന്നതിന് മുൻപ് ഞാൻ സന്തോഷവാനായിരുന്നു.

"ഞാനും അങ്ങിനെ തന്നെയായിരുന്നു."

"ഇടയ്ക്ക് പറയരുത്. ശ്രദ്ധിച്ച് കേട്ടോളൂ.. ഞാൻ സന്തുഷ്ടനായിരുന്നു. ഞാൻ അഭിമാനത്തോടെ തലയുയർത്തിപിടിച്ച് നടന്നിരുന്നു. അറിവായിരുന്നു എനിക്കെല്ലാം. മറ്റൊന്നും എന്നെ സ്വാധീനിച്ചിട്ടില്ല. ഉപവാസവും പ്രാർത്ഥനയും കൊണ്ട് വികാരങ്ങളുടെ മേൽ ഞാൻ സംയമനം നേടി. സ്ത്രീകളിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറിയേ ജീവിച്ചിരുന്നുള്ളു. പുസ്തകങ്ങൾ തുറന്നു വെച്ചാൽ മറ്റൊന്നും മനസ്സിൽ കേറുകയില്ലായിരുന്നു. ഞാൻ സ്വസ്ഥനായിരുന്നു. സന്തോഷവാനായിരുന്നു. പിശാച് സ്ത്രീരൂപത്തിൽ വന്ന് എന്നെ ആക്രമിക്കാൻ ശ്രമിച്ചിരുന്നു. എല്ലാറ്റിനെയും ഞാൻ കീഴടക്കി.

ഒരു ദിവസം അറയിലിരിക്കെ തപ്പ് കൊട്ടുന്ന ശബ്ദം കേട്ടുനോക്കി. മൈതാനത്ത് നിറഞ്ഞ വെളിച്ചത്തിൽ സൗന്ദര്യദേവത നൃത്തം ചെയ്യുന്നു. ആ സൃഷ്ടിവിശേഷത്തെ വാക്കുകൾ കൊണ്ട് അവതരിപ്പിക്കാൻ സാധ്യമേയല്ല. നിന്നെയാണ് ഞാൻ കണ്ടത്. നീലനിറത്തിലുള്ള നിന്റെ വസ്ത്രം.

പളുങ്കുമണികൾ... പറഞ്ഞാൽ നിന്റെ സൗന്ദര്യത്തിന്റെ ശോഭ കുറഞ്ഞു പോകും. ഞാൻ നിന്നെ നോക്കിനോക്കി ആകെ വിറച്ചുപോയി. നീ മനുഷ്യ സൗന്ദര്യമല്ല എന്ന് ഞാൻ വിചാരിച്ചു. ദേവത, ദേവത തന്നെ. നിന്റെ നൃത്തം എന്റെ തലയിൽ എന്തൊക്കെയോ സൃഷ്ടിച്ചു. നീ പാടുന്നതും ഞാൻ കേട്ടു. നിന്റെ പാട്ട് നൃത്തത്തിനേക്കാൾ മനോഹരമായിരുന്നു. എങ്ങോട്ടും പോകാൻ കഴിയാതെ ഞാൻ നിന്നുപോയി. കാലുകൾ മരവിച്ചു. തലയിൽ തീജ്വാലകളുണ്ടായി. നീ പോയപ്പോൾ ഞാൻ തളർന്ന് വീണുപോയി. സന്ധ്യാ പ്രാർത്ഥനയ്ക്കുള്ള മണിനാദം കേട്ടാണ് ഞാൻ ഉണർന്നത്. എന്റെ ഉള്ളിൽ എന്തോ പതനം സംഭവിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഒഴിവാക്കാനാവാത്ത എന്തോ എന്നെ പിടികൂടി. ഒരു ഭൂതാവേശം. വികാരങ്ങൾ നിറഞ്ഞ മനസ്സ്. പുസ്തകങ്ങളും അറിവുകളും ദൂരേക്ക് പോയി. അവയ്ക്കും എനിക്കും ഇടയിൽ നീയുണ്ടായിരുന്നു. എപ്പോഴും എന്റെ കാതുകളിൽ നിന്റെ പാട്ടായിരുന്നു. പ്രാർത്ഥനാ പുസ്തകത്തിലും നീ നൃത്തം ചെയ്യുന്നതാണ് ഞാൻ കണ്ടിരുന്നത്. സ്വപ്നങ്ങളിൽ നീയായിരുന്നു. എപ്പോഴുമെപ്പോഴും നിന്നെ കാണാനുള്ള കൊതിയായിരുന്നു എനിക്ക്. എവിടെയും ഞാൻ തിരഞ്ഞുകൊണ്ടേയിരുന്നത് നിന്നെയായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ കാണുമ്പോൾ ആയിരം പ്രാവശ്യം കാണണമെന്നാവും. എപ്പോഴും കണ്ടുകൊണ്ടേ യിരിക്കണമെന്ന മോഹം. ദിവസം കഴിയുന്തോറും കൂടുതൽ മോഹിതനായി കൊണ്ടിരുന്നു ഞാൻ.

നിന്നെപ്പറ്റി ഞാൻ അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞു. നീ ഈജിപ്തുകാരിയാണ്, ബൊഹീമിയക്കാരിയാണ്. ജിപ്സിയാണ്. നീ ഞങ്ങളുടെ പള്ളിക്കടുത്ത് വരുന്നത് തടയുന്ന ഒരു ഉത്തരവും ഞാൻ സാധിപ്പിച്ചെടുത്തു. നിന്നെ കാ ണാതിരുന്നാൽ മറക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് ഞാൻ ആശിച്ചു. പക്ഷേ നീ വന്നു പിന്നെയും... നിന്നെ പിടിച്ച് എവിടെയങ്കിലും കൊണ്ടുപോകാൻ ഞാൻ പരിശ്രമിച്ചു. ക്യാപ്റ്റൻ വന്ന് നിന്നെ രക്ഷിച്ചു. അതോടെ മൂന്നുപേരുടെയും കഷ്ടപ്പാടുകൾ ആരംഭിക്കുകയായിരുന്നു. നിന്റെ പേരിൽ മന്ത്രവാദകുറ്റം ചുമത്തിയാൽ എന്റെ കീഴിൽ നീ വരുമെന്ന് വിചാരിച്ച് ഞാനത് ചെയ്തു.അങ്ങിനെ തടവിൽ നിന്ന് നിന്നെ എനിക്ക് നേടാമെന്നായിരുന്നു എന്റെ അപ്പോഴത്തെ പ്രതീക്ഷ. ആ പദ്ധതിയൊക്കെ ഞാൻ ഉപേക്ഷിക്കു മായിരുന്നു. ഞാൻ വിചാരിച്ചപോലെയൊക്കെ സംഭവിക്കുമെന്ന് ഞാൻ വ്യാമോഹിച്ചു. ദുർവിധിക്ക് എന്നെക്കാൾ ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ നിർമ്മിച്ച ഭയങ്കരമായ യന്ത്രമാണ് നിന്നെ പീഡിപ്പിക്കാൻ ഉപയോഗിച്ചത്. ഇതാ.. ഞാൻ പറഞ്ഞുതീർക്കുകയാണ്.ഒരു തെളിഞ്ഞ ദിവസം നിന്റെ പേരും പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഒരാൾ പോകുന്നു. ഞാനയാളെ പിന്തുടർന്നു. ബാക്കിയൊക്കെ നിനക്കറിയാം..."

അദ്ദേഹം നിറുത്തി.

"എന്റെ ഫ്വാബു "

" ആ പേര് പറയരുത്." അവളുടെ കൈകൾ ശക്തമായി പിടിച്ചുകുലുക്കി അയാൾ പറഞ്ഞു. നമ്മൾ ഭാഗ്യമില്ലാത്തവർ തന്നെ. എങ്കിലും ആ പേരാണ് നമ്മെ കഷ്ടപ്പെടുത്തിയത്. നീ തണുത്ത് വിറക്കുന്നു. ഇരുട്ടിൽ അന്ധയാകുന്നു. അയാളോട് ഒരു കുഞ്ഞിനുള്ള സ്നേഹം നിനക്കുണ്ടാവാം. എന്നാലും നിന്റെ മനസ്സിലുള്ളത് വെളിച്ചമാണ്. എന്റെ മനസ്സ് ഇരുട്ട് നിറഞ്ഞതാണ്. നിന്റെ കേസ് വിസ്താരസ്ഥലത്ത് ഞാനുണ്ടായിരുന്നു. നിന്നെ മർദ്ദനത്തിന് വിടുമെന്ന് ഞാൻ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. പിന്നെ നഗ്നയാക്കുമ്പോഴും ഞാനുണ്ടായിരുന്നു. ആ പാദം ചുംബിക്കാൻ ഞാൻ കൊതിച്ചതാണ്. നീ നിലവിളിച്ചപ്പോൾ ഞാൻ കാറകൊണ്ട് മാറത്ത് കുത്തി."

അദ്ദേഹം വസ്ത്രം നീക്കി. മാറത്തെ മുറിവിൽ നിന്ന് ചോര വരുന്നത് നിന്നിട്ടില്ലായിരുന്നു.

നീ എന്നോട് ദയ കാണിക്കണേ.. ഓ! ഒരു യുവതിയെ സ്നേഹിക്കുക. പുരോഹിതനായിരിക്കുക. വെറുക്കപ്പെടുക. അവളുടെ ഒരു പുഞ്ചിരിക്കു വേണ്ടി സ്വന്തമായത് എല്ലാം നൽകാമെന്ന് വിചാരിക്കുക. അസൂയകൊണ്ട് ഹൃദയം പൊട്ടി പോകുമെന്നതുപോലെയാകുക. എന്റെ ദുഃഖം എത്രയെന്ന് നിനക്കറിയില്ലല്ലോ. എന്നോട് അല്പം കൂടി ദയ കാണിക്കൂ കുട്ടീ... വേണമെങ്കിൽ ഒരു കൈ കൊണ്ട് എന്നെ അടിച്ചോളൂ. മറ്റേ കൈ കൊണ്ട് തലോടിയാൽ മതി."

പുരോഹിതൻ തറയിലുള്ള വെള്ളത്തിൽ കിടന്നുരുളുകയും കൽപടിയിൽ തലതല്ലുകയും ചെയ്തു. അപ്പോഴും എസ്മറാൽദാ ഫ്വാബുവിന്റെ പേര് ഉച്ചരിച്ചു.

മുട്ടിന്മേലിഴഞ്ഞ് പുരോഹിതൻ അവളുടെ അടുത്തെത്തി.

ഞാൻ നിന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നു. എന്നെ ഉപേക്ഷിക്കരുതേ നീ.. ആ പേര് നീ പറയല്ലേ... എന്റെ സിരകൾ കീറിമുറിക്കുന്നതിന് സമമാണത്. നീ നശിക്കുമെങ്കിൽ ഞാനും നശിക്കാം. നീ എന്റെ അടുത്തുണ്ടാകുമ്പോൾ ഞാൻ സ്വർഗ്ഗത്തിലായിരിക്കും. നമുക്ക് എവിടെയങ്കിലും പോയി ഒരുമിച്ച് സുഖമായി കഴിയാം. നിനക്കിഷ്ടപ്പെട്ട സ്ഥലം നമുക്ക് തെരഞ്ഞെടുക്കാം."

"അച്ചോ കൈയിലേക്ക് നോക്കൂ. നഖങ്ങൾക്കടിയിൽ ചോര കണ്ടോ?"

പുരോഹിതൻ കൈ നോക്കി. എന്നിട്ട് ശാന്തമായി പറഞ്ഞു.

"നീ എന്നെ പരിഹസിക്കുകയോ ശാസിക്കുകയോ തോൽപ്പിക്കുകയോ ചെയ്തോളൂ... സമയം പോക്കാതെ വേഗം എന്റെ കൂടെ വാ... നാളെ തൂക്കുമരമാണ്. അതു ഭയങ്കരമാണ്."

പുരോഹിതൻ ഉന്മാദാവസ്ഥയിലെത്തിയിരുന്നു. അദ്ദേഹം അവളുടെ കൈ പിടിച്ചു. ഓടാനായിരുന്നു ഉദ്ദേശ്യം.

"എന്റെ ഫ്വാബുവിന് എന്തുപറ്റി..?"

"അയാൾ മരിച്ചു."

"ങ്ഹേ..ഫ്വാബു ഇല്ലാതെ ഞാനെന്തിനാണ് ജീവിച്ചിരിക്കുന്നത്.?"

"ഞാൻ ശക്തിയായി കുത്തി. കഠാരയുടെ മുന ഹൃദയത്തിലെത്തിയിരിക്കും."

അവൾ ഒരു ഈറ്റപ്പുലിയെപ്പോലെ അയാളുടെ നേർക്ക്ചാടി, ശക്തിയിൽ തള്ളി.

"പോയ്ക്കോ ദുഷ്ടാ..... കൊലപാതകീ.....നരകം പോലും നമ്മളെ യോജിപ്പിക്കില്ല.."

കോണിപ്പടിയിൽ അയാൾക്ക് കാലിടറി. റാന്തലെടുത്ത് പുറത്തുകടന്ന അയാളുടെ തല ഒരിക്കൽകൂടി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ക്രോധവും നിരാശയും നിറഞ്ഞ ശബ്ദത്തിൽ അയാൾ അലറി.

"അയാൾ ചത്തുപോയി."

അവൾ മുഖമടച്ചുവീണു. വെള്ളത്തിലാണ് വീണത്. ശബ്ദം മാത്രമേ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു അപ്പോൾ.

അമ്മ

ഒരു ചെറിയ ചെരിപ്പ്. അലങ്കാരങ്ങൾ തുന്നിച്ചേർത്ത ചെരിപ്പ്. കുഞ്ഞിന് വിശേഷസമയത്ത് അണിയാനുള്ള ചെരിപ്പ്. അങ്ങനെയൊന്ന് കാണുമ്പോൾ അമ്മയ്ക്കുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദത്തിന് അതിരുണ്ടായിരുന്നില്ല. സ്വന്തം കുഞ്ഞിനെ കാണുന്നതുപോലെ തോന്നും. അടുത്ത് കുഞ്ഞ് വേണമെന്നില്ല. ആ ചെരിപ്പ് കണ്ടാൽ മതി. കുഞ്ഞ് കളിക്കുന്നതും ചിരിക്കുന്നതും സന്തോഷിക്കുന്നതുമൊക്കെ അമ്മ മനസ്സിൽ കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കും.

കുഞ്ഞ് നഷ്ടപ്പെട്ട ഒരു മാതാവിന് എല്ലാദിവസവും ആദ്യദിവസമാണ്. ആദ്യത്തെ അതേ സിരകളിലൂടെ തന്നെ യാണ് പിശാചിന്റെ ഭാവത്തിലേക്ക് മാറുന്നതും.

ആകാശത്തിന്റെ അഗാധനീലിമയിൽ മെയ്മാസസൂര്യൻ ഉദിച്ചു. സൂര്യൻ ഉദിച്ച് കഴിഞ്ഞ് കുറച്ച് സമയമായി. റോളൻസ് ടവറിലെ സിസ്റ്റർ ഗൂദുൾ കേട്ടത് കുതിരക്കുളമ്പടിയൊച്ചകളും വണ്ടികളുടെ കറകറ ശബ്ദങ്ങളുമാണ്. അതുകേൾക്കേണ്ട എന്ന് കരുതി അവൾ തന്റെ മുടികൊണ്ട് ചെവി മൂടിക്കെട്ടി. പതിനഞ്ച് വർഷമായി ആരാധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആ ചെരുപ്പിൽ ദൃഷ്ടി ഉറപ്പിച്ചു. അവളുടെ വിചാരങ്ങളും വികാരങ്ങളുമെല്ലാം ആ ചെരുപ്പിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. മരണത്തിനു മാത്രമേ അവളെ

അതിൽനിന്ന് വേർപെടുത്താൻ കഴിയൂ...

പനിനീർ പൂവിന്റെ നിറമുള്ള ചെരുപ്പിന്റെ പേരിൽ എന്തെല്ലാം അവൾ ദൈവത്തോട് പറഞ്ഞു. ആഗ്രഹങ്ങളും ആവലാതികളും കേട്ട് റോളൻസ് ടവറിന്റെ ഭിത്തികൾ അലിഞ്ഞുപോയിരിക്കും. രാവിലെ അവൾ പതിവിലുമേറെ വികാരവായ്പോടെ പറയുന്നത് അറയ്ക്ക് പുറത്ത് കേൾക്കാമായിരുന്നു.

"എന്റെ പൊന്നുമോളേ.... നിന്നെ ഞാനിനി കാണുകയില്ലല്ലോ... എല്ലാം ഇന്നലെ കഴിഞ്ഞ പോലെ തോന്നുന്നു മോളേ... ദൈവമേ കുഞ്ഞ് എന്നത് സ്വന്തം ഭാഗമാണെന്നറിഞ്ഞുകൂടെ. എന്തിനാ എന്നിൽ നിന്നും തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയത്.... എന്തു ഭാഗ്യദോഷിയാണപ്പാ ഞാൻ.... എന്നെയും മോളെയും ഒരുമിച്ച് കാണാത്തതുകൊണ്ടാ നീ അങ്ങനെ ചെയ്തത്. എന്റെ മുഖത്ത് നോക്കി ചിരിക്കാൻ മുലകുടിക്കുന്നതിനിടയ്ക്ക് അവൾ വായ് മാറ്റി മാറത്തുകൂടി ചവിട്ടിച്ചവിട്ടി ചുണ്ടത്തെത്തുന്നത് നീ കണ്ടിരുന്നുവെങ്കിൽ.... എന്നെ ശിക്ഷിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് എന്റെ സ്നേഹത്തെ അറിഞ്ഞിരുന്നുവെങ്കിൽ.... അത്രയും വലിയ പാപിയായിരുന്നോ ഞാൻ. അവിടെയതാ എന്റെ കുഞ്ഞിന്റെ ചെരിപ്പ്. ആ ചെരിപ്പിടാനുള്ള കുഞ്ഞിക്കാലെവിടെ ദൈവമേ..... എന്റെ കുഞ്ഞിനെ തിരിച്ചുതരില്ലേ ദൈവമേ..... എന്റെ കുഞ്ഞേ നിന്നെ കണ്ടെത്താൻ കഴിയുന്ന സ്ഥലമേതെന്നറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ.... പതിനഞ്ച്കൊല്ലം ഞാൻ സഹിച്ചില്ലേ..... ദൈവമേ എന്നോട് അലിവൊട്ടും തോന്നുകയില്ലേ.... ദൈവദൂതന്മാരെയൊന്നും എനിക്കുവേണ്ട, എനിക്കെന്റെ കുഞ്ഞിനെ മതി. കുഞ്ഞിനെ തന്നാൽ ഞാൻ നിലത്ത് വീണുരുളും. കല്ലിൽ തല തല്ലാം. കുഞ്ഞിന്റെ സ്നേഹത്തിൽ ഞാനെന്റെ ജീവിതം ശുദ്ധീകരിക്കയായിരുന്നു. എന്റെ കുഞ്ഞിന്റെ പുഞ്ചിരിയിൽ ഞാൻ സ്വർഗ്ഗം കാണുകയായിരുന്നു. ഞാനിനി എന്റെ കുഞ്ഞിനെ കാണുകയില്ല. പാപിയായ എനിക്ക് സ്വർഗ്ഗത്തിലെത്താൻ കഴിയില്ലല്ലോ.... അതവളുടെ ചെരുപ്പാണെന്ന് പറയാനല്ലേ എനിക്ക് കഴിയൂ..."

അവൾ വിങ്ങിക്കരഞ്ഞു. ഇങ്ങിനെയുള്ള ദുഃഖത്തിനെ വാർദ്ധക്യം ബാധിക്കുന്നില്ല.

റോളൻസ്ടവറിന്റെ അടുത്തുകൂടി കുട്ടികൾ പോകുന്നതിന്റെ ശബ്ദം കേട്ടാൽ അവളൊരു മൂലയിലേക്ക് ഒതുങ്ങുമായിരുന്നു. ഇന്നവൾ അവരെ ശ്രദ്ധിച്ചു. ഒരു കുട്ടി മറ്റൊരു കുട്ടിയോട് പറയുന്നത് അവൾ കേട്ടു.

"ഇന്ന് ഒരു ഈജിപ്തുകാരിയെ തൂക്കിലിടുന്നുണ്ട്."

അവൾ ചാടി ജനലിനടുത്തെത്തി. പ്ലാസ്ദ്ഗ്രെവിലേക്ക് നോക്കി അവൾ. സ്ഥിരമായ തൂക്കുമരത്തിൽ തുരുമ്പിച്ച ചങ്ങലകൾ ശരിപ്പെടുത്തുകയാണ് ആരാച്ചാർ. കുറച്ചാളുകൾ ചുറ്റും നിൽക്കുന്നുണ്ട്.

കുട്ടികളോട് വിവരം ചോദിക്കണമെന്നുണ്ടവൾക്ക്. അവർ ദൂരെ എത്തിപ്പോയി. ഇടയ്ക്കിടക്ക് തൂക്കുമരത്തിന്റെ ഭാഗത്തേക്ക് നോക്കുന്ന ഒരു പുരോഹിതൻ പ്രാർത്ഥനാപുസ്തകം വായിക്കുന്നുണ്ട്. ആർച്ചുഡീക്കണാണ് അതെന്ന് അവൾക്ക് മനസ്സിലായി.

"ആരെയാ അച്ചോ അവിടെ തൂക്കിക്കൊല്ലാൻ പോകുന്നത്..?"

"അറിയില്ല"

"ഏതോ ജിപ്സിപ്പെണ്ണിനെയാണെന്ന് കുട്ടികൾ പറയുന്നത് കേട്ടു."

"ആയിരിക്കാം.. നിങ്ങൾ ജിപ്സികളെ വല്ലാതെ വെറുക്കുന്നുണ്ടല്ലേ...?"

"അവരെ വെറുക്കണം. അവർ ദുർമന്ത്രവാദികളാണ്. കുട്ടികളെ കട്ടുകൊണ്ടുപോകുന്നവർ. എന്റെ കുഞ്ഞുമോളെ അവർ കട്ടുകൊണ്ടുപോയി കൊന്നുതിന്നു. അവരിൽ ഒരുത്തി ഇതുവഴി കടന്നുപോകാറുണ്ട്. എന്റെ കുഞ്ഞ് ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അവളുടെയത്രയും ഉണ്ടാകുമായിരുന്നു. അവൾ കടന്നുപോകുമ്പോഴെല്ലാം എന്റെ വെറുപ്പ് കൂടും."

"എങ്കിൽ സിസ്റ്റർക്ക് സന്തോഷിക്കാം. അവളെയാണ് ഇന്ന് തൂക്കിലേറ്റുന്നത്." അതുംപറഞ്ഞ് പുരോഹിതൻ അവിടുന്ന് നടന്നു. അവൾ കൂട്ടിലിട്ട മൃഗത്തെപോലെ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നടന്നു.

മൂന്ന് ഹൃദയങ്ങൾ

ഫ്വാബുവിന്റെ മുറിവ് മാരകമായിരുന്നു. എന്നിട്ടും അദ്ദേഹം മരിച്ചില്ല. മരിച്ചുപോയെന്നാണ് എസ്മറാൽദായോട് പറഞ്ഞിരുന്നത്. കൊലപാതകം നടത്തി എന്നതിന് എസ്മറാൽദായ്ക്ക് എതിരായി നിരവധി തെളിവുകൾ ജഡ്ജിക്ക് ലഭിച്ചു. ഫ്വാബു മരിച്ചുപോയി എന്നുതന്നെ അവരെല്ലാം വിശ്വസിച്ചു.

ഫ്വാബു അധികം ദൂരെയൊന്നും പോകാതെ സ്വന്തം സേനാവിഭാഗത്തിൽത്തന്നെ എത്തിച്ചേർന്നു. എന്തുചെയ്യണമെന്നൊന്നും അറിയാതെ സംഭവങ്ങളെ കുറിച്ചാലോചിച്ചുനോക്കി. കോലാടും എസ്മറാൽദായും പ്രേമവും അറുകൊലവൈദികനും ജിപ്സിപ്പെണ്ണും എല്ലാം കൂടി നോക്കുമ്പോൾ ആഭിചാരവും ദുർമന്ത്രവാദവും പിശാചും ഒക്കെ കൂടികലർന്ന ഒരു നാടകമാണന്നേ വിചാരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളു. അദ്ദേഹം ലജ്ജിച്ചുപോയി. കേസിലും മറ്റും ഇടപെടാതിരുന്നാൽ തന്നെ പറ്റി ആരും ആലോചിക്കില്ലെന്നായിരുന്നു ക്യാപ്റ്റന്റെ വിശ്വാസം. അക്കാലത്ത് കോടതി നടപടിയനുസരിച്ച് തിളപ്പിച്ചുകൊല്ലുക,. തൂക്കിലേറ്റുക, മതദ്രോഹിയെ ജീവനോടെ ചുട്ടുകൊല്ലുക തുടങ്ങിയവ ഇല്ലാത്ത ദിവസങ്ങൾ വിരളമാണ്. ജനങ്ങൾ ഇത്തരം നിരവധി കൃത്യങ്ങൾ കണ്ട് മരവിച്ചുപോയി. പ്രതിയുടെ പേര് പോലും നിശ്ചയമില്ലാതായിട്ടുണ്ട്. ഏതെങ്കിലും ഒരു കടമപോലെ

സാധാരണമായിരുന്നു തൂക്കിക്കൊല്ലൽ. എസ്മറാൽദാ അയാൾക്ക് വലിയ പ്രശ്നമായിരുന്നില്ല. അവളെ മറക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിനിടെ ഫ്ളേർദ്ലി അയാളുടെ മനസ്സിലേക്ക് വീണ്ടും എത്തി.

ഫ്ളേർദ്ലി ധനികയും സുന്ദരിയുമായ യുവതി ആയിരുന്നു. അവളോട് പ്രേമം പുതുക്കാനായി ഗോന്ദലോറിയേ മന്ദിരത്തിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടു. നോത്ര്ദാം പള്ളിക്കടുത്തെത്തിയപ്പോഴേ ആൾക്കൂട്ടം കണ്ടു. അത് ശ്രദ്ധിക്കാതെ ഫ്വാബു ഫ്ളേർദ്ലിയുടെ വീട്ടിലേക്ക് കയറി.

അവൾ അമ്മയുടെ അടുത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു.

അവൾ വല്ലാതെ വിഷമിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഫ്വാബുവിനെ കണ്ട് അവൾ ആഹ്ലാദിച്ചു. മുഖം തുടുത്തു. ആകാശനീലനിറത്തിലുള്ള അവളുടെ വസ്ത്രങ്ങൾ ഏറ്റവും ഉചിതമായി തോന്നി. ചെന്നപാടേ ഫ്ളേർദ്ലിയെ കണ്ട് അവളുടെ കസാലയുടെ പിന്നിൽ ചാരിയ ഫ്വാബുവെ അവൾ ശകാരിച്ചു.

"രണ്ട് മാസമായി എന്ത്ചെയ്യുകയായിരുന്നു..?"

ചോദ്യം ഫ്വാബുവിന് ഇഷ്ടമായില്ല.

"നീ വളരെ സുന്ദരിയായിരിക്കുന്നു. ഒരു ആർച്ച്ഡീക്കൺ പോലും നിന്നെ സ്വപ്നം കാണും."

"അതുശരി. സൗന്ദര്യത്തിന്റെ കാര്യം ഇരിക്കട്ടെ. ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരം പറയൂ."

"സൈന്യം എന്നെ തിരികെ വിളിച്ചു."

"എവിടെ..? എന്നോട് പറയാതെ പോകാൻ.... എന്തായിരുന്നു കാരണം?"

"ക്യൂആന്ബ്രിയിൽ"

"അതടുത്ത് തന്നെയല്ലേ.. എന്നെ കാണാൻ ഒരു തവണപോലും വന്നില്ലല്ലോ"

"മുറിവ് പറ്റി"

"അയ്യോ.."

"പേടിക്കേണ്ട... ഒരു ചെറിയ മുറിവ്.."

"അതെങ്ങനെ ഉണ്ടായീന്ന് എനിക്കറിയണം.."

"ഒരു ചെറിയ വാക്ക്തർക്കം. അങ്ങനെ സംഭവിച്ചതാണ്."

"എന്തായാലും വേഗം സുഖമായല്ലോ. എന്തായിരുന്നു വഴക്കിന്റെ കാരണം.?"

"എന്തോ നിസ്സാരമായ കാര്യമായിരുന്നു. അല്ലാ.... അതെന്താ വലിയൊ രാൾക്കൂട്ടം.?"

"എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ....ഒരു ദുർമന്ത്രവാദിനി പശ്ചാത്തപിക്കുമെന്നും അവളെ തൂക്കിലിടുമെന്നും കേട്ടിരുന്നു."

"മന്ത്രവാദിനിയുടെ പേരെന്താ..?"

"അറിഞ്ഞൂടാ."

"എന്തായിരുന്നു കുറ്റം..?"

"അതും അറിയില്ല."

അവളുടെ അമ്മ ജനലിനടുത്ത്ചെന്ന് നോക്കിയിട്ട് പറഞ്ഞു.

എന്തൊരാൾക്കൂട്ടമാണ്. അവിടെ നിറയെ ആളുകളാണ്."

ക്യാപ്റ്റൻ ഫ്വാബു ഫ്ളേർദ്ലിയുടെ അടുത്തുചെന്നു.

"ഇതുപോലെ സുന്ദരിയെയല്ലാതെ മറ്റാരെയാണ് പ്രേമിക്കാൻ കഴിയുക?"

അവളുടെ കടാക്ഷത്തിൽ മനസ്സിലെ സ്നേഹം ചാലിച്ചിരുന്നു.

"ഫ്വാബു... മൂന്ന് മാസത്തിനുള്ളിൽ നമ്മുടെ വിവാഹം നടക്കും. വേറെയാരെയും സ്നേഹിച്ചിരുന്നില്ലെന്ന് വാക്ക്തരണം."

"അങ്ങിനെയൊന്നും ഉണ്ടായിട്ടേയില്ല പൊന്നേ"

ചെറുപ്പക്കാരുടെ തീവ്രമായ വികാരം ശ്രദ്ധിച്ച അമ്മ താഴേക്ക് പോയിരുന്നത് ഫ്ളേർദ്ലി മനസ്സിലാക്കി. തങ്ങൾ തനിച്ചായപ്പോൾ ഫ്വാബുവിന്റെ മനസ്സിൽ പല ആശയങ്ങളും ഉണർന്നു. സ്വന്തം ഗോതമ്പ് വിളയുന്നതിന് മുമ്പേ തിന്നുന്നതിന് ഒരു കുഴപ്പവുമില്ലല്ലോ? അയാളുടെ കണ്ണുകളിലെ ഭാവം കണ്ട ഫേർദ്ലി പെട്ടെന്ന് പറഞ്ഞു. "ദൈവമേ! ഇവിടെ എന്തൊരു ചൂടാണ്!"

"ശരിയാണ് സമയം ഉച്ചയായി ഞാൻ കർട്ടൻ വലിച്ചിടാം." ഫ്വാബു പറഞ്ഞു.

"അയ്യോ വേണ്ട, എനിക്ക് വേണ്ടത് ശുദ്ധവായുവാണ്." എന്നുപറഞ്ഞ് അവൾ വാതിൽ തുറന്ന് ബാൽക്കണിയിലേക്കിറങ്ങി.

അവിടുന്ന് നോത്ര്ദാം പള്ളിയിലെ ആൾക്കൂട്ടത്തെ ശരിക്കും കാണാം. ആൾക്കൂട്ടം അപ്രതീക്ഷിതമാംവിധം അധികമായിരുന്നു. തോക്കുകളേന്തിയ പോലീസുകാരുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ആളുകളെ നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിഞ്ഞത്.

പുരുഷന്മാരേക്കാൾ സ്ത്രീകളാണുണ്ടായിരുന്നത്. കരച്ചിലിനേക്കാൾ ചിരിയായിരുന്നു. അഭിപ്രായങ്ങളും ചോദ്യങ്ങളുമൊക്കെയായി ബഹളവും വർദ്ധിച്ചു.

ഫ്ളേർദ്ലി പരിഭ്രമിച്ചുപോയി. ഫ്വാബു അവളെ ശ്രദ്ധിക്കുകയേ ചെയ്തുള്ളു.

നോത്രദാമിൽ മണി പന്ത്രണ്ടടിച്ചു.

"അതാ അവൾ.."

എന്ന ഒരാരവം അവിടെ മുഴങ്ങി. ഫ്വാബു അതൊന്നും ശ്രദ്ധിക്കാതെ ഫ്ളേർദ്ലിയെ അകത്തേക്ക് വിളിച്ചു. അവൾ വരുന്നില്ലെന്നറിയിച്ചു.

ഒരു കുതിരവണ്ടി വരുന്നത് ഫ്ളേർദ്ലി കണ്ടു. പോലീസുകാരും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും മാസ്റ്റർ ഷാക്കേഷാർമൊളുവും ഉണ്ട്. വണ്ടിയിൽ പിറകോട്ട് കൈകെട്ടിയ നിലയിൽ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരിയുണ്ട്. നഗ്നമായ മാറത്തും തോളത്തും നീണ്ട മുടി ചിതറി കിടന്നിരുന്നു. അതിനിടയിൽ അവളുടെ രക്ഷായന്ത്രം ഉണ്ടായിരുന്നു. നഗ്നമായ കാലുകൾ കാണാതിരിക്കാൻ അവൾ വ്യർത്ഥമായി ശ്രമിക്കുന്നുണ്ട്. അടുത്തുതന്നെ കെട്ടിവരിഞ്ഞ ആടുമുണ്ട്.

"ആ ജിപ്സി പെണ്ണും ആടുമാണല്ലോ. ... നോക്കിയാട്ടെ ചേട്ടാ.."

ഫ്വാബു അത് കണ്ട് വിളറിപ്പോയിരുന്നു. എങ്കിലും ചോദിച്ചു

"ഏത് പെണ്ണ്...? എന്താട്..?"

"ഓർമ്മയില്ലേ?"

"ഊം... എന്താ..?"

അയാൾ അകത്തേക്ക് നടക്കാൻ ഭാവിച്ചു. ഒരു ക്യാപ്റ്റനും ഈ കേസിൽ ഉൾപ്പെട്ടത് ആ സമയത്താണ് ഫ്ളേർദ്ലിക്ക് ഓർമ്മവന്നത്.

"എന്താ നിങ്ങൾക്കാ പെണ്ണിനെ കണ്ടിട്ട് വല്ലാതെ..?"

കൃത്രിമമായി ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ഫ്വാബു പറഞ്ഞു.

"ഒന്നുമില്ലല്ലോ.."

"എന്നാലിവിടെ നിൽക്കൂ, നമുക്ക് അവസാനം വരെ കാണാം."

ചെറുപ്പക്കാരി തലകുമ്പിട്ടിരിക്കയായിരുന്നു. അത് ഫ്വാബുവിന് ധൈര്യം നൽകി. ലാ എസ്മറാൽദായാണ് അതെന്ന് അയാൾക്ക് സംശയമില്ലായിരുന്നു.

കൂടുതൽ ക്ഷീണിച്ചും മെലിഞ്ഞുമാണെങ്കിലും എസ്മറാൽദായുടെ സൗന്ദര്യത്തിന് ഒരു കുറവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

അവൾക്ക് ആശയറ്റു. വികാരവും. മാനം മാത്രമേ അവൾക്ക് വേണമെന്ന് തോന്നിയുള്ളൂ. വണ്ടി കുലുങ്ങുമ്പോൾ ജീവനില്ലാത്ത ഒരു വസ്തുപോലെ അവൾ ഉയരുകയും താഴുകയും ചെയ്തു. ഒരു തുള്ളി കണ്ണുനീരുമാത്രം. അവളുടെ കണ്ണിൽ തിളങ്ങുന്നുണ്ട്. അതവിടെ ഉറഞ്ഞുപോയതുപോലെ തോന്നും. ഏറ്റവും കഠിനമായ ഹൃദയമുള്ളവപോലും എസ്മറാൽദായെ കണ്ട് സഹതപിച്ചു.

പൂമുഖത്തിന് മുന്നിൽ വണ്ടി നിന്നു. അൾത്താരയിൽ നിന്നും പ്രാർത്ഥനാ ഗാനം മുഴങ്ങി.

എന്നെ ആശ്രയിക്കുന്നവർക്ക് ശാശ്വതമായ ജീവിതമുണ്ട്. വിചാരണക്ക് വരേണ്ട. മരണത്തിൽ നിന്ന് ജീവിതത്തിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുന്നു.

മരിച്ചവർക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ഇത്തരം പ്രാർത്ഥനകൾക്കിടയിൽ എസ്മറാൽദായുടെ ചുണ്ടുകൾ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതുപോലെ ചലിച്ചു. അവൾ പതിയെ

ഫ്വാബു എന്ന വാക്ക് ഉച്ചരിക്കുന്നത് അവളെ വണ്ടിയിൽ നിന്നിറക്കുന്ന ആരാച്ചാർ കേട്ടു.

എസ്മറാൽദായുടെ കെട്ടുകൾ അഴിച്ചു. ആടിനെ സ്വതന്ത്രനാക്കി. ആട് സന്തോഷം കൊണ്ട് കരഞ്ഞു. നഗ്നപാദയായ എസ്മറാൽദയെ പരുക്കൻ തറയിലൂടെ പള്ളിയുടെ വാതിൽക്കലേക്കു നടത്തി.

പുരോഹിതൻമാർ കീർത്തനങ്ങൾ ആലപിച്ചുകൊണ്ട് വരികയാണ്. അടുത്തേക്ക് വരുന്ന ആർച്ച്ഡീക്കനെ കണ്ട് എസ്മറാൽദാ ഞെട്ടി. ദുഃഖഭരിതമായ ആ അവസ്ഥയിലും അയാളുടെ കണ്ണുകൾ ആർത്തിയോടെ അവളുടെ നഗ്നത ആസ്വദിക്കുകയായിരുന്നു.

കത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന മഞ്ഞനിറത്തിലുള്ള ഭാരമുള്ള ഒരു മെഴുകുതിരി അവളുടെ കയ്യിൽ വെച്ചുകൊടുത്തു. എസ്മറാൽദാ അതറിഞ്ഞില്ല. ക്ലാർക്ക് പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്യേണ്ട വിധം വായിച്ചു. അതും അവളറിഞ്ഞില്ല.

എല്ലാവരോടും മാറിനിൽക്കാൻ ആർച്ചുഡീക്കൺ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം അവളുടെ അടുത്തേക്ക് ചെന്ന് മന്ത്രിച്ചു.

"നീ എന്റേതാകുമോ...? ഇപ്പോഴും എനിക്ക് നിന്നെ രക്ഷിക്കാനാവും."

"പോയ്ക്കോ... ഞാൻ വിളിച്ചുകൂവും."

എസ്മറാൽദാ രൂക്ഷമായി നോക്കി.

"നിന്നെ ആരും വിശ്വസിക്കില്ല... മറ്റു കുറ്റങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അപകീർത്തിപ്പെടുത്തലും ചേരുമെന്ന് മാത്രം. വേഗം പറയൂ."

"നീ എന്റേതാകുമോ?"

"എന്റെ ഫ്വാബുവിനെ എന്താ ചെയ്തത്..?"

"അയാൾ മരിച്ചുപോയി."

ആ സമയം ആർച്ചുഡീക്കൺ മുകളിലേക്ക് നോക്കാനിടയായി. നോക്കുമ്പോൾ ഫ്വാബു ഫ്ളേർദ്ലിയോടൊപ്പം നിൽക്കുന്നു. അയാൾ കണ്ണുകൾ തിരുമ്മി വീണ്ടും നോക്കി. അത് ക്യാപ്റ്റന് തന്നെ.

ഷാക്കേഷാർമൊളു അടയാളം കാണിച്ചു. രണ്ട് പേർ വന്ന് അവളുടെ കൈകൾ കെട്ടിയിട്ടു. പെട്ടെന്ന് ജീവിക്കാനുള്ള മോഹം അവളിൽ അതിശക്തമായി. അവൾ ചുറ്റുമുള്ള ദൃശ്യങ്ങൾ ആർത്തിയോടെ നോക്കി. അതിനിടയിലാണ് അവൾ ഫ്വാബുവിനെ കണ്ടത്.

ജഡ്ജി കള്ളം പറഞ്ഞു. പുരോഹിതൻ കള്ളം പറഞ്ഞു. സൈനിക വേഷത്തിൽ ക്യാപ്റ്റൻ ഫ്വാബുവെ മുന്നിൽ കാണുന്നു എസ്മറാൽദാ ഉറക്കെ വിളിച്ചു.

"എന്റെ ഫ്വാബു ...."

ഇല്ല. അദ്ദേഹം മരിച്ചിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിനെ കൊന്നതിനാണല്ലോ എന്നെ ശിക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നത്. വികാരാവേശത്താൽ അവൾ ബോധം കെട്ടുവീണു.

"എടുത്ത് വണ്ടിയിലിട്..വേഗം പണി തീർക്കാം."

ഷാർമൊളു പറഞ്ഞു.

പൂമുഖത്തിന്റെ മുകളിലൊരിടത്ത് ഇതൊക്കെ കണ്ടുകൊണ്ട് വിചിത്രരൂപമുള്ള ഒരാൾ ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അയാളെ ആരും ശ്രദ്ധിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ഷാർമൊളുവിനെ അനുസരിക്കാൻ രണ്ട് ഭൃത്യന്മാരെത്തി. അവർ എസ്മറാൽദായെ പിടിച്ച നിമിഷം വിചിത്ര മനുഷ്യൻ അവിടേക്ക് ചാടിയിറങ്ങി. രണ്ടുപേരെയും വലിച്ചെറിഞ്ഞു. എസ്മറാൽദായെ എടുത്ത് അയാൾ പള്ളിക്കകത്തേക്ക് പാഞ്ഞുകയറി.

"അഭയം... അഭയം...."

അയാൾ ഉറക്കെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞപ്പോൾ പതിനായിരങ്ങൾ കൈ കൊട്ടിക്കൊണ്ട് അതേറ്റ് പറഞ്ഞു. ക്വാസിമോദോയുടെ ഒറ്റക്കണ്ണ് സംതൃപ്തിയാൽ തിളങ്ങി.

ശരീരം കുലുങ്ങിയപ്പോൾ ബോധക്ഷയം മാറിയ എസ്മറാൽദാ കണ്ണ് തുറന്നു. തന്റെ രക്ഷകനെ കണ്ടപ്പോൾ അവൾ ഭീതിയോടെ വീണ്ടും കണ്ണടച്ചു.

ഉദ്യോഗസ്ഥരാകെ സ്തംഭിച്ചു. പള്ളിക്കുള്ളിൽ കടന്ന് ആരെയും പിടിക്കാൻ പറ്റില്ല.

ആ ഇളം പെണ്ണിന് വേദനിക്കാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിച്ച്കൊണ്ടാണ് അയാൾ അവളെ പിടിച്ചത്. ശ്വാസംകൊണ്ടുപോലും അവളെ സ്പർശിക്കാൻ തനിക്ക് അർഹതയില്ലെന്ന് അയാൾ ഇടയ്ക്ക് വിചാരിച്ചു.

പെട്ടെന്ന് അയാൾ നിറഞ്ഞ സ്നേഹത്തോടെ അവളെ തന്റെ ദേഹത്തോട് ചേർത്തുപിടിച്ചു. ലോകത്തിൽ അയാൾക്ക് സ്വന്തമായുള്ള ഒരേയൊരു നിധി. അയാളുടെ പാതാളസമാനമായ കണ്ണുകൾ ലാളനയും ദുഃഖവും അനുതാപവും കൊണ്ട് അവളെ മൂടും.

ഈ കാഴ്ച കണ്ട് സ്ത്രീകൾ ചിരിക്കുകയും കരയുകയും ചെയ്തു. അവിടെ കൂടിയ ആളുകൾ മുഴുവൻ ആവേശത്തോടെ ആർത്തുവിളിച്ചു. കാരണം, ആ മുഹൂർത്തത്തിൽ ക്വാസിമോദോവിന് തന്റേതുമാത്രമായ ഒരു സൗന്ദര്യമുണ്ടായിരുന്നു.

ഭ്രഷ്ടനും, അനാഥനുമായ ക്വാസിമോദോ കാഴ്ചക്കാരുടെ ആരാധനാപാത്രമായി. താൻ കരുത്തനും പ്രതാപിയുമാണെന്ന് അയാൾക്കും തോന്നി. തന്നെ പുറംതള്ളിയ ആ സമൂഹത്തിന്റെ മുഖത്തേക്കു അയാൾ അഭിമാനപൂർവം നോക്കി. താൻ ഏതു മാനുഷികനീതിയുടെ കരാളഹസ്തങ്ങളിൽ നിന്നാണോ ആ പെൺകുട്ടിയെ മോചിപ്പിച്ചത്; അതിനെ അയാൾ വെറുത്തു. ഇരയെ നഷ്ടപ്പെട്ട ആ സൈനികരെയും ആരച്ചാരന്മാരെയും ജഡ്ജി

മാരെയും ദൈവകൃപകൊണ്ട് ഒരു വികലാംഗൻ കീഴടക്കിയിരിക്കുന്നു.

ക്വാസിമോദോ എസ്മറാൽദായെയും കൊണ്ട് ജനവാതിൽക്കൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. അയാൾ ഉറക്കെ "അഭയം" എന്ന് പറഞ്ഞ് ജനക്കൂട്ടം അങ്ങോട്ടേക്കോടി. ക്വാസിമോദോ പള്ളിക്കകത്തേക്ക് തന്നെ കയറി.

മുകളിലത്തെ നിലയിൽ വീണ്ടും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ക്വാസിമോദോ വിജയസൂചകമായി എസ്മറാൽദായെ കാണിച്ചുകൊടുത്തു. പിന്നെ തന്റെ ഇടിമുഴക്കംപോലുള്ള ശബ്ദത്തിൽ ആകാശത്തിലേക്ക് നോക്കി അലറി. "അഭയം", "അഭയം", "അഭയം".

ആളുകൾ അപൂർവമായി മാത്രം കേൾക്കാറുള്ളതായിരുന്നു ആശബ്ദം. അയാൾ ഒരിക്കലും കേൾക്കാത്തതും.

ഏഴ്

പനി

ക്ലൗദ് ഫ്രോളോ ആ ജിപ്സിപ്പെണ്ണിനെയും തന്നെത്തന്നെയും കുടുക്കിയ വല അയാളുടെ ദത്തുപുത്രൻ ഭേദിക്കുന്ന സമയത്ത് അയാൾ നോത്ര്യദാമിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

രഹസ്യവാതിലിലൂടെ ക്ലോദ് ഫ്രോളോ പുറത്തുകടന്നു. നദിക്കരയിലെത്തി. വള്ളത്തിൽ കയറി. സിൻ നദിയുടെ അക്കരെയെത്തി. യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിലെ കുന്നുകളുടെ ഇടയിലുള്ള തെരുവിലൂടെ എങ്ങോട്ടെന്നില്ലാതെ എന്തിനെന്നില്ലാതെ അലയുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ദുർമന്ത്രവാദിനിയെ തൂക്കിലേറ്റുന്നതുകാണാൻ ആഹ്ലാദത്തോടെ നീങ്ങുന്ന മനുഷ്യരെ വഴിനീളെ കണ്ടു. കണ്ണിൽകണ്ട തെരുവുകളിലൂടെയൊക്കെ അയാൾ നടക്കുകയും ഓടുകയും ചെയ്തു. പാരീസിനെ കഴിയാവുന്നത്ര പിന്നിലാക്കുക മാത്രമായിരുന്നു അയാളുടെ ലക്ഷ്യം.

എസ്മറാൽദായെപ്പറ്റി ഓർമിച്ചപ്പോൾ നാശത്തിന് വിധേയമായ സ്വന്തം ജീവിതവും അദ്ദേഹത്തെ ഭയചകിതനാക്കി. ചരിത്രവും മതവും വിജ്ഞാനവും ഒക്കെ ആലോചിച്ചു. മനസ്സിനുള്ളിൽ നിന്ന് ഒരു ചെകുത്താന്റെ ചിരി അദ്ദേഹം കേട്ടു.

മനസ്സിൽ നിന്നും വിദ്വേഷവും പകയും ഇളക്കി പുറത്താക്കി. ദുഷിച്ച പ്രേമമായിരുന്നു എല്ലാ ദുഷ്ടതയ്ക്കും കാരണം. എല്ലാ നാശത്തിനും അതായിരുന്നു ഹേതു. സ്നേഹിച്ച പെണ്ണ് സകല ജനങ്ങളുടെയും മുന്നിൽ നഗ്നയാക്കി നിർത്തപ്പെട്ടതിനെക്കുറിച്ചോർത്തപ്പോൾ അയാളുടെ മനസ്സിൽ ഈർഷ്യനിറഞ്ഞു. താൻ വെറുത്തിട്ടില്ലാത്ത ഒരേയൊരു ജീവി എസ്മറാൽദാ ആയിരുന്നു. എന്നിട്ടും അവളെ കഴുമരത്തിലേക്ക് കൊടുക്കേണ്ടി വന്നു.

താൻ ഒരു പാതിരിയായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ, അവൾ ഒരു ജിപ്സിയായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഫ്വാബുവിനെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നില്ലെങ്കിൽ... ശാന്തമായി പ്രേമപൂർവം ജീവിക്കാൻ തനിക്കും കഴിയുമായിരുന്നു. അതോർത്തപ്പോൾ ക്ലോദ് ഫ്രോളോ കരഞ്ഞുപോയി.

അവളെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്ത അയാളെ വിടാതെ പിടികൂടി. അങ്ങിനെ അയാളുടെ ഉള്ളുചുട്ടുനീറി. ആലോചനകൾ അസഹ്യമായപ്പോൾ അയാൾ സ്വന്തം തലമുടി പിഴുതെടുത്ത് അവയെ നരബാധിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്ന്

നോക്കി.

സുന്ദരമായി പുഞ്ചിരിക്കുന്ന ചുറുചുറുക്കുമുള്ള എസ്മറാൽദായുടെ ആദ്യം കണ്ട രൂപവും അവസാനത്തെ നഗ്നരൂപവും ഒരുമിച്ച് മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞപ്പോൾ അയാൾ അറിയാതെ നിലവിളിച്ചുപോയി.

മനസ്സിൽ ഭയങ്കരസംഘട്ടനം നടന്നു. പലതും ഓടിയുകയും വീഴുകയും ചെയ്തു. അയാൾ ചുറ്റുമുള്ള പ്രകൃതിയെ ശ്രദ്ധിച്ചു. തന്റെ കാൽക്കീഴിൽ തന്നെ കുറേ കോഴികൾ ചിക്കിപ്പെറുക്കി നടക്കുന്നു. ആകാശനീലിമയിലൂടെ ചാരനിറമുള്ള മേഘങ്ങൾ നീങ്ങുന്നു. സൂര്യൻ മറയില്ലാതെ പ്രകാശിച്ചു. കുന്നിന്റെ കൊടുമുടിക്കിടയിലൂടെ വിക്ടർ ആബിയുടെ കൂർത്ത ഗോപുരം കാണാം. മില്ലുടമസ്ഥൻ മില്ലിന്റെ പായ്കൾ കറങ്ങുന്നത് ശ്രദ്ധിച്ചുനോക്കുന്നുണ്ട്. സജീവവും ശാന്തവുമായിരുന്ന ചുറ്റുമുള്ള ജീവിതം ക്ലോഡ് ഫ്രോളോയെ കൂടുതൽ സങ്കടപ്പെടുത്തി. അയാൾ വേഗം വേഗം നടക്കാൻ തുടങ്ങി. അയാൾ വൈകുന്നേരം വരെ വയലുകൾക്കു കുറുകെ ഓടി.

എല്ലാറ്റിൽനിന്നുമുള്ള ഒളിച്ചോട്ടമായിരുന്നു അത്. തന്നിൽനിന്ന്, പ്രകൃതിയിൽനിന്ന്, മനുഷ്യരിൽ നിന്ന് ദൈവത്തിൽ നിന്ന് എല്ലാമുള്ള ഓട്ടം. അപ്പോഴേക്കും ഭ്രാന്തനാകാറായിരിക്കുന്നതായി സ്വയം തോന്നി. എസ്മറാൽദായെ രക്ഷപ്പെടുത്താൻ കഴിയില്ലെന്ന് തോന്നിയപ്പോഴാണ് മനസ്സിൽ കൊടുങ്കാറ്റ് വീശിയത്. ചിന്താശക്തി പൂർണമായി നശിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ലാഎസ്മറാൽദായും തൂക്കുമരവും മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞുവന്നു. ബാക്കിയെല്ലാം കറുത്തുപോയി. ലാഎസ്മറാൽദാ ഒരു നക്ഷത്രം പോലെയും. തൂക്കുമരം ഭീകരമായ ഒരു കരംപോലെയും അയാളുടെ മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞു.

ഇത്രയൊക്കെയായിട്ടും ആത്മഹത്യ എന്നൊരു ചിന്ത അദ്ദേഹത്തിൽ ഉണ്ടായില്ല. തന്നെ കാത്തിരിക്കുന്നത് നരകമാണെന്ന് അയാൾ അറിഞ്ഞിരിക്കാം.

പാരീസിൽ നിന്ന് വളരെ ദൂരെ എത്തിയെന്ന് തോന്നിയെങ്കിലും ചുറ്റുമുള്ള വസ്തുക്കൾ സൂക്ഷിച്ചപ്പോൾ യാഥാർത്ഥ്യം മനസ്സിലായി. തിരിച്ചുനടക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി ചിന്തിച്ചപ്പോഴാണ് താൻ യൂനിവേഴ്സിറ്റി പരിസരത്തു തന്നെ കറങ്ങുകയായിരുന്നു എന്ന് അയാൾക്ക് മനസ്സിലായത്.

സൂര്യൻ അസ്തമിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ആകാശവും നദീജലവും വെളുത്തു. അവിടുത്തെ വീടുകളിൽ വെളിച്ചം തെളിഞ്ഞത് ജനാലകളിലൂടെ കാണാറായി. തെരുവിൽ കടന്നപ്പോൾ ആളുകൾ അദ്ദേഹത്തെ മറികടന്നും എതിരായും തിക്കിതിരക്കി കടന്നുപോയി. ആളുകൾ കാണുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന് ഇഷ്ടമായില്ല. എല്ലാം പിശാചുക്കളാണെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിചാരം.

സംഭ്രാന്തി വർധിച്ചു. എങ്ങോട്ടെന്നോ എന്തിനെന്നോ ഉള്ള നിശ്ചയമേ ല്ലാതായി. ഒരു വീടിന്റെ താഴത്തെ നിലയിലുള്ള ജനലിലൂടെ വെളിച്ചം ണ്ടു അങ്ങോട്ട് ചെന്നു. ജനാലച്ചില്ലിലൂടെ അകം കണ്ടു. ഓർമ്മയിൽ ജു കിടുക്കം. അകത്ത് ഒരു സുന്ദരൻ ഇരിക്കുന്നു. അടുത്തുതന്നെ ഒരു ജുവതിയുമുണ്ട്. അവർ ഉച്ചത്തിൽ ചിരിക്കുന്നുമുണ്ട്. കുറച്ചുദൂരെയിരുന്ന് ജു കിഴവി നൂൽനൂൽക്കുന്നു. അവർ ഫാലൂർദെല്ല് ആയിരുന്നു. യുവതിയെ ചിചയമില്ല. യുവാവ് സ്വന്തം അനിയൻ ഷെഹാൻ ആയിരുന്നു.

ഷെഹാൻ മേശപ്പുറത്തുള്ള ഒരു കുപ്പിയെടുത്തു. അതിൽ മദ്യമില്ലാഞ്ഞ് ജവിടെ തന്നെ വെച്ചു. ഷെഹാൻ പുറത്തിറങ്ങുകയാണ്. ക്ലോദ് ഫ്രോളോ ന്നിടത്ത് കമിഴ്ന്ന് കിടന്നു.

പുറത്തിറങ്ങി നടന്ന ഷെഹാൻ കമിഴ്ന്ന് കിടന്ന ആളെ കണ്ട് കാൽ കൊണ്ട് തട്ടിയിളക്കി.

"കുടിച്ച് മത്തനായി കിഴവൻ. നന്നായി സന്തോഷിച്ച് കിടക്കയായി ക്കും. എന്റെ സഹോദരൻ ആർച്ച് ഡീക്കണ് ബുദ്ധിയും പണവുമുണ്ട്. അത് ഭാഗ്യം തന്നെ."

ഷെഹാൻ ദൂരെ എത്തിയെന്ന് ബോധ്യമായപ്പോൾ ആർച്ചുഡീക്കൺ എഴുന്നേറ്റ് നോത്ര്ദാമിന്റെ നേർക്ക് ഓടി. പ്ലാസ് ദു പാർവിയിലെത്തിയപ്പോൾ നിന്നു. ആ കെട്ടിടം നോക്കാനുള്ള ധൈര്യമുണ്ടായില്ല. നെടുവീർപ്പോടെ അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നും ചില വാക്കുകൾ ഉതിർന്നു.

"ഇന്നുരാവിലെ ഇവിടെ അതും സംഭവിച്ചുവോ...?"

സന്യാസി മഠത്തിന്റെ വാതിൽ തുറന്നിരുന്നില്ല. താക്കോൽ എപ്പോഴും കയ്യിലുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ വാതിൽ തുറന്ന് അകത്ത് കടന്നു. ഉള്ളിൽ ഭയങ്കരമായ ഇരുട്ടായിരുന്നു. ഒരു ശബ്ദവും കേൾക്കാനില്ല. മങ്ങിയ നിലാവെളിച്ചത്തിൽ കാണുന്ന പ്രതിമകൾ ആർച്ചുഡീക്കണ് പിശാചു ക്കളെപ്പോലെ തോന്നി.

കാലുകൾ പറിച്ചുപറിച്ചുവെച്ച് ഓടി. പള്ളിയും ഇളകുന്നതുപോലെ.. ശ്വസിക്കുന്നതുപോലെ... അതിനും ജീവനുള്ളതുപോലെ.. സ്തംഭങ്ങൾ കാലുകൾ പോലെ... അവ ചവിട്ടുന്നതുപോലെ... ഗോപുരങ്ങൾ തുമ്പിക്കൈ കൾ പോലെ... കറുത്ത യവനിക കൂടിയായപ്പോൾ വലിയ ആനയെ പോലെ.

പനി പിടിച്ച് ഉന്മാദമായി ആർച്ച് ഡീക്കണ്. ഒരു തൂണിന്റെ നിരയ്ക്ക് പിറകിലായി കണ്ട ചുവപ്പുവെളിച്ചത്തിന്റെ നേരെ ഓടി. നോത്ര്ദാമിലെ പൊതുപ്രാർത്ഥനയ്ക്ക് വെച്ച പുസ്തകത്തിന്റെ അടുത്തുവെച്ച വെളിച്ച മായിരുന്നു അത്. അതിന്റെ തുറന്നുവെച്ച പേജിലെ വാക്യം അയാൾ ഇങ്ങനെ വായിച്ചു.

അവസാനം ഒരു ആത്മാവ് എന്റെ മുന്നിലൂടെ കടന്നുപോയി. ഞാൻ

മൃദുവായ ഒരു ശ്വാസം കേട്ടു. എന്റെ ദേഹത്തിൽ രോമങ്ങൾ എഴുന്നുനിന്നു.

തളർച്ച ബാധിച്ച് ആർച്ചുഡീക്കൺ നിലത്തേക്ക് ഊർന്നുവീണു. തലയിൽ പൊട്ടിത്തെറിക്കുന്ന വാതകങ്ങൾ നിറഞ്ഞ് നരകത്തിലെ പുകക്കുഴലായി പോയി. നിസ്സഹായനായി നിഷ്ക്രിയനായി കുറെ സമയം അങ്ങനെ കഴിഞ്ഞു. പെട്ടെന്നാണ് ക്വാസിമോദോയുടെ ഓർമ്മവന്നത്. ക്വാസിമോദോയുടെ അടുത്ത് ശരണം നേടാമെന്ന് ആഗ്രഹിച്ചു.

ഭയത്തോടെ പതുക്കെപ്പതുക്കെ കോണിപ്പടികൾ കയറി. നാഴികമണി പന്ത്രണ്ടടിച്ചു.ഒരു കുളിർകാറ്റ് കവിളിലൂടെ തഴുകിപ്പോയി. എതിർവശത്ത് ഒരു വെളുത്ത സ്ത്രീയെ കണ്ടു. ഒപ്പം ഒരാടും ഉണ്ടായിരുന്നു. അത് അവൾതന്നെയാണെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് മനസ്സിലായി.

രാവിലത്തെപോലെ കഴുത്തിൽ കയറില്ല. അവൾ സ്വതന്ത്രയായിരുന്നു. വെളുത്ത വസ്ത്രമാണ് ധരിച്ചിട്ടുള്ളത്. വെളുത്ത മൂടുപടം തലയിലിട്ടിരുന്നു. അവൾ വളരെ സാവധാനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്തേക്ക് വന്നു. ഓടിപ്പോകാൻ വിചാരിച്ചെങ്കിലും സാധിക്കുന്നില്ല. ഓരോ അടി അവൾ മുന്നോട്ടേക്ക് വെക്കുമ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹം ഓരോ അടി പിറകോട്ട് മാറി. രക്തം കട്ടപിടിച്ചു മരിച്ചില്ലെന്നേയുള്ളു.

അവൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അരികിലൂടെ കടന്നുപോയി. അവളുടെ ശ്വാസഗതി അദ്ദേഹം അറിഞ്ഞു.

അവസാനം ഒരു ആത്മാവ് എന്റെ മുന്നിലൂടെ കടന്നുപോയി. ഞാൻ പുളകം കൊണ്ടു.

ഈ വാക്യം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചെവിയിൽ മുഴങ്ങി.

അഭയസങ്കേതം

അമിതമായ ശിക്ഷകളുടെയും അധികാരനിർവ്വഹണത്തിന്റെയും ഇടയിൽ നീതിസംരക്ഷണത്തിനായി ഉണ്ടായിരുന്ന കേന്ദ്രങ്ങളാണ് അഭയസങ്കേതങ്ങൾ. അവിടെ അഭയം പ്രാപിച്ചവർ ഏതുകുറ്റവാളിയായാലും രക്ഷപ്പെടും. ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ തൂക്കുമരങ്ങളുടെ അത്രതന്നെ എണ്ണം അഭയസങ്കേതങ്ങളും ഉണ്ടാകും. രാജാവിന്റെ കൊട്ടാരം രാജകുമാരന്മാരുടെ ഹോട്ടൽ, പള്ളി എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അഭയം നൽകാനുള്ള അധികാരമുണ്ടായിരുന്നു. ചില പട്ടണങ്ങൾക്കും ഈ അധികാരം ലഭ്യമായിരുന്നു. പാരീസുനഗരത്തെ 1467 ൽ ലൂയി പതിനൊന്നാമൻ അഭയസങ്കേതമാക്കി.

അഭയസങ്കേതത്തിൽ കാൽകുത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽ കുറ്റവാളി പരിശുദ്ധനാകും. പക്ഷേ അതിൽ നിന്ന് പിന്നെ പുറത്തിറങ്ങരുത്. ഒരടി പുറത്തായാൽ മതി വീണ്ടും കുറ്റവാളിയായിമാറും. കൊട്ടാരത്തിന്റെ ഏണിപ്പടിയിലും പള്ളി

യിലും താമസിച്ച് പടുകിഴവന്മാരായവരുണ്ടായിരുന്നതായി പറയപ്പെടുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള അഭയസങ്കേതങ്ങളിൽ കയറി മൃഗങ്ങൾ പോലും രക്ഷപ്പെടാറുണ്ടത്രെ.

പള്ളികളിൽ ഓരോ മുറി ഇത്തരക്കാർക്കായി ഒഴിച്ചിടാറുണ്ട്.

സന്യാസി മഠത്തിനഭിമുഖമായിട്ടുള്ള ഒരു മുറിയായിരുന്നു നോത്രദാമിലെ അഭയസങ്കേതം. ക്വാസിമോദോ എസ്മറാൽദായെ ഇവിടെയായിരുന്നു എത്തിച്ചത്. അയാളുടെ കൈകളിൽ ഉയരുന്നതു പോലെയും പറക്കുന്നതു പോലെയും ഒക്കെ അവൾക്ക് തോന്നിയിരുന്നു. അപ്പോഴൊക്കെ പൂർണ്ണബോധം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. തൂക്കിലിടാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ വിരൂപനായ പിശാച് ദൂരേക്ക് എടുത്തു കൊണ്ടുപോയി എന്ന വിചാരമേ അവളുടെ മനസ്സിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

ക്വാസിമോദോ അഭയസങ്കേതത്തിൽ വെച്ച് അവളുടെ കെട്ടുകൾ അഴിച്ചു. ബോധം തിരിച്ചുകിട്ടിയ അവൾ താൻ പള്ളിയിലാണുള്ളതെന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ആരാച്ചാരുടെ കൈകളിൽ നിന്ന് ബലമായി രക്ഷിച്ചതാണെന്നും അവളോർത്തു. ഫ്വാബു ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടെന്നും തന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നില്ലെന്നും അവൾക്ക് മനസ്സിലായിരുന്നു. അവൾ ചോദിച്ചു.

"എന്തിനാണെന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയത്.?"

അവൾ എന്താണ് ചോദിക്കുന്നതെന്ന് ഊഹിക്കാൻ അയാൾ ശ്രമിച്ചു. ചോദ്യം അവൾ വീണ്ടും ആവർത്തിച്ചു. ക്വാസിമോദോ ദുഃഖത്തോടെ അവളെ നോക്കി. അവൾ വിസ്മയിച്ചു. അയാൾ അവിടുന്നും പോയി ഒരു ഭാണ്ഡവുമായി തിരിച്ചുവന്നു. അതിൽ അവൾക്കുള്ള വസ്ത്രങ്ങളാണുണ്ടായിരുന്നത്. അവൾ സ്വന്തം ശരീരം നോക്കി. അത് മിക്കവാറും നഗ്നമായിരുന്നു. ക്വാസിമോദോ മുഖം പൊത്തി പിന്നോട്ടേക്ക് മാറി.

അവൾ വസ്ത്രം ധരിച്ചപ്പോഴേക്കും ക്വാസിമോദോ തിരിച്ചുവന്നു. ഒരു കൂടയിൽ കാപ്പിയും റൊട്ടിയുംമറ്റ് പല ഭക്ഷ്യസാധനങ്ങളും കൊണ്ടാണ് വന്നത്. ഭക്ഷണം കഴിച്ച് ഉറങ്ങിക്കൊള്ളാൻ പറഞ്ഞു.

നന്ദി പറയാൻ അവൾ ക്വാസിമോദോയുടെ മുഖത്തേക്ക് നോക്കിയെങ്കിലും ഒരക്ഷരവും പുറത്ത് വന്നില്ല. അവൾക്ക് ഭയമുണ്ടായിരുന്നു. തലതാഴ്ത്തി നിന്നു.

"എനിക്കറിയാം. എന്നെ കാണുമ്പോൾ നിനക്ക് പേടിയാകുന്നുണ്ട്. ഞാൻ ഏറ്റവും വിരൂപനാണ്. നീ എന്റെ നേരെ നോക്കേണ്ട. പറയുന്നത് കേട്ടാൽ മാത്രം മതി. പകൽസമയത്ത് ഇവിടെത്തന്നെ ഇരിക്കണം. പുറത്തു പോകരുത്. രാത്രി പള്ളിയുടെ ഉള്ളിൽ എവിടെയും നടക്കാം. പകലും രാത്രിയുമൊന്നുമില്ല. പള്ളിക്ക് പുറത്ത് കാൽ വെച്ചാൽ അവർ നിന്നെ

പിടിക്കും. നിന്നെയും കൊല്ലും. എന്നെയും കൊല്ലും."

ക്വാസിമോദോയുടെ വാക്കുകളിൽ വിശ്വാസം വന്ന അവൾ തല ഉയർത്തി. ക്വാസിമോദോ അവിടം വിട്ടുപോയിരുന്നു. ക്വാസിമോദോയുടെ പരുഷമായ രൂപത്തിനുള്ളിലെ അലിവുള്ള മനസ്സറിഞ്ഞു അവൾ.

രോമമുള്ള ഒരു ശരീരം ദേഹത്തിൽ ഉരസുന്നതായി അനുഭവപ്പെട്ട എസ്മറാൽദാ വീണ്ടും പേടിച്ചുപോയി. അത് കരഞ്ഞു. ആടായിരുന്നു.

"ഓ ഞാൻ നിന്നെ മറന്നു. നീ എപ്പോഴും എന്നെ ഓർമ്മിക്കുന്നല്ലോ ജാലി....."

അവൾ ജാലിക്ക് ഒരുമ്മ കൊടുത്തു.

അതുവരെ ഹൃദയത്തിൽ കണ്ണീരിനെ അടക്കിവെച്ച ഒരു അദൃശ്യകരം നീങ്ങിയതുപോലെ എസ്മറാൽദാ കരയാൻ തുടങ്ങി. അവളുടെ വീർപ്പുമുട്ടലുകളും കുറെശ്ശെയായി പുറത്തേക്കൊഴുകി. രാത്രി വളരെ സുന്ദരമാണെന്ന് അവൾക്ക് തോന്നി. അവൾ പള്ളിക്കുചുറ്റുമുള്ള ഉയർന്ന ഗാലറിയിലൂടെ നടന്നു. അത്രയും ഉയരത്തിൽ നിന്ന് നോക്കുമ്പോൾ ഭൂമി ഏറെ ശാന്തമായിരുന്നു.

അലിവുള്ള ഹൃദയം

കിളിവാതിലിലൂടെ സൂര്യൻ എത്തിനോക്കി. എസ്മറാൽദാ ഉറക്കമുണർന്നു. കുറെ ദിവസങ്ങളായി അവൾ ഉറങ്ങാറില്ല. അവൾ പ്രകാശത്തിന് നേരെ കണ്ണയച്ചു. അവിടെ ക്വാസിമോദോയുടെ വിരൂപമായ മുഖം കൂടി ഉണ്ടായിരുന്നു. അവളറിയാതെ കണ്ണടഞ്ഞു. വിരൂപമായ ഒരു മുഖം മൂടിയാണ് കാണുന്നതെന്നവൾ വിചാരിച്ചു. കണ്ണുകൾ മുറുകെ അടച്ചു. അത് മനസ്സി ലാക്കിയിട്ട് ക്വാസിമോദോ ദയനീയമായി പറഞ്ഞു.

"പേടിക്കേണ്ട, ഞാൻ നിന്റെ സുഹൃത്താണ്. നീ ഉറങ്ങുന്നത് കാണാൻ വന്നതാണ്. ആ സമയത്ത് ഞാൻ ഇവിടെയുള്ളതുകൊണ്ട് നിനക്ക് ഒരു വിഷമവും ഉണ്ടാകില്ലല്ലോ. ഞാൻ പോകാം. ഇതാ ഇപ്പോൾ ഞാൻ ചുമരിന്റെ പിറകിലാണ്. കണ്ണ് തുറന്നോളൂ..."

എസ്മറാൽദാ കണ്ണ് തുറന്നു. അയാൾ അവിടെ ഇല്ല. അവൾ പുറത്തേക്ക് ചെന്നു. സങ്കടത്തോടെ ക്വാസിമോദോ നിലത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു.

"വാ.."

അവൾ വിളിച്ചു. ക്വാസിമോദോ വിചാരിച്ചത് അവൾ തന്നോട് പോകാൻ പറയുന്നതാണെന്ന്. അയാൾ മെല്ലെ എഴുന്നേറ്റ് നിരാശയോടെ ഇടറിയ കാൽവെപ്പുകളോടെ തലകുനിച്ച് നടന്നു.

"തിരിച്ചുവരൂ."അവൾ ഉറക്കെ പറഞ്ഞു.

അവൾ വീണ്ടും വിളിച്ചു. അയാൾ നടത്തം തുടർന്നു. എസ്മറാൽദാ

പിന്നാലെ ചെന്ന് കൈക്ക് പിടിച്ചു. ക്വാസിമോദോ വിറച്ചുപോയി. അവൾ ക്വാസിമോദോയെ സ്വന്തം ശരീരത്തോട് അടുപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ അയാളുടെ മുഖത്ത് സന്തോഷവും വാത്സല്യവും പ്രകാശിച്ചു. അവൾ അയാളെ അകത്തേക്ക് കൊണ്ടുപോകാനാണ് ശ്രമിച്ചത്. എന്നാൽ അയാൾ പടിയിൽ തന്നെ നിന്നു.

"വാനമ്പാടിയുടെ കൂട്ടിൽ ഒരിക്കലും മൂങ്ങ കയറില്ല."

അവൾ അയാളെ പിടിച്ച് കട്ടിലിൽ ഇരുത്തി. അവളുടെ അനന്ത സൗന്ദര്യത്തെപ്പറ്റി അയാളും അയാളുടെ നിറഞ്ഞ വൈരൂപ്യത്തെപ്പറ്റി അവളും ആലോചിച്ചു. അയാളുടെ ഓരോ അവയവത്തിലേക്കും നോക്കി അവൾ നെടുവീർപ്പിട്ടു. ഇങ്ങനെയൊരു മനുഷ്യരൂപത്തെക്കുറിച്ച് സങ്കല്പിക്കാൻ അവൾക്ക് സാധിച്ചില്ല.

കുറെസമയമായി രണ്ടുപേരും മിണ്ടുന്നില്ല. അയാളുടെ വികൃതരൂപത്തിൽ നിന്നും ശാന്തിയുടെയും ശോകത്തിന്റെയും ഗന്ധം പുറപ്പെടുന്നതായി അവൾക്കനുഭവപ്പെട്ടു. അപ്പോഴും അവൾ മിണ്ടിയില്ല. ക്വാസിമോദോ ആണ് ആദ്യം ചോദിച്ചത്.

"നീ എന്നെ തിരിച്ചുവിളിച്ചതാണ് അല്ലേ..."

"ഉം.."

"എനിക്ക് ചെവി കേൾക്കില്ല കുട്ടീ... ഞാൻ ഇത്തരത്തിലായിപ്പോയി എന്റെ വിധി. ഭയങ്കരം തന്നെ അല്ലേ...? നീ... നീ... സുന്ദരിയാണ്."

അയാളുടെ സ്വരം ദുഃഖസാന്ദ്രമായിരുന്നു. എന്തെങ്കിലും പറയാൻ അവൾക്ക് കഴിഞ്ഞില്ല. പറഞ്ഞാൽ ക്വാസിമോദോ കേൾക്കുകയുമില്ല. ക്വാസിമോദോ തുടർന്നു.

"ഞാനെത്ര വിരൂപനാണെന്ന് എനിക്ക് ബോധമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഭാഗ്യം കെട്ട ഈ ഭയങ്കര ജന്തുവിനെപറ്റി എനിക്ക് തന്നെ സഹതാപം തോന്നുന്നു. നീയൊരു സൂര്യകിരണം.. മഞ്ഞുകണം. ഒരു കിളിയുടെ പാട്ട്. ഞാനോ.... മനുഷ്യനുമല്ല മൃഗവുമല്ല..... കരിങ്കല്ലിനേക്കാൾ കൂടുതൽ ചവുട്ടിതേക്കപ്പെട്ട എന്തോ ഒന്ന്.."

ക്വാസിമോദോ സങ്കടത്തോടെ ചിരിച്ചു. അതിനേക്കാൾ ഹൃദയഭേദകമായി ലോകത്തൊന്നുമുണ്ടാവില്ലെന്നവൾക്ക് തോന്നി.

"ഞാൻ ചെകിടൻ തന്നെയാണ്. മനസ്സിലാവുന്ന വിധത്തിൽ ആംഗ്യം കാണിച്ച് നീ എന്നോട് സംസാരിക്കണം. അങ്ങിനെ സംസാരിക്കുന്ന ഒരു ഗുരുവുണ്ടെനിക്ക്. സാവധാനം നിന്റെ ചുണ്ടനങ്ങുന്നതു നോക്കി ഞാൻ കാര്യം മനസ്സിലാക്കും."

അവൾ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ചോദിച്ചു.

"എങ്കിൽ നീയെന്തിനാ... എന്നെ രക്ഷിച്ചതെന്ന് പറഞ്ഞാട്ടേ..."

"ഞാനെന്തിനാണ് നിന്നെ രക്ഷിച്ചതെന്നല്ലേ നീ ചോദിച്ചത്. ഒരു രാത്രി നിന്നെ ബലം പ്രയോഗിച്ച് ഞാൻ കൊണ്ടുപോയത് നീ മറന്നോ....അതിനു ള്ള ശിക്ഷ എനിക്ക് കിട്ടി. ആ സമയത്ത് എനിക്കാശ്വാസം തന്നവളാ നീ ആ ഒരു കവിൾ വെള്ളവും സ്നേഹത്തോടെയുള്ള നോട്ടവും ജീവൻ തന്നാലും വീട്ടാനാകാത്ത കടമാണ്. ആ ഭാഗ്യം കെട്ടവനെ നീ മറന്നുപോയെങ്കിലും ഞാൻ നിന്നെ മറന്നിട്ടില്ല."

ക്വാസിമോദോയുടെ ഒറ്റക്കണ്ണിൽ കണ്ണുനീർ ഊറിക്കൂടി. അത് താഴെ വീണില്ല.

"നോക്കൂ കുട്ടീ... ഇവിടെയുള്ള മണിമാളികയിൽ നിന്ന് താഴേക്ക് വീഴു ന്നയാൾ നിലത്തെത്തുംമുമ്പ് മരിച്ചിരിക്കും. എന്നെ കൊണ്ടുള്ള ശല്യം ഒഴിവാക്കണമെന്ന് എപ്പോൾ തോന്നുന്നുവോ അപ്പോൾ ഒരു സൂചന തന്നാൽ മതി. ഞാൻ താഴേക്ക് വീണോളും...."

അവൾക്ക് സങ്കടമായി. ക്വാസിമോദോ എഴുന്നേറ്റു. അയാളോട് അവിടെ ഇരിക്കാൻ അവൾ പറഞ്ഞു.

"വേണ്ട... വേണ്ട... അനുകമ്പ കാരണമാണ് നീ എന്നിൽനിന്ന് മുഖം തിരിക്കാത്തത്. എന്നെ നോക്കുന്നു. അത് വേണ്ട. നീ എന്നെ കാണാത്ത വിധം എനിക്ക് നിന്നെ കാണാനുള്ള ഒരു സ്ഥലം ഞാൻ കണ്ടുപിടിക്കും. അതാ നല്ലത്."

ക്വാസിമോദോ ഒരു ചൂളക്കുഴൽ പുറത്തെടുത്തു.

"ഇത് കയ്യിൽ വെച്ചോ....എന്നെക്കൊണ്ട് എപ്പോഴാണോ ആവശ്യമുള്ളത് അപ്പോൾ ഇത് വിളിച്ചാൽ മതി. ഞാനെത്തിക്കോളാം."

ക്വാസിമോദോ ചൂളക്കുഴൽ നിലത്ത് വെച്ചുകൊടുത്തു. അയാൾ പിന്നെ അവിടെ നിന്നില്ല.

പൂച്ചട്ടികൾ

ദിവസങ്ങൾ കഴിയുമ്പോൾ ലാ എസ്മറാൽദായുടെ മനസ്സ് ശാന്തമായി. അത്യധികമായ സന്തോഷം പോലെ അതിരറ്റ ദുഃഖവും ഏറെക്കാലം സ്ഥിരമായി നിൽക്കില്ല. മനുഷ്യ മനസ്സിന്റെ ഒരു പ്രത്യേകതയാണത്.

സുരക്ഷിതബോധത്തോടൊപ്പം പ്രതീക്ഷകളും തിരിച്ചുവന്നു. സമൂഹത്തിൽ നിന്നും ജീവിതത്തിൽനിന്നും പുറത്താക്കപ്പെട്ടുവെങ്കിലും തിരിച്ചുചെല്ലാമെന്നുണ്ടവൾക്ക്. ഭീകരമായി അവളുടെ മനസ്സിൽ വളർന്നിരുന്ന കാര്യങ്ങളൊക്കെ ക്രമേണ മാഞ്ഞുപോയി. ഫ്വാബു ജീവനോടെയുണ്ടെന്നുള്ള അറിവ് അയാളോടുള്ള സ്നേഹത്തെ മനസ്സിൽ സംരക്ഷിച്ചുനിർത്തി. അനുരാഗം താനേ പൊട്ടിക്കിളിർക്കുന്ന മരമാണ്. ജീവിതത്തിലേക്കതിന്റെ വേരുപാകും. നഷ്ടപ്രായമായ ഒരു ഹൃദയത്തിലും

അത് ശക്തിമത്തായിത്തീരും. യുക്തിശൂന്യമായ പ്രേമത്തിന് ശക്തി കൂടുകയേഉള്ളു.

ഫ്വാബുവിനെ ഓർമ്മിക്കുമ്പോൾ ലാ എസ്മറാൽദായ്ക്കും സങ്കടമുണ്ട്. അവൾ കുറ്റം സമ്മതിച്ച സ്ഥിതിക്ക് ഫ്വാബുവും തെറ്റിദ്ധരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കാം എന്നവൾ നിനച്ചു. ഒരിക്കൽകൂടി ഫ്വാബുവിനെ കണ്ടാൽ ഒന്ന് സംസാരി ക്കാൻ സാധിച്ചാൽ എല്ലാ വിദ്വേഷങ്ങളും അയാളിൽ നിന്ന് ഓടിപ്പോകുമെന്ന് അവൾക്കറിയാം. പ്രായശ്ചിത്തത്തിന്റെ സമയത്ത് ഫ്വാബു കാണാനെത്തിയല്ലോ എന്നവൾ വിചാരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒപ്പം കണ്ട യുവതി ക്യാപ്റ്റന്റെ സഹോദരിയാണെന്നേ എസ്മറാൽദാ വിചാരിച്ചുള്ളു. ഫ്വാബു ഇപ്പോഴും തന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് അവൾ പ്രതീക്ഷിച്ചു. അവൾ അത്കൊണ്ട് പ്രതീക്ഷയോടെ അയാളെ കാത്തിരുന്നു.

മണിനാദം അവൾക്ക് കൂടുതൽ ആശ്വാസം നൽകി. ഓരോ പുലരിയും കൂടുതൽ കൂടുതൽ ഉന്മേഷവും സമാധാനവും അവളിൽ ചൊരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. വിളർച്ച മാറി പഴയ സൗന്ദര്യവും തിരിച്ചുവന്നുതുടങ്ങി. ഹൃദയത്തിലേറ്റ മുറിവുകൾ കരിഞ്ഞപ്പോൾ പഴയ ആഹ്ലാദശീലവും സംഗീതപ്രിയവും അവളിൽ കളിയാടി.

ഫ്വാബുവിനെ കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മകൾ ഇല്ലാതിരിക്കുമ്പോൾ ചിലപ്പോഴൊക്കെ ക്വാസിമോദോയെക്കുറിച്ച് അവൾ ചിന്തിക്കും. മനുഷ്യലോകവുമായുള്ള ഏകബന്ധം ക്വാസിമോദോ ആണ്. യാദൃച്ഛികമായി ലഭ്യമായ ക്വാസിമോദോയെക്കൊണ്ട് തനിക്കെന്താണാവശ്യമെന്ന് അവൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ക്വാസിമോദോയോട് കൃതജ്ഞത തോന്നാതിരിക്കുന്ന വേളയിൽ അവൾ സ്വയം കുറ്റപ്പെടുത്തി. ചുളക്കുഴൽ വിളിച്ചിരുന്നില്ല അവൾ. അയാളുമായി പൊരുത്തപ്പെടാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല ഇതുവരെ. എങ്കിലും ക്വാസിമോദോ ഇടയ്ക്കൊക്കെ അവളെ കാണാൻ വരുമായിരുന്നു. ഭക്ഷണവും കൂജയിൽ വെള്ളവും കൊണ്ടുവരുമ്പോൾ അയാളിൽ നിന്ന് മുഖം തിരിക്കാതിരിക്കാൻ അവൾ കഠിനമായി ശ്രമിച്ചു. അതുപക്ഷേ ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് മനസ്സിലായിരുന്നു. അയാൾ സങ്കടത്തോടെ നടന്നകലും.

ഒരു ദിവസം എസ്മറാൽദാ ജാലിയെ ഓമനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ക്വാസിമോദോ അങ്ങോട്ട് കയറിച്ചെന്നു. സുന്ദരമായ ആ കാഴ്ച കണ്ട് കുറെ നേരം അവനവിടെ നിന്നു. ഒടുവിൽ അവൻ പറഞ്ഞു.

"ഒരു മനുഷ്യനോട് കൂടുതൽ സാദൃശ്യമുള്ളതായ ശരീരം കിട്ടിയതാണ് എന്റെ ഏറ്റവും വലിയ ഭാഗ്യദോഷം. ഞാൻ ആ ആടിനെപോലെ ഒരു മൃഗമായിരുന്നുവെങ്കിൽ!"

അവൾ അവനെ അത്ഭുതത്തോടെ നോക്കി. ആ നോട്ടത്തിന്റെ അർത്ഥം അയാൾക്ക് മനസ്സിലായി. ക്വാസിമോദോ ഉടനെ ഇറങ്ങിപ്പോയി.

അവിടെ ചെന്നപ്പോഴൊന്നും ക്വാസിമോദോ മുറിക്കകത്ത് കയറിയിട്ടില്ല. അവൾ ഒരു പഴയ സ്പാനിഷ് ഗാനം പാടുമ്പോഴാണ് മുറിക്കടുത്ത് ക്വാസിമോദോ എത്തിയത്. ചെറിയ കുട്ടിയായിരുന്നപ്പോൾ ആ പാട്ട് പാടിയായിരുന്നു ജിപ്സികൾ അവളെ ഉറക്കിയിരുന്നത്. അതിന്റെ അർത്ഥമൊന്നും അറിയില്ലായിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് ക്വാസിമോദോയെക്കണ്ട് അവൾ പാട്ട് നിർത്തി.

വാതിൽപ്പടിയിൽ മുട്ടുകുത്തി കൈകൂപ്പി ക്വാസിമോദോ പറഞ്ഞു.

"പാട്ട് നിറുത്തല്ലേ...എന്നെ ഓടിക്കല്ലേ... എന്റെ അപേക്ഷയാണ്."

അവൾ ആദ്യം വിറച്ചെങ്കിലും ആ പാട്ടിന്റെ രാഗത്തിൽ ലയിച്ചുകൊണ്ടവൾ പാടി. ക്വാസിമോദോ പ്രാർത്ഥനാനിരതനായപോലെ അവളെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. കണ്ണ് കൊണ്ട് പാട്ടുകേൾക്കുന്നതുപോലെയുണ്ടായിരുന്നു ആ ഇരിപ്പ്.

വേറൊരിക്കൽ അയാൾ അവളുടെ അടുത്ത് വന്ന് പറഞ്ഞു.

"എനിക്ക് നിന്നോട് ഒരു കാര്യം പറയാനുണ്ട്"

അവൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്നതായി അടയാളം കാണിച്ചു. പറയാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ട് വായ തുറന്നെങ്കിലും ഒരു ദീർഘനിശ്വാസമാണ് പുറപ്പെട്ടത്. തല കുലുക്കി നെറ്റിക്ക് കൈ വെച്ച് ക്വാസിമോദോ ഇറങ്ങിപ്പോയി. എസ്മറാൽദാ അദ്ഭുതത്തോടെ അവിടെ നിന്നു.

ഒരു പ്രതിമയോട് ക്വാസിമോദോ കൂടുതൽ താല്പര്യം കാണിക്കുന്നതായി അവൾക്കറിയാം. ഒരു ദിവസം ആ പ്രതിമയോട് അയാൾ ചോദിച്ചത് അവൾ കേട്ടിരുന്നു.

"എന്തേ നിന്നെപ്പോലെ ഞാനുമൊരു കല്ലായിപ്പോയില്ല...?"

അവൾ ആലോചിച്ചാലോചിച്ച് ജനാലയുടെ അടുത്തെത്തി. കണ്ണിൽ സന്തോഷത്തോടൊപ്പം ഒരു തുള്ളി കണ്ണീരും മിന്നി.

"ഫ്വാബു..... ഫ്വാബു..... വാ ഒരു വാക്ക് പറയൂ.... "

ക്വാസിമോദോ അത് കാണുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

സേനാനായകന്റെ ഔന്നത്യമുള്ള വേഷവിധാനങ്ങളുമായി പോകുന്ന സുന്ദരനായ ക്യാപ്റ്റനെയാണവൾ വിളിക്കുന്നത്. അവളുടെ അപേക്ഷ കേൾക്കാൻ വയ്യാത്തത്ര ദൂരെയായിരുന്നു അയാൾ.

ക്വാസിമോദോ സകലസങ്കടങ്ങളുംകൊണ്ട് തലയിൽ അമർത്തികുത്തി കൈ തിരികെയെടുത്തപ്പോൾ അതിൽ ഓരോ പിടി ചെമ്പൻമുടിയുണ്ടായിരുന്നു.

അയാൾ പിറുപിറുത്തു.

"ഒരാളെ കണ്ടാൽ അങ്ങനെയിരിക്കണം. പുറംതൊലിക്ക് അഴകുണ്ടായാൽ മാത്രം മതി."

ഇതൊന്നും എസ്മറാൽദാ അറിയുന്നില്ല. അവൾ കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് സ്വയം പറഞ്ഞു.

ഫ്വാബു കുതിരപ്പുറത്തുനിന്നിറങ്ങി ഒരു വീട്ടിലേക്ക് പോവുകയാണ്.

"ഫ്വാബു.... ഫ്വാബൂ... ഞാൻ വിളിക്കുന്നത് അദ്ദേഹം കേൾക്കുന്നില്ലല്ലോ...ആ സ്ത്രീയാണ് അദ്ദേഹത്തോട് സംസാരിച്ച് ഞാൻ വിളിക്കുന്നത് കേൾക്കാതാക്കുന്നത്."

ക്വാസിമോദോയുടെ കണ്ണിൽ കണ്ണീർ നിറഞ്ഞു.

അതൊരു തുള്ളിയും നിലത്തുവീഴരുതെന്ന് അയാൾ ഉറപ്പിച്ചിരുന്നു. ക്വാസിമോദോ അവളുടെ ഉടുപ്പിന്റെ അറ്റം പിടിച്ചുവലിച്ചു.

"ഞാൻ അയാളെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവന്നാലോ...?"

"ഊം... വേഗം... ഞാൻ നിന്നെ സ്നേഹിക്കും..."

"ഞാൻ പോകാം... വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരാം..."

ഏങ്ങലുകൾ കൊണ്ട് ശ്വാസം മുട്ടിയ ക്വാസിമോദോ വേഗത്തിൽ പടികളിറങ്ങി.

ഗോന്ദലേറിയോ ബംഗ്ലാവിൽ കുതിരയെ മാത്രമേ കാണാനുള്ളു. ക്വാസിമോദോ പള്ളിയുടെ മുകളിലേക്ക് നോക്കി. എസ്മറാൽദാ നേരത്തെ നിന്നതുപോലെ നിൽക്കുന്നുണ്ട്."

ബംഗ്ലാവിലെ വിവാഹത്തിന് മുമ്പുള്ള ഒരുത്സവദിവസമാണന്ന്. ആളുകൾ അകത്തേക്ക് പോകുന്നുണ്ടെങ്കിലും പുറത്തേക്ക് വരുന്നത് കാണുന്നില്ല. ക്വാസിമോദോ ഒരു തൂണും ചാരി കാത്തിരുന്നു. കുതിരക്കാരൻ വന്ന് കുതിരയെ കൊണ്ടുപോയി.

രാത്രിയായി. ക്വാസിമോദോ അതേ നിൽപ് തന്നെ. ഇടയ്ക്ക് എസ്മറാൽദായേയും നോക്കി. അവസാനം അവളെ കാണാതായി. ജനാലകളിലെല്ലാം പ്രകാശം തെളിയുകയും അണയുകയും ചെയ്തു. ക്യാപ്റ്റൻ പുറത്തേക്ക് വന്നില്ല. ക്വാസിമോദോ ഇരുട്ടിൽ ഒറ്റക്കായി.

ഗോന്ദലേറിയ ഭവനത്തിൽ മാത്രമേ വിളക്കുള്ളു. അകത്ത് പാട്ടും നൃത്തവുമുണ്ട്. ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് അതൊന്നും കേൾക്കാനുള്ള ത്രാണിയുണ്ടായിരുന്നില്ല.

അർധരാത്രി കഴിഞ്ഞാണ് അതിഥികൾ പിരിഞ്ഞുപോകാൻ തുടങ്ങിയത്. ക്വാസിമോദോ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. അക്കൂട്ടത്തിലൊന്നും ഫ്വാബുവിനെ കണ്ടില്ല. കാത്തിരുന്ന് ക്ഷീണിതനായിട്ടും ക്വാസിമോദോ പിന്തിരിഞ്ഞില്ല.

മട്ടുപാവിലേക്ക് കണ്ണ് നട്ടിരുന്ന ക്വാസിമോദോ അത് കണ്ടു. രണ്ടുപേർ വാതിൽ തുറന്ന് പുറത്ത് കടന്നു. ഒന്ന് ക്യാപ്റ്റൻ തന്നെ. മറ്റേത് നേര

ത്തെ കണ്ട യുവതിയും.

അവർ സ്നേഹത്തോടെ എന്തൊക്കെയോ പറയുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ക്വാസിമോദോ ഒന്നും കേട്ടില്ല. ക്യാപ്റ്റൻ യുവതിയുടെ അരയിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ട് സല്ലപിക്കുകയാണെന്ന് ക്വാസിമോദോ മനസ്സിലാക്കി. ശരീരം വികൃതമായിരുന്നെങ്കിലും അയാളുടെ മനസ്സിൽ സ്നേഹ വികാരങ്ങൾ വളർന്നിരുന്നു. മറ്റുള്ളവരുടെ ആനന്ദം കാണുകയല്ലാതെ സന്തോഷം അനുഭവിക്കാൻ വിധിയില്ലല്ലോ എന്ന് അയാൾ മനസ്സിൽ പറഞ്ഞു.

മട്ടുപാവിലെ വാതിൽ തുറന്ന് ഒരു വൃദ്ധ വന്നു. ക്യാപ്റ്റനെയും യുവതിയേയും വിളിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. അൽപസമയം കഴിഞ്ഞ് ക്യാപ്റ്റൻ കുതിരപ്പുറത്ത് ക്വാസിമോദോയുടെ മുന്നിലൂടെ പോകുന്നത് കണ്ടു.

ക്വാസിമോദോ പിന്നാലെയെത്തി വിളിച്ചു.

"ക്യാപ്റ്റൻ.... ക്യാപ്റ്റൻ..."

ക്യാപ്റ്റൻ കടിഞ്ഞാൺ മുറുക്കി കുതിരയെ നിറുത്തി.

"എന്തെടാ വേണ്ടത്...?"

"നിങ്ങൾ എന്റെ കൂടെ വരണം. നിങ്ങളോട് സംസാരിക്കാൻ ഒരാൾ കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ട്. അതാരാണെന്ന് എന്നോട് ചോദിക്കരുത്."

ക്വാസിമോദോ കുതിരക്കടിഞ്ഞാൺ പിടിച്ചിരുന്നു.

ക്യാപ്റ്റൻ പല തവണ പറഞ്ഞു കടിഞ്ഞാൺ വിടാൻ...

ക്വാസിമോദോ വിട്ടില്ല.

"ക്യാപ്റ്റൻ എന്റെ കൂടെ വാ... നിങ്ങളെ സ്നേഹിക്കുന്ന ഒരു സ്ത്രീയാണ് നിങ്ങളെയും കാത്തിരിക്കുന്നത്."

"എന്നെ സ്നേഹിക്കുന്ന പെണ്ണുങ്ങളുടെയടുത്തെല്ലാം വർത്തമാനം പറഞ്ഞിരിക്കാൻ ചെല്ലണോ ഞാൻ.. നിന്നെ പറഞ്ഞയച്ചവളോട് ഞാൻ കല്ല്യാണം കഴിക്കാൻ പോകുകയാണെന്ന് പറഞ്ഞേക്ക്.. പോയിത്തുലയാൻ പറ അവളോട്...."

"നിങ്ങൾക്ക് പരിചയമുള്ള ജിപ്സിപെണ്ണാണ് അത്."

ഫ്വാബു പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത വിവരമായിരുന്നു അത്.

"ജിപ്സി?"

ഫ്വാബു ചാട്ടകൊണ്ട് ക്വാസിമോദോയുടെ കൈക്ക് അടിച്ചു. പെട്ടെന്ന് കണ്ണിൽ നിന്നൊരു മിന്നായം. ക്വാസിമോദോയുടെ പിടിവിട്ടു.

"സ്നേഹിക്കാൻ ഒരാളുണ്ടാവുന്നത് എത്ര ഭാഗ്യമാണ്."

ക്വാസിമോദോ അങ്ങനെ പറയുമ്പോഴേക്കും ക്യാപ്റ്റൻ കുതിരയെ പായിച്ചു.

ക്വാസിമോദോ നോത്ര്ദാമിലേക്ക് നടന്നു. അയാൾ ചെല്ലുമ്പോഴും എസ്

മറാൽദാ അതേ നിൽപ് തന്നെ.

ക്വാസിമോദോയെ കണ്ട് കൈ തിരുമ്മിക്കൊണ്ട് എസ്മറാൽദാ ചോദിച്ചു.

"നീ ഒറ്റയ്ക്കേ ഉള്ളു... ?"

'അയാളെ കണ്ടു. കിട്ടിയില്ല"

"രാത്രി മുഴുവൻ കാത്തുനിൽക്കേണ്ടതായിരുന്നു."

അവൾക്ക് ദേഷ്യം തോന്നിയതായി അവൻ കണ്ടു.

"ഇനി ഞാൻ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിക്കും."

ക്വാസിമോദോ തലകുനിച്ചു.

" നീ നിന്റെ വഴിക്ക് പോയ്ക്കോ..."

എസ്മറാൽദാ ഏത് രീതിയിൽ പെരുമാറിയാലും അവളെ വേദനിപ്പിക്കില്ലെന്ന് അയാൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ഒരിക്കലും ദേഷ്യപ്പെട്ട് ക്വാസിമോദോയെ കണ്ടിട്ടില്ല അവൾ. എത്ര ചീത്തയായി പെരുമാറിയാലും വിഷാദത്തോടെ നോക്കുകയേ ഉള്ളു...

അവൾ തന്നെ കാണാതെയിരിക്കാൻ അയാൾ ശ്രദ്ധിച്ചു. ഉറങ്ങുമ്പോഴാണ് ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ കൊണ്ടുവെക്കുക. അവളുടെ മുറിയിൽ മുകളിലൊരു പേടിപ്പെടുത്തുന്ന രൂപമുണ്ടായിരുന്നു. അവളത് ക്വാസിമോദോയോട് മുന്നേ സൂചിപ്പിച്ചതാണ്. ഒരു ദിവസം രാവിലെ നോക്കുമ്പോൾ ആ രൂപം അവിടെ ഇല്ലായെന്ന് എസ്മറാൽദ ശ്രദ്ധിച്ചു. അതു തകർത്തയാൾ ജീവൻ പണയപ്പെടുത്തിയായിരിക്കും അങ്ങോട്ട് കയറിയിരിക്കുക.

അവളെ താരാട്ടി ഉറക്കാനെന്നപോലെ രാത്രികളിൽ മണിഗോപുരത്തിൽനിന്നു ദുഃഖസാന്ദ്രമായി പാടുന്നത് കേൾക്കാം.

ഒരു ദിവസം അവൾ കണ്ണുതുറക്കുമ്പോൾ രണ്ട് പൂക്കൂടകൾ മുറിക്ക് മുന്നിൽ. ഒന്ന് സ്ഫടികം കൊണ്ടുള്ളതാണ്. അത് പൊട്ടിപോയിരുന്നു. അതിലെ പൂക്കൾ വാടിയിരുന്നു. മറ്റേത് മണ്ണുകൊണ്ടുള്ളത്. അതിലുള്ള പൂക്കൾ വാടാതെ സുഗന്ധം പരത്തിയിരുന്നു.

എസ്മറാൽദാ വാടിയ പൂവാണെടുത്തത്. അന്ന് മുഴുവൻ അവളത് മാറത്ത് ധരിച്ചു. അന്ന് രാത്രി അവൾ പാട്ട് കേട്ടില്ല. അതൊന്നും അവൾ കാര്യമാക്കിയതുമില്ല.

ക്വാസിമോദോയെ കാണാതായിട്ട് കുറെ ദിവസമായി. അയാൾ പള്ളിയിൽ നിന്നും അപ്രത്യക്ഷനായതു പോലെ തോന്നി. ഒരുദിവസം ക്യാപ്റ്റനെ കുറിച്ച് ഓർത്ത് ഉറക്കം വരാതെ കിടക്കുകയായിരുന്നു എസ്മറാൽദാ. മുറിക്ക് പുറത്ത് ആരോ ദീർഘനിശ്വാസം പൊഴിക്കുന്നത് കേട്ട് അവൾ പുറത്തിറങ്ങിനോക്കി.

അവിടെ ക്വാസിമോദോ വെറും തറയിൽ കിടന്നുറക്കമായിരുന്നു. ഉറക്കത്തിൽ അവൻ കരയുന്നുമുണ്ടായിരുന്നു.

താക്കോൽ

എസ്മറാൽദാ രക്ഷപ്പെട്ട വിവരം ആർച്ചുഡീക്കൺ അറിഞ്ഞു. നിശ്ചിതമായ ഒരളവിൽ കൂടുതൽ നിരാശ മനുഷ്യമനസ്സിൽ കൊള്ളുകയില്ല. ലാ എസ്മറാൽദാ മരിച്ചുകഴിഞ്ഞു എന്ന വിചാരത്തിൽ കൂടുതൽ സങ്കടങ്ങളൊന്നും ഇല്ലായിരുന്നു ആർച്ചിഡീക്കണ് സഹിക്കാൻ. എസ്മറാൽദായും ഫ്വാബുവും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നറിഞ്ഞതുമുതൽ എല്ലാം കൊണ്ടും മടുത്തു.

സന്യാസിമഠത്തിലുള്ള സ്വന്തം മുറിയിൽ അടച്ചിരിപ്പായി ക്ലോദ് ഫ്രോളോ. ഒരു ദിവസം അനിയൻ ഷെഹാൻ വാതിൽക്കൽ വന്ന് കുറെയേറെ തവണ മുട്ടി വിളിച്ചിട്ടും വാതിൽ തുറന്നില്ല. ആ മുറിയിൽ നിന്ന് ജനാലച്ചില്ലിനോട് ചേർന്ന് നിന്ന് നോക്കിയാൽ എസ്മറാൽദായുടെ മുറി കാണാൻ കഴിയും. ചിലപ്പോൾ ആടിനൊപ്പവും ചിലപ്പോൾ ക്വാസിമോദോയുടെ ഒപ്പവും അവളെ കാണാറുണ്ട്. ക്ലോദ് ഫ്രോളോ പല വിധത്തിലും ചിന്തിച്ചുനോക്കി. എന്തിനാണ് ക്വാസിമോദോ എസ്മറാൽദായെ രക്ഷിച്ചതെന്നായിരുന്നു പ്രധാനചിന്ത.

ക്വാസിമോദോ അവളുമായി സല്ലപിക്കുകയാണെന്ന വിചാരം അദ്ദേഹത്തിൽ അസൂയയുണ്ടാക്കി. രാത്രികളെല്ലാം ആർച്ചുഡീക്കണ് ഭയാനകങ്ങളായി മാറി. രാത്രി മുഴുവൻ എസ്മറാൽദായെ കുറിച്ചുള്ള ഓരോ ഓർമ്മയിൽ മുഴുകി കഴിച്ചുകൂട്ടി.

ഇത്ര അടുത്ത് കഴിയുന്ന അവളെക്കുറിച്ചുള്ള ഓർമ്മകളിൽ അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധിച്ചുനിന്നു. രക്തം തിളച്ചുപൊന്തുകയാണ്.

അസഹ്യമായ ഒരു രാത്രി. ഉറങ്ങാനേ കഴിയുന്നില്ല. ആർച്ചുഡീക്കൺ വിളക്കുമായി പുറത്തിറങ്ങി. ഭ്രാന്തനെ പോലെ നടന്നു. സന്യാസിമഠത്തിൽ നിന്നും പള്ളിയിലേക്ക് പോകുന്ന വഴിയുടെ വാതിലിന്റെ താക്കോൽ എവിടെയാണെന്ന് ആർച്ചുഡീക്കണ് അറിവുള്ളതാണ്. ഗോപുരമാളിയിലേക്ക് കയറാനുള്ള ഏണിയുടെ താക്കോൽ എപ്പോഴും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിൽ തന്നെയുണ്ട്.

രക്ഷപ്പെടൽ

അന്നുരാത്രിയിൽ കഴിഞ്ഞതെല്ലാം മറന്ന് സുഖകരവും പ്രതീക്ഷാനിർഭരവുമായ ചിന്തകളുമായാണ് എസ്മറാൽദാ ഉറങ്ങാൻ കിടന്നത്. ഒട്ടുനേരം ഉറങ്ങിയപ്പോഴേക്കും സമീപത്തായി എന്തോ ശബ്ദം കേട്ട അവൾ ഞെട്ടിയെഴുന്നേറ്റു കണ്ണ് തുറന്നു. നല്ല ഇരുട്ടാണ്. ജനാലയിൽ കൂടി ആരോ

നോക്കുന്നുണ്ട്. അയാളുടെ കയ്യിൽ വെളിച്ചമുണ്ടായിരുന്നു. ലാ എസ്മറാൽദാ കണ്ടു എന്നയാൾക്ക് മനസ്സിലായി. ഉടനെ വിളക്ക് കെടുത്തു. അവൾക്ക് അപ്പോഴേക്കും ആളെ തിരിച്ചറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. അവൾ ഭീതി കൊണ്ട് കണ്ണുകളടച്ചു.

"ദാ ആ പുരോഹിതൻ"

അവൾ ക്ഷീണിച്ച ശബ്ദത്തിൽ പറഞ്ഞു. അന്നുവരെയുള്ള ജീവിതം ക്ഷണത്തിൽ മനസ്സിലൂടെ കടന്നുപോയി. അല്പനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ തന്റെ ദേഹത്തിലാകെ ആരോ തലോടുന്നതായി അനുഭവപ്പെട്ടു. അവൾ ഞെട്ടി എഴുന്നേറ്റു. പുരോഹിതൻ അവളെ കെട്ടിപ്പിടിച്ച് അവളുടെ അടുത്ത് കിടപ്പായിരുന്നു.

"ദുഷ്ടജന്തു, കൊലയാളി പോകൂ." അവൾ പറഞ്ഞു.

"ദയവായി... ദയവായി.... " എന്ന് മാത്രം പുരോഹിതൻ പറയുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ അവളെ ചുംബിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അവൾ അയാളുടെ കഷണ്ടിത്തലയുടെ ഇരുവശത്തുമുണ്ടായിരുന്ന മുടിയിൽ പിടിച്ച് ആ ചുംബനത്തിൽ നിന്നും രക്ഷപ്പെടാൻ നോക്കി.

"ഞാൻ നിന്നെ എത്രമാത്രം സ്നേഹിക്കുന്നു എന്ന് മാത്രം നീ അറിഞ്ഞാൽ മതി. പിന്നെ എന്നെ എന്തുവേണമെങ്കിലും ചെയ്തോ.."

"എന്നെ വിട്ടില്ലെങ്കിൽ നിന്റെ മുഖത്ത് തുപ്പും. "

അവൾ ഭ്രാന്തിയെ പോലെ പറഞ്ഞു.

അദ്ദേഹം കൈകൾ വിട്ടു.

"എന്നെ അടിക്കുകയോ അപമാനിക്കുകയോ എന്തും ചെയ്തോളൂ.. നീയെന്നെ സ്നേഹിച്ചാൽ മാത്രം മതി എനിക്ക്..."

വീണ്ടും പിടിവലിയായി. അവൾ ക്ലോദ്ഫ്രോളോയെ ചീത്ത വിളിച്ചു. അദ്ദേഹം പക്ഷേ സ്നേഹിക്കാൻ വേണ്ടി മാത്രം ആവശ്യപ്പെട്ടു. രക്ഷിക്കാൻ വേണ്ടിയുള്ള എസ്മറാൽദായുടെ നിലവിളി ആരും കേട്ടില്ല. അവൾ സർവ്വ ശക്തിയും പ്രയോഗിച്ചു. നിലത്തുവീണുപോയ എസ്മറാൽദായുടെ കൈ ഏതോ ലോഹത്തിൽ തട്ടി. അത് ക്വാസിമോദോവിന്റെ വിസിലായിരുന്നു. ആവുന്നത്ര ഊക്കോടെ അവളതിൽ ഊതി.

നിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ പുരോഹിതൻ ബലിഷ്ഠമായ കൈകൾക്കുള്ളിൽ അകപ്പെട്ടു. നേരിയ വെളിച്ചത്തിൽ ഒരു കൊടുവാളിന്റെ തിളക്കവും പിടിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്ന ക്വാസിമോദോയുടെ മുഖവും അദ്ദേഹം തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

"ക്വാസിമോദോ"

ആർച്ചുഡീക്കൺ പരുഷമായി വിളിച്ചു. ക്വാസിമോദോക്ക് ചെവി കേൾക്കില്ലെന്ന കാര്യം അപ്പോൾ ഓർമ്മിച്ചില്ല അദ്ദേഹം.

പുരോഹിതൻ നിലത്തുതള്ളിയിടപ്പെട്ടു. നെഞ്ചത്ത് കനത്ത കാൽമുട്ട്

അമർത്തുന്നു. കൊടുവാൾ അയാളുടെ നേർക്ക് താണു.

"അവളുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ ചോരക്കളി വേണ്ട". ഒരു മൃദുസ്വരം. ആ ശബ്ദം ക്വാസിമോദോയുടേതാണെന്ന് മനസ്സിലായി.

ക്വാസിമോദോ ക്ലോദ് ഫ്രോളോയെ വലിച്ച് പുറത്തുകൊണ്ടുപോയി. നിലാവിൽ അവർ പരസ്പരം കണ്ടു. ക്വാസിമോദോ പിടിവിട്ട് പിറകോട്ടേക്ക് നീങ്ങിനിന്നു.

ക്വാസിമോദോയോട് അവിടം വിട്ടുപോകാൻ പുരോഹിതൻ പറഞ്ഞു ക്വാസിമോദോ മുട്ടുകുത്തിനിന്ന് അപേക്ഷിച്ചു.

"ആദ്യം എന്നെ കൊല്ലൂ... പിന്നെ ഇഷ്ടം പോലെ ചെയ്തോളൂ..."

ക്വാസിമോദോ കൊടുവാൾ പുരോഹിതന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. പുരോഹിതൻ വാൾ വാങ്ങുമ്പോഴേക്കും എസ്മറാൽദാ അത് കൈക്കലാക്കി.

"ധൈര്യമുണ്ടെങ്കിൽ വാ..." അവൾ കൊടുവാൾ ഉയർത്തിക്കാട്ടി അയാളെ വെല്ലുവിളിച്ചു. "ഓ, തനിക്ക് എന്റെ അടുത്തുവരാൻ പേടിയാണ് അല്ലേ?" അവൾ അലറി. പിന്നെ, നിഷ്കരുണമായ ഭാവത്തോടെ അയാളുടെ ഹൃദയം തളയ്ക്കാനെന്നപോലെ പറഞ്ഞു.

"ഹാ! എനിക്കറിയാം. ഫ്വാബു മരിച്ചിട്ടില്ല."

പുരോഹിതൻ ക്വാസിമോദോയെ ചവിട്ടിയിട്ട് താഴേക്കുള്ള പടികളിറങ്ങി.

അയാൾ പോയപ്പോൾ ക്വാസിമോദോ നിലത്തുവീണ പീപ്പി എസ്മറാൽദായുടെ കൈയിൽ കൊടുത്ത് അവിടുന്ന് പോയി. പ്രക്ഷുബ്ധമായ ആ സംഭവങ്ങളാൽ മനസ്സു തകർന്ന എസ്മറാൽദാ കിടക്കയിൽ വീണ് കരഞ്ഞു.

പുരോഹിതൻ തപ്പിത്തടഞ്ഞ് തന്റെ മുറിയിലെത്തി. അത് സംഭവിച്ചു! സോംകൗദിന് ക്വോസിമോദോവിനോട് അസൂയയായിരിക്കുന്നു.

"അവളെ ആർക്കും കിട്ടരുത്."

അയാൾ പിറുപിറുത്തു.

പുതിയ ആശയങ്ങൾ

സംഭവഗതികളുടെ വ്യതിയാനത്തിൽ നാടകത്തിലെ പങ്കാളികൾക്കെല്ലാം തൂക്കുമരമോ മറ്റ് അശുഭകരമായ അനുഭവമോ ആണ് ഉണ്ടാകാൻ പോകുന്നതെന്ന് മനസ്സിലായതോടെ ഗ്രിൻഷ്വാറിന് അതുമായി ബന്ധപ്പെടാൻ തീരെ താല്പര്യമില്ലാതായി.

കൂജയുടച്ച് ഭാര്യയായവൾ അഭയ സങ്കേതത്തിലുള്ളതിൽ അയാൾ സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഉപജീവനത്തിന് വേണ്ടത് നേടുവാൻ വേണ്ടി പകൽസമയങ്ങളിൽ ജാലവിദ്യകൾ കാണിച്ചുനടന്നു. പാരീസിലെ ബിഷപ്പിനെതിരായുള്ള പ്രബന്ധം തയ്യാറാക്കൽ രാത്രിയിലാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മില്ലുകളിൽ നിന്ന് മലിനജലം തെറിപ്പിക്കുന്നതിനെതിരെയാണ് ആ പ്രബന്ധം. ഒരു രാത്രി ആ മലിനജലത്തിൽ കുളിച്ചതുമുതൽ ഗ്രിൻഷ്വാർക്ക് ദേഷ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു തച്ചുശാസ്ത്ര ഗ്രന്ഥത്തിൽ ആകൃഷ്ടനായതോടെ അതിന്റെ വ്യാഖ്യാനം എഴുതുന്നതിലും ശ്രദ്ധവെച്ചു. വാസ്തുവിദ്യയിൽ താല്പര്യം വളർന്നതോടെ അയാൾ രസവാദ വിദ്യയോടുള്ള ഇഷ്ടം ഉപേക്ഷിച്ചിരുന്നു.

ഭജനമണ്ഡപത്തിന്റെ കൊത്തുപണികളിൽ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ട് നിൽക്കുകയാണ് ഗ്രിൻഷ്വാർ.തോളത്ത് ഒരു കൈ പതിച്ചു. ഗ്രിൻഷ്വാർ തിരിഞ്ഞു നോക്കി. പഴയ സ്നേഹിതനും ഗുരുവുമായ ആർച്ച് ഡീക്കൺ. കുറെക്കാലമായി അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടിട്ട്. കുറച്ചുസമയം ആർച്ച്ഡീക്കൺ മിണ്ടിയില്ല. ഗ്രിൻഷ്വാർ അദ്ദേഹത്തെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. ശിശിരത്തിലെ പ്രഭാതം പോലെ വിളറിയിരുന്നു. കണ്ണുകൾ കുണ്ടിലേക്ക് താണ് തലമുടി മുഴുവനും നരച്ചു. ഗ്രിൻഷ്വർ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കെ പുരോഹിതൻ ചോദിച്ചു.

"സുഖമാണോ..?"

"ഭക്ഷണം പാനീയം ഉറക്കം എല്ലാം മിതമായിരിക്കണമെന്നല്ലേ ഹിപ്പോക്രാറ്റിസ് പറഞ്ഞത്. ഞാനങ്ങനെ ശീലിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ആരോഗ്യത്തിന് കുഴപ്പമില്ല."

"നിനക്ക് വിഷമങ്ങളൊന്നുമില്ലേ...?"

"ഇല്ലല്ലോ..."

"നീ ഇപ്പോ എന്തുചെയ്യുന്നു...?"

"ഞാനീ കല്ലുകളിലെ കൊത്തുപണികൾ പരിശോധിക്കുകയാണ്."

പുരോഹിതൻ ഒന്ന് പുഞ്ചിരിച്ചു.

"രസകരമാണോ അത്...?"

"സ്വർഗ്ഗമല്ലേ... വിദഗ്ദ്ധൻ ക്ഷമയോടെ ചെയ്ത മധുരപ്രവൃത്തികളാണിവ. പ്രകൃതിയോടുള്ള സാമ്യവും മുഖസൗന്ദര്യവും മുഖഭാവങ്ങളും ഒക്കെ വിവരണങ്ങൾക്ക് അതീതമാണ്. നിങ്ങൾക്കിതിൽ രസം തോന്നിയില്ലേ...?"

"ഉണ്ട്.."

"ഇതിന്റെ അകത്തളവും അങ്ങിനെതന്നെയാണ്... നിറയെ ശില്പങ്ങൾ മറ്റെങ്ങുമില്ലാത്ത വിശിഷ്ടമായ മാതൃകയാണിത്."

ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ വിശദീകരണത്തിനിടയിൽ പുരോഹിതൻ വീണ്ടും ചോദിച്ചു.

"നിനക്കപ്പോൾ സന്തോഷം തന്നെയാണല്ലേ...?"

"അതെ. ആദ്യം ഞാൻ സ്ത്രീകളെ സ്നേഹിച്ചു. പിന്നെ ജന്തുക്കളെ. ഇപ്പോ കല്ലുകളെ. സ്ത്രീകളെയും മൃഗങ്ങളെയും പോലെ തന്നെ രസകരമാണ് കല്ലുകളും. പക്ഷേ അധികം ചതിക്കുകയുമില്ല."

പുരോഹിതൻ സാധാരണകാണിക്കാറുള്ളതുപോലെ കൈ നെറ്റിയുടെ നേർക്ക് പൊന്തിച്ചു.

"അത് ശരിയാണ്."

"ഒരു മനുഷ്യന് ആനന്ദം ഇല്ലാതിരിക്കുന്നതെന്തിന്..? ഞാൻ തെളിയിച്ച് കാണിക്കാം."

ഗ്രിൻഷ്വാർ വൈദികനെ സോപാനപംക്തിയിലേക്ക് നയിച്ചു.

"ഇതാ ഇതുകാണുമ്പോഴൊക്കെ എനിക്ക് സന്തോഷം തോന്നും. വളരെ ലളിതമാണത്. എന്നാൽ പാരീസിലുള്ളതിലേക്കും വെച്ച് ഏറ്റവും സുന്ദരവും."

"നിനക്ക് ഒരാഗ്രഹവും ഇല്ലേ...?"

"ആഗ്രഹവുമില്ല പശ്ചാത്താപവുമില്ല. ജീവിതത്തെ ഞാൻ ക്രമപ്പെടുത്തിയിരിക്കുകയാണ്."

"മനുഷ്യർ ക്രമപ്പെടുത്തുമ്പോൾ പരിതസ്ഥിതികൾ അത് തകർക്കുന്നില്ലേ..?"

"ഞാൻ എല്ലാറ്റിനേയും സന്തുലിതാവസ്ഥയിലാക്കും.'

"ഉപജീവനമെങ്ങനെ..?"

"കാവ്യങ്ങളും ശോകാന്തനാടകങ്ങളും എഴുതാറുണ്ട്. അതിനേക്കാൾ വരുമാനം ജാലവിദ്യയാ..."

"ഒരു തത്വജ്ഞാനിക്ക് പറ്റിയ തൊഴിലല്ല അത്.."

"സന്തുലനത്തിന് അതാവശ്യമാണ്. ഒരാശയം തലയിൽ കയറിയാൽ പിന്നെ എല്ലാറ്റിലും അത് തന്നെ കാണും."

"എനിക്കറിയാം." ആർച്ച് ഡീക്കൺ പറഞ്ഞു. ഒട്ടുനേരത്തെ മൗനത്തിന് ശേഷം അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു.

"എങ്കിലും നീ ദരിദ്രൻ തന്നെയാണ്. അല്ലേ?..."

"അതെ പരമദരിദ്രൻ. പക്ഷേ സന്തോഷവാനും."

ആ സമയത്ത് കുതിരപ്പടയുടെ വിഭാഗം അതിലൂടെ കടന്നുപോയി. കുന്തം ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചുനീങ്ങിയ അവരെ നയിക്കുന്നത് ഒരു ആപ്പീസറായിരുന്നു.

"ആ ആപ്പീസറെ താങ്കൾ ഇത്രയും സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുന്നതെന്തുകൊണ്ടാണ്?"

"അയാളെ എനിക്കറിയാം."

"അയാളുടെ പേര്...?"

"ഫ്വാബുദ്ഷാത്തോപ്പേർ ആണത്."

"ഫ്വാബു എന്നത് വിചിത്രമായ ഒരു പേര് തന്നെ."

"ഫ്വാബുവിനെ കൊണ്ടുമാത്രം ആണയിടുന്ന ഒരു പെൺകുട്ടിയെ എനിക്കറിയാമായിരുന്നു."

"നിന്നോടെനിക്കൊരു കാര്യം പറയാനുണ്ട്. എന്നോടൊപ്പം വരൂ."

പുരോഹിതനൊപ്പം ഗ്രിൻഷ്വാർ നടന്നു. ആരെയും അങ്ങനെ വരുതിയിലാക്കാൻ പറ്റിയ ഒരു ആജ്ഞാശക്തി പുരോഹിതന് പ്രത്യേകമായി ഉണ്ടായിരുന്നു. മൂകരായി അവർ കുറെദൂരം നടന്നു.

"എന്താ എന്നോട് പറയാനുള്ളത്...?"

"ആ ഭടന്മാരുടെ വേഷം നമ്മുടെ വസ്ത്രത്തെക്കാൾ മനോഹരമാണെന്ന് തോന്നുന്നില്ലേ?"

ഗ്രിൻഷ്വാർ നിഷേധരൂപത്തിൽ തലയാട്ടി.

"എനിക്കെന്റെ കുപ്പായങ്ങളാണിഷ്ടം."

"സൈനികവേഷം ധരിച്ച ആ ധീരന്മാരോട് നിനക്ക് അസൂയ തോന്നിയിട്ടില്ലേ...?"

"എന്തിന്...? എനിക്കെന്റെ തത്വചിന്തയും സ്വാതന്ത്ര്യവും മതി. നടക്കുമ്പോൾ ഇരുമ്പുപണിക്കാരനെപ്പോലെ ഒച്ചയുണ്ടാക്കിയിട്ട് എന്തു കാര്യം? സിംഹത്തിന്റെ വാലാകുന്നതിലും ഈച്ചയുടെ തലയാകുന്നതാണ് എനിക്കിഷ്ടം."

"അത് വിചിത്രം തന്നെ. എങ്കിലും സുന്ദരമായ യൂനിഫോം വലിയ ഒരു കാര്യം തന്നെയാണ്."

ആർച്ച് ഡീക്കൺ ചിന്തയിലാണ്ടു. ഗ്രിൻഷ്വാർ അടുത്തുള്ള വീട്ടിന്റെ

പൂമുഖത്തിന്റെ ഭംഗിയാസ്വദിക്കാൻ പോയി. വേഗം തിരിച്ചുവരികയും ചെയ്തു.

"നിങ്ങൾ ആ വാതിലൊന്നു നോക്കിയാട്ടെ."

ആർച്ച്ഡീക്കൺ അതിനല്ല മറുപടി പറഞ്ഞത്. അതുമായി ബന്ധമില്ലാത്ത ചോദ്യമാണ് ചോദിച്ചത്.

"ആ ജിപ്സി നർത്തകിയെ ഗ്രിൻഷാർ എന്തുചെയ്തു?"

"ലാ എസ്മറാൽദായെയോ...? എന്താ പെട്ടെന്നുതന്നെ വിഷയം മാറ്റിക്കളഞ്ഞത്?"

"നിന്റെ ഭാര്യയായിരുന്നില്ലേ അവൾ..?"

"ഊം. നാല് കൊല്ലത്തേക്കാ വിവാഹം ചെയ്തത്. പിന്നെ നിങ്ങളെന്താ എപ്പോഴും അവളെ കുറിച്ച് സംസാരിക്കുന്നത്..?"

"നിനക്ക് അവളെപ്പറ്റി ചിന്തയില്ലേ..?"

"ചിലപ്പോൾ... എനിക്ക് വേറെയെന്തെല്ലാം പണിയുണ്ട്.."

"അവൾ ഒരിക്കൽ നിന്റെ ജീവൻ രക്ഷിച്ചില്ലേ..?"

"അത് സത്യമാണ്."

"നീ അവളെ എന്ത് ചെയ്തു..?"

"അവർ തൂക്കിക്കൊന്നിരിക്കാം."

"നീ അങ്ങനെ വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ടോ..?"

"ഞാൻ കാണുമ്പോൾ അവർ അവളെ തൂക്കിക്കൊല്ലാൻ തുടങ്ങുകയായിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് തന്നെ ഞാൻ അവിടുന്നു മാറി."

"വേറൊന്നും അറിയില്ലേ?"

"ഒരുനിമിഷം അവൾ നോത്രദാമിൽ അഭയംതേടിയെന്ന് ആരോ പറയുന്നത് കേട്ടിരുന്നു. സുരക്ഷിതയാണവൾ. അതുകൊണ്ട് എനിക്ക് സന്തോഷമാണ്. അവളോടൊപ്പം ആ ആടും രക്ഷപ്പെട്ടോ എന്നറിയില്ല.

"എന്നാൽ കൂടുതൽ കേട്ടോളൂ.... അവൾ ഇവിടെതന്നെയാണുള്ളത്. പാർലമെന്റ് ഒരു അടിയന്തിരവിധി ഇറക്കിയിട്ടുണ്ട്. മൂന്ന് ദിവസത്തിനുള്ളിൽ അവളെ തൂക്കിക്കൊല്ലും."

"അത് കഷ്ടമാണ്. അവൾ നോത്രദാമിൽ അഭയംതേടിയാൽ എന്ത് ദോഷമാണ് ഉണ്ടാകുക?"

"ലോകത്ത് കുറേ ചെകുത്താന്മാരുമുണ്ടല്ലോ."

"അത് എന്തായാലും ചെകുത്താന് ചേർന്ന പണി തന്നെ."

"അവളല്ലേ നിന്റെ ജീവനെ രക്ഷിച്ചത്...?"

"അതെ, അവൾ ഒരിക്കൽ എന്റെ ജീവൻ രക്ഷിച്ചു. അല്ലെങ്കിൽ അവന്മാർ എന്നെ തൂക്കിലേറ്റിയേനെ."

"അവൾക്ക് വേണ്ടി നീ ഒന്നും ചെയ്യുന്നില്ലേ?"

"ഏറെ ആഗ്രഹമുണ്ട്... പക്ഷേ എന്റെ കഴുത്തിലാവും കുരുക്ക് വീഴുക..."

"അതുകൊണ്ടെന്താ...?" അവളെ രക്ഷപ്പെടുത്താൻ ഒന്നും ചെയ്യുന്നില്ല...?"

"മഹാരാജാവിനോട് മാപ്പപേക്ഷിച്ചാലോ...?"

"ലൂയി പതിനൊന്നാമനോടോ...?

"വിശന്ന കടുവയുടെ വായിൽനിന്ന് എല്ലെടുക്കയാണതിലും എളുപ്പം."

"വേറൊരു മാർഗ്ഗമുണ്ട്. അവൾ ഗർഭിണിയാണെന്ന് ഒരു മിഡ് വൈഫിനെക്കൊണ്ട് പറയിക്കാം. "

"നിനക്കതിൽ ഉറപ്പുണ്ടോ...?"

"തൂക്കിക്കൊല്ലുന്നത് നിർത്തിവെപ്പിക്കാമല്ലോ.."

"ഒരു വഴി ഞാൻ കാണുന്നുണ്ട്. ഞാൻ നിന്നെ അവളുടെ അടുത്തെത്തിക്കാം. നിങ്ങൾ പരസ്പരം വേഷം മാറണം. അവൾ പുറത്ത് വരണം. നീ അവളുടെ വസ്ത്രം ധരിച്ച് അവിടെ താമസിക്കണം. ചിലപ്പോൾ അവർ നിന്നെ തൂക്കിലേറ്റിയേക്കും. എങ്കിലും അവൾ രക്ഷപ്പെടുമല്ലോ."

"ഇങ്ങനെ ഒരാശയം എന്റെ മനസ്സിൽ തോന്നിയതേ ഇല്ല."

"ഇതിനെ കുറിച്ച് നിന്റെ അഭിപ്രായമെന്താ..?"

"അവരെന്നെ തൂക്കിലിടുമെന്ന് തീർച്ചയാണ്."

"അത് നമ്മളുമായി ബന്ധപ്പെടുന്ന കാര്യമല്ല"

"എന്ത്"

"നിന്റെ ജീവൻ രക്ഷിച്ചതിന്റെ കടം വീട്ടൽ..."

"എനിക്ക് വേറെയും എത്രയോ കടങ്ങൾ വീട്ടാൻ ബാക്കിയുണ്ട്..."

ആർച്ച് ഡീക്കന്റെ ശബ്ദം മാറി അധികാരസ്വരമായി.

"നീയിത് സമ്മതിക്കണം."

"ഞാനെന്തിനാണ് തൂക്കിലേറുന്നത്...?"

"നിനക്ക് ജീവിതത്തോട് ഇത്രമാത്രം അഭിനിവേശം തോന്നാൻ കാരണമെന്താണ്?"

"ഒരുപാട് കാരണങ്ങളുണ്ട്..."

"എന്താണ് പറയൂ..."

"കുളിർകാറ്റ്, നീലാകാശം, പ്രഭാതം, സായം സന്ധ്യ, പൊൻവെയിൽ, നിലാവ്. നല്ല കൂട്ടുകാർ, സുന്ദരികളായ സ്ത്രീകൾ തച്ചുശാസ്ത്രം, എഴുതിതീർക്കേണ്ട ഗ്രന്ഥങ്ങൾ, അങ്ങിനെ എത്രയോ കാരണങ്ങളുണ്ട്."

"ഇത്ര ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ജീവിതം രക്ഷപ്പെടുത്തിയത് അവളല്ലേ...? സുന്ദരിയും സ്നേഹവതിയുമായ അവളെ രക്ഷിക്കാൻ നീ തയ്യാറാകണം ഗ്രിൻഷ്വാർ..."

"ഇത് അങ്ങയുടെ നിർദ്ദേശമല്ലേ.... ഞാനൊന്നാലോചിച്ചുനോക്കട്ടെ." ഗ്രിൻഷ്വാർ ആലോചിക്കുന്നതിനിടയിൽ പുരോഹിതൻ ചോദിച്ചു.

"നീ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ടോ..?"

മരണം അസുഖകരമായ ഒരു നിമിഷം മാത്രം. മരണശേഷം തത്വജ്ഞാനികളെയൊക്കെ കാണാൻ സാധിക്കുമോ...?"

ഗ്രിൻഷ്വാർ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയിൽ ആർച്ച് ഡീക്കൺ പറഞ്ഞു.

"ങ്ഹാ തീരുമാനമായല്ലോ. നാളെ വരൂ."

ഗ്രിൻഷ്വാർ സമ്മതിച്ചില്ല.

'എന്ത് തൂക്കിക്കൊല്ലാൻ സമ്മതിക്കുകയോ.... എന്തിന്...? ഞാനില്ല. ഇതിൽ നിന്ന് എന്നെ ഒഴിവാക്കണം."

അതിന് ആർച്ച്ഡീക്കൺ ഉച്ചത്തിലല്ല പറഞ്ഞത്. പല്ല് കടിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

"ഞാൻ ഇനിയും നിന്നെ കാണും."

ഗ്രിൻഷ്വാർ ആർച്ചുഡീക്കണെ സമീപിച്ചു പറഞ്ഞു.

"പഴയ ചങ്ങാതിമാർ തമ്മിൽ കോപിച്ച് പിരിയുന്നത് ശരിയല്ല. എന്റെ ഭാര്യയുടെ രക്ഷയ്ക്ക് വേണ്ടി അങ്ങ് വല്ലാത്ത താല്പര്യം കാണിക്കുന്നു. നല്ലതുതന്നെ. എന്നാൽ ഞാനൊരു പദ്ധതി പറയാം. നിങ്ങൾ സമ്മതിക്കുമോ....? അല്ലാതെ എന്റെ കഴുത്തിൽ കുരുക്കുവീണാൽ മാത്രമേ നിങ്ങൾക്ക് സന്തോഷമാകുള്ളൂ എന്നുണ്ടോ?"

"നിന്റെ പദ്ധതിഎന്താ...?"

"ജിപ്സികളുടെ കണ്ണിലുണ്ണിയാണവൾ. അവരോട് പറഞ്ഞാൽ അവർ സംഘമായി വന്ന് ആക്രമണം നടത്തി അവളെയും കൊണ്ട്പോയ്ക്കൊള്ളും.... നാളെ രാത്രിയേക്ക് ഏർപ്പാട് ചെയ്യാം." ഗ്രിൻഷ്വാർ പറഞ്ഞു.

"എന്താണ് നിന്റെ പദ്ധതി?"

ഗ്രിൻഷ്വാർ ആർച്ചുഡീക്കന്റെ ചെവിയിൽ എന്തൊക്കെയോ മന്ത്രിച്ചു "അവർ ആ ആടിനെയും തൂക്കിക്കൊല്ലാൻ തീരുമാനിച്ചില്ലേ?"

"എനിക്കതൊന്നും അറിയില്ല."

"ഉവ്വ്. കഴിഞ്ഞമാസം അവർ ഒരു പന്നിയെ തൂക്കിലേറ്റി. ആരാച്ചാർക്ക് അത് ഇഷ്ടമാണ്. പിന്നെ അയാൾ അതിനെ തിന്നു. അവർ എന്റെ പാവം ജാലിയെയും കൊല്ലാൻ തുടങ്ങിയതാണ്.

"നാശം പിടിക്കാൻ! താൻ എന്തു പദ്ധതിയാണ് ആലോചിച്ചതെന്ന് പറയൂ. അതോ അത് ഒരു ചവണകൊണ്ട് വലിച്ച് തന്റെ പുറത്തേക്കിടേണ്ടിവരുമോ?"

"മെല്ലെ പറയൂ സർ. ഇതാണ് എന്റെ പദ്ധതി." അയാൾ ആർച്ച്

ഡീക്കന്റെ ചെവിയിൽ എന്തൊക്കെയോ പറഞ്ഞു.

"ശരി. എങ്കിൽ നാളെ."

തെണ്ടിയാകൂ

കുറെ സമയമായി ഷെഹാൻ വന്നിട്ട്. ചേട്ടനെ കാണാഞ്ഞ് മുഷിയുകയായിരുന്നു. അവൻ ഒരു കരിക്കട്ട എടുത്ത് ചുമരിൽ ചേട്ടന്റെ മുഖം വരച്ചു. അതിൽ മൂക്കു വളരെ വലുതായാണ് ചിത്രീകരിച്ചത് അതിൽ രസിച്ചിരിക്കെയാണ് ആർച്ചുഡീക്കൺ തിരിച്ചെത്തിയത്.

ചേട്ടൻ ഷെഹാനെ നോക്കിയതേയില്ല. ഷെഹാൻ വിഷമിച്ചു.

"ഞാൻ ചേട്ടനെ കാണാൻ വന്നതാണ്."

"എന്തിന്..?"

അങ്ങോട്ട് തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെയാണ് ചോദിച്ചത്.

"എന്നോട് ചേട്ടൻ എപ്പോഴും ദയ കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. എപ്പോഴും നല്ല ഉപദേശം ലഭിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ് ഞാൻ പിന്നെയും പിന്നെയും വരുന്നത്?"

"എങ്കിൽ പറയൂ."

"ഷെഹാനേ, വിവേകപൂർവ്വം പെരുമാറണം. രാത്രി ഗുരുവിന്റെ സമ്മതമില്ലാതെ പുറത്തിറങ്ങരുത്. ആരെയും തല്ലരുത്. എല്ലാ ദിവസവും പള്ളിയിൽ പോയി പ്രാർത്ഥിക്ക്..... എന്നൊക്കെയുള്ള ചേട്ടന്റെ ഉപദേശങ്ങൾ വളരെ നല്ലതാണ്. പണം കയ്യിലുള്ളപ്പോൾ ഞാൻ ചീത്തത്തരങ്ങളൊക്കെ ചെയ്തു. ദൈവം ശരിയായ ന്യായം നടത്തുന്നവനാണ്. എനിക്കിപ്പോൾ മെഴുകുതിരി വാങ്ങാൻ പോലും ഒരു നാണയമില്ല."

"ഇനിയെന്തെങ്കിലുമുണ്ടോ...?"

"നല്ല ജീവിതം നയിക്കാൻ എനിക്കാഗ്രഹമുണ്ട്. കടലാസും മഷിയും പുസ്തകങ്ങളുമൊന്നും എന്റെ കയ്യിലില്ല ഇപ്പോൾ. എല്ലാം തീർന്നുപോയി. എല്ലാം വാങ്ങണം. പശ്ചാത്താപത്തോടെയാണ് ഞാൻ വന്നിട്ടുള്ളത്. കുറച്ചു പണം എനിക്ക് വേണം."

"നിനക്ക് വേറെ വല്ലതും പറയാനുണ്ടോ?"

"ഉവ്വ്. കുറച്ച് പണം വേണം."

"എന്റെ കയ്യിൽ പണമൊന്നുമില്ല."

"എനിക്ക് വേണമല്ലോ..."

"ഇല്ല..."

"എങ്കിൽ ചേട്ടാ ഞാൻ പറയാം. എനിക്ക് ചിലരിൽ നിന്ന് വളരെ നല്ല വാഗ്ദാനങ്ങൾ കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. നിങ്ങൾ എനിക്ക് പണം തരാത്ത സ്ഥിതിക്ക് ഞാൻ തെണ്ടിയാകാം."

"ചെന്ന് തെണ്ടിക്കോ..."

ആർച്ച്ഡീക്കൺ യാതൊരു വിഷമവുമില്ലാതെ പറഞ്ഞു.

ഷെഹാൻ താണുവണങ്ങി, ചൂളം വിളിച്ചുകൊണ്ട് പുറത്തേക്ക് നടന്നു പോകവേ ജ്യേഷ്ഠനെ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. ജനാലയിലൂടെ കണ്ട ആ മുഖം ക്രൂരമാണെന്ന് ഷെഹാൻ കണ്ടു.

ആർച്ച് ഡീക്കൺ ഒരു തുണിസ്സഞ്ചി എറിഞ്ഞുകൊടുത്തു.

"എന്നിൽ നിന്ന് കിട്ടുന്ന അവസാനത്തെ പണമാണിത്."

തുണിസ്സഞ്ചി വന്ന് വീണത് ഷെഹാന്റെ നെറ്റിയിലാണ്. അവിടെ ഒരു വലിയ മുഴയുണ്ടായി. ഷെഹാൻ ഒരേ സമയത്ത് കരയുകയും ചിരിക്കുകയും ചെയ്തു. അവൻ പണസഞ്ചിയും എടുത്ത് എല്ലിൻകഷ്ണം കൊണ്ട് ഏറു കിട്ടിയ പട്ടിയെ പോലെ നടന്നകന്നു.

സന്തുഷ്ടൻ

മാളികയുടെ താഴത്തെ നിലയിലായിരുന്നു മദ്യഷാപ്പ്. വാതിലിൽ ചത്ത കോഴിക്കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ ചിത്രം വരച്ചുവെച്ചിരുന്നു. അതിന് താഴെ രണ്ട് വാക്യങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

'മരിച്ചവർക്ക് വേണ്ടി മണിയടിക്കുന്നവർക്ക്...

'മണിയടിക്കുന്നവർ പിരിഞ്ഞുപോകാൻ'

മദ്യശാലയിൽ ബഹളമാണ്. പലരും പലതും വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ട്. ഒരു തെണ്ടി കത്തി തേച്ച് മൂർച്ചകൂട്ടുന്നു.

സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരുമായി ധാരാളം പേരുണ്ട് തെണ്ടികളുടെ മദ്യശാലയിൽ. അതിൽ മൂന്ന് സംഘങ്ങൾ വേർതിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നത് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടും. ഈജിപ്തിലെയും ബൊഹീമിയയിലെയും ഡ്യൂക്കായ മത്തിയാ ഹുനിയാ ദിസ്പിക്കാലി മേശപ്പുറത്ത് കയറിയിരിക്കുന്നു. അയാളുടെ ചുറ്റും കുറെപ്പേർ കൂടിയിട്ടുണ്ട്. നല്ലതും ചീത്തയുമായ ചില മന്ത്രവാദങ്ങളെ പറ്റി പഠിപ്പിക്കുകയാണയാൾ. കൂനുകളുടെ രാജാവിന്റെ ചുറ്റും ആളുകൾ കൂടിയിട്ടുണ്ട്. അയാൾ ശരീരം മുഴുവൻ ആയുധം ധരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ക്ലോപ്പിൻ ത്രൂയിൻ ഫൂവിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ആയുധങ്ങൾ വിതരണം നടത്തുകയാണ്. ആവശ്യക്കാർ ക്ക് ഇഷ്ടപ്പെട്ടത് എടുക്കാം. കുട്ടികൾ പോലും ആയുധങ്ങൾ എടുത്തണി ഞ്ഞു. ഇരുമ്പുകവചം ധരിച്ചയാളുടെ ചുറ്റും കൂടിയതാണ് മൂന്നാമത്തെ സംഘം. അയാളുടെ ശരീരം നിറയെ ആയുധങ്ങളുണ്ട്. കവചത്തിന് പുറത്ത് അയാളുടെ പതിഞ്ഞമൂക്കും അല്പം മുടിച്ചുരുളും ഒരു വായയും കുരുത്തംകെട്ട കണ്ണുകളും മാത്രമേ കാണുന്നുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

അയാളുടെ മുന്നിൽ വലിയ ഒരു വീഞ്ഞുപാത്രം ഉണ്ടായിരുന്നു. തൊട്ടടുത്തുതന്നെ തടിച്ച, അർദ്ധനഗ്നയായ ഒരു തേവിടിശ്ശിയും. അയാളുടെ ചുറ്റു

മുള്ളവരെല്ലാം ചിരിക്കുകയും ശപിക്കുകയും കുടിക്കുകയുമായിരുന്നു.

ഇവർക്കു പുറമെ വേറെയും കുറെ ചെറുസംഘങ്ങൾ അവിടവിടെ കൂടിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു മൂലയിൽ ചൂതുകളിയിൽ തലപൂഴ്ത്തിയിരിക്കുന്നവർ, ഒരു മൂലയിൽ കശപിശ, മറ്റൊരു മൂലയിൽ ചുംബനങ്ങൾ എല്ലാം. ഈ ബഹളത്തിന്റെയെല്ലാം നടുവിൽ ഒരു ബെഞ്ചിൽ ധ്യാനമഗ്നനായി ഇരിക്കുന്നൊരു തത്വജ്ഞാനിയുണ്ട്. അത് ഗ്രിൻഷ്വാറാണ്.

"എല്ലാവരും വരിൻ. ആയുധം അണിയുവിൻ. ഒരു മണിക്കൂറിനകം നമുക്ക് പുറപ്പെടേണ്ടതാണ്."

ക്ലോപ്പിൻ ത്രൂയിൻ ഫൂ പറഞ്ഞുകൊണ്ടേയിരുന്നു.

രണ്ട് ചീട്ടുകളിക്കാർ തമ്മിൽ വഴക്കായി. അതിനിടയിൽ പടച്ചട്ടയണിഞ്ഞ യുവാവ് ഉറക്കെ പറയുന്നത് കേൾക്കാം.

"എനിക്കിനിയും മദ്യം തരൂ... ഞാൻ തെണ്ടിയാണ്. എന്റെ ആയുധസാമർത്ഥ്യം ഞാനിന്ന് കാണിച്ചുതരാം."

അത് ഷെഹാൻ ആയിരുന്നു.

"നാം മഹത്തായ ഒരു കർമത്തിനാണ് പോകുന്നത്. ദൈവം ഒരു സൈനികനായിരുന്നുവെങ്കിൽ കൊള്ളയടിക്കാനുള്ള ഒരവസരം നഷ്ടപ്പെടുത്തില്ല എന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം. ധീരരായ നമ്മൾ പള്ളി ആക്രമിക്കുക, കതകുകൾ തല്ലിപ്പൊളിച്ച് അകത്ത് കടക്കുക. യുവതിയെ എടുത്തുകൊണ്ട് പോരുക. ന്യായാധിപന്മാരിൽ നിന്നും അവളെ രക്ഷിക്കുക. പുരോഹിതന്മാരിൽ നിന്നും രക്ഷിക്കുക. പള്ളികൾ ഇടിച്ചുനിരത്തുക. ബിഷപ്പിനെ അരമനയിലിട്ട് തീ വെച്ച് ദഹിപ്പിക്കുക. ഇതൊക്കെ എത്രയും പെട്ടെന്ന് ചെയ്ത് തീർക്കേണ്ടതാണ്."

തെണ്ടിസംഘം ആർത്തുചിരിച്ചു

"പാവം എസ്മറാൽദാ. അവൾ നമ്മുടെ സഹോദരിയാണ്. അവളെ രക്ഷിക്കേണ്ടത് നമ്മുടെ കടമയാണ്." ഒരു ജിപ്സി പറഞ്ഞു.

"അവൾ ഇപ്പോഴും നോത്യദാമിൽ തന്നെയുണ്ടോ?" ഒരാൾ ചോദിച്ചു.

എങ്കിൽ സഖാക്കളേ നാം പെട്ടെന്നുതന്നെ നോത്യദാമിലേക്ക് പോകണം. പ്രത്യേകിച്ച് ഫിറോൾ പുണ്യവാളന്റെ പള്ളിയിൽ അന്തോണീസ് പുണ്യവാളന്റെയും ജോൺ പുണ്യവാളന്റെയും പ്രതിമകളുണ്ട്. രണ്ടും സ്വർണനിർമിതമാണ്. രണ്ടും കൂടെ പതിനേഴ് ഭാരം തൂക്കമുണ്ടാവും. എനിക്കറിയാം. ഞാൻ ഒരു തട്ടാനാണ്.

"ഉവ്വ്."

"അർദ്ധരാത്രിയായി."

ക്ലോപ്പിൻ പറഞ്ഞു. അത് കേട്ടപ്പോൾ,

മദ്യഷാപ്പിലുണ്ടായിരുന്ന ആണുങ്ങളും പെണ്ണുങ്ങളും കുട്ടികളും

വെള്ളച്ചാട്ടം പോലെ പുറത്തേക്കെത്തി. ഒരിരമ്പൽ മാത്രം ഉയർന്നു. ഇരുട്ടിലും ആയുധങ്ങൾ തിളങ്ങുന്നത് കാണാം.

"ഇനി ശബ്ദമുണ്ടാക്കരുത്. നോത്ര്ദാമിലെത്തുംവരെ പന്തം കൊളുത്തരുത്."

എല്ലാവരും ആ കല്പന അനുസരിച്ച് നീങ്ങി.

കാവൽപ്പട്ടാളത്തിലെ കുതിരപ്പടയാളികൾ ആ കറുത്ത ഘോഷയാത്ര കണ്ട് പേടിച്ച് ഓടിപ്പോയി.

ദ്രോഹിയായ ചങ്ങാതി

അന്ന് ക്വാസിമോദോ ഉറങ്ങിയിരുന്നില്ല. പള്ളിയിൽ എല്ലായിടവും ചുറ്റി നടന്ന് പരിശോധിച്ച വാതിലുകൾ അടക്കുന്ന സമയത്ത് ആർച്ച് ഡീക്കൺ കടന്നുപോയത് ക്വാസിമോദോയുടെ ശ്രദ്ധയിൽ പെട്ടില്ല. ആർച്ച് ഡിക്കണ് എന്തോ മുഷിച്ചിലുണ്ടായിരുന്നു. അറയിൽ വെച്ച് നടന്ന സംഭവത്തിന് ശേഷം അദ്ദേഹം അയാളെ വെറുത്തു. ചിലപ്പോൾ അടിക്കുക പോലും ചെയ്തു. തിരിച്ച് പഴയ അനുസരണയും ക്ഷമയും മാത്രമേ തന്നെയേ ക്വാസിമോദോയിൽ നിന്നുണ്ടായുള്ളു. എതിർത്തൊരു വാക്ക് പോലും പറഞ്ഞില്ല. ആർച്ചുഡീക്കൺ മുകളിലേക്ക് പോകുമ്പോൾ ക്വാസിമോദോ ശ്രദ്ധിക്കുമായിരുന്നു. എസ്മറാൽദായുടെ മുറിയിലേക്കാണോ എന്ന്. എന്നാൽ ആർച്ചുഡീക്കൺ ആ പെണ്ണിന്റെ മുൻപിൽ ഒട്ടും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടില്ല.

വലിയ പൂട്ടിട്ട് പൂട്ടിയശേഷം മണിമാളികയിലേക്ക് കയറി. പുറത്ത് നല്ല ഇരുട്ട്. സെന്റ് ആന്ത്വാൻ ഗേറ്റിന്റെ ഭാഗത്ത് ഒരു ജനാലയിലൂടെ മാത്രം വെളിച്ചം കാണാം. എന്തുകൊണ്ടോ ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് പേടിയും അസ്വസ്ഥതയും തോന്നിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

അപരിചിതരായ പലരും ആ പരിസരങ്ങളിൽ ചുറ്റിനടക്കുന്നത് അവൻ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. അവരൊക്കെയും എസ്മറാൽദായെയാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത് എന്നും അവൾക്ക് എതിരെ എന്തൊക്കെയോ ഗൂഢനീക്കങ്ങളുണ്ടെന്നും ക്വാസിമോദോ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് എപ്പോഴും ജാഗ്രതയോടെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു കാവൽനായയെ പോലെ.

ക്വാസിമോദോ പുറത്തേക്ക് നോക്കിനിൽക്കുകയായിരുന്നു. ദൂരെ എന്തോ ഒരു ചലനം കണ്ടു. ഒരു വരി തലകൾ പോലെ. ആളുകൾ വരിവരിയായി നടക്കുകയാവുമോ..കുറച്ചുകഴിഞ്ഞ് അത് മറഞ്ഞു. ക്വാസിമോദോ ശ്രദ്ധ വിട്ടില്ല. മറ്റൊരു ഭാഗത്ത് അതേ ചലനം പ്രത്യക്ഷമായി. ക്വാസിമോദോ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിച്ചു. അത് തെരുവിലേക്ക് പ്രവേശിച്ചു. ഒരുപാടാളുകളുണ്ട്. ആളുകളുടെ കാലൊച്ചയല്ലാതെ വേറെ

ശബ്ദങ്ങളൊന്നുമില്ലായിരുന്നു. അതും ക്വാസിമോദോ കേൾക്കുകയില്ലല്ലോ. എസ്മറാൽദായ്ക്കെതിരായിട്ടായിരിക്കും ആ നീക്കം എന്ന് ക്വാസിമോദോ ഊഹിച്ചു. എന്തുചെയ്യാൻ കഴിയുമെന്ന് അയാൾ ഗാഢമായി ആലോചിച്ചു നോക്കി. എസ്മറാൽദായെ വിളിച്ചുണർത്തി രക്ഷപ്പെടാൻ സഹായിക്ക ണോ...? അതിനെന്താണൊരു മാർഗ്ഗം... പള്ളിയുടെ പിറകിൽ നദിയുണ്ട്. പക്ഷേ അത് കടക്കാൻ തോണിയില്ല. ഒറ്റവഴിയേ ഉള്ളൂ. സഹായം എത്തുന്നതുവരെ എതിരാളികളെ നേരിടുക... ക്വാസിമോദോ അതുതന്നെ തീരുമാനിച്ചുറച്ചു. പിന്നെ അയാൾ തികച്ചും ശാന്തനായി ശത്രുക്കളെ നിരീക്ഷിച്ചു.

ആൾക്കൂട്ടം വർദ്ധിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. പെട്ടെന്ന് വെളിച്ചം കണ്ടു. പന്തങ്ങൾ കത്തിച്ചുപിടിക്കുന്നു. വലിയൊരു തെണ്ടിസംഘമാണതെന്ന് ക്വാസിമോദോ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. അരിവാൾ ഇരുമ്പ്പാരകൾ, കുന്തങ്ങൾ, മഴു തുടങ്ങിയ പലവിധ ആയുധങ്ങളുമേന്തിയാണവർ വന്നിട്ടുള്ളത്.

വിഡ്ഢികളുടെ പാപ്പയായി തെരഞ്ഞെടുത്തപ്പോൾ ഇവരിൽ പലരെയും താൻ കണ്ടിരുന്നു എന്ന് ക്വാസിമോദോ ഓർത്തു. ഒരാൾ എന്തോ നിർദ്ദേശം കൊടുക്കുന്നു. ആളുകൾ പല സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് സംഘങ്ങളായി നീങ്ങി നിലയുറപ്പിച്ചു.

ക്ലോപ്പിൻത്രൂയിൻ ഫൂ ഭടന്മാരെയൊക്കെ യുദ്ധത്തിനായി അണി നിരത്തി. നേതാവ് മതിലിൻമേൽ കയറിനിന്നു. പന്തം അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും വീശി. അയാൾ ബിഷപ്പിനോടായി പറഞ്ഞു.

"പാരീസിലെ ബിഷപ്പായ ലൂയിദ് ബോമാണേ; വിഡ്ഢികളുടെ ബിഷപ്പായ ക്ലോപ്പിൻ ത്രൂയിൻ ഫൂ പ്രഖ്യാപിക്കുകയാണ്. ഞങ്ങളുടെ സഹോദരിയെ കള്ളത്തരത്തിൽ കുറ്റം ചുമത്തി ശിക്ഷിച്ചിരിക്കുകയാണ്. ഇപ്പോൾ പള്ളിയിൽ അഭയം തേടിയ എസ്മറാൽദായെ വീണ്ടും നശിപ്പിക്കാനാണ് നിങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശ്യം. ഞങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ അടുത്തുവന്നിരിക്കയാണ്. നിങ്ങളുടെ പള്ളി വിശുദ്ധമാണെങ്കിൽ ഞങ്ങളുടെ സഹോദരിയും വിശുദ്ധയാണ്. ഞങ്ങളുടെ സഹോദരി വിശുദ്ധയല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ പള്ളിയും വിശുദ്ധമല്ല. പള്ളിയെ രക്ഷിക്കണമെങ്കിൽ ഞങ്ങളുടെ സഹോദരിയെ വിട്ടുതരണം. ഇല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ സഹോദരിയെ കൊണ്ടുപോകും. പള്ളി കൊള്ളയടിക്കുകയും ചെയ്യും. ഇതിന് തെളിവായി ഞാൻ എന്റെ കൊടി ഇവിടെ നാട്ടുകയാണ്. താങ്കളെ ദൈവം തന്നെ രക്ഷിക്കട്ടെ!"

ക്ലോപ്പിൻ കൊടി നാട്ടി. കവരമുള്ള വടിയായിരുന്നു. അതിൽ ചോരയിറ്റുന്ന ഇറച്ചിക്കഷ്ണം തൂക്കിയിട്ടിരുന്നു.

മുന്നോട്ട്പോയി കൃത്യം നിർവ്വഹിക്കാൻ ക്ലോപ്പിൻ കൽപന കൊടുത്തു. മുപ്പത് ബലിഷ്ഠകായർ മുന്നോട്ട് ചാടി. അവരുടെ കൈയിൽ പലവിധ

ആയുധങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. അവർകുത്തിപ്പൊളിക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും വാതിൽ അനക്കമില്ലാതെ നിന്നു. ക്ലോപ്പിൻ അണികളെ പ്രോൽസാഹിപ്പിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. ഈ സമയത്ത് വലിയഭാരമുള്ള ഒരു ബീം താഴെ വീണു. കുറെ തെണ്ടികൾ അതിനടിയിൽ കുടുങ്ങി ചതഞ്ഞുപോയി. ബാക്കിയുള്ളവർ നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് പല വഴിക്കും ഓടി. ക്ലോപ്പിൻ കഷ്ടിച്ച് രക്ഷപ്പെട്ടതാണ്. എല്ലാവരും സംഭ്രമത്തിലായി.

"ഇതിലെന്തോ മാന്ത്രികതയുണ്ട്."

ഒരാൾ പറഞ്ഞു.

"ചന്ദ്രൻ മുകളിൽ നിന്നും എറിഞ്ഞതാവുമോ..?'

മറ്റൊരാൾ ചോദിച്ചു.

"നമ്മുടെ വിശുദ്ധകന്യകയുടെ സ്നേഹിതനാണ് ചന്ദ്രൻ."

"നിങ്ങൾ വിഡ്ഢികളുടെ ഒരു സംഘമാണ്."

ക്ലോപ്പിൻ വിളിച്ചുകൂവി.

"വൈദികർ എതിരിടുകയാണെങ്കിലോ.... ഇനി കാത്തുനിൽക്കരുത്. ആക്രമണം തുടങ്ങിക്കോ.."

തെണ്ടി സംഘം മുഴുവൻ അതേറ്റുവിളിച്ചു. വെടിയുണ്ടകളും അമ്പുകളും പള്ളിയുടെ നേർക്ക് തുരുതുരെ അയച്ചു. ശബ്ദം കേട്ട് അടുത്തുള്ള വീടുകളിലെ ജനലുകൾ തുറന്ന് ആളുകൾ എത്തിനോക്കി.

"ജനാലകളിലേക്ക് വെടിവെക്കൂ.."

ക്ലോപ്പിൻ അലറി.

ജനലുകളെല്ലാം ഉടനെതന്നെ അടഞ്ഞു. ക്ലോപ്പിൻ എത്ര പറഞ്ഞിട്ടും അവർക്ക് ഒന്നും ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നില്ല.

"വാതിൽ അനക്കാൻ കഴിയില്ല. എല്ലാം ഇരുമ്പാണ്. ഇടിച്ചു പൊളിക്കാൻ പറ്റിയ എന്തെങ്കിലും വേണ്ടിവരും."

"ഇതാ മുകളിൽ നിന്ന് വീണ ഇത് ദൈവം നമുക്ക് തന്നതാണ്. ഇതെടുക്ക്..."

എല്ലാവരും ഒരുപോലെ ശ്രമിച്ച് അത് ഉയർത്തി വാതിലിൽ ഇടിക്കാൻ തുടങ്ങി. പള്ളി മുഴുവൻ കിടുങ്ങുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

മുകളിൽ നിന്നും കല്ലുകൾ വീഴാൻ തുടങ്ങി. ഇടവിടാതെ കല്ലുകൾ തെണ്ടിക ളുടെ തലയിലും കാലിലും തന്നെയാണ് അവ വീഴുന്നത്.

പള്ളി നന്നാക്കാൻ പണിക്കാർ കൊണ്ടുവെച്ച മരവും കല്ലുകളും കാസിമോദോ താഴേക്കിട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. പള്ളി ഇളകി വീഴുകയാണെന്നാണ് തെണ്ടികൾ വിചാരിച്ചത്.

ഇതുകൊണ്ടവർ പിന്മാറിയില്ല. അവർ വാതിലിൽ ഇടിച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. വാതിലിന്റെ വിടവ് കൂടിക്കൂടി വന്നു. ഇനി അധികം നേരിടേണ്ടിവരില്ല

വാതിൽ പൊളിയാനെന്ന് ക്വാസിമോദോയും വിചാരിച്ചു. ജിപ്സിപെണ്ണിനെ രക്ഷിക്കാൻ അവൻ ദൈവത്തോടും പിശാചിനോടും പ്രാർത്ഥിച്ചു.

വാതിലിന് നേരെ മുകളിലായി വെള്ളം ഒലിക്കുന്ന രണ്ട് പാത്തികളുള്ളത് അവന്റെ കണ്ണിൽ പെട്ടു. അതിന് മീതെ വിറകുകളും ഈയപ്പാളികളും വെച്ച് അവൻ അതിന് തീയിട്ടു.

തെണ്ടികൾ അവസാനത്തെ ശ്രമത്തിലായിരുന്നു. അവർക്ക് എസ്മറാൽദായെ രക്ഷിക്കുന്നതിനേക്കാൾ വെള്ളിക്കുരിശും പൊന്നു പൂശിയ ശില്പങ്ങളും മറ്റ് ധനങ്ങളും കൊള്ളയടിക്കുകയായിരുന്നു ലക്ഷ്യം.

എസ്മറാൽദോയെ രക്ഷിക്കുക എന്നത് അവരിൽ പലർക്കും കേവലം ഒരു മറ മാത്രമായിരുന്നു. കള്ളന്മാർക്ക് മറ ആവശ്യമാണെങ്കിൽ.

മുഴുവൻ ശക്തിയും സംഭരിച്ച് അവർ ഇടിക്കാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ അവിടെ കൂട്ടനിലവിളിയുയർന്നു. ഉരുകിയ ഈയം വീണ് തലയോട് തുളച്ചുകയറി. നിൽക്കകള്ളിയില്ലാതെ അവർ എങ്ങോട്ടെന്നില്ലാതെ ഓടി. ഇടയ്ക്ക് കാറ്റടിച്ചപ്പോൾ ഉരുകിയ ഈയം ചുറ്റും പാറിവീണു.

മാങ്ങളിൽ നിന്നും വീടുകളിൽ നിന്നും നിലവിളികൾ ഉയരുന്നുണ്ട്. ബഹളം വർദ്ധിച്ചുവെങ്കിലും ആരും പള്ളിക്കടുത്തേക്ക് വന്നില്ല.

തെണ്ടികളുടെ നേതാക്കൾ കൂടിയാലോചന തുടങ്ങി.

പള്ളിക്കകത്ത് കടക്കാൻ പ്രയാസം തന്നെ എന്നവർക്ക് ബോധ്യമായി. അതിനിടയിൽ മേലേക്ക് നോക്കിയവർ ക്വാസിമോദോയെ കണ്ടു.

മന്ത്രവാദം കൊണ്ടു രക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരിക്കയാണ് പള്ളി എന്നവർ പറഞ്ഞു. എന്നാലും വണ്ടിക്കണക്കിന് പൊന്നും എസ്മറാൽദായെയും ഉപേക്ഷിക്കുക ഭീരുത്വമാണെന്ന് ക്ലോപ്പിൻ പ്രസ്താവിച്ചു. അവസാനമായി ഒരിക്കൽ കൂടി ശ്രമിക്കാമെന്ന തീരുമാനത്തിലെത്തി അവർ.

"കണ്ണ് വരെ കവചംകൊണ്ടുമൂടിയ ഷെഹാനെ കാണുന്നില്ലല്ലോ."

"പിയർ ഗ്രിൻഷാറോ.... അയാളെവിടെ..?"

"അതാ ഷെഹാൻ വരുന്നുണ്ട്."

ഷെഹാൻ ഒരേണിയും വലിച്ചാണ് വരുന്നത്. ഏണിവെച്ച് മുകളിൽ കയറാനാണ് പരിപാടി. അതറിഞ്ഞപ്പോൾ ആദ്യം കയറാൻ പലരും തയ്യാറായി. ആദ്യം തന്നെ കൊള്ളയടിക്കാനുള്ള ആർത്തി. ഏണി കൊണ്ടുവന്നത് ഷെഹാനായതുകൊണ്ട് ആദ്യം കയറാനുള്ള അവകാശവും മറ്റാർക്കും വിട്ടുകൊടുത്തില്ല അവൻ.

മുന്നിൽ ഷെഹാനും പിന്നിൽ മറ്റുതെണ്ടികളുമായി അവൻ മുകളിലെത്തി. ഷെഹാൻ പേടിച്ചുവിറച്ചു. ഒരു പ്രതിമയ്ക്ക് മറഞ്ഞ് തീ പാറുന്ന കണ്ണു കളുമായി നിൽക്കുന്നു ക്വാസിമോദോ. ഏണിപ്പടികളിൽ കുറെപ്പേർ കയറി വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ക്വാസിമോദോ ഏണി തള്ളിത്താഴെയിട്ടു.

തെറിച്ചുവീണവരുടെ നിലവിളി ഷെഹാൻ കേട്ടു. മുന്നിൽ ക്വാസിമോദോ. ആക്രമണത്തിന് സന്നദ്ധനായാണ് ഷെഹാൻ നിൽക്കുന്നത്. ഷെഹാൻ കവണയിൽ അമ്പ് ബന്ധിച്ചു.

"ഇതുവരെ നീ ബധിരൻ മാത്രമായിരുന്നു. ഇനി അന്ധനും കൂടിയാകും."

പെട്ടെന്ന് അവൻ അമ്പെയ്തു. ഒരു മൊട്ടുസൂചികൊണ്ടത്രയേ ക്വാസിമോദോയ്ക്ക് തോന്നിയുള്ളു. രണ്ടാമത്തെ അമ്പെടുക്കും മുമ്പ് ക്വാസിമോദോ ഷെഹാനെ ചുമരോട് ചേർത്തു അമർത്തി. അവന്റെ കവചം അമർന്നുപോയി. ക്വാസിമോദോ ഷെഹാന്റെ ശരീരത്തിലെ ആയുധങ്ങളും ഇരുമ്പ്കുപ്പായവും അഴിച്ച് അവന്റെ കാൽക്കലിട്ടു.

ക്വാസിമോദോ ഷെഹാനെ പിടിച്ച് ഉയർത്തി നിലത്തേക്കിട്ടു.

പ്രതികാരം ചെയ്യുവാൻ ക്ലോപ്പിൻ കൽപിച്ചു. തെണ്ടികൾ അതേറ്റു വിളിച്ചു. അവർ ഏണികളും കൊണ്ടുവന്നു. പന്തങ്ങൾ കത്തിച്ചുവെച്ച് തെണ്ടികൾ മുകളിലോട്ടു കയറിത്തുടങ്ങി. ക്വാസിമോദോ പരിഭ്രമിച്ചു.

ആയിരം പന്തങ്ങൾ കൊണ്ട് അവിടം മുഴുവൻ പ്രകാശം പരന്നു. വളരെ ദൂരം വരെ വെളിച്ചമെത്തി. ദൂരെയുള്ള അപായമണികൾ മുഴങ്ങി. തെണ്ടികൾ ആർത്തുവിളിക്കുകയും കൂകുകയും ചെയ്തു. തന്നോടടുക്കുന്ന തെണ്ടികളെ കണ്ട് ക്വോസിമോദോ പരിഭ്രമിച്ചു. എന്തെങ്കിലും അത്ഭുതത്തിനായി ക്വോസിമോദോ ദൈവത്തിനോട് പ്രാർത്ഥിച്ചു. അവന്റെ മുഖത്ത് നിരാശ നിറഞ്ഞിരുന്നു.

സ്വകാര്യമുറി

നേരത്തെ ക്വാസിമോദോ നോക്കുമ്പോൾ ഒരു കെട്ടിടത്തിന്റെ ജനാലയിൽ മാത്രമേ വെളിച്ചം കണ്ടിരുന്നുള്ളൂ എന്ന് പറഞ്ഞത് വായനക്കാർ ഓർക്കുമല്ലോ. അത് ലൂയി പതിനൊന്നാമന്റെ വീടാണ്. മഹാരാജാവ് പാരീസിലെത്തിയിട്ട് രണ്ട് ദിവസമായി. ഒരുദിവസം കൂടിയേ പാരീസിലുണ്ടാകൂ. എപ്പോഴെങ്കിലുമേ പാരീസ് സന്ദർശിക്കാറുള്ളു. വന്നാൽ കൂടുതൽ ദിവസം താമസിക്കുന്ന പതിവുമില്ല.

അന്ന് ബസ്തിലീൽ ഉറങ്ങാൻ വന്നതാണ്. ലളിതമായ മുറികളാണ് രാജാവിന് ഇഷ്ടം. പച്ചച്ചായമടിച്ച മുറി തിളങ്ങുന്നുണ്ട്. നിലത്ത് കയറ്റുപായ വിരിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിലിപിടിച്ച തടികളിൽ ശില്പവേലകൾ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു മനോഹരമായിരിക്കുന്നു.ഒരു ജനാല മാത്രമേ ആ മുറിക്കുള്ളു.

അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥനയ്ക്കായി മാറ്റിവെച്ച മുറിയുടെ അവസ്ഥ അതായിരുന്നു. അലങ്കരിച്ച വസ്ത്രങ്ങളണിഞ്ഞ ഒരാൾ അവിടെ നിൽക്കുന്നുണ്ട്. കസാലയുടെ അടുത്താണ് നിൽക്കുന്നത്. കയ്യിൽ ഒരു നീണ്ട

കടലാസുണ്ട്.

കസാലയിൽ ഒരാൾ ഇരിക്കുന്നു. തലകുനിച്ചാണിരിപ്പ്. മുഖം കാണാൻ പ്രയാസമാണ്. മൂക്കിന്റെ അറ്റത്ത് വെളിച്ചം തട്ടുന്നുണ്ട്. നീണ്ട മൂക്കാണ്. ചുളിവുകളുള്ള ശോഷിച്ച കൈകൾ. ഒരു കിഴവനാണെന്നതിന് സംശയമില്ല. ലൂയി പതിനൊന്നാമനാണത്.

ഇവരുടെ പിറകിലുള്ള രണ്ട് പേർ പതിഞ്ഞ സ്വരത്തിൽ എന്തോ സംസാരിക്കുകയാണ്. അത് ഗ്വില്ലാറിം, ഷാക്കേ കോപ്പനോൾ എന്നിവരാണെന്ന് തിരിച്ചറിയാൻ പ്രയാസമില്ല. ലൂയി പതിനൊന്നാമന്റെ രാജ്യതന്ത്ര രഹസ്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവരാണവർ.

മുറിയുടെ വാതിൽക്കൽ സൈനികവേഷത്തിൽ രാജകീയ മുദ്ര ധരിച്ച ഒരാൾ നിൽക്കുന്നുണ്ട്. രാജാവിന് മാത്രമേ തലപ്പാവുള്ളു.

കയ്യിൽ കടലാസ് പിടിച്ചയാൾ അപേക്ഷ വായിച്ചു. കുറെ വായിച്ചപ്പോൾ രാജാവ് കടലാസ് പിടിച്ചുവാങ്ങി.

ഞാനെന്താണീ കേൾക്കുന്നത്..? ഇത്രയധികം ചെലവുകളോ എന്തിനാണ്...? ഫ്രാൻസിനെ കൊള്ളയടിക്കാനോ..... പരിചാരകന്മാരുടെ കുറവ് കൊണ്ട് രാജാവിന്റെ അന്തസ്സ് കുറയില്ലെന്ന് ഞാൻ കാണിക്കാം.

"ഇതൊന്നും ഞാൻ സമ്മതിക്കില്ല. ഊം.. വായിക്ക്..."

ഉദ്യോഗസ്ഥൻ വീണ്ടും വായന തുടങ്ങി. ഇടക്കിടക്ക് ചെലവിന്റെ വലിപ്പത്തിൽ രാജാവ് അതൃപ്തി പ്രകടിപ്പിച്ചു. ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടവരെ കൊല്ലുന്നതിനേക്കാൾ ആയുധങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനും വിചാരണക്കുമുള്ള ഹാളിന്റെ അറ്റകുറ്റപണികൾ നടത്തുന്നതിനുമുള്ള തുക പൂർണ്ണമായും രാജാവ് സമ്മതിച്ചു. അങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങൾക്ക് പണം ചെലവാക്കുന്നതിന് യാതൊരു കണക്കും ആവശ്യമില്ലെന്നും രാജാവ് പറഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ സന്ദർശനത്തിന് വന്നതുതന്നെ മർദ്ദനക്കൂട് കാണാനാണ്. ഉടനെ അതുകാണാൻ അദ്ദേഹം പുറപ്പെട്ടു.

സ്വകാര്യമുറിയിൽ നിന്നും ഇടനാഴികളും കോണിപ്പടികളും ചെറുവാതിലുകളും കടന്ന് അവർ വിശാലമായ ഹാളിലെത്തി. പന്തങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ മരം ഇരുമ്പ് എന്നിവകൊണ്ട് നിർമ്മിച്ച കൂട് രാജാവ് കണ്ടു. അടുത്തടുത്ത് കട്ടികൂടിയ ഇരുമ്പഴികൾ ഉള്ള ചെറിയ രണ്ടോ മൂന്നോ കിളിവാതിലുകളേ അതിന്റെ വശങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. വലിയ ഒരു കരിങ്കല്ലായിരുന്നു വാതിൽ.

രാജാവ് പരിശോധിച്ച് കൊണ്ട് നടന്നു. ഉദ്യോഗസ്ഥൻ രാജാവ് പറഞ്ഞ പ്രകാരം ചെലവുകൾ വായിച്ചുകൊണ്ട് പിറകെ നടന്നു. ഇരുമ്പിന്റെ വില കണക്കുകൂട്ടി രാജാവ് പറഞ്ഞു.

"എത്ര വളരെ ഇരുമ്പുപയോഗിച്ചാണ് ഒരു മനസ്സിന്റെ ചിന്തകളെ

അമർച്ച ചെയ്യുന്നത്."

രാജാവിന്റെ ശബ്ദം കേട്ട് ഒരു കൂട്ടിൽ നിന്നും ഒരാൾ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു.

"മഹാരാജാവേ ഞാൻ തെറ്റ് ചെയ്തിട്ടില്ല."

രാജാവ് നടന്നു. അയാൾ വീണ്ടുംവീണ്ടും ദയക്ക് വേണ്ടി അപേക്ഷിച്ചു. രാജാവ് അത് കേട്ട ഭവം നടിച്ചില്ല.

"എന്റെ സ്വത്തുക്കളെല്ലാം ഉദ്യോഗസ്ഥർ എടുത്തു. പരാതി അയച്ചതും ഞാനല്ല. നിങ്ങളനുഭവിക്കുന്ന പകൽ വെളിച്ചത്തിന് എനിക്ക് ഭാഗ്യ മുണ്ടാകില്ലേ... പതിനാല് കൊല്ലമായി മഹാരാജാവേ ഞാനീ തടവറയിൽ കഴിയുന്നു.

രാജാവ് കൂടിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്ന് തിരിച്ചുപോകുമ്പോഴും അവൻ വിളിച്ചു കൂവി.

"രാജാവേ..... തമ്പുരാനേ..."

മുറിക്കടുത്ത് തിരിച്ചെത്തിയപ്പോൾ രാജാവ് ചോദിച്ചു.

"ആ കൂടിനടുത്ത് ആരോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലേ?"

"ഉണ്ടായിരുന്നു."

ഗവർണ്ണർ മറുപടി കൊടുത്തു.

"ആരായിരുന്നു."

രാജാവിന് അത് മറ്റാരെക്കാളും നന്നായി അറിയാമായിരുന്നു. എന്നിട്ടും ചോദിച്ചത് വെറുമൊരു വിനോദത്തിനുവേണ്ടിയായിരുന്നു.

"വെർമൂണിലെ ബിഷപ്പ്"

"ഒരു നല്ല ബിഷപ്പായിരുന്നു അല്ലേ...?"

സ്വകാര്യമുറിയുടെ വാതിൽ തുറന്ന് അകത്തുകയറി വാതിലടച്ചു.

മേശമേലുള്ള റിപ്പോർട്ടുകൾ ഓരോന്നും വായിച്ച് മറുപടി പറഞ്ഞുകൊടുത്തു രാജാവ്. ഗില്ലോം റിം മറുപടികൾ എഴുതിയെടുത്തു.

പെട്ടെന്ന് ഒരാൾ അറയിലേക്ക് പാഞ്ഞുകയറി അറിയിച്ചു.

"തിരുമേനീ.... ജനക്കൂട്ടം പാരീസിൽ ലഹള തുടങ്ങി."

"ഷാക്കേ ഒരു മുന്നറിയിപ്പുമില്ലാതെ അകത്തുവന്നത് ശരിയാണോ?"

ഷാക്കേക്കു പറയാൻ കഴിയാത്ത വിധം ശ്വാസം മുട്ടി.

രാജാവ് എഴുന്നേറ്റ് ഷാക്കേയുടെ കൈ പിടിച്ചു ചെവിയിൽ പറഞ്ഞു.

"മെല്ലെ പറയെടോ... അല്ലെങ്കിൽ പറയേണ്ട..."

ഷാക്കേ രാജാവിന്റെ ചെവിയിൽ എന്തോ പറഞ്ഞു. രാജാവ് ചിരിച്ചുപോയി.

"അവർ കുറെ ആളുണ്ടോ..?"

"ആറായിരത്തിൽ കുറയില്ല."

"അവരുടെ കയ്യിൽ ആയുധമുണ്ടോ...?"

"എല്ലാവിധ ആയുധങ്ങളുമുണ്ട്."

"ഉടൻ സഹായിച്ചില്ലെങ്കിൽ തഹസീൽദാരെ അവർ കൊല്ലും.

"സഹായം അയക്കാം."

"ഉടനെ വേണം."

രാജാവ് സ്വയം പിറുപിറുത്തു.

ഇത്രയധികം പേരെ നേരിടാനുള്ള സൈന്യബലം ഇപ്പോൾ നമ്മുടെ കയ്യിലില്ല. അതുകൊണ്ട് നേരം വെളുക്കുന്നതുവരെ കാത്തിരിക്കണം."

"അക്കൂട്ടത്തിൽ നിന്ന് രണ്ട്പേരെ ഭടന്മാർ പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്"

"ഹാജരാക്ക്..."

രണ്ട്പേരെയും രാജാവിന് മുന്നിലെത്തിച്ചു.

"നീ അക്രമത്തിന് വന്നതാണല്ലേ...?"

"അയ്യോ.... അല്ലേ... എല്ലാരും പോകുമ്പോൾ പെട്ടുപോയതാ..."

"അതെന്തായുധമാ നിന്റെ കയ്യിലുള്ളത്..?"

"ഇത് മുന്തിരിവള്ളി കോതുന്ന കത്തിയാണ്. അതാ എന്റെ പണി."

"ഇയാൾ നിന്റെ കൂട്ടാളിയാണോ?"

രണ്ടാമത്തെ ആളെ ചൂണ്ടി ചോദിച്ചു.

"അല്ല, ഇയാളെ എനിക്കറിയില്ല."

രണ്ടാമത്തെ ആളെ വിളിച്ചു.

"എന്താ പേര്..?"

"പിയറി ഗ്രിൻഷ്വാർ എന്നാണ് സർ."

"എന്താ ജോലി..?"

"തത്വജ്ഞാനിയാണ്."

"നമ്മുടെ സുഹൃത്തായ തഹസീൽദാരെ ആക്രമിക്കാൻ നിങ്ങൾക്കെങ്ങിനെ ധൈര്യം വന്നു.

"ലഹളയിൽ പങ്കെടുത്തതിനെക്കുറിച്ച് എന്താ പറയാനുള്ളത്..?"

"ഞാനൊരു കവിയാണ്. നാടകങ്ങൾ എഴുതുന്ന ആളാണ്. രാത്രിയിൽ സഞ്ചരിച്ച് ശീലമുള്ളയാളാണ്. ലഹളയുമായി എനിക്ക് ഒരു ബന്ധവുമില്ല. ആ വഴിയിലൂടെ നടക്കുമ്പോൾ തെറ്റിദ്ധരിച്ച് പിടിച്ചതാണ്."

രാജാവിന്റെ മാഹാത്മ്യവും സ്വന്തം നിരപരാധിത്വവും ഗ്രിൻഷ്വാർ വിശദമായി സംസാരിച്ചു. സാഹിത്യകാരന്മാരെ ശിക്ഷിക്കരുതെന്നും അക്രമത്തിൽ അത്തരക്കാർ പങ്കെടുക്കുകയില്ലെന്നുമൊക്കെ ഗ്രിൻഷ്വാർ വിശദീകരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഒടുവിൽ അയാളെ കണക്കിന് അടി കൊടുത്ത് ഒഴിവാക്കാൻ ഉത്തരവിട്ടു.

"ഓ! എത്ര മഹാനായ രാജാവ്!" ഗ്രിൻഷ്വാർ പറഞ്ഞു.

തഹസീൽദാരുടെ വീടിനുനേരെ ആക്രമണം. അതുകൊണ്ട് രാജാവ്

അന്ന് വളരെ സന്തോഷത്തിലായിരുന്നു. ഇത് നല്ല അവസരമെന്ന് തോന്നിയ ക്വാക്തിയേ സ്വന്തം വീട് നന്നാക്കാനുള്ള പണം രാജാവിൽ നിന്ന് കരസ്ഥമാക്കി. മാസ്റ്റർ ഒളിവിയക്ക് വേണ്ടത് ഒഴിവ് വന്ന ഉദ്യോഗത്തിൽ തന്റെ മരുമകനെ നിയമിക്കലായിരുന്നു.

ആദ്യ നിയമനം തൊട്ട് ഇതുവരെ ഉയർത്തിയ ഓരോ ഉദ്യോഗവും അതിന്റെ നിയമനവർഷവും രാജാവ് കൃത്യമായി ഓർത്തുപറഞ്ഞു.

"ഇനിയും നിനക്ക് തൃപ്തിയായില്ലേ... അഹങ്കാരം അധഃപതനത്തിനു കാരണമാകും. ചിന്തിക്ക്.... അടങ്ങിയിരിക്ക്..."

"ഇന്ന് രാജാവ് എല്ലാം വൈദ്യനേ കൊടുക്കൂ.."

ഒളീവിയേ നീരസം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

"നീ എന്റെ പഴയ സ്നേഹിതനല്ലേ.. നമ്മൾ പിണങ്ങാൻ പാടില്ല. മാഡം മേരിയുടെ അടുത്ത് എന്റെ പ്രതിനിധിയായി നിന്നെ നിയമിച്ചത് ഞാൻ പറയാൻ വിട്ടുപോയി. രാത്രി വളരെ വൈകി. ഇന്നത്തെ ജോലികളെല്ലാം നിർത്തി. വന്ന് എന്റെ മുഖം വടിക്ക്.."

ലൂയി പതിനൊന്നാമന്റെ രാജകീയക്ഷുരകനാണ് ഒളീവിയെ. അയാൾക്ക് മൂന്ന് പേരുണ്ട്. കൊട്ടാരത്തിൽ ഉപചാരപൂർവ്വം വിളിക്കുന്ന പേര് ഒളീവിയേദ് ദീൻ എന്നാണ്. ജനങ്ങൾ വിളിക്കുക ചെകുത്താൻ ഒളീവിയേ എന്നും ശരിയായ പേര് ഒളീവിയേ ല് മൊവേയ് എന്നുമായിരുന്നു.

"വൈദ്യന് നിന്നെക്കാൾ സ്വാധീനം എന്റെമേലുണ്ട്. കാരണം നിനക്ക് എന്റെ താടി മാത്രമേ പിടിക്കാൻ കഴിയൂ... വൈദ്യനാണെങ്കിൽ എന്റെ ശരീരം മുഴുവനുമുണ്ട്. വേഗം പണിതീർക്കൂ."

രാജാവ് ജനാലയുടെ അടുത്ത് വന്നുനിന്നു. തീ കത്തുന്നത് കണ്ട് സന്തോഷിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. തഹസീൽദാർ രാജാവിനെ പോലെയാണ് കഴിയുന്നതെന്നറിഞ്ഞപ്പോഴേ ഒന്നടക്കണമെന്ന് വിചാരിച്ചതാണ്. അത വിടെ സാധിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാലും ഈ ലഹളക്കാരെയൊക്കെ നേരിടാൻ ചെറിയൊരു വിഭാഗം സൈന്യം മതിയാകുമെന്ന് പറയാൻ രാജാവ് മറന്നില്ല.

ഒളീവിയ ഉപകരണങ്ങളെടുക്കാൻ പോയതായിരുന്നു.

പെട്ടെന്ന് തിരിച്ചുവന്നു പറഞ്ഞു. "സർ, ഞാൻ ഒരു മോശം വാർത്തയുമായാണ് വന്നിരിക്കുന്നത്."

"ലഹള രാജാവിനെതിരായിട്ടാണ്."

"ങ്ഹേ...?"

"അതേ..."

അതുകേട്ട് വൃദ്ധനായ രാജാവ് ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനെപ്പോലെ നിവർന്നു നിന്നു. "താൻ തെളിച്ചുപറയൂ. വല്ല നുണയും പറഞ്ഞാൽ കഴുത്തിൽ തല കാണില്ല."

"പാർലമെന്ററികോടതി ഒരു ദുർമന്ത്രവാദിനിയെ മരണശിക്ഷയ്ക്ക് വിധിച്ചിരുന്നു. നോത്ര്ദാം പള്ളിയിലെ അഭയസങ്കേതത്തിലാണ് അവളിപ്പോഴുള്ളത്. അവളെ രക്ഷപ്പെടുത്താനാണ് ഈ ലഹള. അവിടുന്ന് വന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥർ ഇവിടെയുണ്ട്. നോത്ര്ദാം പള്ളി വളഞ്ഞിരിക്കുകയാണ് കലാപകാരികൾ. ഞാൻ സത്യമാണോ പറയുന്നതെന്നറിയാൻ അവിടെനിന്ന് വന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥരോട് ചോദിച്ചോളൂ."

കോപം കൊണ്ട് രാജാവ് മിണ്ടിയില്ല. മുറിയിൽ ചുറുചുറുക്കോടെ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നടന്നു. ഒടുവിൽ സൈന്യത്തെ അയക്കാൻ ഉത്തരവിട്ടു. ഒറ്റയാളെയും ബാക്കിവെക്കാതെ കൊന്നൊടുക്കണമെന്ന് രാജാവ് പറഞ്ഞു.

"ആ ദുർമന്ത്രവാദിനിയെ എന്തുചെയ്യണം..?"

"ആളുകളെന്താണ് പറയുന്നത്...?"

"അവളെ തൂക്കിക്കൊല്ലാനാണവരുടെ ഉദ്ദേശ്യം"

"ആളുകളെ മുഴുവൻ കൊന്നൊടുക്കി അവളെ തൂക്കിലേറ്റ്."

"അവൾ അഭയസങ്കേതത്തിൽ തന്നെയാണെങ്കിലോ..?"

"എന്തായാലും തൂക്കിലേറ്റിക്കോ.." ചെവി ചൊറിഞ്ഞുകൊണ്ട് രാജാവ് പറഞ്ഞു.

രാജാവ് രാജ്യദേവതയോട് രക്ഷ അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

"ഇതല്ലാതെ വേറെ വഴിയില്ല. ഇനി ഞാനിങ്ങനെ ചെയ്യില്ല. രക്ഷിക്കണം. കഴിഞ്ഞ കൊല്ലം സംഭാവന ചെയ്തപോലുള്ള ഒരു വെള്ളിപ്രതിമ തരുന്നതാണ്."

അവിടെ ഉള്ളവരോടൊക്കെ പോയ്ക്കൊള്ളാൻ രാജാവ് പറഞ്ഞു.

മുറിയിലേക്ക് പോകുന്നതിനിടയിൽ കോപ്പെനോൾ റിമ്മിനോട് പറഞ്ഞു. "ഈ മന്തൻ രാജാവിനെക്കൊണ്ട് മടുത്തു. ഞാൻ ബർഗണ്ടിയിലെ ചാൾസിനെ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. കള്ള് കുടിച്ചാൽ അയാൾ മഹാദുഷ്ടനാകും. എന്നാൽ ഇയാൾ അതിലും മോശമാണ്, രോഗം വന്നാൽ ലൂയിരാജാവിന്റെ കാര്യം."

"അത് ശരിയാണ്. മാസ്റ്റർ ഷാക്കേ." റിം മറുപടി പറഞ്ഞു. ഒരു രാജാവിനെ വീഞ്ഞിനെക്കാളും ക്രൂരനാക്കുന്നത് ചായതന്നെയാണ്."

രക്ഷപ്പെട്ട ശേഷം

രാജാവിന്റെ അടുത്തുനിന്നും രക്ഷപ്പെട്ട ഗ്രിൻഷ്വാർ ഓടുകയായിരുന്നു. വഴിയിൽ കുരിശുപടിയിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്ന കറുത്ത കുപ്പായക്കാരനെ ഗ്രിൻഷ്വാർ തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

"മാസ്റ്റർ തന്നെയല്ലേ...?"

"നീ എവിടെയായിരുന്നെടോ...? എനിക്ക് ദേഷ്യം സഹിക്കാനാവുന്നില്ല. "കാവൽസൈന്യം പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. സമയം ഒന്നര കഴിഞ്ഞല്ലോ!" ഒരു വിധം രക്ഷപ്പെട്ടുവന്നിരിക്കയാണ്. ഇതാണ് എപ്പോഴും എന്റെ വിധി. തൂക്കുമരത്തിൽ നിന്നും കഷ്ടിച്ച് രക്ഷപ്പെടൽ!"

"നല്ലതൊന്നും നിനക്ക് ഒരിക്കലും കിട്ടില്ല. ആട്ടെ തെണ്ടിസംഘത്തിന്റെ അടയാളവാക്കറിയാമോ നിനക്ക്...?"

"അറിയാം."

"എന്നാൽ വാ..... ലഹളക്കാർ തെരുവ് മുഴുവൻ അടച്ചുകഴിഞ്ഞു."

"നമ്മളെങ്ങനെയാണ് മാസ്റ്ററേ പള്ളിയിൽ കടക്കുക..?"

"അതിനുള്ള താക്കോൽ എന്റെ കയ്യിലുണ്ട്..?"

"എന്നിട്ടോ..? എങ്ങിനെ പുറത്തുകടക്കും?"

"മഠത്തിന് പിറകിലുള്ള വാതിലിലൂടെ പുറത്തിറങ്ങാം. അതിന്റെയും താക്കോലുണ്ട് എന്റെ കയ്യിൽ. അവിടുന്ന് നദിക്കരയിലെത്താം. അവിടെ ഒരു തോണി ഞാൻ കെട്ടിവെച്ചിരുന്നു രാവിലെ.."

"തൂക്കുമരത്തിൽനിന്ന് ഭാഗ്യത്തിനാണ് ഞാൻ രക്ഷപ്പെട്ടത്."

"അതൊന്നും ഓർമ്മിക്കേണ്ട... വേഗം വാ...."

രണ്ടുപേരും നടത്തത്തിന് വേഗം കൂട്ടി.

ഒഴിഞ്ഞമുറി

ഫ്രാൻസ് നീണാൾ വാഴട്ടെ...

ഫ്രാൻസ് നീണാൾ വാഴട്ടെ.....

ഷാത്തോപ്പേർ രക്ഷപ്പെടുത്തട്ടെ....

ആർപ്പുവിളിച്ചുകൊണ്ട് വരുന്ന കുതിരപ്പടയെക്കണ്ട് ക്വാസിമോദോ വിഷമിച്ചു. ജിപ്സിപെണ്ണിനെ രക്ഷിക്കാനുള്ള എല്ലാ വഴിയും അടഞ്ഞിരിക്കുന്നു. തന്റെ രക്ഷയെക്കുറിച്ച് അപ്പോഴും അയാൾ ചിന്തിച്ചതേയില്ല.

കുതിരപ്പട വരുന്നത് കണ്ട് തെണ്ടിസംഘം തിരിഞ്ഞുനിന്നു. സൈന്യത്തിന്റെ മുൻപിൽ തന്നെയുള്ള ഫ്വാബുവിനെ ക്വാസിമോദോ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. തെണ്ടിസംഘത്തിന്റെ പരിഭ്രമവും അയാൾക്ക് മനസ്സിലായി. പിന്നിൽനിന്നും വശങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള ആക്രമണം നേരിട്ട അവർ പള്ളിയുടെ നേർക്കടുത്ത് അതിനുനേരെയുള്ള ആക്രമണം തുടർന്നു. ക്വാസിമോദോ അതിനെ പ്രതിരോധിക്കുകയും ചെയ്തു. തെണ്ടികൾ ഒരേസമയം തന്നെ ആക്രമണത്തിലും പ്രതിരോധത്തിലുമായി.

ഇതിനിടയിൽ മുകളിലെത്തിയ ഒരു തെണ്ടിയെ ക്വാസിമോദോ തള്ളിത്താഴെയിട്ടു. ഭയങ്കരസംഘട്ടനം നടക്കുകയാണ്. ആയുധം കയ്യിലില്ലാത്ത

വർ കടിക്കുകയും മാന്തുകയും ചെയ്തു. വാളും കുന്തവും കൊണ്ട് കുത്തിയും മുറിച്ചും പരസ്പരം എതിരിട്ടു. ചിലർ അടുത്തുവരുന്ന സൈനികരെ പന്തംകൊണ്ട് കുത്തി. മറ്റുചിലർ കുതിരപ്പുറത്തുള്ള സൈനികരെ വലിച്ചു താഴെയിട്ടു. താഴെ വീണവരെ അവർ കടിച്ചുകീറി. ഒരുത്തൻ അടുത്തെത്തുന്നവരെയെല്ലാം അരിവാൾ കൊണ്ട് അരിഞ്ഞിട്ടു.

അടുത്തുള്ള വീടുകളുടെ ജനാലകൾ തുറന്നു. അവയിലൂടെ വെടിയുണ്ടകൾ തെണ്ടിസംഘത്തിലേക്ക് ചീറിപ്പാഞ്ഞു. ക്ലോപ്പിൻ ത്രൂയിൽ ഫൂ വെടിയേറ്റ് വീണു.

തെണ്ടിസംഘത്തിൽ അവശേഷിച്ചവർ തോറ്റോടി. അതുവരെയും പൊരുതുകയായിരുന്ന ക്വാസിമോദോ മുട്ടുകുത്തി നിന്ന് ദൈവത്തോട് നന്ദി പറഞ്ഞു. പിന്നീട് അവൻ, എസ്മറാൽദോയെ കാണാനായി അവളുടെ മുറിയിലേക്ക് ഓടി. എന്നാൽ അയാൾ ചെല്ലുമ്പോൾ മുറി ശൂന്യമായിരുന്നു!

ഒമ്പത്

ചെറിയ ചെരിപ്പ്

തെണ്ടികളുടെ ആക്രമണം നടക്കുമ്പോൾ എസ്മറാൽദാ ഉറങ്ങുകയായിരുന്നു. പുറത്തെ ബഹളവും ആടിന്റെ കരച്ചിലും കേട്ട് അവൾ ഉണർന്നു. അവൾ മുറിയിൽ നിന്നും പുറത്തുവന്നു.

പുറത്തെ കാഴ്ച കണ്ട് അവൾ പേടിച്ചു. അകത്തേക്കോടി പുതപ്പെടുത്ത് മൂടിക്കിടന്നു. എല്ലാം കാണാതിരിക്കാമെന്നവൾ വിചാരിച്ചു.

ജനങ്ങൾ അവളെ അഭയസങ്കേതത്തിൽ നിന്നും പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോകാൻ കലാപം നടത്തുമെന്നവൾ വിചാരിച്ചു. ഫ്വാബുവിനെ വിട്ടുപിരിയേണ്ടിവരും. നിരാശ വർദ്ധിച്ചു. ഏകാന്തത പരാജയഭീതിയിലാഴ്ത്തി. ആശങ്കകൾ അവളെ ത്രസിപ്പിച്ചു.

ഒരു ജിപ്സിയാണെങ്കിലും വിങ്ങിക്കരഞ്ഞുകൊണ്ട് അവൾ ക്രിസ്തീയ ദൈവത്തോട് രക്ഷിക്കണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഭയങ്കരമായ ആപത്ത് അടുത്തുവരുന്നതായി തോന്നി. അവൾ കൂടുതൽ വിറച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ രണ്ട് പുരുഷന്മാർ മുറിയിലെത്തി.

"ആരാണത്?' അവൾ ചോദിച്ചു.

"ഞാനാണ്...."

ഗ്രിൻഷ്വാർ പറഞ്ഞു.

ആ പേര് കേട്ട് എസ്മറാൽദാ ആശ്വസിച്ചു. ആട് പെട്ടെന്ന് തന്നെ ഗ്രിൻഷ്വാറിനെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ് പോയി മുട്ടിയുരുമ്മി നിന്നു.

തല മുതൽ കാല് വരെ മൂടിയ ഒരാളാണ് ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ കൂടെ വന്നത്. അയാളെ കണ്ട് എസ്മറാൽദാ ഞെട്ടി.

"അതാരാ... ?"

"അതെന്റെ ഒരു സ്നേഹിതനാ..... പേടിക്കേണ്ട..."

ഗ്രിൻഷ്വാർ ജാലിയെ ഓമനിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കറുത്ത വസ്ത്രം ധരിച്ച യാൾ ഗ്രിൻഷ്വാറെ പിടിച്ചുതള്ളി. ഗ്രിൻഷ്വാർ എഴുന്നേറ്റു.

"മാസ്റ്ററേ നമ്മുടെ ധൃതി ഞാനങ്ങ് മറന്നുപോയി. ഞങ്ങൾ നിന്നെ രക്ഷിക്കാനാണ്. എസ്മറാൽദാ വന്നിരിക്കുന്നത്. വേഗം ഞങ്ങളുടെ കൂടെ പോന്നോളൂ..."

"സത്യമാണോ.."

"സത്യം. ഞാനുറപ്പ് തരാം."

"ഞാൻ വരാം. നിങ്ങളുടെ ചങ്ങാതിയെന്താ മിണ്ടാത്തത്..?"

"അയാൾ മൗനിയാണ്.

ഗ്രിൻഷ്വാർ പറഞ്ഞത് അവൾ വിശ്വസിച്ചു. അയാൾ എസ്മറാൽദായെ കൈ പിടിച്ചു മുന്നോട്ട് നയിച്ചു. കോലാട് അവരുടെ പിന്നാലെ ത ന്നെയുണ്ടായിരുന്നു. നടക്കുന്നതിനിടയിൽ ആടിനെ തട്ടി വീഴാൻ പോയപ്പോൾ ഗ്രിൻഷ്വാർ ഒരു തത്വം പറഞ്ഞു.

"ഇതാണ് ജീവിതം. നമ്മുടെ പ്രിയപ്പെട്ട ചങ്ങാതിമാർ തന്നെയാണ് പലപ്പോഴും നമ്മെ നശിപ്പിക്കുക."

നേരത്തെ പറഞ്ഞ വഴിയിലൂടെ അവർ മഠത്തിന്റെ മുറ്റത്തെത്തി. കറുത്ത വേഷക്കാരൻ താക്കോലെടുത്ത് പുറത്തേക്കുള്ള വാതിൽ തുറന്നു കൊടുത്തു.

ആക്രമണത്തിന്റെ ബഹളത്തിൽ നിന്നും എങ്ങനെയും പുറത്ത് കടക്കുക എന്നതുതന്നെയായിരുന്നു എസ്മറാൽദായുടെ ആഗ്രഹം.

അവർ നടന്ന വഴിയൊക്കെയും വിജനമായിരുന്നു. കറുത്ത വസ്ത്രം ധരിച്ചയാൾ കാട്ടിയ വഴിയിലൂടെ അവർ നദീതീരത്തെത്തി. അവർ തോണിയിൽ കയറി. ഒടുവിൽ ആ മനുഷ്യനും. അയാൾ തോണിയുടെ കെട്ടഴിച്ച് നദീമദ്ധ്യത്തിലേക്ക് സർവശക്തിയുമെടുത്ത് തുഴഞ്ഞു.

എസ്മറാൽദാ ഗ്രിൻഷ്വാറിന്റെ അടുത്തിരുന്നു. ഗ്രിൻഷ്വാർ അപ്പോഴും ഒരു തത്വം പറഞ്ഞു.

"നമ്മൾ നാല്പേരും രക്ഷപ്പെട്ടു. അങ്ങിനെയാണ് വലിയ പരിശ്രമങ്ങൾ വിജയിക്കാൻ ചിലപ്പോൾ വിധിയോടും ചിലപ്പോൾ തന്ത്രങ്ങളോടും കടപ്പെട്ടേക്കാം."

തീരം അടുക്കാറായി. എസ്മറാൽദാ കറുത്ത വസ്ത്രക്കാരനെ സൂക്ഷിച്ചു നോക്കി. അയാൾ എസ്മറാൽദായുടെ ശ്രദ്ധയിൽ നിന്നും ഒഴിയാൻ പരമാവധി ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

"എസ്മറാൽദാ നീ എന്നോട് സംസാരിക്കരുതോ... നീ അവിടെതന്നെയാ യാൽ തൂക്കിക്കൊല്ലുമായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ നിന്നെ രക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതൊരു നല്ല പ്രവൃത്തി. പക്ഷെ പിടിക്കപ്പെട്ടാൽ കഴിഞ്ഞതുതന്നെ. ഒരാളിൽ കുറ്റമായി പറഞ്ഞ് ശിക്ഷിക്കുന്നത് മറ്റൊരാളിൽ നന്മയായി ഭവിക്കും മാസ്റ്ററേ... നാം രക്ഷപ്പെടുമ്പോൾ ആ കൂനൻ എന്താണ് ചെയ്തതെന്ന് താങ്കൾ കണ്ടുവോ... അവൻ ഒരാളുടെ തല ചതയ്ക്കുക യായിരുന്നു."

കറുത്ത വസ്ത്രക്കാരൻ ദീർഘമായി നിശ്വസിച്ചു. അതുപോലെയുള്ള നിശ്വാസം അവൾ മുമ്പും കേട്ടിരുന്നു.

തോണി കരക്കടുത്തു. ഗ്രിൻഷ്വാർ ബാർബോ മന്ദിരം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. അതിലെ കൊത്തുപണികളെ കുറിച്ച് വിശദമായി ഗ്രിൻഷ്വാർ വിശദീകരിച്ചു.

കരയിലിറങ്ങാൻ കറുത്ത വസ്ത്രധാരി എസ്മറാൽദായെ സഹായിക്കാനൊരുങ്ങി. അവളത് നിരസിച്ചുകളഞ്ഞു. ഗ്രിൻഷ്വാറിനെ പിടിക്കുമ്പോൾ അയാൾ തെന്നിമാറി. എസ്മറാൽദാ ഒറ്റയ്ക്ക് തന്നെ കരയ്ക്കിറങ്ങി.

ഗ്രിൻഷ്വാർ ആടിനെയും കൊണ്ട് സ്ഥലം വിട്ടു. കറുത്തവസ്ത്രക്കാരനും എസ്മറാൽദായും മാത്രം അവിടെ അവശേഷിച്ചു. ഗ്രിൻഷ്വാറിനെ വിളിക്കാനും നിലവിളിക്കാനും അവൾ കൊതിച്ചുപോയി. പക്ഷേ ശബ്ദം പുറത്തുവന്നതേയില്ല.

അയാൾ അവളുടെ കൈക്ക് പിടിച്ച് വിലിച്ച് നടന്നു. അവൾക്കൊന്നും ചെയ്യാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. വഴിയിലൊന്നും ആരെയും കണ്ടില്ല. ഏതുവഴിയിലൂടെ എങ്ങോട്ട് പോകുന്നുവെന്നൊന്നും അവൾക്ക് മനസ്സിലായില്ല.

ഒരു വെളിച്ചം കണ്ടപ്പോൾ എസ്മറാൽദാ വിളിച്ചുകൂവി.

"രക്ഷിക്കണേ..... രക്ഷിക്കണേ...."

അവിടുന്നൊരാൾ വാതിൽ തുറന്നുനോക്കിയെങ്കിലും വേഗം അടച്ചുകളഞ്ഞു.

കറുത്ത വസ്ത്രക്കാരൻ പിടി കൂടുതൽ മുറുക്കി. അപ്പോഴും അയാൾ സംസാരിച്ചിരുന്നില്ല. അയാളാരാണെന്ന് എസ്മറാൽദാ വീണ്ടും വീണ്ടും ചോദിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

അവർ ഒരു വെളിസ്ഥലത്തെത്തി. അവിടുത്തെ കഴുമരം കണ്ടപ്പോൾ അത് ഗ്രേവ് ആണെന്ന് അവൾക്ക് മനസ്സിലായി.

അയാൾ തൊപ്പിയെടുത്തു. അവൾ പേടിച്ചു വിറച്ചു വിക്കി വിക്കി പറഞ്ഞു.

"അത് നിങ്ങൾ തന്നെയാണെന്ന് ഞാൻ കരുതിയിരുന്നോ"

അത് പുരോഹിതൻ തന്നെയായിരുന്നു.

"ഞാൻ പറയുന്നത് നീ ശ്രദ്ധിച്ചുകേൾക്കണം. ഇനി നമ്മൾ എങ്ങോട്ടും പോകുന്നില്ല. നിന്റെ ജീവൻ എന്റെ കയ്യിലാണ്. എന്റെ ആത്മാവ് നിന്റെ കയ്യിലും. ഫ്വാബുവിനെപറ്റി ഒരക്ഷരം മിണ്ടരുത്. മിണ്ടിയാൽ ഞാൻ ചെയ്യുന്നത് ഭയങ്കരമായിരിക്കും. നിന്നെ തൂക്കിക്കൊല്ലാൻ പാർലമെന്റ് തീരുമാനിച്ചു. അവിടെ അവർ നിന്നെ തെരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഞാൻ നിന്നെ രക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുവന്നിരിക്കുകയാണ്. അക്കരെ നിന്ന് നിന്നെ കൊല്ലണമെന്ന് അവർ വിളിച്ചുപറയുന്നത് കേൾക്കുന്നില്ലേ... ഞാൻ നിന്നെ ചതിച്ചിട്ടില്ല. ഞാൻ നിന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നു. വേണ്ട. എതിര് പറയാൻ നീ വായ് തുറക്കേണ്ട. അത് ഞാൻ കേൾക്കുകയില്ല. നീ എന്താഗ്രഹിച്ചാലും ചെയ്ത് തരാൻ എനിക്കിപ്പോൾ കഴിയും."

അയാൾ അവളെയും കൊണ്ട് കഴുമരത്തിനടുത്തെത്തി.

"എന്നെയോ ഇതിനെയോ സ്വീകരിക്കാം."

അവൾ അയാളുടെ പിടി വിടുവിച്ച് കഴുമരം കെട്ടിപ്പിടിച്ചു.

"ഇതിനെ എനിക്ക് നിങ്ങളേക്കാളും പേടി കുറവാണ്..."

"ശരിയാണ്. ഈ കല്ലുകൾക്ക് സംസാരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞെങ്കിൽ ഏറ്റവും ഭാഗ്യം കെട്ടവൻ ഇതാ എന്നുപറയുമായിരുന്നു."

അവൾ അവിടുന്നും ഇളകിയില്ല.

എനിക്ക് നിന്നെ ഇഷ്ടമാണ്. നീ കരുണ കാണിക്കൂ കുട്ടീ.... ഒരു പുരുഷൻ ഒരു സ്ത്രീയെ സ്നേഹിക്കുന്നത് അവന്റെ കുറ്റമല്ല. നീ നന്മയുടെ ശാന്തിയുടെ, അനുകമ്പയുടെ സൗന്ദര്യത്തിന്റെ സർവ്വസ്വമാണ്. എന്നോട് മാത്രം നീയതു കാണിക്കാത്തത് എന്റെ ദുർവിധി."

പുരോഹിതൻ കരയുന്നത് അവൾ കേട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ കരച്ചിലായിരുന്നു അത്. ദയനീയമായി അദ്ദേഹം കുറേ നേരം കരഞ്ഞു.

"ഞാനെന്റെ എല്ലാം നിനക്ക് വേണ്ടി നശിപ്പിക്കുകയാണ്. ഈ ഭാഗ്യം കെട്ടവനെ നീ ഉപേക്ഷിക്കുന്നു. ഞാനെന്റെ അനിയനെ എടുത്ത് വളർത്തി. സ്നേഹിച്ചു. അവസാനം നിനക്ക് വേണ്ടി... അവനെ ഞാൻ കൊന്നു. ഞാനത് കണ്ടു."

പെട്ടെന്നദ്ദേഹം തളർന്ന് നിലത്തുവീണു. അവളുടെ കാലുകളിലാണ് വീണത്. അവൾ കാലുകൾ വലിച്ചെടുക്കുമ്പോൾ അയാൾക്ക് ബോധം വീണ്ടും വന്നു."

അദ്ദേഹം മുഖം തുടച്ചു. കൈയിൽ നനവ് കണ്ടു.

"ഞാൻ കരഞ്ഞു അല്ലേ... നീയത് വികാരമേതുമില്ലാതെ നോക്കിനിന്നു. സ്ത്രീകൾ ഇങ്ങനെയാണ്. അവർ വെറുക്കുന്നവർക്ക് എന്ത് സംഭവിച്ചാലും മനസ്സിളകില്ല. എന്റെ മരണം കാണുമ്പോൾ നീ ചിരിക്കും. പക്ഷേ നീ മരിക്കുന്നത് കാണാൻ എനിക്ക് കഴിയില്ല. കാത്തിരിക്കാൻ സമയമില്ല. ഞാൻ നിന്നെ രക്ഷപ്പെടുത്താം. നീ സമ്മതിക്ക്."

"നിങ്ങൾ ഒരു കൊലപാതകിയാണ്."

പുരോഹിതൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

"അതെ, എന്നാലും ഞാൻ നിന്നെ എന്റെ താവളത്തിൽ കൊണ്ടുപോകും. ഭാര്യയാക്കും. അല്ലെങ്കിൽ അധികാരികളെ ഏൽപിച്ചുകൊടുക്കും."

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുകളിൽ നിന്നും തീപ്പൊരി പാറി. അവളെ പിടിച്ച് കഴുത്തിൽ ചുണ്ടുകളമർത്തി.

"രാക്ഷസാ എന്നെ കടിക്കാതെ. ഓ!. എത്ര വൃത്തികെട്ട പുരോഹിതൻ! ഫ്വാബുവിനെ മാത്രമേ ഞാൻ സ്നേഹിക്കൂ. ഫ്വാബു സുന്ദരനാണ്. നീ വിരൂപൻ... പോ പോ... പോ..."

പല്ലുകൾ കടിച്ച് ഞെരിച്ച് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

"എന്നാൽ ചത്തോളൂ.."

ഓടാൻ ഭാവിച്ച അവളെ അയാൾ പിടിച്ചു. റോളൻസ് ടവറിന്റെ ഭാഗത്തേക്കയാൾ അവളെ വലിച്ചുകൊണ്ടുപോയി.

"അവസാനമായി ചോദിക്കുകയാണ്. നീ എന്റേതാകുമോ?"

"ഇല്ല"

അദ്ദേഹം പിന്നെ അവളോടൊന്നും ചോദിച്ചില്ല.

"ഗുദൂൾ... ഇതാ പിടിച്ചോ ഈജിപ്തുകാരിയെ. ഞാൻ പോലീസിനെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവരാം."

ചുമരിലെ ദ്വാരത്തിലൂടെ മെല്ലിച്ച കൈകൾ നീട്ടി ഗുദൂൾ എസ്മറാൽദായുടെ കൈ പിടിച്ചു.

പുരോഹിതൻ നോത്യദാം പാലത്തിന് നേരെ ഓടിപ്പോയി.

"ഞാൻ എന്ത് തെറ്റാണ് നിങ്ങളോട് ചെയ്തത്.?"

"എനിക്കൊരു കുഞ്ഞുണ്ടായിരുന്നു. കൊച്ചുപെൺകുട്ടി. എന്റെ ആന്തേ. ആ കുഞ്ഞിനെ കൊണ്ടുപോയി കൊന്നുതിന്നു."

"ഞാനന്ന് ജനിച്ചിരിക്കില്ല."

"ജനിച്ചിരിക്കും. പതിനഞ്ച്കൊല്ലമായി. ജിപ്സികളാണ് എന്റെ കുഞ്ഞിനെ കൊണ്ടുപോയത്. ഇപ്പോൾ ഇതാ വന്നിരിക്കുന്നു ഒരു ജിപ്സി ഞാൻ അവരുടെ കുഞ്ഞിനെയും കൊല്ലാൻ കൊടുക്കും."

"കൊച്ചമ്മേ എന്നോട് കരുണ കാണിക്കണേ.... നിങ്ങൾ കരുണയുള്ളവരാണ്. എന്നെ വിടൂ..... ഞാൻ രക്ഷപ്പെടട്ടേ.. നിങ്ങൾക്ക് ഞാനൊരുപദ്രവും ചെയ്തിട്ടില്ല."

"എന്റെ കുഞ്ഞിനെ താ.."

"എന്നോട് ദയ കാണിക്കൂ.."

"എന്റെ കുഞ്ഞിനെ താ.."

"കഷ്ടം.. നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ കുഞ്ഞിനെ അന്വേഷിക്കുന്നു. ഞാനെന്റെ അച്ഛനമ്മമാരെയാണ് തിരയുന്നത്."

"എന്റെ ആന്തെയെ താ..അവളെവിടെയാണുള്ളതെന്ന് പറ..... അവളുടെ കുഞ്ഞുചെരിപ്പ് ഞാൻ കാണിച്ചുതരാം. അതുമാത്രമേ അവളുടെതായി എന്റെ കയ്യിൽ ബാക്കിയുള്ളു."

ഗുദൂൾ ഒരു കൈ കൊണ്ട് ചെരിപ്പ്കാണിച്ചു. ഉടനെ എസ്മറാൽദാ കഴുത്തിലെ സഞ്ചി കീറി. അതിലുണ്ടായിരുന്നു ഒരു കൊച്ചു ചെരിപ്പ്. ഗുദൂൾ കാണിച്ചതിന്റെ ജോഡി.

ഗുദൂൾ രണ്ട് ചെരിപ്പും ഒപ്പിച്ചുനോക്കി.

"എന്റെ മോളേ..."

"എന്റമ്മേ....."

അവർ ചുമരുകൾക്കപ്പുറവും ഇപ്പുറവും നിന്ന് ചുണ്ടുകളിൽ ചുംബനങ്ങൾ അർപ്പിച്ചു.

ഗുദൂൾ ഓടി അകത്തുപോയി. തലയ്ക്ക് വെച്ചിരുന്ന കല്ലെടുത്ത് അമാനുഷമായ ശക്തിയോടെ ഇരുമ്പഴിയിൽ അടിച്ചു. അത് കഷ്ണങ്ങളായി തെറിച്ചു.

അവൾ മകളെ രണ്ട് കൈകൊണ്ടും പിടിച്ച് അകത്തുകയറ്റി. കൊച്ചുകുഞ്ഞായിരുന്നാലെന്നപോലെ അതിരറ്റ ആഹ്ലാദത്തോടെ കൊഞ്ചിയും ചുംബിച്ചും ചിരിച്ചും കരഞ്ഞും മുറിയിലങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും നടന്നു.

"എന്റെ മോളേ എനിക്ക് മാപ്പ് തരണേ... ഞാൻ നിന്നെ എത്രമാത്രം സ്നേഹിക്കുന്നു.... നിന്റെ കഴുത്തിലെ മറുക് ഇപ്പോഴും ഉണ്ടോ...? ഉം ഉണ്ട്... എന്റെ മോളേ...."

ഗുദൂൾ മകളെകൊണ്ട് പറയാവുന്നതെല്ലാം പറഞ്ഞിട്ടും മതിയാവുന്നില്ല. പറയുന്നതിനിടയിലെല്ലാം അവർ ഉമ്മ വെച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എസ്മറാൽദാ അമ്മയെ വിളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

"അമ്മേ... എന്നെ വളർത്തിയ ജിപ്സിയാണ് ഈ ചെരിപ്പ് കഴുത്തിൽ തൂക്കിത്തന്നത്. അമ്മയെ കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ സഹായിക്കുമെന്നും അതുവരെ സൂക്ഷിക്കണമെന്നും അവർ പറഞ്ഞു."

അപ്പോഴേക്കും നോത്യദാം പാലത്തിലൂടെ ആയുധധാരികൾ വരുന്നതിന്റെ ശബ്ദം കേട്ടു.

"അമ്മേ എന്നെ രക്ഷിക്കമ്മേ... അവർ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു."

"നീ എന്ത് കുറ്റമാണ് ചെയ്തത്..?"

"എനിക്കറിയില്ല, എന്നെ തൂക്കിക്കൊല്ലാൻ വിധിച്ചിരിക്കുന്നു."

"ങ്ഹേ...?"

"അതെ അമ്മേ... എന്നെ രക്ഷിക്കമ്മേ..."

"ഇല്ല അങ്ങിനെ സംഭവിക്കില്ല. പതിനഞ്ച് കൊല്ലമായിട്ട് എനിക്ക് കിട്ടിയ എന്റെ മകളെ അവർ കൊണ്ടുപോവുകയോ... ഇല്ല ഞാൻ സമ്മതിക്കില്ല."

അവൾ പെട്ടെന്ന് ചാടിയെഴുന്നേറ്റു. പിന്നെ ഒരു സിംഹത്തിന്റെ ശക്തിയോടെ അറയുടെ ഇരുമ്പഴികൾ പിടിച്ചുകുലുക്കി. പിന്നെ അവൾ മുറിയുടെ ഒരു മൂലയിലേക്ക് ചെന്ന്, താൻ തലയിണയായി ഉപയോഗിക്കാറുള്ള കല്ലെടുത്ത് ആ അഴികളിൽ ശക്തിയായി ഇടിച്ചു. പല കുറി ഇടിയേറ്റപ്പോൾ പഴകിയ ആ അഴികൾ തകർന്നു. ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഒരു സ്ത്രീക്ക് അമാനുഷികശക്തി കൈവരും. അവൾ ആ പഴുതിലൂടെ എസ്മറാൽദായെ അകത്തേക്ക് വലിച്ചു.

ഇരുണ്ട മുറിയിൽ ഒരു മൂലയ്ക്ക് എസ്മറാൽദായെ കൊണ്ടുപോയി ഇരുത്തി. മൺകൂജയും കല്ലും കൊണ്ട് അവളെ മറയ്ക്കാൻ വെച്ചു.

അൽപസമയം ഗുദൂൾ പ്രാർത്ഥിച്ചു. അമ്മയും മകളും ഏറെനേരം പരസ്പരം സ്നേഹപ്രകടനം നടത്തി. അപ്പോഴാണ് പുറത്ത് ആയുധങ്ങളുടെ കിലുക്കവും കുതിരകളുടെ കുളമ്പൊച്ചയും കേട്ടത്. ആ ശബ്ദത്തിൽ അറ കിലുങ്ങി.

"അമ്മേ എന്നെ രക്ഷിക്കൂ. അവർ എത്തിക്കഴിഞ്ഞു എന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് എസ്മറാൽദാ അമ്മയുടെ മാറിലേക്ക് ചാഞ്ഞു. ദൂരെ നിന്ന് ഒരു ശബ്ദംകേട്ടു.

"ഈ വഴി... ഈ വഴി.... ഫ്വാബു ഷാത്തോപ്പേർ..."

പുരോഹിതൻ വഴി കാണിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു.

ഫ്വാബു എന്ന് കേട്ടപ്പോൾ എസ്മറാൽദാ അനങ്ങിപ്പോയി.

"ഉം അനങ്ങരുത്.."

ഗുദൂൾ അവളെ താക്കീത് ചെയ്തു.

അറയുടെ പുറത്ത് ആളുകളെത്തി. ഗുദൂൾ ദ്വാരത്തിനടുത്ത് ചെന്ന് നിന്നു.

ക്രൂരമായ മുഖവുമായി സേനാനായകൻ അടുത്ത് വന്നു.

"ഞങ്ങൾ ദുർമന്ത്രവാദിനിയെയും തിരഞ്ഞുവന്നതാണ്. അവളെ തൂക്കിലേറ്റണം. കിഴവിയുടെ കൈയിലുണ്ടെന്ന് കേട്ട് വന്നതാണിവിടെ."

"ങ്ഹാ... ഉണ്ടായിരുന്നു. അവൾ എന്റെ കൈക്ക് കടിച്ച് പിടിവിടുവിച്ച് ഓടിക്കളഞ്ഞു."

"ഏത് വഴിക്കാ അവൾ പോയത്."

"വലത് ഭാഗത്തേക്കാണ്."

ഒരു ഭടൻ സംശയം പ്രകടിപ്പിച്ചു

"ആ കമ്പികൾ പൊട്ടിയതെങ്ങനെയാ..?"

"അതൊരു കൊല്ലമായി പൊട്ടിയിട്ട്..."

അത് സത്യമാണെന്ന് മറ്റൊരു ഭടൻ പറഞ്ഞു.

പലരും പറഞ്ഞ അഭിപ്രായങ്ങൾക്ക് ഗുദൂൾ പറഞ്ഞ വാക്കുകൾ അവൾക്ക് തന്നെ എതിരുള്ളതായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ പതിനഞ്ച് കൊല്ലമായി ഗുദൂൾ ഈജിപ്തുകാരിയെ ചീത്തപറയുകയാണെന്ന് അവിടുത്തെ ഒരു കാവൽക്കാരൻ പറഞ്ഞു. ഗുദൂൾ ഭ്രാന്തിയാണെന്ന് കൂടിയായപ്പോൾ സേനാനായകൻ തിരിച്ചുപോകാൻ ഉത്തരവ് കൊടുത്തു.

പക്ഷേ കുറച്ചുദൂരെ പോയി സേനാനായകൻ കാത്തുനിന്നു.

ഫ്വാബുവിനെ വിളിച്ചുകൊണ്ട് എസ്മറാൽദാ ചാടിയെണീറ്റു. ഗുദൂൾ അവളെ പിടിച്ച് ഞെരിച്ചു. അതിനിടയിൽ സേനാനായകൻ അവളെ കണ്ടു.

"എലിമാളത്തിൽ രണ്ടെലി."

അയാളുടെ മുഖം ക്രൂരമായി ജ്വലിച്ചു.

"ഏണി കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടോ.."

"അതിലൂടെ കടക്കാൻ കഴിയില്ല"

"എന്നാൽ കുത്തിപ്പൊളിക്ക്"

ആക്രമണകാരികൾ കല്ലിളക്കാനുള്ള ശ്രമമായി. രക്ഷിക്കണേ രക്ഷിക്കണേ എന്ന് വിളിച്ചുകൊണ്ട് ഗുദൂൾ മുറി മുഴുവൻ ഓടി.

"എന്റെ മകളാണിത്... അവളെ തൊട്ടുപോകരുത്.."

"വേഗം നോക്കിൻ..."

സേനാനായകർ തിടുക്കം കാട്ടി.

കല്ലിളകി തുടങ്ങി. ഗുദൂൾ കല്ല് വീഴാതിരിക്കാൻ അള്ളിപ്പിടിച്ചുനിന്നു. സാധിച്ചില്ല. കല്ല് വീണു.

തീ പാറുന്ന കണ്ണുകളുമായി ജനാലയ്ക്കൽ അവർ നിന്നു.

ഒരു സിംഹത്തെയെന്നപോലെയാണ് അവളെ ഭടന്മാർ കണ്ടത്. അടുത്ത് ചെല്ലാൻ അവർ മടിച്ചു.

ഗുദൂളിന്റെ കണ്ണുകളിൽ നിന്ന് കണ്ണുനീർ കുടുകുടെ പ്രവഹിച്ചു.

"ഇതെന്റെ മകൾ തന്നെയാണ്. ഞാൻ പറയുന്നത് കേൾക്ക്..."

റൂഫോൾപീനിലെ ലാഷാന്ത് ഫ്ളേറിയാണ് ഞാൻ."

ഫ്ളേറി എല്ലാ വിവരങ്ങളും അവരെ കേൾപ്പിച്ചു.

"ഞാൻ വേറൊന്നും ചോദിക്കുന്നില്ല. എന്റെ മകളെ കൊണ്ടുപോകരുതേ...എനിക്ക് പകരം നിങ്ങളുടെ അമ്മയായിരുന്നെങ്കിലോ.... കരുണയുള്ളവരേ.... എന്റെ മോളെ എനിക്ക് വിട്ടുതരിക"

സേനാനായകന്റെ കണ്ണിലും കണ്ണീരുരുണ്ടുകൂടി. പക്ഷേ രാജകല്പന നടപ്പാക്കാൻ അയാൾ തിടുക്കം കാട്ടി.

ഭടൻ മുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. ഫ്ളേറി എസ്മറാൽദായുടെ ശരീരത്തിൽ ഒട്ടിപ്പിടിച്ച് കിടന്നു. ഭടന്മാർ രണ്ടുപേരെയും കൂടി പുറത്തേക്ക് കൊണ്ടുവന്നു.

ഭടന്മാർ ആകാവുന്നിടത്തോളം ബലം പ്രയോഗിച്ച് എസ്മറാൽദായെ വേർപെടുത്തി. ഫ്ളേറിയെ പിടിച്ചുതള്ളി. അവൾ നിലത്തുവീണു. തല ഒരു കല്ലിൽ ഇടിച്ചു.

പിന്നെ ഫ്ളേറി ഒരിക്കലും എഴുന്നേറ്റിട്ടില്ല. അവളും മരിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

സ്നേഹിച്ചതൊക്കെയും

മുറിയിൽ ആരുമില്ലെന്ന് മനസ്സിലായപ്പോൾ ക്വാസിമോദോ നിരാശയും കോപവും ആശ്ചര്യവും കൊണ്ട് നിലത്ത് ആഞ്ഞുചവിട്ടി. എസ്മറാൽദായെ വിളിച്ചുകൊണ്ട് ഓരോ മുക്കിലും മൂലയിലും ഓടി നടന്നു. തെണ്ടിസംഘമാണ് അവളെ വേട്ടയാടുന്നതെന്ന് കരുതിയ ക്വാസിമോദോ സേനാനായകൻ വന്നപ്പോൾ എല്ലാ രഹസ്യവാതിലുകളും തുറന്ന് കാണിച്ചു. എന്നിട്ടും കാണാഞ്ഞ് സേനാനായകൻ തിരിച്ചുപോയി.

ക്വാസിമോദോ അന്വേഷണം നിർത്തിയില്ല. ഓരോ ഇരുണ്ട മൂലയിലും നൂറുതവണയെങ്കിലും അയാൾ എസ്മറാൽദായെ തിരഞ്ഞുനടന്നു.

കുനിഞ്ഞ തലയോടെ കണ്ണീർ വറ്റിയ മിഴിയോടെ ശ്വസിക്കാനാവാതെ അയാൾ പടികൾ കയറി. അവളെ അന്വേഷിച്ചുവന്ന മറ്റെല്ലാവരും പോയിക്ക ഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവളെ രക്ഷപ്പെടുത്തി താമസിപ്പിച്ചിരുന്ന മുറിയിൽ കയറു മ്പോൾ എസ്മറാൽദാ അവിടെ ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്ന് വെറുതെ അവൻ ഓർത്തുപോയി. ഹൃദയമിടിപ്പ് നിൽക്കുമെന്ന് തോന്നി. മറിഞ്ഞുവീഴാതിരി ക്കാൻ ഒരു തൂണിൽ പിടിച്ചു. ആ മുറിയിൽ ഒരു ദേവത അവളെ കൊണ്ടു വന്നിരിക്കുമെന്ന് വിചാരിക്കാതിരിക്കാൻ അയാൾക്ക് കഴിഞ്ഞില്ല. മുറിയിലേ ക്ക് കാൽ നീങ്ങുന്നില്ല. അവൾ ഉറങ്ങുകയോ പ്രാർത്ഥിക്കുകയോ ആണെ ങ്കിൽ ഉപദ്രവിക്കരുത്. എന്നാലും കാണാതിരിക്കാനാവില്ല. എല്ലാ ധൈര്യവും സംഭരിച്ച് ഒരു ശബ്ദവും ഉണ്ടാക്കാതെ മുറിയിൽ കടന്നു.

ശൂന്യം.

മുറിയിലെ ഓരോ ഇഞ്ച് സ്ഥലവും തൊട്ടുനോക്കി. അവസാനം ഭ്രാന്തമായി തല ചുമരിലിടിച്ചു. ബോധം നശിച്ച് നിലത്തുവീണു.

ബോധം വന്നപ്പോൾ കിടക്കയിൽ കയറി കിടന്നുരുണ്ടു. അവൾ കിടന്ന സ്ഥലത്തൊക്കെ ഉമ്മ വെച്ചു.

തലയടിച്ച് തകർക്കാൻ തീരുമാനിച്ച് ചുമരിൽ തലയടിച്ച് വീണ്ടും തളർന്ന് വീണു. ഏതോ സമയത്ത് അവൻ ഏങ്ങലടിച്ചുപോയി. കണ്ണീരില്ലായിരുന്നു കണ്ണിൽ...

എസ്മറാൽദായെ ആരോ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയിരിക്കാമെന്ന ആലോചന യിൽ ആർച്ചുഡീക്കൺ അയാളുടെ ഓർമ്മയിൽ വന്നു. ഒരിക്കൾ അവളെ പിടികൂടാൻ വന്നതും അവനത് പരാജയപ്പെടുത്തിയതും ഓർമ്മിച്ചു. ആർച്ചുഡീക്കൺ തന്നെ എന്ന് മനസ്സിൽ ഉറപ്പിച്ച് പറഞ്ഞു.

പ്രകാശം പരന്നുതുടങ്ങിയ സമയത്ത് ആർച്ചുഡീക്കൺ കൈവരിയുടെ കോണിൽനിന്ന് കടന്നുപോയത് ക്വാസിമോദോ കണ്ടു. പോകുന്ന വഴിക്കല്ല നോക്കുന്നത്. മൂങ്ങ ഇങ്ങിനെയാണ്. ഒരു വശത്തേക്ക് പറക്കുമ്പോൾ വേറൊരു വശത്തേക്ക് നോക്കും.

അദ്ദേഹം മറയുന്നതുവരെ ക്വാസിമോദോ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. ക്വാസി മോദോയും അതേ വഴിക്ക് ചെന്നു. അയാളുടെ പിറകിൽ പതുങ്ങിയെത്തി. അയാൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്നിടത്തേക്ക് ക്വാസിമോദോയും നോട്ടമയച്ചു.

എസ്മറാൽദായെ എന്ത് ചെയ്തു എന്ന് ചോദിക്കാൻ അക്ഷമകൊണ്ട് തിളക്കുകയായിരുന്നു ക്വാസിമോദോ. ആർച്ചുഡീക്കൺ മറ്റൊന്നും അറിയു ന്നില്ല. ഒരു സ്ഥലത്തേക്ക് ദൃഷ്ടി ഉറപ്പിച്ചിരിക്കുകയാണ്. ആ സ്ഥാനത്തേക്ക് ക്വാസിമോദോയും ദൃഷ്ടി പതിപ്പിക്കാൻ യത്നിച്ചു.

ഭാഗ്യം കെട്ട കൂനൻ പ്ലാസ്ദ് ഗ്രെവ് കണ്ടു. അവിടുത്തെ തൂക്കുമരം കണ്ടു. അതിൽ ഒരു ഏണി ചാരിവെച്ചിട്ടുണ്ട്. കുറെ ആളുകളും ഭടന്മാരും ചുറ്റും കൂടിയിരിക്കുന്നു. ഒരാൾ വെളുത്ത ഒരു സാധനത്തെ നിലത്തിട്ടു വലിക്കുന്നുണ്ട്. അയാൾ കഴുമരത്തിന്റെ ചുവട്ടിൽ നിന്നു.

സൂര്യൻ ഉദിച്ചുയർന്നു. പാരീസിലെ താഴികക്കുടങ്ങളും പുകക്കുഴലുകളുമൊക്ക വെളിച്ചത്തിൽ തീ പീടിച്ചതുപോലെ തോന്നി.

കഴുമരത്തിന് താഴെ നിന്നയാൾ ഏണിയിൽ കയറാൻ തുടങ്ങി. അയാളുടെ തോളത്ത് ഒരു യുവതിയുണ്ടായിരുന്നു. കഴുത്തിൽ കയർ ചുറ്റിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ആ ഒറ്റക്കണ്ണിന് തെറ്റ് പറ്റിയില്ല. അത് എസ്മറാൽദാ ആയിരുന്നു.

അയാൾ കയർ കുടുക്കി ശരിയാക്കി.

കയർ പല തവണ കറങ്ങി പിരിഞ്ഞു.

മനുഷ്യത്വം വെടിഞ്ഞൊരാളുടെ അട്ടഹാസം പുരോഹിതനിൽ നിന്നും ഉണ്ടായി.

ക്വാസിമോദോ പുരോഹിതനെ കടന്നുപിടിച്ചു തള്ളി. പുരോഹിതൻ താഴേക്ക് വീണു. താഴെയുള്ള പാത്തിയിൽ അയാൾക്ക് പിടികിട്ടി. നിലവിളിക്കാൻ വായ് തുറന്നപ്പോൾ മുകളിൽ ക്വാസിമോദോയുടെ ഭയാനകമായ മുഖം കണ്ട് വായടച്ചു.

താഴെ ഇരുന്നൂറടിയിലധികം താഴ്ചയിലാണ് തറ. പാത്തിയിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ട് അയാൾ മുകളിലേക്ക് കയറാൻ കാലുകൾ ഉയർത്താൻ ശ്രമിച്ചു.

കൈയൊന്ന് നീട്ടിക്കൊടുത്താൽ ആർച്ചുഡീക്കണെ രക്ഷിക്കാം. ക്വാസിമോദോയുടെ കണ്ണുകൾ കഴുമരത്തിൽ പതിഞ്ഞു. അതുവരെ വറ്റിവരണ്ട കണ്ണിൽ നിന്നും കുടുകുടെ കണ്ണീരൊഴുകി.

ആർച്ചുഡീക്കൺ തളർന്നു. ശരീരം മുഴുവൻ വിയർത്തു. പാത്തി വളഞ്ഞു വന്നു. അദ്ദേഹം ഒരിക്കൽ താഴേക്ക് നോക്കി. ആർച്ചുഡീക്കൺ ഭയാനകമായ വേദനയാണ് അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്.

ക്വാസിമോദോ ഗ്രേവിൽ നോക്കി കരയുകയായിരുന്നു.

ആർച്ചുഡീക്കന്റെ കൈകൾ തളർന്നു. വിരലുകൾ പാത്തിയിലെ പിടിയിൽ നിന്ന് വഴുതി. അവസാനത്തെ ശ്രമമായി ശരീരത്തിലെ ശക്തി മുഴുവൻ ആവാഹിച്ച് ഉയരാൻ ശ്രമിച്ചു. ആ ശക്തിയിൽ പാത്തി പൊട്ടിപ്പോയി. ആർച്ചു ഡീക്കൺ താഴേക്ക് വീണു.

ക്വാസിമോദോ കരഞ്ഞു.

ദുരന്ത നാടകങ്ങൾ

വൈകുന്നേരം. ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെത്തി. ആർച്ചുഡീക്കന്റെ മൃതദേഹം പള്ളിയിൽ അടക്കം ചെയ്തില്ല.

ക്വാസിമോദോ അപ്പോൾ അവിടെയെങ്ങും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

ഒരുവർഷം കഴിഞ്ഞു.

1483 ആഗസ്ത് മാസം.

ലൂയി പതിനൊന്നാമൻ നാടുനീങ്ങി.

പിയർ ഗ്രിൻഷ്വാറും കോലാടും രക്ഷപ്പെട്ടു. ഗ്രിൻഷ്വാർ ദുരന്തനാടകങ്ങളെഴുതി പ്രശസ്തനായി. ജ്യോതിഷത്തിലും തത്വശാസ്ത്രത്തിലും ശില്പകലയിലും രസതന്ത്രത്തിലും പിന്നെ എല്ലാ ബുദ്ധിഹീനമായ കാര്യങ്ങളിലും പ്രവർത്തിച്ച് ഏറ്റവും ബുദ്ധിഹീനമായ ദുരന്തനാടകത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുവന്നു ഗ്രിൻഷ്വാർ.

ഫ്വാബുഷാത്തോപ്പേറും ഒരു ദുരന്തത്തിലെത്തിച്ചേർന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിവാഹം കഴിഞ്ഞു.

ക്വാസിമോദോയുടെ വിവാഹം

ക്വാസിമോദോയെ കണ്ടവരാരുമില്ല പിന്നെ. ആർക്കും ഒരു വിവരവുമില്ല.

ചോക്കുകുന്ന് പാരീസിന്റെ ചുറ്റുമതിലിൽ നിന്ന് ഏകദേശം ആയിരം അടി അകലെയാണ്. പ്രശാന്തമായ സ്ഥലമാണത്. കുന്നിനുമുകളിൽ ഒരു കെട്ടിടമുണ്ട്. വിചിത്രമായ ആകൃതിയാണത്. അവിടെയും മനുഷ്യരെ ബലി കഴിക്കാറുണ്ട്.

ലാ എസ്മറാൽദാ തൂക്കിലേറ്റപ്പെട്ട് രണ്ട് വർഷം കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടാവും. അവിടെ ബലി കഴിക്കപ്പെട്ട ഒരാളുടെ ശവശരീരം വേറൊരിടത്തേക്ക് മാറ്റാൻ ആള് വന്നു. അവരവിടെ അസാധാരണമായ രീതിയിൽ രണ്ട് അസ്ഥിപഞ്ജരങ്ങൾ കണ്ടു.

ഒന്ന് ഒരു സ്ത്രീയുടെതാണ്. അതിൽ വസ്ത്രത്തിന്റെ കഷ്ണങ്ങൾ ഉണ്ട്. അത് മുമ്പ് വെളുത്ത വസ്ത്രമായിരുന്നു. ഇലഞ്ഞിപ്പൂവുകൾ കൊണ്ടുള്ള ഒരു മാല കഴുത്തിലണിഞ്ഞിരുന്നു. പച്ചപളുങ്കുകൾ കൊണ്ട് അലങ്കരിച്ച ഒരു ഒഴിഞ്ഞ സഞ്ചി കഴുത്തിൽ തൂക്കിയ നിലയിലുമുണ്ടായിരുന്നു.

മറ്റേത് ഒരു പുരുഷന്റേതാണ്. അതിന്റെ നട്ടെല്ല് വളഞ്ഞിരുന്നു. തലതോളുകൾക്കിടയിൽ കുടുങ്ങിയാണ്. ഒരു കാലിന് നീളം കുറവായിരുന്നു. കാലുകളുടെ എല്ലുകൾ വളഞ്ഞിട്ടാണ്.

പുരുഷന്റെ അസ്ഥി സ്ത്രീയുടെ അസ്ഥിയോട് കെട്ടിപ്പുണർന്നതുപോലെയാണുണ്ടായിരുന്നത്.

ആളുകൾ അവയെ വേർപെടുത്താൻ ശ്രമിച്ചു.

അപ്പോൾ അസ്ഥികൾ നുറുങ്ങി പൊടിയായിപ്പോയി.

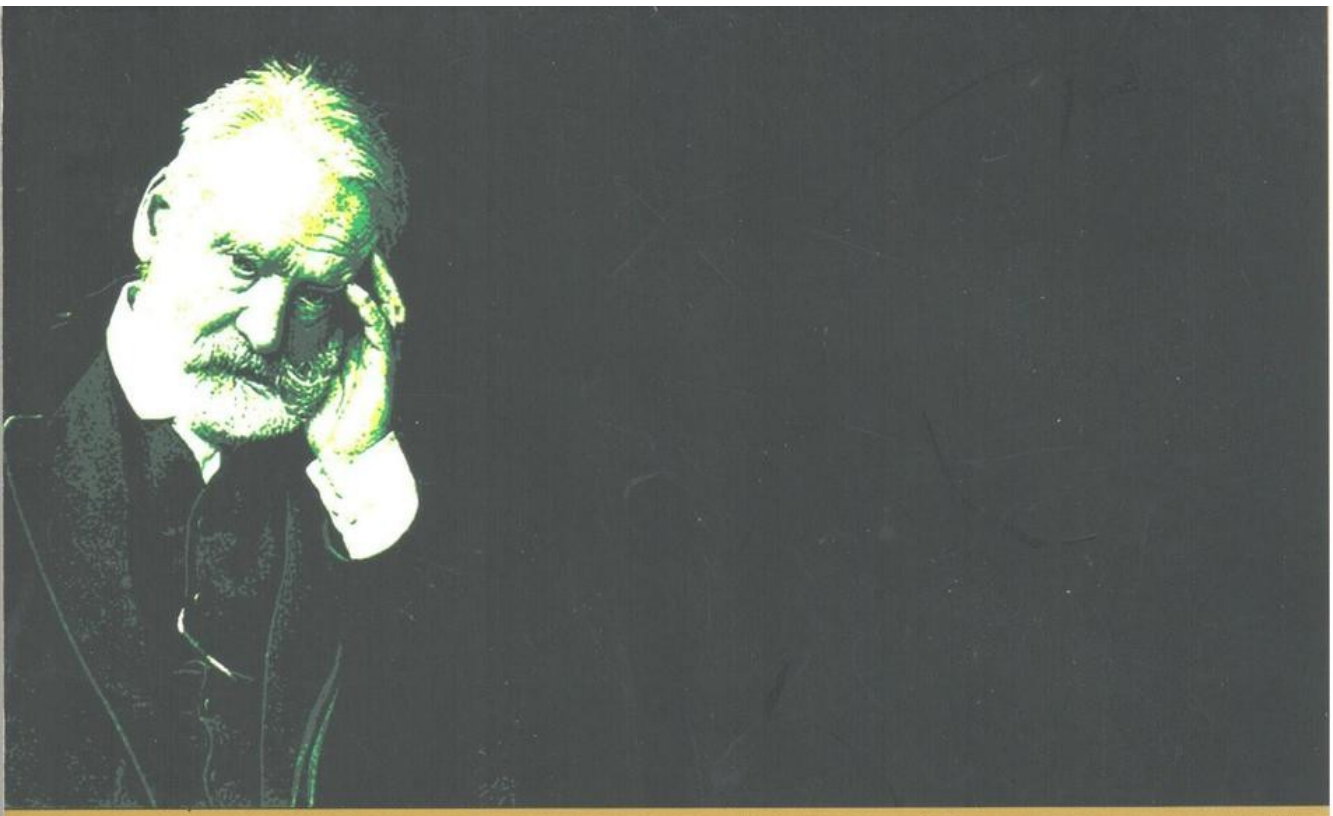

വിക്ടർ ഹ്യൂഗോ

നോത്ര്ദാമിലെ കൂനൻ

പാവങ്ങളിലൂടെ മലയാളഗദ്യത്തിന് പുതിയ
പ്രമേയപരിസരങ്ങൾ നൽകിയ
ഹ്യൂഗോവിന്റെ, സാർവ്വദേശീയ അംഗീകാരം നേടിയ നോവൽ.
അടിത്തട്ടിലെ മനുഷ്യന്റെ
വികാര വിചാരങ്ങൾ യാഥാർത്ഥ്യബോധത്തോടെ
അവതരിപ്പിക്കുന്ന കൃതി.
ലോക പ്രസിദ്ധ നോവലിന്റെ ഭാഷാന്തരം.

Classic Fiction ₹ : 180.00

ISBN 93-86197-29-0

9 789386 197290

കൈരളി ബുക്സ്